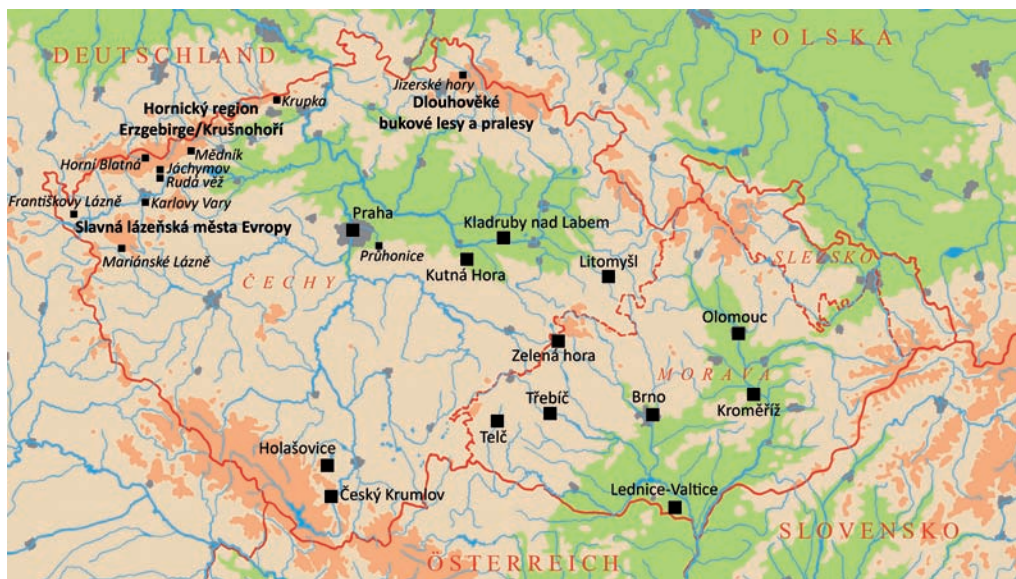

VĚRA KUČOVÁ OLGA BUKOVIČOVÁ

SVĚTOVÉ DĚDICTVÍ WORLD HERITAGE
A AND
ČESKÁ THE CZECH
REPUBLIKA REPUBLIC

unesco

Světové dědictví
v České republice

World Heritage
in the Czech Republic

**NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV**

VĚRA KUČOVÁ OLGA BUKOVIČOVÁ

SVĚTOVÉ DĚDICTVÍ WORLD HERITAGE
A AND
ČESKÁ THE CZECH
REPUBLIKA REPUBLIC

PRAHA 2022

Tato kniha byla vydána s finanční podporou Ministerstva kultury v rámci účelové dotace z programu Podpora pro památky světového dědictví na rok 2022.

MINISTERSTVO
KULTURY

Kniha vychází pod záštitou České komise pro UNESCO.

unesco

Česká komise pro UNESCO

Většina informací je připravena na základě oficiálních materiálů Centra světového dědictví a dalších oficiálních dokumentů.

This book was financially supported by the Ministry of Culture within the Support Programme for the UNESCO World Heritage Sites for 2022.

The book is published under the auspices of the Czech Commission for UNESCO.

Most of the information in this brochure has been compiled on the basis of the official World Heritage Centre materials and other official documents.

Fotografie na přední straně obálky: Ing. arch. Karel Kuča

Text: © Ing. arch. Věra Kučová, Mgr. Olga Bukovičová

Fotografie: © Ing. arch. Karel Kuča, Ing. arch. Věra Kučová et al

Překlad vybraných textů do angličtiny: © Mgr. Lucie Kasíková, Ing. arch. Věra Kučová

Obálka, grafická úprava a sazba: © Ing. arch. Karel Kuča

Kartografické zpracování map: © Ing. arch. Karel Kuča

Mapové podklady: © Český ústav zeměměřický a katastrální 2022

ISBN 978-80-7480-168-6

OBSAH / CONTENTS

Úvodní slovo generální ředitelky Národního památkového ústavu / <i>Introductory Word from Director General of the National Heritage Institute</i>	7
Úvodní slovo ředitele Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky / <i>Introductory Word from the Director of the Nature Conservation Agency of the Czech Republic</i>	9
Autorská poznámka a poděkování / <i>Authors' Note and Acknowledgements</i>	11
1. Světové dědictví – obecné informace / World Heritage – General Information	15
1.1. O světovém dědictví / <i>About World Heritage</i>	16
1.2. Úmluva o světovém dědictví a její prováděcí směrnice / <i>World Heritage Convention and its Operational Guidelines</i>	17
2. Seznam světového dědictví a jeho výjimečná světová hodnota (OUV) / The World Heritage List and its Outstanding Universal Value (OUV)	21
2.1. Seznam světového (kulturního a přírodního) dědictví / <i>The World (Cultural and Natural) Heritage List</i>	22
2.2. Výjimečná světová hodnota (OUV) / <i>Outstanding Universal Value (OUV)</i>	25
2.2.1. <i>Atributy OUV / Attributes of the OUV</i>	25
2.2.2. <i>Stručná syntéza a atributy výjimečné světové hodnoty (OUV) / Brief Synthesis and Attributes of Outstanding Universal Value (OUV)</i>	27
2.2.3. <i>Kritéria pro výběr a jejich odůvodnění / Selection Criteria and their Justification</i>	29
2.2.4. <i>Integrita a autenticita / Integrity and Authenticity</i>	31
2.2.5. <i>Ochrana a správa / Protection and Management</i>	33
2.2.6. <i>Retrospektivní prohlášení o výjimečné světové hodnotě / Retrospective Statement of Outstanding Universal Value</i>	34
2.3. Seznam světového dědictví v ohrožení / <i>World Heritage in Danger List</i>	36
2.4. Indikativní seznam / <i>Tentative List</i>	37
3. Kdo je kdo v agendě světového dědictví / Who is Who in the World Heritage Agenda	39
3.1. Klíčoví aktéři v agendě světového dědictví / <i>Key Players of the UNESCO World Heritage Agenda</i>	40
3.2. Agenda světového dědictví v České republice / <i>The UNESCO World Heritage Agenda in the Czech Republic</i>	45
3.2.1. <i>Schéma aktérů světového dědictví / Diagram of World Heritage Players</i>	51
3.3. Site manager – nejvýznamnější činitel na místní úrovni / <i>Site Manager – the Most Important Player at the Local Level</i>	52
3.3.1. <i>Role a dovednosti site managera / Site Manager Role and Skills</i>	53
4. Organizace a řízení péče o světové dědictví / Management of the World Heritage	57
4.1. Systémy řízení a management Plany / <i>Management Systems and Management Plans</i>	58
4.2. Monitoring a reporting / <i>Monitoring and Reporting</i>	61
4.3. Třetí cyklus periodického reportingu v České republice / <i>The Third Cycle of Periodic Reporting in the Czech Republic</i>	65
5. Světové dědictví v České republice a jeho výjimečná světová hodnota (OUV) / World Heritage in the Czech Republic and its Outstanding Universal Value (OUV)	69
5.1. Historické centrum Prahy (1992) / <i>Historic Centre of Prague (1992)</i>	72
5.2. Historické centrum Českého Krumlova (1992) / <i>Historic Centre of Český Krumlov (1992)</i>	88
5.3. Historické centrum Telče (1992) / <i>Historic Centre of Telč (1992)</i>	98
5.4. Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře (1994) / <i>Pilgrimage Church of St John of Nepomuk at Zelená Hora (1994)</i>	106
5.5. Kutná Hora: Historické centrum města s kostelem sv. Barbory a katedrála Panny Marie v Sedlci (1995) / <i>Kutná Hora: Historical Town Centre with the Church of St. Barbara and the Cathedral of Our Lady at Sedlec (1995)</i>	114

5.6. Lednicko-valtická kulturní krajina (1996) / <i>Lednice-Valtice Cultural Landscape (1996)</i>	126
5.7. Historická vesnice Holašovice (1998) / <i>Holašovice Historic Village (1998)</i>	138
5.8. Zahrady se zámkem v Kroměříži (1998) / <i>Gardens and Castle at Kroměříž (1998)</i>	146
5.9. Zámek v Litomyšli (1999) / <i>Litomyšl Castle (1999)</i>	156
5.10. Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci (2000) / <i>Holy Trinity Column in Olomouc (2000)</i>	164
5.11. Vila Tugendhat v Brně (2001) / <i>Tugendhat Villa in Brno (2001)</i>	173
5.12. Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči (2003) / <i>Jewish Quarter and St Procopius' Basilica in Třebíč (2003)</i>	180
5.13. Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří (2019) / <i>Erzgebirge/Krušnohoří Mining Region (2019)</i>	190
5.14. Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem (2019) / <i>Landscape for breeding and training of ceremonial carriage horses at Kladruba nad Labem (2019)</i>	210
5.15. Slavná lázeňská města Evropy (2021) / <i>Great Spa Towns of Europe (2021)</i>	224
5.16. Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy (2021) / <i>Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and other Regions of Europe (2021)</i>	250
6. Slovník hlavních pojmů / <i>Glossary of Key Terms</i>	263
6.1. <i>English-Czech Glossary (with explanations)</i> / Anglicko-český výkladový slovník	264
6.2. Česko-anglický rejstřík k výkladovému slovníku / <i>Czech-English Index of the Glossary</i>	295
Základní digitálně dostupné zdroje a vybraná doporučená literatura / <i>Resources and Recommended Literature</i>	300
Rozlohy statků světového dědictví / <i>Area of World Heritage Properties</i>	303

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍ ŘEDITELKY NÁRODNÍHO PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU

Česká republika jako země s více světovými lokalitami patří k vyhledávaným a respektovaným destinacím. Spektrum památek se statusem světového dědictví v České republice se aktuálně skládá z výjimečných historických jader měst Prahy, Českého Krumlova, Telče a Kutné Hory, komplexu vesnických staveb v Holašovicích, zámku v Litomyšli a zámku a zahrad v Kroměříži, solitérů v podobě sloupu Nejsvětější Trojice v Olomouci, výjimečné vily Tugendhat v Brně a poutního kostela sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře, sériového statku v Třebíči sdružujícího doklady kultury židovské a křesťanské a v neposlední řadě zahrnuje rozsáhlou kulturní krajinu Lednicko-Valtického areálu.

V posledních letech se České republice podařilo rozšířit Seznam světového dědictví o několik dalších vynikajících památek a území, z nichž hned tři mají mezinárodní rozměr. Mezi takové patří přeshraniční bilaterální sasko-česká sériová lokalita Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří nebo multilaterální projekt Slavná lázeňská města Evropy. Velkou radost jsme měli z toho, že se podařilo zapojit do velmi komplexní mezinárodní série s názvem Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí přírody, v níž Jizerskohorské bučiny představují vůbec první přírodní součást světového dědictví v České republice. Z mnoha národních témat našeho stále ambiciózního plánu byl úspěšný projekt Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem a v letech 2021–2022 jsme intenzivně podporovali nominaci prezentující specifické chmelařské dědictví s názvem Žatec a krajina žateckého chmele.

Světové dědictví je v České republice mimořádně populární, stále však chybí dostatek materiálů pro vysvětlování etosu a cílů Úmluvy o ochraně světového dědictví, na jejímž základě je Seznam světového dědictví budován, o mezinárodních závazcích, jež se ke statusu světového dědictví váží, a o potřebných opatřeních na národní i lokální úrovni.

Hlavním cílem této knihy je proto prezentace tématu světového dědictví na území České republiky. Její první vydání v roce 2018 se setkalo s velkým zájmem, a protože právě v letech 2019–2021 zaznamenala Česká republika

INTRODUCTORY WORD FROM DIRECTOR GENERAL OF THE NATIONAL HERITAGE INSTITUTE

Being a country with several World Heritage sites, the Czech Republic is one of the sought-after destinations for tourists. The present range of sites with World Heritage status includes the exceptional historic centres of Prague, Český Krumlov, Telč and Kutná Hora; the rural architecture ensemble in Holašovice; Litomyšl Castle; Kroměříž Castle and Gardens; the solitary monuments such as Holy Trinity Column in Olomouc, the exceptional Villa Tugendhat in Brno and the Pilgrimage Church of St John of Nepomuk at Zelená Hora; the serial site in Třebíč combining Jewish and Christian cultural heritage; and the extensive Lednice-Valtice Cultural Landscape. Over the past years, the Czech Republic has successfully expanded the World Heritage List by several outstanding sites and areas three of them of an international character. They include the bilateral cross-border Saxon-Czech serial site Mining Region Erzgebirge/Krušnohoří or the multilateral project The Great Spa Towns of Europe. We were very delighted by our integration in the very complex transnational serial site Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe where the Jizera Mountains Beech Forest represents the very first natural component of World Heritage with the Czech Republic's contribution. The many national topics of our continuously ambitious plan include the already successful project Landscape for Breeding and Training Ceremonial Carriage Horses at Kladruby nad Labem and, during 2021–2022, we were intensely supporting a nomination presenting the specific hops-growing heritage Žatec and the Landscape of Saaz Hops.

In the Czech Republic, World Heritage is exceptionally popular; however, there is a shortage of materials to explain the ethos and objectives of the World Heritage Convention based on which the World Heritage List is compiled, and to explain the international commitments associated with World Heritage, as well as the required measures at the national and local levels.

This book primarily seeks to present World Heritage in the Czech Republic. Its first edition in 2018 aroused great interest; because the Czech Republic enjoyed four successful additions to the WH List during 2019–2021, the second updated and supplemented version is

---

čtyři úspěšné přírůstky, je druhé, aktualizované a doplněné vydání logické. Kniha se snaží vysvětlit světové dědictví obecně, včetně výkladu hlavních pojmů, které jsou při jeho ochraně a rozvíjení hodnot používány. Některé jsou velmi specifické a zejména při mezinárodní spolupráci a studiu zahraničních pramenů spojených se světovým dědictvím je jejich význam důležité chápat. Dalším významným přínosem je ucelená prezentace slovního popisu výjimečných světových hodnot našich světových památek tak, jak jsou schváleny Výborem světového dědictví. Stejně tak významná je obrazová součást, která kromě charakteristických fotografií přináší základní přehledné mapy těchto památek a jejich nárazníkových zón. Zvláště pro zmíněné památky mezinárodní povahy, které jsou všechny navíc tzv. sériové povahy, je znázornění jejich polohy, velikosti a uvedení do kontextu se zahraničními částmi velmi potřebné a jinde v takto názorné formě těžko dostupné. Věřím, že úsilí přiblížit památky světového dědictví na našem území bude čtenáři oceněno a současně přinese pozitivní dopad na vnímání hodnot památek, které obstály v mezinárodním srovnání. Poděkování patří všem, kteří o naše (nejen světové) dědictví pečují.

Ing. arch. Naďa Goryczková

Generální ředitelka Národního památkového ústavu

a logical outcome. The book seeks to explain World Heritage in general and clarify the principal terms used in the protection and development of its values. Some of the terms are rather specific and their importance must be understood especially in the process of international collaboration and the research of foreign sources on World Heritage. A comprehensive presentation of the wording of the outstanding universal values of our World Heritage sites, as approved by the World Heritage Committee, is the book's other important contribution. The pictorial part, including characteristic photographs as well as basic overview maps of these sites and their buffer zones, is of the same importance. Regarding the above-mentioned international sites, all of which are of serial character, it is especially necessary to depict their location and size and to put them into context with international components. Moreover, such an illustrative form is hardly available elsewhere. I believe that readers will appreciate the effort to introduce World Heritage sites in the Czech Republic and that it will be positively reflected on the perception of the values of monuments that succeeded in international competition. Special thanks go to all those who take care (not only) of our World Heritage.

Ing. arch. Naďa Goryczková

Director General of the National Heritage Institute

ÚVODNÍ SLOVO ŘEDITELE AGENTURY OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

Je všeobecně známo, že Česká republika oplývá bohatstvím kulturně-historických památek a dobrým systémem jejich ochrany. Patnáct z nich se již oprávněně dostalo na prestižní Seznam světového dědictví UNESCO v kategorii kulturní dědictví, přičemž dalších třináct bylo navrženo na čekatelský, indikativní seznam. Není divu, že je každoročně obdivují milióny domácích i zahraničních turistů, což ostatně podtrhuje i předkládaná kniha.

Na listině světového přírodního dědictví UNESCO až donedávna nebyla žádná položka týkající se naší země. Mohu s potěšením v tomto úvodním slově konstatovat, že tomu tak od roku 2021 už není. Po několikaleté náročné proceduře se jádrová část národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny stala součástí světového přírodního dědictví jako součást evropsky významných původních a dlouhověkých bučin. Považuji uvedenou potěšitelnou skutečnost i za jednoznačné a více než výmluvné ocenění státní i dobrovolné ochrany přírody, která se snaží ve veřejném zájmu pečovat o nejcennější části přírodního a krajinného dědictví České republiky v mezinárodním kontextu. NPR Jizerskohorské bučiny vznikla po víceletém vyjednávání s lesními hospodáři. Rozkládá se na severních svazích Jizerských hor. Jádrové území rezervace (téměř 10 km²) spolu s integrujícím ochranným pásmem (17,5 km²) tak reprezentuje na české poměry robustní chráněné území se zajištěným monitorováním přírodních hodnot i dlouhodobým, značně komplexním plánem péče. Kromě dochovaného unikátního prostředí se právě toto promítlo do pozitivních bodů, které nikoli nevýznamně přispěly k zařazení centrální části tohoto chráněného území na prestižní Seznam světového dědictví. Další podrobnosti jsou uvedeny v textu této výpravné knihy.

Co považuji jako přírodovědec a krajinný ekolog za rovněž důležité, je fakt, že uvedené světové přírodní dědictví se nachází v pohoří, které v nedávné minulosti v důsledku desetiletí trvající vysoké imisní zátěže a nevhodného lesního hospodaření procházelo procesem blížkým ekologické katastrofě. Přesto přírodně unikátní přirozené a přírodě blízké ekosystémy, jako jsou cenná rašeliniště, podmáčené smrčiny a svahové bučiny, toto období zmaru přečkaly. NPR Jizerskohorské bučiny je tak nejen významná

FOREWORD FROM THE DIRECTOR OF THE NATURE CONSERVATION AGENCY OF THE CZECH REPUBLIC

As it is widely known, the Czech Republic abounds with cultural and historical monuments with a good system of protection. Fifteen of the sites have been rightfully inscribed on the prestigious UNESCO World Heritage List as cultural heritage, whereas thirteen other properties have been nominated for the Tentative List (as of 2022). Not surprisingly, millions of Czech and foreign tourists admire them every year, which is, after all, accentuated by the actual book.

Until recently, no properties from the Czech Republic were listed among the UNESCO natural World Heritage Sites. It is therefore my pleasure to hereby confirm that the situation changed in 2021. After an exacting process that lasted several years, the core area of the Jizera Mountains Beech Forest National Nature Reserve was inscribed on the list of natural World Heritage Sites as part of Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe. From my perspective, this pleasing fact is an unequivocal and more than telling appreciation of nature protection, conservation and management, both by the state and volunteers, which in the public interest endeavours to protect, conserve and manage the most valuable parts of the natural and landscape heritage of the Czech Republic in an international context. The Jizera Mountains Beech Forest National Nature Reserve was established after long negotiations with forest managers that had lasted several years. The reserve is situated on the northern slopes of the Jizera Mountains. Its core area (about 450 ha), along with the integrative buffer zone (2,280 ha), thus represents a specially protected area, rather robust by Czech standards, where natural values are monitored and that has a long-term comprehensive and detailed Management Plan. In addition to the preserved unique habitats, this was reflected in positive aspects that substantially contributed to the addition of this specially protected area to the prestigious UNESCO World Heritage List. Further details can be found in this spectacular book.

As a natural scientist and landscape ecologist, I find it important that this World Heritage nature site is situated in the mountains that had been near to an ecological/ environmental disaster from heavy air pollution and

---

pro ochranu biologické rozmanitosti, přírodě blízkých lesních společenstev a jako ojedinělý vědeckovýzkumný objekt, ale je také nenahraditelnou součástí celkové strategie revitalizace tohoto pohoří jako banka místních genových zdrojů dřevin, jejíž klíčovou součástí zůstává i obnova přírodě blízkých a zdravějších lesních porostů s žádoucí bohatší prostorovou a druhovou skladbou.

K Jizerskohorským bučinám a jejich ochraně mám osobní vztah, a proto mě dvojnásob těší zařazení tohoto území mezi dědictví celého lidstva. Přeji si, ať se mohou po promyšleně vedených cestách s jejich hodnotami a krásou seznámit naši i zahraniční návštěvníci, a to dnes i v budoucnu. Jizerskohorské bučiny se staly důstojnou součástí našeho příspěvku k zachování světového přírodního dědictví chráněného UNESCO, kde najdeme tak prestižní lokality jako národní parky Serengeti, Yellowstone a Krugerův, nebo rozsáhlá vnitrozemská delta řeky Okavango.

Přeji všem, kteří se zajímají o kulturní a přírodní dědictví naší země v globálním kontextu, poučné čtení.

RNDr. František Pelc

Ředitel Agentury ochrany přírody a krajiny
České republiky

unsuitable forest management over the past decades. Despite this fact, the unique natural and semi-natural ecosystems, such as valuable peatbogs, waterlogged spruce forests, and beech forest on the slopes, have survived this negligent period. The Jizera Mountains Beech Forest National Nature Reserve is not only significant because of the protection of biological diversity, old-growth forest communities, and its uniqueness as an object of scientific research, but they are also an irreplaceable part of the overall strategy to restore this mountain range as a reservoir of the local gene sources of woody plants the crucial part of which is also the restoration of semi-natural and healthier forest covers with a desired richer spatial and species composition.

I have a personal relationship with the Jizera Mountains Beech Forest and its protection; therefore, I am especially delighted that the area has been included on the prestigious World Heritage List. I wish that Czech and foreign visitors, both today and in the future, would learn about the site's values and beauty on its well-designed paths. Thus, the Jizera Mountains Beech Forest has become a respectable part of our contribution to the preservation of World Natural Heritage protected by the UNESCO that includes as prestigious sites/areas as the Serengeti, Yellowstone, and Kruger National Parks or the extensive Okavango Delta.

I wish a rewarding reading for those who identify with the cultural and natural heritage of the Czech Republic in the global context.

RNDr. František Pelc

The Director of The Nature Conservation Agency
of the Czech Republic

AUTORSKÁ POZNÁMKA A PODĚKOVÁNÍ

Název knihy a úvodní slova významných osobností památkové péče a ochrany přírody otevírají společensky významné téma, jakým je představení světového dědictví na území České republiky. V současné době se hrdě hlásíme již k šestnácti statkům světového dědictví různého typologického charakteru i různého územního rozsahu. Málokdo však zná přesné definice hodnot, na základě kterých byly na Seznam světového dědictví zapsány. Přestože vznikla řada monografií nebo souhrnných obrazových publikací, které kvality světového dědictví na našem území představují, není snadné získat ani informaci o přesném umístění a hranicích těchto světových památek. Deficit komplexních informací narostl poté, kdy se v posledních letech světové dědictví v České republice stalo zároveň součástí mezinárodních sériových památek. V tomto druhém, doplněném vydání knihy bylo proto jednou z největších výzev, jakým způsobem zahraniční komponenty mezinárodních památek světového dědictví představit.

Knihy by mohla obsahovat množství dalších informací, neboť souvislosti ochrany, péče a prezentace světového dědictví jsou velmi široké a s narůstajícím poznáním se rozvíjejí i široká obecná témata, jako dopady klimatické změny, vzdělávání udržitelný turismus a podobně.

Při rozhodování o obsahu knihy jsme se však již pro první vydání rozhodly, že hlavní náplní by měly být základní informace a definice, které zatím nebyly souhrnně prezentovány. S ohledem na limitovaný rozsah, kde jádrem jsou především vlastní světové památky, nebyl prostor blíže vysvětlovat otázky spojené s dalšími nominacemi, i když právě v současné době (2022) s napětím očekáváme výsledek mnohaleté snahy zviditelnit velmi zajímavé téma dědictví pěstování a zpracování chmele na Žatecku.

Text je tedy záměrně směřován k posílení péče o památky na Seznamu světového dědictví již zapsané, k otázkám zajištění jejich hodnot a spolupráci nejrůznějších aktérů a institucí v tomto odpovědném snažení. Věříme, že dvojjazyčná forma a slovníček napomohou i posílení mezinárodní spolupráce, která ke sdílení světové významných hodnot patří.

První vydání knihy bylo připraveno ve spolupráci Národního památkového ústavu s Českým národním

AUTHORS' NOTE AND ACKNOWLEDGEMENTS

The title of the book and the introductory words of the important heritage conservation representatives open a significant social issue which is the presentation of World Heritage in the Czech Republic. At present, we proudly claim to possess as many as sixteen World Heritage properties of various typological and territorial scopes. Hardly anyone, however, knows precisely the definitions of the values based on which those properties were inscribed on the World Heritage List. Even though a number of monographs and comprehensive illustrated publications that represent the quality of World Heritage in our country have emerged, it is not easy to get information about exact locations and boundaries of these World Heritage sites. The shortage of complex information has further increased over the recent years when World Heritage in the Czech Republic became part of transnational serial sites. Therefore, one of the greatest challenges of this second supplemented edition was to find the best way to present the foreign components of international World Heritage sites.

The book could include a greater amount of additional information because World Heritage protection, care, and presentation are closely interconnected issues; moreover, with the expansion of knowledge, many generally important activities are further developed as well, e.g. impacts of climate change, education issues, sustainable tourism, etc.

When deciding on the content of this book, we already decided for the first edition that the main content should primarily include basic information and definitions, which have not yet been presented in a summarized form. In view of the limited scope of the book primarily focusing on World Heritage sites, there was no space to touch more closely the issues associated with other potential nominations. And this despite the fact that right now (2022) we are anxiously awaiting the result of our long-standing efforts to make visible the very interesting topic of the heritage of -growing and processing hops in the Žatec Region. The text therefore focuses on enhancing the promotion and presentation of the inscribed World Heritage sites and on the issues targeted at preserving their values as well as on the cooperation of various players and institutions as part of this responsible effort. We believe that the bilingual form and the glossary will help strengthen international cooperation to share worldwide values.

komitétem ICOMOS. Z jeho odborníků jmenovitě děkujeme doc. PhDr. Josefu Štulcovi a doc. PhDr. Martinu Horáčkovi. Významnou oporou byl i anglicko-český výkladový slovník vybraných pojmů, zpracovaný již v roce 2017 Mgr. Eliškou Černou, na který bylo možno navázat. Za konzultace k obsahu slovníku a vhodné aktuální základní literaturě děkujeme Mgr. Ladě Pekárkové z odboru mezinárodních vztahů Ministerstva kultury.

Za spolupráci s přípravou dat pro mapové ilustrace a obecně za dlouholetou správu údajů o světovém dědictví v geoportálu NPÚ děkujeme Ing. Svatavě Podrazilové. Poděkování patří i všem kolegům z územních odborných pracovišť Národního památkového ústavu, kteří přispěli k definování atributů výjimečné světové hodnoty.

Poděkování patří Ing. arch. Karlu Kučovi, který se podílel na koncepci celé knihy, v jednotné formě připravil množství map a poskytl desítky fotografií.

Specifika památek Krušnohoří bylo možno ukázat díky fotografiím, které poskytli RNDr. Michal Urban, CSc., ředitel Montanregion, o.p.s., a Mgr. Ondřej Malina, Ph.D., který je i autorem LIDARových interpretací tamních významných lokalit. Kompozici krajiny hřebčína můžeme obdivovat díky leteckým fotografiím, poskytnutých Národním hřebčínem v Kladrubech nad Labem, jehož vedení proto také děkujeme.

Za kvalitní odbornou korekturu překladu textů, vážících ke světově uznávaným bukovým lesům děkujeme RNDr. Janu Plesníkovi, CSc. z Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky. V neposlední řadě patří dík i Mgr. Lucii Kasíkové za překlad vybraných textů a četná doporučení k jejich stylistické úpravě a Mgr. Lukáši Hyřthovi za pečlivou redakční kontrolu a organizační zajištění obou vydání knihy.

Velmi si vážíme poskytnuté záštity České komise pro UNESCO a jejímu Sekretariátu děkujeme za operativní spolupráci při jejím zajištění.

Ing. arch. Věra Kučová, Mgr. Olga Bukovičová

The first edition of the book was prepared by the National Heritage Institute and the Czech National Committee of ICOMOS. The authors extend their thanks to experts of ICOMOS, namely to doc. PhDr. Josef Štulc and doc. PhDr. Martin Horáček. Furthermore, the English-Czech explanatory dictionary of selected terms, compiled by Mgr. Eliška Černá as early as 2017, was a major contribution which was built on. Mgr. Lada Pekárková from the International Relations Department of the Ministry of Culture was of great help in consulting the contents and scope of the glossary, appropriate up-to-date basic literature as well.

We also thank Ing. Svatava Podrazilová for preparing relevant digital data for maps and in general for her long-term administration of World Heritage data in the National Heritage Institute geo-portal. We are grateful to all our colleagues of regional departments of the National Heritage Institute who contributed to defining the OUV criteria.

Thanks go to Ing. arch. Karel Kuča, who participated on the concept of the entire book, prepared a number of maps in a unified form and provided dozens of photographs.

It was possible to show the specifics of the underground heritage of the Krušnohoří mountains thanks to the photographs provided by RNDr. Michal Urban, CSc., director of Montanregion, o.p.s and Mgr. Ondřej Malina, Ph.D., who is also the author of LIDAR interpretations of important locations there. We can admire the composition of the stud farm's landscape thanks to aerial photographs provided by the National Stud Farm in Kladruby nad Labem, whose managers we are also grateful to. We would also like to thank RNDr. Jan Plesník, CSc. from the Nature and Landscape Protection Agency of the Czech Republic for high-quality professional proofreading of the translation of texts related to the world's recognized beech forests.

Finally, thanks go to Mgr. Lucie Kasíková for the translation of selected texts and numerous recommendations for stylistic editing of the text and to Mgr. Lukáš Hyřtha for his thorough editorial control and publishing arrangements for both editions of the book.

We greatly appreciate the support provided by the Czech Commission for UNESCO and we thank its Secretariat for their operational cooperation.

Ing. arch. Věra Kučová, Mgr. Olga Bukovičová

1

SVĚTOVÉ DĚDICTVÍ WORLD HERITAGE

OBECNÉ GENERAL
INFORMACE INFORMATION

1.1. O SVĚTOVÉM DĚDICTVÍ

Co je to světové dědictví a jak vzniká?

Koncept světového dědictví je výjimečný svým celosvětovým dosahem. Lokality světového dědictví jsou místa, která jsou významná a patří všem, bez ohledu na to, kde se nacházejí. Jde o místa světové hodnoty, přesahující hodnotu, kterou představují pro určitý národ.

Tyto hodnoty jsou vyjádřeny v Úmluvě o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (Úmluva o světovém dědictví).

V materiálech UNESCO a Centra světového dědictví se uvádí jednoduchá a srozumitelná definice: *Dědictví je odkazem minulosti, s nímž žijeme v současnosti a který předáme budoucím generacím. Naše kulturní a přírodní dědictví je nenahraditelným zdrojem života a inspirace. Je základem našeho jednání, měřítkem uvažování, základem naší identity.*

V dokumentech spojených s tématy světového dědictví bylo nezbytné do českého překladu uvést pojem *statek* ve smyslu *nemovitého dědictví*.

Výraz *statek světového dědictví* v sobě zahrnuje obecně různé druhy světových památek od jednotlivých staveb, přes jejich areály až po rozsáhlá území.

I když *statek* není v českém jazyce v souvislosti s památkami zcela běžným pojmem, je v této knize používán, neboť pomáhá zjednodušení některých složitějších definic či interpretací procesů.

Jak se světové dědictví liší od národního dědictví?

Obě tyto kategorie samozřejmě znamenají významné hodnoty, pro které si mimořádně cenné, vzácné a zajímavé památky zaslouží být mimořádně pečlivě chráněny, opravovány a restaurovány.

Rozdíl je v tom, že celosvětový význam lze logicky přiznat jen některým statkům z bohatého spektra kulturního a přírodního dědictví, které se nalézají v jednotlivých státech světa.

1.1. ABOUT WORLD HERITAGE

What Is World Heritage and Who Decides about the WH Status?

What makes the concept of World Heritage exceptional is its universal application. World Heritage sites are places that are important to and belong to everyone, irrespective of where they are located. They have universal value that transcends the value they hold for a particular nation.

These qualities are expressed in the Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (the World Heritage Convention).

The UNESCO and World Heritage Centre materials provide a simple and comprehensible definition: *Heritage is our legacy from the past, what we live today, and what we pass on to future generation. Our cultural and natural heritage are both irreplaceable sources of life and inspiration.*

In documents related to World Heritage issues, the English word *property* had to be introduced in Czech translations.

This term *World Heritage property* generally includes different types of sites from individual buildings and their premises to extensive areas.

Although *property* is not a common Czech term to be used in relation to heritage, this book uses it to simplify some rather complex definitions or process interpretations.

How Does the World Heritage Differ from the National Heritage?

Both of these categories, naturally, mean significant values for which remarkably valuable, rare and interesting monuments deserve to be protected, repaired and restored with special care.

The difference is that universal and global significance can logically be granted only to some parts of the multifarious cultural and natural heritage in numerous countries around the world.

1.2. ÚMLUVA O SVĚTOVÉM DĚDICTVÍ A JEJÍ PROVÁDĚCÍ SMĚRNICE

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (dále také jen Úmluva) je jedním z nejznámějších a nejspěšnějších smluv UNESCO vůbec.

Úmluva byla přijata Valným shromážděním Organizace spojených národů pro vzdělávání, vědu a kulturu (UNESCO) na jeho 17. zasedání v Paříži dne 16. listopadu 1972.

Úmluva vstoupila v platnost v roce 1975.

V preambuli Úmluvy se mimo jiné konstatuje, že *části kulturního či přírodního dědictví mají výjimečný význam a z tohoto důvodu musí být zachovány jako součást světového dědictví lidstva jako celek a že povinnosti celého mezinárodního společenství je přispívat k ochraně kulturního a přírodního dědictví výjimečně světové hodnoty tím, že bude poskytovat kolektivní pomoc, která, ač nebude nahrazovat opatření dotčeného státu, bude sloužit jako jeho účinný doplněk.*

Hlavním posláním Úmluvy je stanovit povinnosti smluvních států a pravidla mezinárodní spolupráce, aby byla zajištěna ochrana, zachování a předávání kulturního a přírodního dědictví s výjimečnou světovou hodnotou budoucím generacím.

Prováděcí směrnice pro naplňování Úmluvy o ochraně světového dědictví

O mechanismech rozhodování při sestavování Seznamu světového dědictví a ochraně těch památek, které na něm již jsou, hovoří právě Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a její prováděcí dokument, nazvaný Prováděcí směrnice pro naplňování Úmluvy o ochraně světového dědictví.

Dlouhý název je obecně zkracován na pojem *Prováděcí směrnice* (zavedenou zkratkou i v tomto textu dále využívanou je *OGs*).

1.2. WORLD HERITAGE CONVENTION AND ITS OPERATIONAL GUIDELINES

The Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage

The Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (hereinafter referred to only as the Convention) is one of the most well-known and most successful UNESCO treaties.

The Convention was adopted by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (UNESCO) General Conference at its 17th session in Paris on 16th November 1972.

The Convention came into force in 1975.

The preamble of the Convention states, inter alia, that *parts of the cultural or natural heritage are of outstanding interest and therefore need to be preserved as part of the world heritage of mankind as a whole and it is incumbent on the international community as a whole to participate in the protection of the cultural and natural heritage of outstanding universal value, by the granting of collective assistance which, although not taking the place of action by the State concerned, will serve as an efficient complement thereto.*

The main mission of the Convention is to settle the obligations of the States Parties and the rules of international cooperation to ensure protection, preservation and dissemination of cultural and natural heritage with outstanding universal value to future generations.

Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention

The Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage and its Implementing Operational Guidelines refer to the decision-making mechanisms in compiling the World Heritage List and in protecting the properties already inscribed on that list.

This long name is generally abbreviated to Operational Guidelines (OGs). The Operational Guidelines (OGs) were prepared for the purpose of informing States Parties to the Convention in detail of the principles which guide the work

OGs obsahují pokyny týkající se formátu a obsahu nominací na Seznam světového dědictví a poskytují podrobnosti o dalších tématech, zejména o procedurálních otázkách, které se týkají naplňování Úmluvy.

Na rozdíl od Úmluvy o ochraně světového dědictví, jejíž text je poměrně obecný a jakákoli změna by vyžadovala novou ratifikaci smluvními státy, Prováděcí směrnice umožňující reflektovat nové koncepty, znalosti a zkušenosti agendy světového dědictví. Byly proto již několikrát upravovány a zejména doplňovány. Obsahují řadu příloh, které se váží k různým součástem naplňování Úmluvy, od formulářů pro prezentaci nových záměrů (Indikativní list) , přes povinnou strukturu nominací, až po strukturu zpráv o stavu statků světového dědictví nebo instrukce pro předložení návrhu na změnu názvu nebo hranic světové památky.

<https://whc.unesco.org/en/guidelines>

of the World Heritage Committee in establishing the World Heritage List, the List of World Heritage in Danger and in granting international assistance under the World Heritage Fund. The OGs also provide guidance concerning the format and content of nominations on the World Heritage List and provide details on other questions, mainly of a procedural nature, which relate to the implementation of the Convention.

Unlike the Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, whose text is rather general and any modification would require new ratifications by the States Parties, the Operational Guidelines enable one to reflect new concepts, knowledge and experiences with the World Heritage agenda. As a result, they have been revised and especially supplemented for several times. They include a number of appendices related to various parts of the Convention execution, ranging from forms, presentations of new intentions (Tentative List), and the compulsory structure of nominations to the structure of reports about the condition of the World Heritage sites and instructions for the submission of the proposal for a change of the World Heritage site title or borders.

<https://whc.unesco.org/en/guidelines/>

2

SEZNAM THE WORLD
SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ HERITAGE LIST AND
A JEHO VÝJIMEČNÁ ITS OUTSTANDING
SVĚTOVÁ HODNOTA UNIVERSAL VALUE
(OUV) (OUV)

2.1. SEZNAM SVĚTOVÉHO (KULTURNÍHO A PŘÍRODNÍHO) DĚDICTVÍ

Seznam světového kulturního a přírodního dědictví (zkráceně také Seznam světového dědictví) je sestavován na základě Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.

Tyto statky jsou součástí kulturního a/nebo přírodního dědictví pouze těch států, které jsou smluvními stranami Úmluvy.

Kulturní a/nebo přírodní lokality, které jsou nominovány k zápisu na Seznam světového dědictví, jsou na tento Seznam zapsány až poté, co byly pečlivě vyhodnoceny jako nejlepší příklady světového kulturního a přírodního dědictví.

Definice kulturního dědictví

Pro účely Úmluvy o ochraně světového dědictví jsou za kulturní dědictví podle jejího článku 1 považovány:

– *památníky (monumenty)*: architektonická díla, monumentální sochařská a malířská díla, prvky či stavby archeologické povahy, nápisy, jeskynní obydlí a kombinace prvků, jež jsou nositeli výjimečné světové hodnoty z hlediska dějin, umění či vědy;

– *skupiny budov*: skupiny samostatných či spojených budov, které jsou díky své architektuře, stejnorodosti či umístění v krajině nositeli výjimečné světové hodnoty z hlediska dějin, umění či vědy;

– *lokality/místa*: výtvary člověka či společná díla přírody a člověka a oblasti zahrnující místa archeologických nálezů mající výjimečnou světovou hodnotu z historického, estetického, etnologického či antropologického hlediska.

Definice přírodního dědictví

Pro účely Úmluvy o ochraně světového dědictví jsou za přírodní dědictví podle jejího článku 2 považovány:

– *přírodní jevy* tvořené fyzickými a biologickými útvary nebo skupinami takových útvarů, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty z estetického či vědeckého hlediska,

2.1. THE WORLD (CULTURAL AND NATURAL) HERITAGE LIST

The World Cultural and Natural Heritage List (abbreviated as World Heritage List) is compiled on the basis of the Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage.

These properties are part of the cultural and/or natural heritage only of those states that are Parties to the Convention.

Cultural and/or natural heritage sites that are nominated for World Heritage listing are inscribed on that list only after they have been carefully assessed as representing the best examples of the world's cultural and natural heritage.

Definition of the Cultural Heritage

For the purposes of this Convention, the following are considered as cultural heritage according the Article 1:

– *monuments*: architectural works, works of monumental sculpture and painting, elements or structures of an archaeological nature, inscriptions, cave dwellings and combinations of features, which are of outstanding universal value from the point of view of history, art or science;

– *groups of buildings*: groups of separate or connected buildings which, because of their architecture, their homogeneity or their place in the landscape, are of outstanding universal value from the point of view of history, art or science;

– *sites*: works of man or the combined works of nature and man, and areas including archaeological sites which are of outstanding universal value from the historical, aesthetic, ethnological or anthropological point of view.

Definition of the Natural Heritage

For the purposes of the World Heritage Convention, the following are considered as natural heritage according the Article 2:

– *natural features* consisting of physical and biological formations or groups of such formations, which are of outstanding universal value from the aesthetic or scientific point of view;

– *geologické a geomorfologické útvary a přesně vymezená území, které tvoří místo přirozeného výskytu ohrožených druhů zvířat a rostlin výjimečné světové hodnoty z hlediska vědy či péče o zachování přírody,*

– *přírodní lokality či přesně vymezené přírodní oblasti výjimečné světové hodnoty z hlediska vědy či péče o zachování přírody nebo přírodní krásy.*

Smíšené kulturní a přírodní dědictví

Statky jsou pokládány za smíšené (kulturní a přírodní) dědictví, pokud plně či částečně splňují kritéria kulturního a přírodního dědictví, která jsou uvedena v článcích 1 a 2 Úmluvy.

K zápisu na Seznam světového dědictví lze navrhnout kulturní nebo přírodní statek podle základní definice stanovené Úmluvou, tedy jednotlivé památky nebo přírodní útvary, skupiny budov, lokality (místa) – statky, které mají charakter individuálně chráněného objektu nebo širšího plošně chráněného celku.

Kromě přímo v Úmluvě definovaných druhů dědictví (kulturního a/nebo přírodního) se v dokumentech UNESCO, zejména v Prováděcích směrnicích, pracuje s dalšími pojmy.

Prováděcí směrnice rovněž vysvětlují i specifické druhy statků nebo nominací světového dědictví z hlediska jejich formální skladby.

V rámci navrhovaných statků k nominaci se vyskytují také další zvláštní typy statků, a to: *přeshraniční statky* a *sériové statky národní* nebo *sériové statky nadnárodní* (též *transnacionální*).

U přeshraničních a sériových nadnárodních statků jde o naplňování jednoho z principů Úmluvy, jímž je prohloubení vzájemné mezinárodní a mírové spolupráce mezi zeměmi, které sdílejí potenciální světové dědictví.

V Příloze 3 Prováděcích směrnic jsou uvedeny podrobné specifikace pro následující typy lokalit, které by mohly být nominovány k zápisu na Seznam světového dědictví, a doplňková kritéria pro jejich hodnocení:

Historická města a historická jádra měst

Kulturní krajiny

Historická liniová vodní díla

Trasy kulturního dědictví.

– *geological and physiographical formations and precisely delineated areas which constitute the habitat of threatened species of animals and plants of outstanding universal value from the point of view of science or conservation;*

– *natural sites or precisely delineated natural areas of outstanding universal value from the point of view of science, conservation or natural beauty.*

Mixed Cultural and Natural Heritage

Properties are considered to be a mixed (cultural and natural) heritage if they comply with all or part of the cultural and natural heritage criteria listed in Articles 1 and 2 of the Convention.

To be included in the World Heritage List, a cultural or natural property may be proposed according to the basic definition given in the Convention, namely individual monuments or natural features, groups of buildings, sites (places) – properties of the character of both individually protected object and the broader protected area.

In addition to the directly defined heritage in the Convention (cultural and/or natural), other general terms are used in UNESCO documents, especially in the Operational Guidelines.

The OGs also provide guidance for specific kinds of World Heritage nominations from the formal viewpoint.

Within the proposed nomination properties, there are also other special/specific types of properties, namely: *transboundary properties* and *serial national properties* or *serial transnational properties*.

Regarding transboundary and serial transnational properties, one of the principles of the Convention shall be fulfilled, which is to deepen mutual international and peaceful co-operation between countries that share a potential world heritage.

Annex 3 of the Operational Guidelines sets out detailed specifications for the following types of sites that could be nominated for World Heritage listing and additional criteria for their assessment:

Historic Towns and Historic Town Centres

Cultural Landscapes

Heritage Canals

Heritage Routes.

Jak se vybírají památky pro Seznam světového dědictví

Základním principem výběru památek na Seznam světového dědictví je jejich *výjimečná světová hodnota, autenticita a celistvost*. Seznam je reprezentativní a zapsané památky částečně symbolicky zastupují určitý stavební typ daného období v určitém širším kulturně-historickém/civilizačním regionu.

Pro přírodní dědictví to platí obdobně.

Výběr odpovídá i geopolitickým hlediskům, protože Výbor pro světové dědictví usiluje o vyvážené zastoupení jednotlivých členských států Úmluvy a kulturně-historických regionů jako celků.

Z toho vyplývá, že na Seznamu nemohou být všechny hodnotné památky.

Je třeba říci, že Úmluva o světovém dědictví výslovně uvádí, že skutečnost, že některé významné památce (kulturní či přírodní) není status světové památky přiznán, neznamena, že taková památka není hodnotná. Nemá však vlastnosti, pro které by mohla být chápána jako dědictví světové, a nemohla jí proto být přiznána výjimečná světová hodnota. Případně jde o typologický druh památky, který byl na Seznam již vícekrát zařazen.

Co znamená zápis na Seznam světového dědictví

Zapsáním památky na Seznam světového dědictví se uznává jeho *výjimečná světová hodnota*. Taková památka je vynikající tím, že reprezentuje kulturní a přírodní bohatství naší planety, a to do té míry, že je cenná nejen pro místo, kde se nachází, ale zároveň i pro celé lidstvo.

Statky, které se mají stát součástí světového dědictví, jsou považovány za nejlepší doklady kulturního a přírodního dědictví, které mají být předány budoucím generacím.

Prestiž, kterou země se statky uvedenými na Seznamu světového dědictví získají, působí jako katalyzátor pro posílení pocitu odpovědnosti vůči místům, která mají ve své péči.

U statků uvedených na Seznamu světového dědictví je třeba vytvořit strategii správy, která stanoví přesná památková opatření a kontrolní mechanismy, jejichž účinnost je sledována prostřednictvím monitoringu a reportingu.

Requirements for the Inscription on the World Heritage List

The fundamental principle of selection of properties for the World Heritage List inscription is their *outstanding universal value, authenticity and integrity*.

The list is representative and the listed properties partially symbolically represent a specific building type of the given period in a certain wider cultural/historical/civilization region.

Similarly, this applies to the natural heritage.

The selection also corresponds to geopolitical considerations, as the World Heritage Committee strives for a balanced representation of the individual member states of the Convention and of the cultural and historical regions as a whole.

It follows that the WH List can not contain all valuable sites.

It is necessary to say that the Convention concerning the Protection of the World Heritage explicitly states that the fact that some important monuments (cultural or natural) are not recognized as World heritage does not mean that such heritage is not valuable. However, it does not have the qualities for being considered as a “world” heritage, and could not therefore be regarded as of outstanding universal value. Alternatively, it is a typological type of monument that has already been sufficiently represented on the List.

What it means to be listed as a World Heritage Site

Being listed as a World Heritage Site means being recognized as having *outstanding universal value*. Such a site is outstanding for its representation of the cultural and natural riches of our planet, to the extent that it is of value not only for the place in which it is located, but also for the whole of humanity.

Properties listed as World Heritage Sites are selected as the world's best witnesses to the cultural and natural legacy to be handed down to future generations.

The prestige gained by countries with World-Heritage sites acts as a catalyst for strengthening the sense of responsibility towards the sites they have in their custody.

Listed properties are required to have a management strategy setting out precise conservation measures and control mechanisms, whose effectiveness is inspected by means of monitoring and reporting.

2.2. VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA (OUV)

2.2.1. ATRIBUTY OUV

Co je výjimečná světová hodnota?

Výjimečná světová hodnota je jednou z ústředních myšlenek, které tvoří základ Úmluvy o světovém dědictví. V obecném slova smyslu lze její význam odvodit z výkladu jednotlivých částí názvu:

Výjimečná: aby byly statky nositeli výjimečné světové hodnoty, měly by být něčím mimořádné, resp. jedinečné – měly by být nejpозорuhodnějšími místy na Zemi.

Světová: statky musí být význačné z globálního hlediska. Světové dědictví si neklade za cíl rozpoznat vlastnosti, které jsou pozoruhodné pouze z národní nebo regionální perspektivy. Státy jsou vyzývány k tomu, aby rozvíjely vlastní přístupy k uznání těchto lokalit.

Hodnota: co činí určitou lokalitu vynikající a světovou, je její hodnota. Tato hodnota je určena na základě norem a postupů stanovených v Prováděcích směrnících k naplňování Úmluvy o ochraně světového dědictví.

Má-li být nějakému statku přiznána výjimečná světová hodnota, pak musí:

- splnit jedno či více z deseti kritérií výběru
- splňovat podmínky integrity (v případě kulturního dědictví splňovat ještě podmínku autenticity/pravosti)
- mít přiměřený systém ochrany a řízení, aby byla zajištěna jeho budoucnost.

Výjimečná světová hodnota je pojem definovaný Úmluvou o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví.

Výjimečná světová hodnota představuje takový mimořádný kulturní a/nebo přírodní význam, který se dotýká lidstva jako takového a který široce přesahuje národní hranice.

Výjimečná světová hodnota je klíčovým pojmem k prověření zápisu statku na Seznam světového dědictví. Definice a zdůvodnění výjimečné světové hodnoty zvyšuje výlučnost a důvěryhodnost vlastního Seznamu světového dědictví.

2.2. OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE (OUV)

2.2.1. ATTRIBUTES OF THE OUV

What is Outstanding Universal Value?

Outstanding Universal Value is one of the central ideas underpinning the World Heritage Convention. Broadly, its meaning follows the common sense interpretation of each word:

Outstanding: for properties to be of Outstanding Universal Value they should be exceptional, or superlative – they should be the most remarkable places on earth.

Universal: properties need to be outstanding from a global perspective. World Heritage does not aim to recognize properties that are remarkable only from a national or regional perspective. Countries are encouraged to develop other approaches to recognize these places.

Value: what makes a property outstanding and universal is its value. This value is determined on the basis of the standards and procedures set out in the Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention.

To be considered of Outstanding Universal Value, a property needs to:

- meet one or more of ten criteria for selection
- meet the conditions of integrity (in case of a cultural property, meet the conditions of authenticity) and
- have an adequate system of protection and management to safeguard its future.

Outstanding Universal Value is a concept defined by the Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage

Outstanding universal value means such an extraordinary cultural and/or natural meaning that affects humanity as such and which transcends national boundaries.

Outstanding Universal Value is a key concept for verifying the listing of the property on the World Heritage List. The definition and rationale for extraordinary universal value increases the exclusivity and credibility of its own World Heritage List.

Souhrnně lze uvést, že výjimečná světová hodnota představuje:

- základ pro hodnocení každé nové nominace,
- základ pro ochranu i prezentaci světového dědictví a vyžaduje proto výstižné písemné vyjádření,
- smysl, proč je statek zapsán na Seznam světového dědictví, a tedy co je potřeba primárně sledovat ve všech činnostech v rámci jeho ochrany, péče a správy.

Zároveň je základem pro posuzování dopadů změn na statek světového dědictví při zvažování zápisu na Seznam světového dědictví v ohrožení nebo vyškrtnutí ze Seznamu světového dědictví.

Prohlášení o výjimečné světové hodnotě

V roce 2005 byl do Prováděcích směrnic doplněn nový požadavek pro přesnější formulaci Prohlášení o výjimečné světové hodnotě statku zapsaného na Seznam světového dědictví i pro nové nominace.

Prohlášení o výjimečné světové hodnotě je stručným shrnutím důvodů, proč je statek světového dědictví považován za mezinárodně významný – rekapituluje jeho výjimečnou světovou hodnotu (OUV).

Je to oficiální prohlášení přijaté Výborem pro světové dědictví v době, kdy je lokalita zařazena na Seznam světového dědictví.

Prohlášení o výjimečné světové hodnotě statku je připravováno podle jednotného formátu přijatého Výborem pro světové dědictví v roce 2007.

Z čeho se skládá prohlášení o výjimečné světové hodnotě?

Prohlášení o výjimečné světové hodnotě mají být stručná, avšak musí obsahovat:

- *stručná syntéza* jako shrnutí toho, proč byl statek zařazen na Seznam světového dědictví
- informace o tom, jak statek splňuje kritéria světového dědictví, pro která byl zařazen na Seznam, včetně příkladů *klíčových atributů*, které přispívají k výjimečné světové hodnotě statku
- *prohlášení o stavu statku* v okamžiku zápisu na Seznam zejména o jeho integritě neboli celistvosti; u kulturních statků rovněž o jeho autenticitě)
- *požadavky na ochranu a řízení*

In summary, the Outstanding Universal Value is:

- The basis for the evaluation of each new nomination,
- The basis for the preservation and presentation of the World Heritage and therefore requires the aptitude of the written statement,
- The meaning of why a farm is listed on the World Heritage List and therefore what is needed primarily to monitor in all protection, care and administration activities.

Concurrently, it is the basis to assess the impact of changes on the World Heritage site when considering its inscription on the World Heritage List in Danger or its removal from the WH List.

Statement of Outstanding Universal Value

In 2005, a new request for more precise formulation of the Statement of Outstanding Universal Value was added to the Operational Guidelines.

A Statement of Outstanding Universal Value is a brief summary of why a World Heritage property is considered to be of international importance its outstanding universal value (OUV).

It is the official statement adopted by the World Heritage Committee at the time a property is included on the World Heritage List.

It must be applied both to the properties already inscribed on the World Heritage List and for new nominations. The Statement of Outstanding Universal Value of the property is prepared according to the uniform format adopted by the World Heritage Committee in 2007.

The Statement of Outstanding Universal Value Requirements

Statements of Outstanding Universal Value are intended to be succinct but must include:

- *Brief synthesis* as a summary of why the property was included on the World Heritage List
- information on how the property meets the World Heritage criteria for which it has been listed – including examples of *key attributes* that contribute to the property's Outstanding Universal Value
- *A statement of the property's condition* at the time of listing (referred to as integrity for all properties and also authenticity for cultural properties), and
- *requirements for its protection and management.*

Precizní formulace Prohlášení o výjimečné světové hodnotě je chápána jako výchozí podklad pro ochranu a správu statku světového dědictví, neboť odráží hodnocení a hodnoty statku v době jeho zápisu.

Text o výjimečné světové hodnotě (OUV) je proto uplatňován nejen v systému správy a s ním související tvorbě Management Planu, ale především ve všech formách sledování stavu zachování světového dědictví (či při posuzování dodatečně navržených formálních změn u zapsaných statků). Prohlášení o výjimečné světové hodnotě je tak velmi přínosné jak pro daný smluvní stát, tak pro všechny zúčastněné strany, které se podílejí na zachování a správě statku.

V současné době mají všechny položky Seznamu světového dědictví jednotnou strukturu OUV, jež je shodná pro místa s dodatečným, tzv. retrospektivně vypracovaným zněním, i pro ty, jež tuto strukturu respektují již ve fázi přípravy nominační dokumentace.

Znění OUV je součástí Rozhodnutí Výboru pro světové dědictví.

2.2.2. STRUČNÁ SYNTÉZA A ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY (OUV)

Stručná syntéza

První část obsahuje stručnou syntézu (anglicky brief synthesis), tedy stručný popis statku a jeho hodnot.

Stručnou syntézu lze využít k popisu statku, jehož součástí musí být krátké vysvětlení, které by mělo obsahovat:

- *souhrn faktických informací*, jako je místo, velikost a typ statku
- *důvody* zapsání statku na Seznam světového dědictví

Jedná se o souhrnné prohlášení o statku, které sumarizuje, o jaký statek se jedná, proč má výjimečnou světovou hodnotu a jaké jsou jeho hlavní atributy, které výjimečnou světovou hodnotu reflektují.

Cílem stručné syntézy je pokusit se vzbudit zájem o statek u těch, kteří ho neznají, jasně vymezit jeho význam a uvést i související příběhy, aby bylo zcela jasné,

The precise formulation of the Statement of Outstanding Universal Value is understood as the starting point for the protection and management of any World Heritage site as it reflects the assessment and value of the property at the time of its inscription.

Therefore, the Outstanding Universal Value text is applied not only in the management system and related to the creation of the Management Plan, but above all in all forms of monitoring the WHS state of conservation (or in assessing the additionally proposed formal changes in already inscribed properties.). A Statement of OUV is thus of great benefit to the State Party and to all stakeholders involved in the conservation and management of property.

Currently, all items of the World Heritage List have a unified OUV structure, which is the same for post-retrospectively prepared sites and for those which already respect this structure at the stage of preparing nomination documentation.

The text of the OUV is part of the World Heritage Committee's Decision.

2.2.2. BRIEF SYNTHESIS AND ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE (OUV)

Brief synthesis

The first part consists of a short summary (brief synthesis in English), which is a brief description of a property and its values.

The brief synthesis is a statement that can be used to describe the property where a short explanation is needed, and should set out:

- *a summary of factual information* that includes its location, size and what type of property it is and
- *why* it has been inscribed on the World Heritage List.

This is thus an overall statement for the property that encapsulates what it is, why it has OUV, and the main attributes that reflect OUV.

The brief synthesis should try to evoke interest in the property among those who do not know it and set out powerfully its meaning as well as the stories associated with it in order to convey the essence of why it is

proč má být nositelem výjimečné světové hodnoty a proč byl (měl by být) zapsán na Seznam světového dědictví.

Atributy výjimečné světové hodnoty

Statky světového dědictví jsou místa, která jsou nositeli výjimečné světové hodnoty. Je nezbytné, aby svou výjimečnou světovou hodnotu prezentovaly skrze konkrétní atributy.

Po zvážení (potenciální) výjimečné světové hodnoty určitého přírodního či kulturního statku následuje další klíčový krok, a tím je posouzení atributů (v pojmosloví přírodního dědictví nazývaných obecně charakteristikami či vlastnostmi), které jsou nositeli potenciální výjimečné světové hodnoty a které ji dobře charakterizují.

Tyto atributy se stávají předmětem ochrany a správy, stejně jako institucionálních opatření, a jejich dispozice poskytují informace o hranicích statku.

Atributy mohou být *fyzické charakteristiky* nebo *hmotné struktury*, ale také *procesy*, které fyzickou povahu ovlivňují, jako jsou přírodní nebo zemědělské procesy, sociální uspořádání nebo kulturní praktiky, které formovaly charakteristickou krajinu.

Úmluva o světovém dědictví je úmluva založená na statcích – na Seznam se zapisují *statky*, nikoli myšlenky či osobnosti bez ohledu to, jak významný vliv měly či mají.

Kulturní hodnota se může vztahovat i k *nehmotné povaze* jako je sociální struktura, ekonomické potřeby a politické souvislosti, a to jak v prostoru, tak v čase. Může se vztahovat ke slavným počínům, osobám a uměleckým dílům, stejně jako k literatuře, vědě či hudbě.

Text Prohlášení o výjimečné světové hodnotě nemusí dokládat všechny atributy chráněné zápisem na Seznam světového dědictví. Je to proto, že atributů může být příliš mnoho na to, aby byly uvedeny jednotlivě, nebo byly identifikovány až poté, co byl statek zapsán na Seznam světového dědictví. V případě přírodních statků mohou být objeveny nové druhy nebo se může změnit stav jejich ochrany. U kulturních statků mohou být objeveny nové archeologické lokality nebo existující lokalita může poskytovat nové informace.

Atributy, které přispívají k výjimečné světové hodnotě, pro kterou je statek zařazen na Seznam světového dědictví, se považují za přínos k hodnotám světového dědictví.

U některých statků světového dědictví nejsou v Prohlášení o výjimečné světové hodnotě výslovně zmíněny nebo

considered to have OUV and thus why it has been (should be) included on the World Heritage List.

Attributes of the Outstanding Universal Value

World Heritage properties are places that convey their Outstanding Universal Value. They are required to demonstrate Outstanding Universal Value through their attributes.

Having considered what the (potential) Outstanding Universal Value of a natural or cultural property might be, *it is essential* to consider the attributes, (more commonly called features for natural properties), which convey the potential Outstanding Universal Value and allow an understanding of that value.

These attributes will be the focus of protection and management actions, and institutional arrangements, and their disposition will inform the boundary of the property.

Attributes might be *physical qualities* or *fabric* but can also be *processes* associated with a property that impact on physical qualities, such as natural or agricultural processes, social arrangements or cultural practices that have shaped distinctive landscapes.

The World Heritage Convention is a property-based convention – *properties* themselves are inscribed on the List, not ideas or people as such, however great their global influence.

Cultural value may also relate to *intangible qualities* such as social structure, economic needs and political context, in space as well as time. It may relate to famous events, persons or works of art, literature, science or music.

Wording of the Statements of Outstanding Universal Value may not document all attributes protected by World Heritage listing. This is because attributes may be too numerous to list individually, or were identified after the property was inscribed on the World Heritage List. For a natural property, new species may be discovered or their conservation status may change. For a cultural property, new archaeological sites may be discovered or existing sites may yield new information.

Attributes that contribute to the Outstanding Universal Value for which the property is included on the World Heritage List are considered to contribute to the property's World Heritage values .

For some World Heritage properties not all of the attributes that contribute to the property's Outstanding

popsány všechny atributy, které přispívají k výjimečné světové hodnotě statku nebo hodnotám světového dědictví. To může být způsobeno omezeným prostorem, velkým počtem druhů v konkrétním statku, nebo uváděním atributů v širších popisných termínech.

2.2.3. KRITÉRIA PRO VÝBĚR A JEJICH ODŮVODNĚNÍ

Kritéria pro hodnocení výjimečné světové hodnoty

Výjimečná světová hodnota se definuje podle obecných kritérií, která byla v procesu hodnocení nominace uznána jako důvod k zápisu na Seznam světového dědictví.

Kritéria byla specifikována zejména pro spravedlivé a srovnatelné hodnocení významu památek.

Druhou částí struktury Prohlášení o OUV je **zdůvodnění kritérií**.

Je třeba důkladně prokázat, jak a skrze které atributy daný statek splňuje jednotlivá kritéria.

Pro každé kritérium by proto mělo být vyhotoveno stanovisko opírající se o kontext výjimečné světové hodnoty statku a obsahující relevantní atributy.

Kritéria pro hodnocení výjimečné světové hodnoty jsou blíže specifikována v Prováděcích směrnicích k naplňování Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví a poskytují smluvním státům Úmluvy návod pro jejich správnou formulaci.

Právě kritéria představují obecný rámec pro definice hodnot, na základě kterých je statek nominován a následně zapsán. Jde o důležitý nástroj objektivizace hodnot, o obecný rámec, který zajišťuje, že v dokumentaci o každé lokalitě na Seznamu světového dědictví jsou dostupné srovnatelné informace, srovnatelné definice hodnot, a bude tak možné hodnoty statků transparentněji posuzovat.

Tato kritéria jsou po dobu trvání Úmluvy relativně stabilní, byla však několikrát více či méně slovně zpřesňována tak, aby byla co nejsrozumitelnější. Dílčí úpravy zároveň postupně umožnily zahrnovat na Seznam světového dědictví co nejširší tematické spektrum kulturních a přírodních statků.

Universal Value or World Heritage values are specifically mentioned or itemized in the Statement of Outstanding Universal Value. This can be due to space limitations, the large number of species at a particular property, or where attributes are referred to in broader descriptive terms.

2.2.3. SELECTION CRITERIA AND THEIR JUSTIFICATION

Criteria for the assessment of outstanding universal value

Outstanding Universal Value is defined according to the general criteria that were recognized in the nomination process as a reason for listing on the World Heritage List.

They were specified for a fair and comparable assessment of the importance of properties.

The second part of the Statement of OUV structure is **the justification for criteria**.

Care should be taken to demonstrate how the property as a whole addresses each criterion and through which attributes.

The statement for each criterion should be made in the context of the overall OUV of the property, noting the relevant attributes in each case.

Criteria for the assessment of Outstanding Universal Value are further specified in the Operational Guidelines for the Implementation of the Convention for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage and for the States Parties to the Convention provide guidelines for its relevant formulation.

Criteria provide the general framework for defining the values based on which the property is nominated and subsequently registered. It is an important tool for objectification of values, a general framework which ensures that comparable information, comparable definitions of values are available in the World Heritage List documentation for each site and that the values of properties can be more transparently assessed.

These criteria are relatively stable over the duration of the Convention, but their wording has been more or less refined several times to make them as clear as possible. At the same time, partial modifications have made it

Kritérií vymezených na základě paragrafu 77 Prováděcích směrnic pro účely posouzení výjimečné světové hodnoty je celkem deset, z čehož prvních šest tvoří základ pro popis výjimečné světové hodnoty kulturních statků a další čtyři pro popis hodnot přírodních statků.

Na základě kritérií musí navrhované statky z hlediska výjimečné světové hodnoty vyhovět alespoň jednomu z nich.

Statky jsou v naprosté většině nominovány na základě více kritérií. V případě, že je statek na Seznam světového dědictví zapsán, je přímou součástí rozhodnutí o takovém zápisu i informace o tom, podle kterých kritérií byl zapsán – a v textu je uvedeno i stručné shrnutí těchto důvodů, které přímo vycházejí z textu nominační dokumentace anebo jsou ještě upraveny hodnotícími orgány či přímo Výborem pro světové dědictví.

Kritéria výběru

K tomu, aby byl statek zapsán na Seznam světového dědictví, musí Výbor pro světové dědictví shledat, že statek splňuje jedno či více z následujících kritérií:

- (i)** představovat vrcholný výtvar lidské tvořivosti,
- (ii)** svědčit o výrazné výměně vlivů po dané období nebo ve vymezené kulturní oblasti, či ve vývoji stavebnictví nebo technologií, monumentálního umění, projektování měst nebo krajinné tvorby,
- (iii)** přinášet jedinečné, nebo alespoň mimořádné svědectví o kulturní tradici nebo o žijící či již zaniklé civilizaci,
- (iv)** představovat vynikající příklad určitého typu stavby nebo stavebního či technologického komplexu anebo krajiny, která je dokladem jednoho či více významných období v dějinách lidstva,
- (v)** být vynikajícím příkladem tradičního lidského sídla, tradičního využití vnitrozemského území nebo moře, které je reprezentativní pro určitou kulturu (nebo kultury) či pro vzájemné působení člověka a životního prostředí, zejména pokud se toto prostředí stalo zranitelným pod dopadem nezvratné přeměny,
- (vi)** být přímo nebo okrajově spojen s konkrétními událostmi nebo tradicemi, myšlenkovými proudy, způsoby víry nebo uměleckými či literárními díly, která mají výjimečný světový význam. (Výbor pro světové dědictví se přitom domnívá, že toto kritérium má být přiznáno

possible to include the widest range of cultural and natural assets in the World Heritage List.

The criteria defined in Paragraph 77 of the Operational Guidelines for the purpose of assessing an Outstanding Universal Value are ten, of which the first six are the basis for describing the OUV of cultural properties and four are required to describe the values of natural assets.

On the basis of the criteria, the proposed property must meet at least one of them in terms of outstanding universal value.

Properties are mostly nominated according to multiple criteria. If the site is inscribed on the World Heritage List, the information on which the criteria have been inscribed becomes a direct part of the decision – and a brief summary of the reasons which directly rely on the nomination dossier or are still provided by the evaluators and directly by the World Heritage Committee.

Selection Criteria

For a property to be included on the World Heritage List, the World Heritage Committee must find that it meets one or more of the following criteria:

- (i)** to represent a masterpiece of human creative genius;
- (ii)** to exhibit an important interchange of human values, over a span of time or within a cultural area of the world, on developments in architecture or technology, monumental arts, town-planning or landscape design;
- (iii)** to bear a unique or at least exceptional testimony to a cultural tradition or to a civilization which is living or which has disappeared;
- (iv)** to be an outstanding example of a type of building, architectural or technological ensemble or landscape which illustrates (a) significant stage(s) in human history;
- (v)** to be an outstanding example of a traditional human settlement, land-use, or sea-use which is representative of a culture (or cultures), or human interaction with the environment especially when it has become vulnerable under the impact of irreversible change;
- (vi)** to be directly or tangibly associated with events or living traditions, with ideas, or with beliefs, with artistic and literary works of outstanding universal significance. (The Committee considers that this criterion should preferably be used in conjunction with other criteria);

nějakému statku pokud možno pouze společně s dalšími kritérii),

(vii) představovat mimořádné přírodní jevy nebo oblasti, které vyjadřují přírodní krásy a mají mimořádný estetický význam,

(viii) být mimořádně reprezentativními příklady hlavních stádií v dějinách planety Země, včetně svědectví o vývoji života, geologických procesech probíhajících během vývoje zemských útvarů nebo geomorfologických či fyziografických prvků, které mají velký význam,

(ix) být mimořádně reprezentativními příklady ekologických a biologických procesů v průběhu evoluce a vývoje ekosystémů, jakož i společenství rostlin a zvířat, ať už suchozemských, vodních, pobřežních a mořských,

(x) obsahovat nejreprezentativnější a nejdůležitější přírodní stanoviště pro zachování biologické rozmanitosti in situ, včetně těch stanovišť, kde přežívají ohrožené druhy, které mají výjimečnou světovou hodnotu z hlediska vědy nebo zachovalosti.

Do konce roku 2004 byly lokality světového dědictví vybírány na základě šesti kulturních a čtyř přírodních kritérií. Po přijetí revidovaných Prováděcích směrnic pro naplňování Úmluvy o ochraně světového dědictví existuje pouze jeden soubor deseti kritérií.

Pokud lze hodnoty a význam některé lokality zdůvodnit podle kritérií z obou skupin (i–vi a vii–x), jedná se o tzv. **smíšené statky**.

2.2.4. INTEGRITA A AUTENTICITA

Podmínky integrity a autenticity

Třetí a čtvrtou část zdůvodnění OUV tvoří prohlášení o integritě (celistvosti) a autenticitě (původnosti).

K tomu, aby byl statek pokládán za dědictví výjimečné světové hodnoty, musí nejen splňovat jedno z deseti kritérií, ale také podmínky integrity a v případě kulturních statků rovněž podmínky autenticity.

Integrita/Celistvost

Požadavek na prokázání integrity platí jak pro přírodní, tak pro kulturní statky.

Integrita představuje měřítko úplnosti či nedotčenosti atributů, jež jsou nositeli výjimečné světové hodnoty. Proto

(vii) to contain superlative natural phenomena or areas of exceptional natural beauty and aesthetic importance;

(viii) to be outstanding examples representing major stages of earth's history, including the record of life, significant on-going geological processes in the development of landforms, or significant geomorphic or physiographic features;

(ix) to be outstanding examples representing significant on-going ecological and biological processes in the evolution and development of terrestrial, fresh water, coastal and marine ecosystems and communities of plants and animals;

(x) to contain the most important and significant natural habitats for in-situ conservation of biological diversity, including those containing threatened species of Outstanding Universal Value from the point of view of science or conservation.

Until the end of 2004, World Heritage sites were selected on the basis of six cultural and four natural criteria. With the adoption of the revised Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention, only one set of ten criteria exists.

If the values and the importance of some sites can be justified by the criteria of the two groups (i – vi and vii – x), they are so-called **mixed properties**.

2.2.4. INTEGRITY AND AUTHENTICITY

Conditions of Integrity and Authenticity

The third and fourth part of the OUV justification is a statement of integrity and authenticity.

To be considered of Outstanding Universal Value, in addition to meeting one of the ten criteria, a property must meet conditions of integrity, and for cultural properties, authenticity.

Integrity

Integrity is required for both natural and cultural properties.

Integrity is a measure of the completeness or intactness of the attributes that convey Outstanding Universal

je před vlastním posouzením integrity statku vyžadována jednoznačná charakteristika potenciální výjimečné světové hodnoty.

Paragraf 88 Prováděcích směrnic sleduje míru, do jaké statek:

- obsahuje všechny prvky (atributy) potřebné k vyjádření výjimečné světové hodnoty
- má adekvátní velikost k zajištění celkové reprezentace prvků a procesů, které vyjadřují význam statku
- trpí neblahými efekty rozvoje a/nebo zanedbání.

Prohlášení o integritě určuje, jak je v rámci statku obsažen soubor prvků, procesů a/nebo atributů, jež jsou nositeli výjimečné světové hodnoty, dále že žádné významné součásti statku neztratily svou hodnotu, že nechybí žádné důležité prvky ani atributy a že statek prokazuje uspokojivý stav zachování a jeho hodnoty nejsou ohroženy.

Proto se zkoumá:

- 1) celistvost, tj. zda statek obsahuje všechny atributy nezbytné pro vyjádření jeho výjimečné světové hodnoty,
- 2) intaktnost/neporušenost, tj. zda je rozsah statku takový, aby reprezentoval hodnoty, které jsou mu připisovány,
- 3) míra takového ohrožení z hlediska negativních vlivů spojených s rozvojem či nedostatečnou údržbou.

Pro udržení, posouzení a zajištění integrity statku je důležité vymezení dostatečně efektivní nárazníkové zóny.

Autenticita

Prohlášení o autenticitě se dotýká pouze kulturních a smíšených statků. U statků přírodních se z povahy věci předpokládá, že autentické jsou.

Obecně vzato se vyžaduje originální, autentické nebo pravdivé vyjádření hodnot statku, jež tkví v jeho hmotné nebo ideové formě a nemůže být reprezentováno kopií nebo rekonstrukcí.

Autenticita je tudíž měřítkem toho, jak dobře atributy vyjadřují potenciální výjimečnou světovou hodnotu.

Value. Accordingly a clear understanding of the potential Outstanding Universal Value is required before it is possible to consider the integrity of the property.

The *Operational Guidelines*, in Paragraph 88, set out the need to assess the extent to which the property:

- includes all elements [attributes] necessary to express its Outstanding Universal Value;
- is of adequate size to ensure the complete representation of the features and processes which convey the property's significance.
- suffers from adverse effects of development and/or neglect.

The Statement of Integrity needs to set out how the collection of features, processes and/or attributes that convey potential Outstanding Universal Value are contained within the boundaries, that the property does not have substantial parts that have lost their values, or where none of the relevant features or attributes are present, and that the property exhibits a satisfactory state of conservation and its values are not threatened.

Therefore this is examined:

- 1) integrity, it is whether the property contains all the attributes necessary to express its extraordinary universal value,
- 2) intactness, it is whether the scale of the property is such as to represent the values attributed to it, and
- 3) in terms of negative impacts associated with development or inadequate maintenance, degree of threat.

In order to maintain, assess and ensure the integrity of the property, it is important to define a sufficiently effective buffer zone.

Authenticity

The Statement of Authenticity concerns only cultural and mixed properties. Natural properties are assumed to be authentic.

Broadly, it requires an original, authentic or true cultural expression of the values of a property, in material or conceptual form, and cannot be represented by a copy or recreation.

Authenticity is therefore a measure of how well attributes convey potential Outstanding

Jsou-li atributy slabé, dochází k oslabení autenticity (komunity přestávají prosperovat, budovy se hroutí, tradice mizí apod.).

Prohlášení o autenticitě musí sdělovat schopnost statku být nositelem potenciální výjimečné světové hodnoty skrze své atributy, jejichž úkolem je pravdivé (věrohodné) vyjádření jejich hodnoty.

(Viz *Prováděcí směrnice*, paragraf 79–86).

Základním dokumentem pro posuzování autenticity je *Dokument o autenticitě* z Nary (1994), který byl přijat poté, co se projeví různé pohledy na autenticitu vycházející z různých kulturně historických okruhů.

Podle typu kulturního dědictví a jeho kulturního kontextu lze uznat, že statky splňují podmínky autenticity, pokud jsou jejich kulturní hodnoty (jak jsou popsány v kritériích pro návrh na zápis) vyjádřeny pravdivě a věrohodně prostřednictvím řady atributů, k nimž patří: tvar a pojetí, materiály a hmotná podstata, užití a funkce, tradice, technologické postupy a systémy řízení a péče, umístění a prostředí, jazyk a další podoby nehmotného dědictví, duch a pocit a další interní a externí faktory. Dokument z japonské Nary umožňuje různým kulturně-geografickým regionům nahlížet na autenticitu odlišně, v duchu svých dlouhodobých tradic. V Evropě je více zdůrazňována autenticita hmoty, v Asii například autenticita formy a tradičního materiálu.

2.2.5. OCHRANA A SPRÁVA

Požadavky na ochranu a správu

Poslední část formulace OUV představují požadavky na ochranu a správu, popisující podmínky nezbytné k zachování výjimečné světové hodnoty. Zde je stručně popsán jak komplexní systém ochrany a správy, tak případně zvláštní dlouhodobá očekávání v této oblasti.

Všechny statky zapsané na Seznamu světového dědictví musí mít přiměřenou dlouhodobou legislativní, regulační, institucionální a/nebo tradiční ochranu a správu pro zajištění jejich ochrany. Tato ochrana by měla zahrnovat dostatečně vymezené hranice. Podobně by smluvní státy Úmluvy měly pro navrhovaný majetek prokázat přiměřenou ochranu na národní, regionální, obecní a/nebo

Universal Value. Authenticity can be compromised if the attributes are weak (communities cease to thrive, buildings collapse, traditions disappear, and so on).

The Statement of Authenticity needs to set out the ability of a property to convey its potential Outstanding Universal Value through the way its attributes convey their value truthfully (credibly, genuinely).

(See *Operational Guidelines*, Paragraphs 79–86).

The essential document for Authenticity assessment is *the Document on Authenticity* (Nara 1994), which was adopted after various views of authenticity based on different cultural and historical circles were demonstrated.

Depending on the type of cultural heritage and its cultural context, it is possible to recognize that the properties meet the conditions of authenticity if their cultural values (as described in the drafting criteria) are expressed truthfully and credibly through a number of attributes, including: shape and concept, materials and material nature, use and functions, traditions, technological processes and management and care systems, location and environment, language and other forms of intangible heritage, spirit and feeling, and other internal and external factors. The document from Nara in Japan allows different cultural and geographic regions to assess authenticity in a different way, in the spirit of their long-lasting tradition. In Europe, the authenticity of matter is primarily emphasized while the authenticity of the form and traditional materials are of major importance in Asia.

2.2.5. PROTECTION AND MANAGEMENT

Protection and management requirements

The last part of the OUV formulation are the Protection and management requirements, that describe conditions necessary to preserve extraordinary universal value. Here is a brief description of a comprehensive system of protection and management, as well as specific long-term expectations in this area.

All properties inscribed on the World Heritage List must have adequate long-term legislative, regulatory, institutional and/or traditional protection and management to ensure their safeguarding in place. This protection should include adequately delineated boundaries. Similarly States Parties should demonstrate

tradiční úrovni. Měly by připojit příslušné texty k nominaci s jasným vysvětlením způsobu, jak tato ochrana statku funguje.

I když se způsoby ochrany a řízení statků v jednotlivých zemích mohou lišit, důležité je, aby byly efektivní.

Tato sekce by měla vymezovat, jaké požadavky na ochranu a správu jsou naplňovány pro garanci průběžného zachování výjimečné světové hodnoty daného statku. Její součástí by měly být jak podrobnosti celkového rámce ochrany a správy, tak identifikace konkrétních dlouhodobých očekávání týkajících se ochrany statku.

Text v této sekci by měl nastínit rámec ochrany a správy. Součástí by měly být nezbytné ochranné mechanismy, řízení systému a/nebo plány řízení (ať již stávající či nové, jež je třeba zavést), které ochrání a zachovají atributy, jež jsou nositeli výjimečné světové hodnoty, a zaměří se na hrozby a zranitelná místa daného statku.

V této sekci se dále zohledňují veškeré dlouhodobé výzvy na ochranu a správu statku a uvádí se zde, jak se tyto stanou dlouhodobou strategií. Relevantní se jeví odkaz na zranitelná místa a negativní změny v autenticitě a/nebo integritě, která byla zdůrazněna, stejně jako na vymezení toho, jak se ochrana a správa k těmto zranitelným místům a hrozbám postaví a zmírní jakékoli neblahé změny.

2.2.6. RETROSPEKTIVNÍ PROHLÁŠENÍ O VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTĚ

U mnohých památek, které byly na Seznam světového dědictví zapsány ještě před rokem 2005, chybělo prohlášení o výjimečné světové hodnotě, schválené Výborem pro světové dědictví. V některých případech chybělo i prohlášení o zdůvodnění kritérií zápisu. Výjimečná světová hodnota, na jejíž definici se Výbor v době zápisu shodl, tak neměla oporu v odsouhlasené písemné formě.

Retrospektivní prohlášení o výjimečné světové hodnotě bylo proto nezbytné připravit pro ty statky, které byly

adequate protection at the national, regional, municipal, and/or traditional level for the nominated property. They should append appropriate texts to the nomination with a clear explanation of the way this protection operates to protect the property.

How a country chooses to protect and manage its properties can vary, so long as it does so effectively.

This section should set out how the requirements for protection and management are being met, in order to ensure that the OUV of the property is maintained over time. It should include both details of an overall framework for protection and management, and the identification of specific long-term expectations for the protection of the property.

The text in this section should outline the framework for protection and management. This should include the necessary protection mechanisms, management systems and/or management plans (whether currently in place or in need of establishment) that will protect and conserve the attributes that carry OUV, and address the threats to and vulnerabilities of the property.

This section needs also to acknowledge any long-term challenges for the protection and management of the property and state how addressing these will be a long-term strategy. It will be relevant to refer to vulnerabilities and negative changes in authenticity and/or integrity that have been highlighted, and to set out how protection and management will address these vulnerabilities and threats and mitigate any adverse changes.

2.2.6. RETROSPECTIVE STATEMENT OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

For many properties that were inscribed on the World Heritage List before 2005, there was no Statement of Outstanding Universal Value that had been agreed by the World Heritage Committee and in some cases there was even no agreed statement of justification for the criteria. As a result, the OUV, whose definition was agreed by the Committee at the time of inscription, has not been articulated in an agreed written format.

Therefore, a Retrospective Statement of OUV had to be created for properties that were inscribed on the World

zapsány na Seznam světového dědictví před rokem 2005, kdy byl tento požadavek a jednotný formát zahrnut do Prováděcích směrnic.

Retrospektivní prohlášení reflektuje výjimečnou světovou hodnotu statku v době, kdy byl zapsán na Seznam světového dědictví, a to na základě tehdejšího rozhodnutí Výboru pro světové dědictví, jež vycházelo z hodnocení poradních orgánů a nominace zaslané daným smluvním státem. Málo je známo, že se v průběhu působnosti Úmluvy vyvíjel i text obecných kritérií (viz kapitola 2.2.3.), takže v současnosti bychom třeba některé teze formulovali trochu odlišně.

Retrospektivní formulace prohlášení byla požadována v rozsahu maximálně jedné až dvou stran formátu A4. K postupu pro zpracování v jednotném pojetí byl zpracován návod.

Retrospektivní prohlášení musela být následně schválena Výborem pro světové dědictví, což probíhalo souběžně s druhým cyklem periodického reportingu (viz kapitola 4.2.)

Prohlášení o výjimečné světové hodnotě pak byla pro jednotlivé památky světového dědictví zaevidována ve všech relevantních oficiálních dokumentech a prezentaci památek na webu Centra světového dědictví.

Postup sestavení Retrospektivního prohlášení o výjimečné světové hodnotě se týkal 12 statků světového dědictví v České republice, které byly na Seznam světového dědictví zapsány v období 1992–2003. Jejich definice výjimečné světové hodnoty v této knize tedy odpovídají formě určené etapou retrospektivního prohlášení a nejsou obsaženy v původních nominačních dokumentech.

Dosud poslední čtyři statky v České republice, zapsané na Seznam světového dědictví v letech 2019–2021, mají definici OUV výrazně delší, což odpovídá obecné praxi posledních let. Podrobnost takových „mladších“ definic plně odráží zkušenost, že právě OUV je základním referenčním textem při posuzování změn při péči o světové dědictví, ať již potenciálních, tak reálných.

Heritage List before the requirement for a Statement of OUV and a uniform format were introduced into the Operational Guidelines in 2005.

These statements reflect the OUV of the property at the date on which it was inscribed on the World Heritage List, based on the decision of the World Heritage Committee at that time, supported by the evaluation undertaken by the Advisory Body and the nomination prepared by the State Party. It is little known that during the tenure of the Convention, the text of the general criteria (see Chapter 2.2.3.) was also developed; therefore, we would currently formulate some principles slightly differently.

The retrospective statements were required to be 1 to 2 pages in A4 format. Instructions were drawn up to provide a uniform concept for the retrospective statements.

Thereupon, these Retrospective Statements of OUV had to be approved by the World Heritage Committee which was conducted in parallel with the Second Cycle of Periodical Reporting (see Chapter 4.2.).

Each Statement of OUV for each World Heritage property has then been recorded in all relevant official documents and in the presentation of the properties on the World Heritage Centre website.

The procedure of establishing the Retrospective Statement of OUV was applied to all 12 existing World Heritage sites in the Czech Republic that were inscribed on the list in the years 1992–2003. The definitions of their outstanding universal values presented in this book thus correspond to the form determined by the individual stage of the Retrospective Statement and they are not included in the original nomination documents.

The OUV definition of the so far last four sites in the Czech Republic, inscribed on the World Heritage List during 2019–2021, is substantially longer which corresponds to the general practice of the recent years. The details of these “later” definitions fully reflect the experience that OUV is the basic reference text for the evaluation of both potential and realistic changes in the care of World Heritage.

2.3. SEZNAM SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ V OHROŽENÍ

Výbor pro světové dědictví může na Seznam světového dědictví v ohrožení zapsat statek světového dědictví, pokud se domnívá, že je ohrožen vážnými a specifickými hrozbami.

Seznam světového dědictví v ohrožení má za cíl upozornit mezinárodní společenství na tyto situace v naději, že spojí úsilí ve snaze tato ohrožená místa zachránit. Zápisem na Seznam světového dědictví v ohrožení je smluvní stát vyzván k provedení nouzových nápravných opatření. Výbor pro světové dědictví tak zároveň získá možnost přidělit na tato opatření okamžitou pomoc z Fondu světového dědictví.

Je třeba vynaložit veškeré úsilí na obnovení hodnot lokality tak, aby bylo možné ji co nejrychleji odstranit ze Seznamu světového dědictví v ohrožení.

Památky, které jsou na Seznam světového dědictví v ohrožení, stále zůstávají na Seznamu světového dědictví a přívlasek „v ohrožení“ signalizuje, že s nimi něco zásadního není v pořádku. Nejde tedy o nějaké přearožování ze Seznamu světového dědictví na jiný seznam.

Seznam světového dědictví v ohrožení je nástrojem, kdy mezinárodní společenství prostřednictvím kolektivních rozhodnutí států, jež v určitém období vykonávají roli Výboru pro světové dědictví, hledá spolu s dotčeným státem cesty, jak vyřešit složitější otázky. Zápis na Seznam světového dědictví v ohrožení nemá být předstupněm úplného vyškrtnutí (i když z logiky věci se taková posloupnost nabízí).

Pokud je však výjimečná světová hodnota statku světového dědictví zničena, Výbor pro světové dědictví jej ze Seznamu světového dědictví vyškrtne.

2.3. WORLD HERITAGE IN DANGER LIST

The World Heritage Committee can inscribe a property on an World Heritage in Danger List (WHiD List) if it believes the property is threatened by serious and specific dangers.

The List of World Heritage in Danger is designed to alert the international community to these situations in the hope that it can join efforts to save these endangered sites. It encourages the concerned State Party to implement emergency corrective measures and allows the World Heritage Committee to allocate immediate assistance from the World Heritage Fund to the endangered property.

All efforts must be made to restore the site's values in order to enable its removal from the List of World Heritage in Danger as soon as possible.

The sites on the WHiD List remain on the World Heritage List while the “in danger” attribute signals a major issue. There is no transfer from the World Heritage List to a different list.

The WHiD List is a tool of the international association to solve together with a given state more complicated issues via collective decisions of the states that serve on the World Heritage Committee for a specified term. The inscription on the WHiD does not indicate removal from the list (although such step appears to be logical).

If the Outstanding Universal Value of a World Heritage property is damaged, the World Heritage Committee will remove it from the World Heritage List.

2.4. INDIKATIVNÍ SEZNAM

Indikativní (též předběžný) seznam statků je přehled záměrů jednotlivých členských států Úmluvy pro jejich plánované nominace k zápisu na Seznam světového dědictví.

Současně je důležitým nástrojem otevřenosti, protože platí, že Výbor pro světové dědictví nemůže posuzovat nominaci k zápisu na Seznam světového dědictví, aniž by byl statek již předtím zahrnut na národní indikativní seznam (nejméně jeden rok před předložením podrobné nominace).

Výraz indikativní seznam jako takový Úmluva sice neobsahuje, nicméně pojem vychází z definice v kapitole III, odstavci 1 článku 11, kde se říká: Každý smluvní stát předloží, pokud to bude možné, Výboru pro světové dědictví soupis statků tvořících součást kulturního a přírodního dědictví, který se nachází na jeho území a odpovídá požadavkům na začlenění do seznamu uvedeného v odst. 2 tohoto článku. Tento soupis, který se nepovažuje za vyčerpávající, má zahrnovat dokumentaci týkající se lokality daného statku a jeho významu.

Indikativní seznam plní několik významných rolí. Především umožňuje předběžné konzultace a spolupráci příslušných zainteresovaných subjektů ve vztahu ke statku s potenciálním statusem světového dědictví. Indikativní seznam dále pomáhá smluvnímu státu prostřednictvím předběžných studií identifikovat přírodní a kulturní statky, které mají potenciální celosvětový význam. Pro ostatní státy je užitečným a zároveň povinným zdrojem při vypracování srovnávací analýzy jako části procesu, v němž je výjimečná světová hodnota prezentována. de facto zahájena příprava nominace.

V současné době (2022) je indikativní seznam početně rozsáhlejší než vlastní Seznam světového dědictví. Je to dáno i tím, že zařazení je podloženo pouze vůlí daného státu a Výbor jeho proměny jen každoročně bere na vědomí. Česká republika vnímá úkoly vyplývající z Úmluvy komplexně a v jejím duchu aktivně pracuje nejen se statky na Seznam světového dědictví již zapsanými, ale i se statky, které si zařadila do národního indikativního seznamu jako statky, u nichž se domnívá, že splňují charakteristiky nezbytné pro uznání jejich nadnárodního významu.

2.4. TENTATIVE LIST

Tentative (indicative, also provisional) list of properties is a list of intentions of individual Member States Parties to the Convention for their planned nomination to the World Heritage List.

At the same time, it is an important instrument of openness, as it is true that the World Heritage Committee cannot assess a nomination to the World Heritage List without the property being previously included in the national Tentative List (at least one year before submitting its detailed nomination).

The Convention does not include the term tentative list as such but it is based on the definition in Chapter III, Paragraph 1 of Article 11, which states: Every State Party to this Convention shall, in so far as possible, submit to the World Heritage Committee an inventory of property forming part of the cultural and natural heritage, situated in its territory and suitable for inclusion in the list provided for in Paragraph 2 of this Article. This inventory, which shall not be considered exhaustive, shall include documentation about the location of the property in question and its significance.

The Tentative List fulfills several important roles. First of all, it allows preliminary consultation and cooperation of relevant stakeholders in relation to the relevant property with a potential World Heritage status. The Tentative List further helps the State Party, through preliminary studies, to identify natural and cultural assets of potential global importance. For other States Parties, it is a useful and at the same time a mandatory source when developing a comparative analysis as part of the process by which the outstanding universal value is presented.

Currently (2022), the Tentative List is greater in number than the World Heritage List itself. One of the reasons is that the inscription is based entirely on the will of the given state and the World Heritage Committee merely acknowledges the annual changes.

The Czech Republic perceives the tasks resulting from the Convention in a comprehensive way and in its spirit actively works not only with the items on the List of World Heritage already registered, but also with the properties that have been included in the national Tentative List as assets that it believes meet the characteristics necessary for the recognition of their transnational significance.

3

KDO JE KDO WHO IS WHO
V AGENDĚ IN THE WORLD
SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ HERITAGE AGENDA

Nadčasová hodnota statků světového dědictví a společná odpovědnost lidstva za jejich uchování pro příští generace – i navzdory momentálním místním zájmům, podmínkám společenským, politickým, ekonomickým či klimatickým – to je výsostně moderní pojetí vnímání priorit lidstva.

Na druhé straně musí také fungovat princip kolektivního mezinárodního rozhodování o tom, jaké památky mají právo být na takový seznam zařazeny a následně i právo mezinárodního společenství a jeho orgánů zajímat se, jak se státy, na jejichž území se statky nacházejí, o tyto památky starají.

3.1. KLÍČOVÍ AKTÉŘI V AGENDĚ SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ

Jakmile je památka zapsána na Seznam světového dědictví (a stane se statkem světového dědictví), je odpovědností smluvního státu zajistit, aby byla na národní úrovni nastavena účinná opatření pro její ochranu, zachování a prezentaci. Stejně tak je k podpoře těchto cílů žádoucí na národní úrovni vytvořit přiměřené právní, vědecké, odborné, administrativní a finanční nástroje.

Dalším z nezbytných opatření je nastavení funkčního systému správy a jasné určení odpovědnosti na národní, regionální a lokální úrovni.

Hlavní gesce za naplňování Úmluvy je v jednotlivých státech přidělena jednotlivým vládním sektorům, zpravidla těm, které jsou odpovědné za ochranu kulturního a přírodního dědictví a mezinárodní spolupráci. Kromě toho je potřebná mezinárodní spolupráce odborných organizací, národních zastoupení při UNESCO a národních komisí pro UNESCO.

V neposlední řadě je předpokladem pro naplňování cílů Úmluvy i aktivní spolupráce zástupců statků světového dědictví v různých tematických sítích, jak na národní, tak na mezinárodní úrovni.

Dosahování požadovaných výsledků v rámci implementace Úmluvy o ochraně světového dědictví na národní úrovni a management plánů jednotlivých statků světového dědictví závisí na jasném vymezení, implementaci

The timeless value of World Heritage assets and the shared responsibility of mankind for their preservation for future generations – despite current local interests as well as social, political, economic or climatic conditions – it is a highly modern concept of perceiving humanity' priorities.

On the other hand, the principle of collective international decision-making should also be applied, determining what properties are entitled to be inscribed on the List, and subsequently the right of the international community and its authorities to oversee how the states take care of the sites located in their territories.

3.1. KEY PLAYERS OF THE UNESCO WORLD HERITAGE AGENDA

When inscribed on the World Heritage List (and becoming the World Heritage Site), the relevant State Party must employ effective measures to ensure the protection, conservation, and presentation of the site at the national level. Accordingly, relevant legal, scientific, expert, administrative, and financial tools should be created at the national level to support these goals.

Establishing a functional administrative system and clear responsibility on the national, regional, and local levels is also crucial.

The national government sectors, especially those responsible for the protection of cultural and natural heritage and for international cooperation have the greatest responsibility for the fulfilment of the Convention. In addition, international cooperation is required among expert organisations, national delegations to UNESCO, and national commissions for UNESCO.

Finally, active cooperation of the World Heritage site managers as well as within various networks, both on national and international levels, is a prerequisite for the fulfilment of the Convention goals.

Achieving the necessary results of the implementation of both the Convention on the national level and management plans for particular WH properties, depends on the clear definition, implementation and maintenance

a dodržování postupů, rolí, odpovědnosti a mechanismů rozhodování a také na flexibilitě jejich upravování v závislosti na změnách požadavků ve fázích implementace.

Důležité je především jasné delegování osobní odpovědnosti na všechny zúčastněné za účelem zajištění zodpovědnosti a transparentnosti.

Vybudování a udržení povědomí, kompetence a kapacity na všech úrovních, jak v rámci institucionální sítě, tak v rámci sítí založených na participativním přístupu, bývá někdy opomíjeno, avšak je zásadní pro všechny činnosti spojené s otázkami světového dědictví.

Mezinárodní úroveň

UNESCO

UNESCO je organizací OSN zřízenou pro vzdělání, vědu a kulturu. Usiluje o budování míru prostřednictvím mezinárodní spolupráce ve vzdělávání, vědě a kultuře. Programy UNESCO přispívají k dosažení cílů udržitelného rozvoje definovaných v Agendě 2030, přijatých Valným shromážděním OSN v roce 2015.

UNESCO spravuje široké a tematicky bohaté webové stránky, kde lze celou šíří aktivit studovat:

<https://en.unesco.org/>

Preambule Ústavy UNESCO uvádí: *jelikož války se rodí v mysli lidí, je třeba v mysli lidí vybudovat obranu míru.*

Hlavním úkolem organizace UNESCO je proto usilovat o udržení mezinárodního míru rozvíjením spolupráce v oblasti výchovy, vědy a kultury a prosazováním úcty k lidským právům a právnímu řádu.

Podle Ústavy UNESCO je cílem organizace: *přispívat k míru a bezpečnosti podporováním spolupráce mezi národy prostřednictvím vzdělávání, vědy a kultury s cílem dále prosazovat všeobecné dodržování spravedlnosti, právního řádu a lidských práv a základních svobod, které jsou pro národy světa stvrzeny Chartou Organizace spojených národů bez ohledu na rasu, pohlaví, jazyk nebo náboženství.*

<http://www.unesco.org/new/en/unesco/about-us/who-we-are/history/constitution/>

of procedures, roles, responsibilities and decision-making mechanisms and on the flexibility to amend them as requirements change during the implementation process.

A clear assignment of personal responsibility for all individuals involved is particularly important to ensure accountability and also transparency.

Developing and maintaining awareness, competence and capacity at all levels, in an institutional network and within those networks central to a participatory approach is sometimes neglected but remains important during all activities connected with World Heritage issues.

International level

UNESCO

UNESCO is the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. It seeks to build peace through international cooperation in Education, the Sciences and Culture. UNESCO's programmes contribute to the achievement of the Sustainable Development Goals defined in Agenda 2030, adopted by the UN General Assembly in 2015.

UNESCO runs a very wide and thematically rich website:

<https://en.unesco.org/>

The Preamble to Constitution of UNESCO declares that *since wars begin in the minds of men, it is in the minds of men that the defences of peace must be constructed.*

The main task of UNESCO is therefore to strive to maintain international peace by developing cooperation in the fields of education, science and culture and promoting respect for human rights and the rule of law.

As defined by the Constitution of UNESCO, the purpose of the Organization is: *to contribute to peace and security by promoting collaboration among nations through education, science and culture in order to further universal respect for justice, for the rule of law and for the human rights and fundamental freedoms which are affirmed for the peoples of the world, without distinction of race, sex, language or religion, by the Charter of the United Nations.*

<http://www.unesco.org/new/en/unesco/about-us/who-we-are/history/constitution/>

Smluvní státy Úmluvy a jejich Valné shromáždění

Státy jsou obecně vybízeny k tomu, aby se staly smluvními stranami Úmluvy.

Smluvní státy Úmluvy stvrzují společný zájem mezinárodního společenství spolupracovat na ochraně kulturního a přírodního dědictví, a to při plném respektování svrchovanosti států, na jejichž území se nachází.

Valné shromáždění států, které jsou smluvními stranami Úmluvy o světovém dědictví, se schází během zasedání Generální konference UNESCO.

Výbor pro světové dědictví

Úmluvu o světovém dědictví řídí mezivládní Výbor pro světové dědictví, který se schází každoročně. Zkoumá všechny zprávy o stavu zachování zapsaných statků a žádá státy, aby přijaly opatření k řádné správě statků. Výbor pro světové dědictví má také poslední slovo v rozhodnutí o zápisu statku na Seznam světového dědictví.

Výbor se skládá z 21 členů volených ze států, které jsou smluvními stranami úmluvy. Volby se konají každé dva roky a členové jsou zpravidla voleni na čtyři roky.

Hlavní úkoly Výboru pro světové dědictví jsou:

- rozhodovat o zapsání nových lokalit na Seznam světového dědictví
- projednat všechny záležitosti týkající se naplňování Úmluvy
- posuzovat žádosti o mezinárodní pomoc
- poskytovat státním smluvním stranám rady ohledně toho, jak mohou naplnit své závazky vyplývající z Úmluvy o ochraně světového dědictví
- spravovat Fond světového dědictví

Centrum Světového dědictví

Výbor pro světové dědictví má oporu v malém sekretariátu, kterým je Centrum světového dědictví, jež je součástí UNESCO a sídlí v Paříži ve Francii.

Centrum světového dědictví je ústředním místem a koordinátorem působícím v rámci UNESCO pro všechny záležitosti související se světovým dědictvím. Plní roli

States Parties to the Convention and their General Assembly

States are generally encouraged to become party to the Convention.

While fully respecting the sovereignty of the States on whose territory the cultural and natural heritage is situated, States Parties to the Convention recognize the collective interest of the international community to cooperate in the protection of this heritage.

The General Assembly of States Parties to the World Heritage Convention meets during the sessions of the General Conference of UNESCO.

The World Heritage Committee

The World Heritage Convention is administered by an intergovernmental World Heritage Committee, which meets annually. It examines all reports on the State of Conservation of inscribed properties and asks States Parties to take action when properties are not properly managed. The World Heritage Committee has also the final say on whether a property is inscribed on the World Heritage List.

WHC consists of 21 members elected from those States that are parties to the Convention. Elections are held every two years and members are generally elected for four years.

The World Heritage Committee's main tasks are to:

- Decide on the inscription of new properties on the World Heritage List;
- Discuss all matters relating to the implementation of the Convention;
- Consider requests for international assistance;
- Advise States Parties on how they can ensure States meet their obligations under the Convention to protect World Heritage Properties;
- Administer the World Heritage Fund.

The World Heritage Centre

The World Heritage Committee is supported by a small secretariat, the World Heritage Centre, which is a part of the UNESCO and is based in Paris, France.

The World Heritage Centre is the focal point and coordinator acting within UNESCO for all matters related to World Heritage. It fulfils the role of the World

Sekretariátu Výboru světového dědictví a komunikuje s jeho poradními organizacemi. Se státy Úmluvy komunikuje prostřednictvím jejich Stálého zastoupení při UNESCO.

Centrum světového dědictví zajišťuje každodenní správu Úmluvy a organizuje každoroční zasedání Výboru pro světové dědictví a jeho předsednictva, poskytuje poradenství státům při přípravě nominací statků, na vyžádání organizuje mezinárodní pomoc z Fondu světového dědictví, koordinuje jak podávání zpráv o stavu lokalit, tak i nouzové akce, které jsou vykonávány v případě ohrožených lokalit.

Centrum také organizuje odborné semináře a workshopy, aktualizuje Seznam světového dědictví a databázi, vyvíjí učební materiály, které zvyšují povědomí o ochraně dědictví, a informuje veřejnost o otázkách světového dědictví.

<http://whc.unesco.org/>

Poradní organizace

Mezinárodní nevládní organizace určené Úmluvou o světovém dědictví, které zajišťují poradenství Výboru světového dědictví v naplňování Úmluvy. Těmito poradními orgány jsou ICCROM, ICOMOS a IUCN. V rámci naplňování Úmluvy nemají žádné rozhodovací pravomoci, pouze poradní hlas.

ICOMOS je profesionální sdružení, které působí s cílem zachování a ochrany lokalit kulturního dědictví po celém světě. Bylo založeno v roce 1965 ve Varšavě v reakci na přijetí Benátské charty a v současné době má sídlo v Paříži.

ICCROM byl založen organizací UNESCO v roce 1956 a je též známý jako Římské centrum. Je mezivládní organizací, která poskytuje rady, jak konzervovat statky zapsané na Seznamu světového dědictví a zajišťuje školení v oblasti konzervačních technik.

IUCN je mezinárodní nevládní organizací, jejíž snahou je zajistit zachování integrity a rozmanitosti přírody a zajistit, aby bylo využívání přírodních zdrojů spravedlivé a ekologicky udržitelné. V současné době má sídlo ve Švýcarsku, ve městě Gland.

Heritage Committee Secretariat and communicates with its Advisory Bodies. Its communication with the State Parties is accomplished via their Permanent Delegations to UNESCO.

The World Heritage Centre ensures the day-to-day management of the Convention, organizes the annual sessions of the World Heritage Committee and of its Bureau, provides advice to States Parties in the preparation of site nominations, organizes international assistance from the World Heritage Fund upon request, and coordinates both the reporting on the condition of sites and the emergency action undertaken when a site is threatened.

The Centre also organizes technical seminars and workshops, updates the World Heritage List and database, develops teaching materials to raise awareness of the need for heritage preservation, and keeps the public informed of World Heritage issues.

<http://whc.unesco.org/>

The Advisory Bodies

The Advisory Bodies named in the World Heritage Convention to advise the World Heritage Committee in the implementation of the Convention are three international non-governmental organizations: ICCROM, ICOMOS and IUCN. They do not have direct decision-making power. They provide expert opinion and serve in an advisory capacity to the Convention.

ICOMOS is a professional association that works for the conservation and protection of cultural heritage places around the world. Now headquartered in Paris, ICOMOS was founded in 1965 in Warsaw as a result of the Venice Charter

ICCROM was founded/created by UNESCO in 1956 and was formerly known as “the Rome Centre”. ICCROM is an intergovernmental body which provides expert advice on how to conserve properties inscribed on the World Heritage List, as well as training in conservation techniques.

IUCN (*The International Union for Conservation of Nature*) is an international, non-governmental organization which seeks to ensure the conservation of the integrity and diversity of nature and to ensure that any use of natural resources is equitable and ecologically sustainable. Now headquartered in Gland, Switzerland.

Národní úroveň**Role a odpovědnost smluvních států Úmluvy na národní úrovni**

Státy, které jsou smluvními stranami Úmluvy o ochraně světového dědictví, se zavazují k identifikaci, ochraně, zachování a prezentaci statků světového dědictví. Státy uznávají, že identifikace a ochrana dědictví nacházejícího se na jejich území je primárně jejich odpovědností. Souhlasí, že udělají vše, co je v jejich silách a za pomoci vlastních zdrojů, aby své statky světového dědictví ochránily.

Přistoupením k Úmluvě státy zároveň vyjadřují svou vůli spolupodílet se na snaze mezinárodního společenství chránit, zachovat a předat dalším generacím kulturní a přírodní dědictví celosvětově významné hodnoty.

Mimo jiné se zavazují k tomu, že v maximální možné míře:

- budou přijímat obecnou politiku, která má za cíl přidělit kulturnímu a přírodnímu dědictví funkci v životě komunity a integrovat ochranu tohoto dědictví do komplexních plánovacích programů
- budou provádět příslušná právní, vědecká, technická, správní a finanční opatření nezbytná pro identifikaci, ochranu, zachování, prezentaci a obnovu tohoto dědictví
- vyvarují se jakýchkoli úmyslných opatření, která by mohla přímo či nepřímo poškodit kulturní a přírodní dědictví jiných smluvních stran Úmluvy, a budou pomáhat ostatním stranám při identifikaci a ochraně jejich statků.

Smluvní státy mají rovněž povinnost připravovat zprávy o stavu zachování statku a o různých ochranných opatřeních, která jsou uplatňována na základě žádosti Výboru pro světové dědictví, formulované v jeho Rozhodnutí. Tyto zprávy umožňují Výboru pro světové dědictví posoudit podmínky v daných statcích a rozhodnout o nebytnosti přijetí konkrétních opatření pro řešení stávajících problémů.

National level**Role and Responsibility of States Parties to the Convention on National Level**

States that are parties to the Convention agree to identify, protect, conserve, and present World Heritage properties. States recognize that the identification and safeguarding of heritage located in their territory is primarily their responsibility. They agree to do all they can with their own resources to protect their World Heritage properties.

By acceding to the Convention, States also express their will to participate in the efforts of the international community to protect, conserve and pass on to other generations of cultural and natural heritage of world-wide value.

They agree, amongst other things, as far as possible to:

- adopt a general policy that aims to give the cultural and natural heritage a function in the life of the community and to integrate the protection of that heritage into comprehensive planning programs
- undertake appropriate legal, scientific, technical, administrative and financial measures necessary for the identification, protection, conservation, presentation and rehabilitation of this heritage
- refrain from any deliberate measures which might damage, directly or indirectly, the cultural and natural heritage of other Parties to the Convention, and to help other Parties in the identification and protection of their properties.

States Parties have an obligation to prepare reports about the state of conservation and on the various protection measures put in place at their sites on the WH Committee request based on its Decision. These reports allow the World Heritage Committee to assess the conditions at the sites and, eventually, to decide on the necessity of adopting specific measures to resolve recurrent problems.

3.2. AGENDA SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ UNESCO V ČESKÉ REPUBLICE

Ministerstvo zahraničních věcí (MZV)

Stálá delegace České republiky při UNESCO.

V působnosti MZV jsou i stálá zastoupení při mezinárodních organizacích.

Česká republika je při organizaci UNESCO zastoupena prostřednictvím stálé delegace, která je podřízena Velvyslanectví České republiky v Paříži. Veškerá komunikace související se světovým dědictvím je z Centra světového dědictví vedena přes tuto delegaci.

<http://www.mzv.cz>

Česká komise pro UNESCO

Česká komise pro UNESCO je meziresortním koordinačním a poradním orgánem vlády. Česká komise pro UNESCO byla zřízena usnesením vlády ze dne 1. 6. 1994 jako poradní a koordinační orgán vlády v záležitostech UNESCO a vztazích České republiky k této organizaci.

Česká komise pro UNESCO pomáhá rozvíjet spolupráci mezi Českou republikou a UNESCO ve všech prioritních oblastech, monitoruje aktivity UNESCO a analyzuje její dokumenty, předkládá návrhy a doporučení kompetentním ministerstvům a organizacím a přebírá morální patronaci nad neziskovými projekty navázanými na UNESCO.

Komise pracuje prostřednictvím tří odborných sekcí:

- (1) Sekce pro kulturu a komunikaci,
- (2) Sekce pro vzdělávání, vědu a informatiku,
- (3) Sekce pro životní prostředí.

Členové komise mohou působit ve více sekcích.

Sekretariát České komise pro UNESCO zajišťuje plnění rozhodnutí přijatých Komisí a jejími orgány, udržuje kontakt se Sekretariátem UNESCO v Paříži.

Komise může projednat důležitá témata k otázkám světového dědictví, poskytuje záštity pro významné aktivity v této oblasti.

3.2. THE UNESCO WORLD HERITAGE AGENDA IN THE CZECH REPUBLIC

Ministry of Foreign Affairs

Permanent Delegation of the Czech Republic to UNESCO

The scope of the Ministry of Foreign Affairs also involves assigning permanent delegations to international organizations.

The Czech Republic is represented in UNESCO through a permanent delegation which operates under the auspices of the Czech Embassy in Paris. This delegation is responsible for the entire communication with the World Heritage Centre.

<http://www.mzv.cz>

Czech Commission for UNESCO

Czech Commission for UNESCO is the government advisory and coordinating body.

The Czech Commission for UNESCO was established by the Government Resolution of 1 June 1994 as a government advisory and coordinating body in the matters concerning UNESCO and the relations of the Czech Republic to this organization.

The Czech Commission for UNESCO helps in developing cooperation between the Czech Republic and UNESCO in all priority areas, monitors UNESCO activity and analyses its documents, submits proposals and recommendations to the competent ministries and organisations, assumes moral patronage of non-profit projects linked to UNESCO.

The Commission set up three specialized subcommittees:

- (1) the subcommittee for culture and communication,
- (2) the subcommittee for education, science and information, and
- (3) the subcommittee for the environment.

The Commission members may be active in multiple subcommittees.

The Secretariat of the Commission makes sure that the decisions made by the Commission and its bodies are carried out and maintains contact with the UNESCO Secretariat in Paris.

Ministerstvo kultury (MK)

Ministerstvo kultury je ústředním orgánem státní správy pro statky kulturního dědictví v České republice. Podle zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, odpovídá v rámci své působnosti i za úkoly, které vyplývají z členství České republiky v UNESCO a z mezinárodních smluv, které tato organizace spravuje.

Otázky světového dědictví ministerstvo detailně řeší prostřednictvím odboru památkové péče a odboru mezinárodních vztahů.

<http://www.mkcr.cz>

Odbor mezinárodních vztahů MK (OMV MK)/Oddělení pro UNESCO a mezinárodní spolupráci – v rámci Ministerstva kultury je toto oddělení odpovědné za komunikaci s Centrem světového dědictví. Ve své agendě má koordinaci veškeré činnosti mezinárodní organizace UNESCO v oblasti kultury v České republice, tedy mj. implementaci mezinárodních úmluv a doporučení v oblasti kultury včetně účasti na jednáních řídicích orgánů UNESCO na poli kultury a naplňování a realizaci dalších kulturních programů této organizace.

Odbor památkové péče MK (OPP MK) – na národní úrovni plní úkoly spojené s ochranou kulturního dědictví, včetně statků světového kulturního dědictví v České republice, podle zákona o státní památkové péči č. 20/1987 Sb., ve znění dalších předpisů. Důležitá je přímá gesce pro stanovení územně plánovací dokumentaci pro obce, na jejichž území se nachází památka světového dědictví. Odbor každoročně vyhlašuje podmínky pro systém dotačních programů na obnovu a prezentaci kulturních památek a chráněných území, včetně specifického programu Podpora pro památky dědictví. Zároveň napřímo komunikuje se site managery a aktivně participuje na jejich každoročním setkávání.

Národní památkový ústav (NPÚ) je státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem kultury. Plní četné odborné úkoly památkové péče ve smyslu zákona o státní památkové péči, zároveň je přímo zodpovědná za

The Commission may negotiate important topics related to World Heritage issues and provides auspices for important activities in this area.

Ministry of Culture

The Ministry of Culture is the central body of the state administration for cultural heritage sites in the Czech Republic. Within its competencies defined by Act No. 2/1969 on the establishment of ministries and other central State administrative bodies of the Czech Republic, as amended, the Ministry of Culture is also responsible for the tasks resulting from the membership of the country in UNESCO and the international conventions managed by this organization.

The ministry addresses World Heritage issues via its heritage care and international relations departments.

<http://www.mkcr.cz>

International Relations Department/Division for UNESCO and International Cooperation – within the Ministry of Culture this division is responsible for the communication with the World Heritage Centre. It coordinates all activities of the international organization UNESCO in the field of culture in the Czech Republic including the implementation of international conventions and recommendations in the field of culture, participation in meetings of the UNESCO steering/governing bodies in the field of culture and implementation of other cultural programmes of this organization.

Heritage Conservation Department fulfils tasks related to heritage conservation at the national level, including the World Heritage cultural sites in the Czech Republic, as defined by the Heritage Act No. 20/1987 Coll. and other regulations at the national level.

A direct responsibility for the statements for regional planning documents for villages that contain a World Heritage site is important.

Annually, the department announces subsidy proposals for the restoration and presentation of the heritage sites and protected areas including the specific programme Support for World Heritage sites. At the same time, it directly communicates with site managers and actively participates in their annual meetings.

National Heritage Institute is a state-funded organization established by the Ministry of Culture of the Czech Republic. It accomplishes many roles of an expert heritage care organization, as defined by the act on heritage care

správu významného souboru statků národního kulturního dědictví, z nichž některé jsou přímou součástí světového dědictví. Ve spolupráci s Ministerstvem kultury pomáhá NPÚ na národní úrovni v naplňování Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví, zejména poradenstvím při péči o světové kulturní dědictví v České republice a přímým zapojením do přípravy dalších nominací k zápisu na Seznam světového dědictví. Z pověření ministerstva NPÚ přímo monitoruje také stav zachování statků světového kulturního dědictví v České republice a zajišťuje řadu úkolů pro periodický reporting organizovaný Centrem světového dědictví.

<https://www.npu.cz/>

Ministerstvo životního prostředí (MŽP)

Ministerstvo životního prostředí je ústředním orgánem státní správy pro ochranu přírody v České republice.

MŽP je ústředním orgánem státní správy pro ochranu přirozené akumulace vod, ochranu vodních zdrojů a ochranu jakosti podzemních a povrchových vod, ochranu ovzduší, ochranu přírody a krajiny, ochranu zemědělského půdního fondu, výkon státní geologické služby, ochranu horninového prostředí, včetně ochrany nerostných zdrojů a podzemních vod, geologické práce a ekologický dohled nad těžbou, odpadové hospodářství, posuzování vlivů činností a jejich důsledků na životní prostředí, včetně těch, které přesahují hranice státu, myslivost, rybářství a lesní hospodářství v národních parcích, státní ekologickou politiku.

V otázkách světového dědictví participuje na obecných tématech statků povahy kulturní krajiny a vybraných tématech periodického reportingu.

<https://www.mzp.cz/>

Odbor mezinárodních vztahů MŽP – v rámci Ministerstva životního prostředí je toto oddělení odpovědné za komunikaci a koordinaci veškeré činnosti k tématům životního prostředí. V otázkách světového dědictví participuje na vybraných tématech periodického reportingu.

Agentura ochrany přírody a krajiny (AOPK) je správní a odborný orgán podřízený Ministerstvu životního prostředí, který vykonává státní správu v oblasti ochrany přírody v rámci zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody

and is directly responsible for the administration of the significant ensemble of national cultural heritage sites. In cooperation with the Ministry of Culture, the National Heritage Institute contributes at the national level to the implementation of the World Heritage Convention, especially by providing consultancy for World Heritage in the Czech Republic and by its direct engagement in further nominations for the inscription on the World Heritage List. Furthermore, mandated by the Ministry of Culture, the National Heritage Institute directly monitors the preservation condition of the World Heritage Sites in the Czech Republic and accomplishes many tasks for Periodic Reporting organized by the World Heritage Centre.

<https://www.npu.cz/en>

Ministry of the Environment

The Ministry of the Environment is the central state administration body for nature conservation in the Czech Republic.

The Ministry of the Environment is a central authority of the state administration for natural water accumulation, water resources protection, ground and surface water quality protection, air protection, nature and landscape protection, farmland protection, activities of the state geological service, mineral resources and ground water protection, geological activities and environmental supervision over mining, waste management, assessment of activities and their impact on environment including cross-border activities, hunting, fishing and forest management in national parks, and the state environmental policy.

Regarding World Heritage, the ministry participates in the general topics of cultural landscapes and the selected topics of Periodic Reporting.

<https://www.mzp.cz/>

International Relations Department – within the Ministry of the Environment this division is responsible for the communication and coordination of all activities related to the environment. Regarding World Heritage issues, it contributes selected topics to Periodic Reporting.

Nature Conservation Agency is an administrative and expert authority and a subsidiary of the Czech Ministry of the Environment that performs state administration with respect to nature conservation within the scope defined by Act No. 114/1992 Coll., on nature conservation and

a krajiny. V České republice naplňuje řadu významných rolí v oblasti administrace série dotačních programů na ochranu přírody a krajiny, jež jsou využívány i pro krajiny s kulturními charakteristikami. AOPK je přímo zodpovědná za správu národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny, zatím jediné přírodní památky světového dědictví, jež je součástí mezinárodní sériové památky Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy.

<https://www.nature.cz/web/cz>

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

Ministerstvo pro místní rozvoj je nejvyšším úřadem, v jehož gesci jsou mj. otázky stavebního práva a územního plánování, což je velmi důležitá kompetence i pro hmotné světové dědictví. MMR je také metodickým a koordinačním orgánem pro všechny subjekty působící v oblasti cestovního ruchu. MMR má zároveň v gesci koordinaci strukturálních fondů a programů Evropské unie.

MMR zajišťuje i rozsáhlou metodickou podporu místních a regionálních úřadů, s dalšími resorty spolupracuje na řadě koncepčních a strategických materiálů.

<http://mmr.cz/en/homepage>

Ministerstvo zemědělství ČR (MZe)

Ministerstvo zemědělství je ústředním orgánem státní správy pro zemědělství, vodní hospodářství, potravinářský průmysl a pro správu lesů, myslivosti a rybářství (mimo území národních parků).

Ministerstvo zemědělství úzce spolupracuje s resortními výzkumnými ústavy, nevládními agrárními organizacemi, jednotlivými profesními i zájmovými svazy, spolky a společnostmi. Ve své působnosti klade důraz i na rozvoj multifunkčního zemědělství, zaměřeného jak na zemědělskou produkci, tak na zajišťování údržby a tvorby krajiny, na další environmentální služby a na nezemědělské činnosti. Významně se proto podílí na uchování hodnot statků světového dědictví, které mají povahu kulturních krajin.

Ministerstvo zemědělství je zřizovatelem státní příspěvkové organizace Národní hřebčín v Kladrubech nad Labem, jejíž areál tvoří klíčovou součást statku světového dědictví Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem.

www.eagri.cz

landscape protection. In the Czech Republic, it fulfils many significant roles in the administration of the series of subsidies for nature and landscape protection which are implemented also in landscapes with cultural characteristics.

<https://www.nature.cz/web/en>

Ministry of Regional Development

The Ministry of Regional Development is the highest authority that deals, inter alia, with the building law and territorial planning which is an important competence even for tangible world heritage. Additionally, the ministry is a methodical and coordination authority for all subjects in the sphere of tourism. The ministry also coordinates the Structural Funds and EU programmes, provides extensive methodical support to the local and regional bodies, and collaborates with other ministries in an array of conception and strategic materials.

<https://www.mmr.cz/en/homepage>

Ministry of Agriculture

The Ministry of Agriculture is a central body of the state administration in the sphere of agriculture, water management, and food industry as well as forest, game and fish management (outside national parks).

The Ministry of Agriculture closely collaborates with its research institutes, non-governmental agrarian organizations, and professional and interest associations, fellowships, and clubs. In addition, the ministry places an emphasis on the development of multifunctional agriculture that not only deals with agricultural production but also arranges landscape maintenance and creation, further environmental services, and non-agricultural activities. Therefore, it significantly contributes to keeping the values of World Heritage properties of the cultural landscape character.

The Ministry of Agriculture is the establisher of the state-funded institution The National Stud Farm in Kladruby nad Labem whose compound is the key constituent of the World Heritage site The Landscape for Breeding and Training of Ceremonial Carriage Horses at Kladruby nad Labem.

www.eagri.cz

Český národní komitét ICOMOS (ČNK ICOMOS)

Z poradních organizací Úmluvy o světovém dědictví je v otázkách světového dědictví v České republice aktivní ČNK ICOMOS.

Na národní úrovni sdružuje odborníky s různou specializací v oblastech kulturního dědictví a památkové péče. Svou činností podporuje a popularizuje principy péče o kulturní dědictví a v případě nutnosti organizuje či podílí se na veřejných kampaních za záchranu ohrožených památek. ČNK ICOMOS konzultačně participuje v otázkách světového dědictví v oblasti definice výjimečné světové hodnoty, aspektů managementu i monitoringu. Prostřednictvím svých členů se zapojuje do mezinárodní spolupráce v několika tematických výborech ICOMOS.

<http://www.icomos.cz>

Regionální úroveň

Zákon o státní památkové péči v platném znění určuje role jednotlivých stupňů státní správy v péči o kulturní dědictví a ty se odrážejí i v praxi péče o statky světového dědictví. Regionální a místní orgány mohou podle své kompetence zároveň zřizovat vlastní podpůrné nástroje pro péči o kulturní a přírodní dědictví ve své administrativní působnosti. Krajské úřady a obce s rozšířenou působností se dělí o výkon památkové péče podle statusu kulturního dědictví (kulturní památka, národní kulturní památka).

Krajské úřady kontrolují výkon státní památkové péče prostřednictvím svých oddělení k ochraně památek. Na regionální úrovni rovněž spravují dotační programy pro obnovu památek.

Kraje v samosprávné působnosti vytvářejí své vlastní koncepce, plány a programy pro zachování a obnovu kulturních památek ve svém území, mohou delegovat své zástupce do řídicích skupin statků světového dědictví. Význam světového dědictví zviditelňují různým způsobem i ve finančních programech a zapojováním členů svých rad nebo zastupitelstev do grémií, jež se světovému dědictví věnují.

Obce s rozšířenou působností jsou základním článkem státní správy v oblasti památkové péče, kterou přímo vykonávají na území obcí, které patří do jejich správního obvodu.

ICOMOS Czech National Committee (ČNK ICOMOS)

Of the Advisory Bodies to the WH Convention, ČNK ICOMOS is active in the Czech Republic concerning World Heritage issues.

At the national level, it brings together various World Heritage and heritage care experts. Through its activities, the ICOMOS disseminates and popularizes the principles of cultural heritage care and, if necessary, organizes or participates in public campaigns to save endangered monuments. ČNK ICOMOS contributes to World Heritage issues via consultation to define the outstanding universal value and participation in the aspects of management and monitoring. Its members are involved in international cooperation with several ICOMOS committees.

<http://www.icomos.cz>

Regional Level

The National Heritage Act in force defines the roles of the individual state administration levels in care for cultural heritage which is reflected in the care for the World Heritage Sites. Based on their competencies, the regional and local bodies may set up their own support tools for the care of cultural and natural heritage in their sphere of administration. The regional authorities and municipalities with extended powers administer heritage protection and conservation issues according to its legal status (cultural property, national cultural property).

Regional offices control the execution of state heritage preservation through their department of heritage preservation. At the regional level they also administer the financial subsidy programmes for restoration of cultural heritage.

The autonomous regions devise their own concepts, plans, and programmes for preservation and restoration of cultural sites in their regions and may send delegate representatives to the World Heritage Site steering groups. They publicize the World Heritage importance by various ways and financial programmes as well as by involving the members of their boards or municipalities into associations that devote themselves to World Heritage.

Municipalities with extended powers represent the basic level of state administration in the field of heritage care that they perform in the municipalities of their administrative district.

Místní/Lokální úroveň

Úřad samosprávy obce (města nebo vesnice) propojuje úkoly místní samosprávy a výkon státní správy v přesně stanovených oblastech různých zákonů. V oblasti památkové péče obec ve vlastní působnosti pečuje o kulturní památky v místě a kontroluje, jak vlastníci kulturních památek plní povinnosti uložené památkovým zákonem. Obce mohou delegovat své zástupce do řídicí skupiny statku světového dědictví na svém území, zapojují se aktivně do činností spojených s prezentací světového dědictví ve svém administrativním území a podle konkrétních podmínek přímo přispívají péčí o ně.

Steering Group/Řídicí skupina statku světového dědictví

Řídicí skupina/Steering Group by měla být ustanovena k dohlížení na plánování a provádění procesů souvisejících s konkrétním plánem řízení statku světového dědictví. Řídicí skupina je obzvláště důležitá pro statky, které přesahují rámec jednoho vlastníka nebo administrativní oblasti.

Ve správném fungování řídicí skupiny je podstatná její personální kontinuita, a proto by neměla výrazněji podléhat místním politickým změnám. Obvykle jsou členy řídicí skupiny místní autority, komunální politici, zástupci orgánů památkové péče a další odborníci či zástupci zainteresovaných stran podle daného statku/nominace.

Klíčovou osobou Steering Group je site manager a dalšími kolektivny, napomáhajícími efektivní činnosti skupiny mohou být tzv. poradní skupiny nebo grémia zaměřené na dílčí segmenty plnění Management Planu.

Site manager statku světového dědictví

Site manager je osoba, u níž se sbíhají potřebné aktivity a informace ve vazbě na statek světového dědictví.

Site manager odvozuje své postavení od povahy statku světového dědictví a vždy závisí na jeho vztahu k rozhodujícímu přímému správci statku.

Site manager může být například správce objektu, areálu, ale i osoba s širším záběrem pravomocí, řídicí rozsáhlé území.

Site manager je vždy součástí Steering Group/řídicí skupiny statku světového dědictví. I když se předpokládá, že by tato funkce měla být přímo řídicí, s náležitými pravomocemi a informacemi, v praxi někdy bývá delegována bez potřebných pravomocí.

Local Level

Local authority (of a city or a village) interconnects the local administrative tasks with state administration within strictly stipulated areas of various laws. In heritage care, the municipalities oversee their cultural sites and control how the cultural site owners fulfil their duties under the Heritage Care Act. The municipalities may delegate their representatives to the World Heritage Site steering group in their locations; they get actively involved in activities associated with the World Heritage presentation in their administrative locality and, in compliance with specific conditions, they contribute directly by taking care of them.

World Heritage Site Steering Group

A steering group should be established to oversee the planning and implementation of a particular World Heritage Site Management Plan and its review. A steering group is especially important for sites that extend beyond one owner or comprise larger administrative area.

The personal continuity of the SG is essential and therefore it could not be depended on local political changes. Members of SG are usually local authorities, municipal politicians, representatives of monument care authorities and other experts and important stakeholders according to the property /or a subject of a new nomination.

The key person of the Steering Group is the site manager. Advisory Bodies focusing on sub-segments of the Management Plan goals are other collectives that facilitate the effective activities of the group.

World Heritage Site Manager

A site manager is a person who brings together the activities and information about the World Heritage Site.

The status of the site manager is derived from the character of the World Heritage site and always depends on his relationship with the direct site administrator of a decision-making power.

For example, the site manager may be an object manager or a person managing an extensive territory with a wider range of competence.

The site manager is always part of the World Heritage Site steering group. While it is assumed that it should be a directly managerial function with appropriate competences and information, sometimes site

(Funkce a role site managera jsou také podrobně popsány v kapitole 3.3.)

Tematická zájmová sdružení/Neziskový sektor

České dědictví UNESCO

České dědictví UNESCO je sdružení obcí a měst České republiky, na jejichž území se nachází památka zapsaná na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Sdružení bylo založeno v roce 2001 s cílem sledování společných zájmů těchto míst na národní úrovni, zejména v oblasti společné propagace a osvětových a vzdělávacích aktivit.

<http://www.unesco-czech.cz/>

Další spolky a občanská sdružení s působností v oblasti péče o kulturní a/nebo přírodní dědictví

Podle zaměření mohou takové subjekty a jejich jednotliví členové spolupracovat na národní nebo místní úrovni v poradních orgánech/Steering Groups statků světového dědictví, být členy ad hoc nebo stálých pracovních skupin a posilovat zejména participativní aktivity na místní úrovni.

manager are delegated persons lacking necessary competences.

(The site manager's function and role are also described in detail in Chapter 3.3.)

Thematic Associations/Non-Profit Sector

The Czech UNESCO Heritage

The Czech UNESCO Heritage is an association of villages and towns in the Czech Republic, whose territory contains heritage inscribed on the UNESCO World Cultural and Natural Heritage List. The association was established in 2001 to monitor the joint interest of these sites at the national level, especially in the area of the joint promotion of educational activities.

<http://www.unesco-czech.cz/>

Other societies and civic associations related to the cultural and/or natural heritage

Based on their focus, these subjects and their members may cooperate at national or regional levels of the World Heritage site consulting bodies/steering groups, be members of ad hoc or permanent working groups and support participatory activities (mainly at local level).

3.3. SITE MANAGER – NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ČINITEL NA MÍSTNÍ ÚROVNI

Nejdůležitějším aktérem v systému správy statku světového dědictví je site manager daného statku. Je to osoba s přímou odpovědností za zachování dědictví a jeho správu v místě statku, a to i v případě, kdy sama nemá přímé rozhodovací pravomoci. Pozice site managera se významně liší nejen podle povahy statku kulturního dědictví, ale zejména podle jeho velikosti a počtu přímo dotčených hlavních správců a vlastníků.

Site manager je také důležitou osobou v procesu a naplňování úkolů národního i periodického reportingu. Na základě svých průběžných a detailních znalostí o statku světového dědictví přispívá k úplnosti údajů zpráv pro dotčená ministerstva a různých dotazníků pro potřeby UNESCO. Ve své působnosti se opírá o metodickou podporu Národního památkového ústavu, případně Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Podílí se na věrohodnosti informací zejména z hlediska výsledování regionálních i globálních trendů pro statky podobného charakteru. Přispívá tak i k formulování obecných programů k podpoře statku světového dědictví. Výsledky jeho působnosti jsou významným základem pro kontrolu a aktualizaci Management Planu dotčeného statku a jeho správu, kterou v místě zajišťuje právě osoba site managera.

Přestože je význam této pozice dlouhodobě zdůrazňován, zdaleka ne všechny statky světového dědictví mají otázku site managera, jeho kompetencí a kapacitních i mzdových otázek dostatečně vyřešenu.

K přípravě na Třetí cyklus periodického reportingu jsou organizovány různé aktivity a předběžná školení jak na úrovni států, tak regionů, s cílem dosáhnout maximálního pochopení obsahu dotazníků. Cílem je zároveň příprava na sjednocení formy zpracování údajů pro jednotlivé okruhy zjišťovaných skutečností tak, aby byl sběr údajů zahájen včas.

Jednou z důležitých přípravných aktivit pro Třetí cyklus periodického reportingu v regionu Evropa a severní Amerika byl seminář zaměřený na posilování kapacit a znalostí pro site managery (Capacity Building Seminar for Site Managers). Konal se již ve dnech 18.–20. října 2017 ve Vilniusu v Litvě (viz <http://seminarforsitemanagers.eu/>).

3.3. SITE MANAGER – THE MOST IMPORTANT PLAYER AT THE LOCAL LEVEL

The site manager is the crucial player in the World Heritage site management. The site manager is directly responsible for heritage conservation and administration on the site, even if he/she does not have direct decision-making power. The site manager's position varies significantly not only based on the cultural heritage site character but also based on its size and number of directly affected main administrators and owners.

The site manager is also an important player in the implementation of the tasks of national and Periodic Reporting. Based on their continuous and detailed knowledge about the given World Heritage site, the site managers add to the completeness of reports for relevant ministries and various questionnaires for the UNESCO needs. The site manager relies on the methodical support of the National Heritage Institute or the Nature Conservation Agency of the Czech Republic. They contribute to the credibility of the information, especially by tracing the regional and global trends for the sites of a similar character. The site manager further contributes to the formulation of general programmes to support the World Heritage site. The results of their activities are an important fundament for the control and updating of the Management Plan of the given site and its administration that is ensured by the site manager.

The importance of this position has been underlined in the long-term; nonetheless, many World Heritage sites have not yet sufficiently resolved the issue of the site manager, his/her competencies as well as capacity and payment issues.

All kinds of activities and workshops are/were organized as part of the preparation for the Third Cycle of Periodic Reporting both at the national and regional levels to maximize the understanding of the questionnaire. Furthermore, the united form of data processing is being prepared for the particular spheres of inquired facts to ensure timely data gathering.

The Capacity Building Seminar for Site Managers is one of the important preparatory activities for the Third Cycle of Periodic Reporting in the Europe and North America

Seminář byl veden zkušenými odborníky, spolupracujícími s UNESCO (Stefan Wessman, Burcu Özdemir, dr. Britta Rudolf, dr. Christopher Young).

Výsledkem semináře je přehledný dokument obsahující jejich srozumitelná doporučení k rolím, funkcím a kompetencím site managerů statků světového dědictví.

S ohledem na jejich obecnou platnost je tento soubor precizně formulovaných doporučení využit v této knize v plném rozsahu.

3.3.1. ROLE A DOVEDNOSTI SITE MANAGERA

Pozice site managera by se měla opírat o:

- a) zákonný mandát;
- b) institucionální podporu a odpovídající zdroje;
- c) přístup k informacím a datům vztahujícím se ke statku a jeho nárazníkové zóně.

Site manager by měl být:

- a) klíčovou osobou v místě v oblasti řízení, monitorování, ochrany, udržování a propagace statku světového dědictví a jeho atributů výjimečné světové hodnoty;
- b) kontaktní osobou, komunikátorem, mediátorem a vyjednávačem mezi národními orgány (včetně kontaktního místa), místními úřady (obecními úřady), místními komunitami a dalšími zúčastněnými stranami;
- c) angažovaný a loajální vůči statku a ochraně jeho výjimečné světové hodnoty a mající přehled o světovém dědictví;
- d) odborník, analytik a prostředník v předávání informací o statku a jeho výjimečné světové hodnotě a neúnavný učitel/žák příkladů osvědčených postupů a dobré praxe při naplňování Úmluvy o ochraně světového dědictví v místě, a rovněž interpret a propagátor statku.

Region. It was held in Vilnius in Lithuania between 18 and 20 October 2017 (see <http://seminarforsitemanagers.eu/>).

The seminar was led by experienced experts collaborating with UNESCO (Stefan Wessman, Burcu Özdemir, Dr Britta Rudolf, Dr Christopher Young).

As a result, a comprehensive document was compiled that contains clear recommendations for the roles, functions and competencies of site managers of the World Heritage sites.

With respect to general applicability, this document of precisely formulated recommendations is used in its entirety in this book.

3.3.1. SITE MANAGER ROLE AND SKILLS

The site manager requires:

- a) legal mandate;
- b) institutional backing and adequate resources;
- c) access to information and data related to the property and its buffer zone.

The site manager should be:

- a) a key figure in managing, monitoring, protecting, maintaining and promoting the world heritage property and its attributes of outstanding universal value in situ;
- b) a contact person, a communicator, a mediator, a negotiator between national authorities (including Focal Point), municipalities, local communities and other stakeholders;
- c) committed to the site and the protection of its outstanding universal value and well informed about the World Heritage property;
- d) an expert, an analyst and a transmitter of information about the site and its outstanding universal value, a continuing teacher/learner of best practices implementing the World Heritage Convention in situ, interpreter and promoter of the site.

Site manager má ve spolupráci s příslušnými zúčastněnými osobami/stranami tyto povinnosti:

- a) podílet se na identifikaci výjimečné světové hodnoty a přípravě nominace navrhovaného statku;
- b) chránit, uchovávat, spravovat/řídít, udržovat, monitorovat a propagovat výjimečnou světovou hodnotu statku;
- c) iniciovat a/nebo koordinovat implementaci systému řízení statku a v této souvislosti vytvářet návrhy strategií, podílet se na přípravě dokumentů strategického a územního plánování;
- d) propagovat statek světového dědictví a jeho výjimečnou světovou hodnotu prostřednictvím aktivit zvyšujících povědomí mezi širokou veřejností, odborníky, národními institucemi, orgány místní správy, místními komunitami a ostatními zúčastněnými stranami;
- e) iniciovat a organizovat výzkumné a vzdělávací kampaně na téma světového dědictví;
- f) komunikovat s národními institucemi/orgány, místními úřady a komunitami a dalšími zúčastněnými stranami;
- g) podílet se na zprávách o stavu zachování statku, včetně účasti v reaktivním monitoringu, v poradních misích a v procesu periodického reportingu statku – zpracování odpovědí druhé části dotazníku;
- h) mobilizovat technické a finanční zdroje a konsolidovat v rámci statku partnerství k podpoře naplňování Úmluvy o ochraně světového dědictví;
- i) udržovat mezinárodní/regionální spolupráci, která je obzvláště důležitá pro přeshraniční a nadnárodní statky;
- j) reprezentovat statek světového dědictví na mezinárodních akcích a setkáních spojených s Úmluvou o ochraně světového dědictví a pokud je to nezbytné, stát se členem národní delegace na zasedání Výboru pro světové dědictví.

Site manager je vysoce kvalifikovaný specialista na konkrétní statek světového dědictví, který:

- a) rozumí požadavkům Úmluvy o ochraně světového dědictví a Rozhodnutím Výboru pro světové dědictví;
- b) má podrobné znalosti o statku a jeho výjimečné světové hodnotě jak ve smyslu technického/řemeslného zachování, tak i v historických souvislostech;

The site manager in collaboration with the relevant stakeholders has the responsibility to:

- a) participate in the identification of the outstanding universal value and preparation of the nomination of the proposed property;
- b) protect, conserve, manage, maintain, monitor and promote the outstanding universal value of the property;
- c) initiate and/or coordinate the implementation of the management system of the property and in this context, develop policy proposals; participate in preparing strategic and spatial planning documents;
- d) promote the World Heritage property, its outstanding universal value through awareness-raising activities among the wider public, professionals, national authorities, municipalities, local communities and all other parties and stakeholders;
- e) initiate and organize research and educational campaigns on the World Heritage property;
- f) communicate with national authorities, municipalities, local communities and other stakeholders;
- g) contribute to the reports of the State of Conservation, including participation in Reactive Monitoring, Advisory Missions and to the Periodic Reporting process of the property, in particular by responding to Periodic Reporting Questionnaire (2nd part);
- h) mobilize technical and financial resources and consolidate partnerships to support the implementation of the World Heritage Convention at the property;
- i) sustain international/regional cooperation which is particularly essential to transboundary/transnational properties;
- j) represent the World Heritage property at the international events and meetings of the World Heritage Convention and if it is relevant to be a member of the national delegation at the World Heritage Committee sessions.

The site manager is a highly qualified specialist of a particular World Heritage property, who:

- a) understands the requirements of the World Heritage Convention and the World Heritage Committee decisions;
- b) has detailed knowledge of the property, its outstanding universal value in both terms of technical conservation and historical background;

c) je obeznámen se sociálními a ekonomickými otázkami, které ovlivňují statek, jeho okolí i zúčastněné strany (včetně toho jak statek ovlivňuje sociální a ekonomickou udržitelnost);

d) chápe systém správy památek/dědictví a konkrétní operační systém(y) statku;

e) má znalost právního/regulačního/politického rámce, ve kterém musí být statek spravován na místní, národní i mezinárodní úrovni;

f) má dobré komunikační, vyjednávací, obhajující a pomocné dovednosti včetně schopnosti mezinárodní komunikace;

g) je politicky a společensky vnímavý a dokáže vybudovat vztah a vzbudit důvěru u ostatních při zdůraznění hodnot UNESCO obecně;

h) má dovednosti v oblasti strategického a projektového řízení;

i) má dovednosti v propagaci světového dědictví, výkladu a zapojení koncových uživatelů světového dědictví (například návštěvníků a místních komunit).

c) is familiar with social and economic issues that affect the property, its surroundings and stakeholders (including – how the property affects social and economic sustainability);

d) understands heritage management systems for heritage and the particular system(s) operating for the property;

e) has knowledge of the legal/regulatory/policy framework within which the property must be managed both at local, national and international level;

f) has good communication skills, negotiation/ advocacy and facilitation skills including in international communication;

g) has political and social sensitivity and an ability to build rapport and credibility with others underlining UNESCO values in general;

h) has skills in strategic and project management;

i) has skills in World Heritage property promotion, interpretation and involvement with end-users (e.g. visitors, local communities).

4

ORGANIZACE A ŘÍZENÍ PÉČE O SVĚTOVÉ DĚDICTVÍ

MANAGEMENT OF THE WORLD HERITAGE

4.1. SYSTÉMY ŘÍZENÍ A MANAGEMENT PLANY

Památka světového dědictví nese jedinečné hodnoty, které je nutno zachovat pro budoucí generace.

Efektivní systém řízení péče o světové dědictví závisí na typu, charakteristice, potřebách daného statku a jeho kulturním a přírodním kontextu.

Úmluva o světovém dědictví uplatňuje přístup založený na hodnotách již od samého počátku. Jeho implementace se zaměřuje na identifikaci a ochranu statků výjimečné světové hodnoty.

Smyslem systému péče a řízení je proto primárně zajistit ochranu a dlouhodobou péči o výjimečnou světovou hodnotu statku.

Hodnoty statku, především pak jeho výjimečná světová hodnota, představují základní parametry pro vymezení fyzické oblasti či oblastí, v nichž je třeba uplatnit strategie řízení, a pro stanovení různých úrovní nezbytné kontroly.

Památkové lokality nelze chránit izolovaně či jako muzejní exponáty, například na základě plánů o využití území. Podobně je nelze oddělovat od rozvojových aktivit či různých zájmů v daných komunitách.

Informace obsažené v popisu řídicího systému nebo v Management Planu musí specifikovat, jakým způsobem bude do budoucna zachována výjimečná světová hodnota, optimálně prostřednictvím participačních nástrojů.

Kvalitní systém řízení statku by měl být prověřen již během nominačního procesu

Systém řízení

V každé zemi existuje nějaký systém řízení péče o kulturní a/nebo přírodní dědictví. Termín systém řízení (Management System) lze vysvětlit jako sérii procesů, které společně přinášejí soubor výsledků, z nichž některé zpětně přispívají k jeho průběžnému zdokonalování, ale i ke kvalitňování jeho aktivit a cílů.

Cíle řízení na úrovni statků musejí vycházet z pochopení hodnot daného statku. Hodnoty statků a možnosti jejich

4.1. MANAGEMENT SYSTEMS AND MANAGEMENT PLANS

A World Heritage site bears unique values that must be preserved for future generations. Effective World Heritage management systems depend on the type, characteristics, and needs of the given site and its cultural and natural context.

The World Heritage Convention is in fact an example of a values-led approach since from its outset. Its implementation has focused on the identification and protection of OUV.

Therefore, the management system primary seeks to guarantee the protection or long-term attention and maintenance of the OUV of a given property.

The values of the property, and above all its OUV, are the primary parameters for defining the physical area(s) that management strategies need to address and for defining the varying levels of control necessary across those areas.

Heritage places cannot be protected in isolation or as museum pieces, isolated, for example, from land-use planning considerations. Nor can they be separated from development activities or from the concerns of the communities.

The information described in the management system or contained in the Management Plan or must specify how the Outstanding Universal Value of a property should be preserved, preferably through participatory means.

A responsible management system should be checked also during the nomination process.

Management System

Some form of cultural and/or natural heritage management system(s) exist(s) in every country. The term “management system” can be explained as a series of processes which together deliver a set of results, some of which feed back into the system to continuously improve of the system, its actions and its achievements.

Management objectives at a property level must be rooted in an understanding of the values of the property.

zachování by měly být posuzovány v součinnosti se všemi zainteresovanými subjekty, aby bylo zajištěno společné porozumění a přímé zapojení těchto stran. Je třeba, aby se na všech fázích plánovacího procesu podílela odpovídající sestava odborníků. Pouze mezioborový přístup k plánování může zajistit předvídání potřeb a jejich efektivní řešení.

Systémy řízení jsou velmi různorodé, mohou se lišit podle různých kulturních perspektiv, dostupných zdrojů a dalších faktorů. Mohou zahrnovat tradiční postupy, stávající nástroje lokálního nebo regionálního plánování a další formální a neformální mechanismy plánování.

Některé fungují beze změny po staletí, jiné zaznamenaly v posledních letech výrazný vývoj.

Pro systém řízení statku světového dědictví byl obecně definován základní rámec se třemi kategoriemi složek. Konkrétně jimi jsou:

prvky (právní rámec, institucionální rámec a zdroje),
procesy (plánování, implementace a monitoring),
výsledky (výsledky, výstupy a vylepšení systému řízení).

Při dodržení těchto složek řízení lze očekávat odpovědný a smysluplný systém řízení statku světového dědictví.

Celá problematika je podrobně popsána v manuálu, který Centrum světového dědictví vydalo v roce 2013 pod názvem *Managing Cultural World Heritage*. Ke stažení dostupný na adrese <https://whc.unesco.org/en/managing-cultural-world-heritage/>.

Management Plan

Management Plan je dokument, který specifikuje, jak konkrétně bude systém řízení v nejbližších letech zajišťovat uchování výjimečné světové hodnoty statku. Zahrnuje proto jak nově vytvořené nástroje, tak popisuje, jak budou uplatněny tradiční postupy, stávající nástroje městského nebo regionálního plánování a další formální a neformální mechanismy plánování.

Na mezinárodní úrovni neexistuje žádná formální specifikace ideálního Management Planu, může být zpracován nejrůznějšími formami včetně tabulek.

The values of properties and conservation options should be assessed with all possible stakeholders participating to ensure a shared understanding of the property and their direct involvement. An adequate range of professionals needs to contribute to all phases of the planning process. Only an interdisciplinary approach to planning will ensure that needs are anticipated and met effectively as they arise.

Diverse management systems exist; they may vary depending on cultural perspectives, available sources, and other factors.

They may include traditional procedures, existing tools of local or regional planning, and other formal as well as informal planning mechanisms.

Some have existed unchanged for centuries whilst others have evolved a great deal in recent times.

Basic Framework with three component categories has been generally defined for the World Site Management System:

elements (legal framework, institutional framework and resources), **processes** (planning, implementation and monitoring) and **results** (outcomes, outputs and improvements to the management system).

When observing these management system components, an accountable and meaningful management system of World Heritage sites can be expected.

These issues have been described in detail in the manual, published by the World Heritage Centre in 2013 and entitled *Managing Cultural World Heritage*. (Click below to download <https://whc.unesco.org/en/managing-cultural-world-heritage/>).

Management Plan

A Management Plan is a document that specifies the concrete steps to be taken over the upcoming years to ensure the conservation of the OUV of the site. Accordingly, it includes the newly created tools and describes the implementation of traditional procedures, existing tools of urban and regional planning, and other formal and informal planning mechanisms.

No formal specification of an ideal Management Plan exists on international level. Management Plan can be developed over a range of formats and templates.

Pět strategických cílů/„5 C“

Většina programů a iniciativ schválených Výborem pro světové dědictví byla strukturována na základě **pěti strategických cílů**, jejichž názvy v hlavních jazycích Úmluvy (anglický a francouzský) začínají písmenem „C“ a odtud zkráceně uváděny jako „5 C“. Strategie „pěti Cé“ poskytuje obecný základní rámec pro provádění Úmluvy o světovém dědictví a znamená:

- Posílení **věrohodnosti** Seznamu světového dědictví;
- Zajištění efektivního **zachování a péče** o statky světového dědictví;
- Podporu rozvoje efektivního **budování kapacit** smluvních států;
- Zvyšování veřejného povědomí, zapojení a podpora světového dědictví prostřednictvím **komunikace**;
- Posílení úlohy **komunit** při provádění Úmluvy o světovém dědictví.

S postupným nárůstem významu místních komunit a naplňování strategie 5 C je doporučováno, aby řízení statků probíhalo v maximální míře prostřednictvím participačních a mezioborových prostředků.

Five Strategic Objectives/“Five C’s”

Most of the Programmes and Initiatives endorsed by the World Heritage Committee have been structured around the **5 strategic objectives**, all of them beginning with the letter “C” in both main Convention languages (English and French). The five C’s provide a general fundamental framework for the implementation of the World Heritage Convention and means to:

- Strengthen the **Credibility** of the World Heritage List.
- Ensure the effective **Conservation** of World Heritage Properties.
- Promote the development of effective **Capacity building** in States Parties.
- Increase public awareness, involvement and support for World Heritage through **Communication**.
- Enhance the role of **Communities** in the implementation of the World Heritage Convention.

With the growing importance of local communities and implementing the 5 C Strategy it is recommended that property management be conducted as much as possible via participatory and interdisciplinary means.

4.2. MONITORING A REPORTING

Mechanismy sledování stavu světového dědictví

V úvodních letech po formulování Úmluvy o světovém dědictví byl primárně sestavován Seznam světového dědictví.

Již v 90. letech 20. století se však mezinárodní společenství shodlo na potřebě jednotně organizované kontroly naplňování cílů Úmluvy v jednotlivých státech a správy a péče o statky světového dědictví na celosvětové, národní, regionální a především lokální úrovni.

Podle Prováděcích směrnic existují dva mechanismy sledování stavu světového dědictví na mezinárodní úrovni.

Reaktivní monitoring (někdy také Ad hoc monitoring) je zaměřen na specifická a zásadní ohrožení statku světového dědictví. Název procesu vychází z toho, že monitoring reaguje na určité skutečnosti a zpravidla nastupuje po zjištění a/nebo ohlášení konkrétních problémů.

Reaktivní monitoring je definován paragrafem 169 Prováděcích směrnic k naplňování Úmluvy o ochraně světového dědictví jako *informování Výboru pro světové dědictví o stavu zachování konkrétního statku světového dědictví, který je ohrožen, a to formou zpráv ze strany Centra světového dědictví, dalších sektorů UNESCO a Poradních organizací*. Reaktivní monitoring je uplatňován zejména v procesech souvisejících se začleněním statků na Seznam světového dědictví v ohrožení a s vyřazením statků ze Seznamu památek světového dědictví.

Běžně je reaktivní monitoring využíván pro možnost přímého posouzení hrozeb mezinárodními experty a/ nebo projednání významných projektů s místními aktéry. V takovém případě je program a zapojení aktéři pečlivě komunikován předem a na tzv. „misi“ přijíždí obvykle delegace složená ze zástupců Centra světového dědictví a příslušné poradní organizace (viz kapitola 3.1). V souladu s důrazem na zapojování místních komunit se standardem stalo zahrnout do programu takové mise i setkání se zástupci místních komunit, neziskového sektoru a spolků, jejichž činnost se týká řešené problematiky.

4.2. MONITORING AND REPORTING

World Heritage Monitoring Mechanisms

Shortly after the World Heritage Convention was formed, the World Heritage List was compiled as a priority.

However, already in the 1990s, the international community agreed to organize the implementation of the Convention goals in particular countries as well as the management and care of World Heritage sites at the global, national, regional, and mainly local levels.

Based on the Operational Guidelines, two mechanisms exist that monitor the World Heritage condition at the international level.

Reactive Monitoring addresses specific impacts and major threats to a World Heritage property. This process is reactive and comes after issues have come to light. Its name derives from its function- “to react” on specific situations.

Reactive Monitoring is defined in Paragraph 169 of the Operational Guidelines for the implementation of the World Heritage Convention as being *the reporting by the World Heritage Centre, other sectors of UNESCO and the Advisory Bodies to the World Heritage Committee on the state of conservation of specific World Heritage properties that are under threat*.

Reactive Monitoring is especially foreseen in the procedures for the inclusion of properties in the List of World Heritage in Danger and for the removal of properties from the World Heritage List.

International experts commonly use Reactive Monitoring to directly assess risk factors and/or to negotiate significant projects with local players. In that case, the programme and the players involved are communicated in advance through a “mission” that is usually carried out by a delegation of the representatives of the World Heritage Centre and of the relevant advisory body (see Chapter 3.1.). In compliance with an emphasis on the involvement of local communities, it has become standard to include in the mission’s programme a meeting with the representatives of local communities, the non-profit sector and associations dealing with these issues.

Periodický reporting je celosvětově pojatý systém monitoringu stavu zachování statků světového dědictví, založený na procesu zajištění informací jak na národní a vládní úrovni, tak na úrovni samotného statku světového dědictví.

Periodický reporting je jeden ze stěžejních monitorovacích mechanismů týkajících se zachování statků v rámci Úmluvy o ochraně světového dědictví. Výbor pro světové dědictví úředním postupem vyzývá smluvní státy k zaslání periodické zprávy týkající se uplatňování Úmluvy o ochraně světového dědictví na jejich území.

Jedná se o jednotně strukturovanou cyklickou kontrolu, jejíž výsledky jsou uvedeny ve zprávě Výboru, která se předkládá Generální konferenci UNESCO.

Periodický reporting probíhá na celosvětové úrovni v šestiletých cyklech. Každý rok se v detailu prověřuje jeden ze světových kulturních regionů.

Zprávy pro periodický reporting předkládají státy samy za sebe, jedná se tedy o „sebehodnotící proces“. Jsou připravovány na regionálním základě a projednává je Výbor pro světové dědictví podle předem stanoveného harmonogramu. Regionů je celkem pět: Afrika, Arabské státy, Asie a Tichomoří, Evropa a Severní Amerika, Latinská Amerika a Karibské ostrovy.

Periodický reporting se oproti reaktivnímu monitoringu liší tím, že je v rámci světa kontinuální a proaktivní. V podstatě je to pravidelná kontrola zdraví a vitality statků světového dědictví na celém světě a rovněž úspěchu mise Úmluvy o světovém dědictví v obecném slova smyslu.

Ačkoliv většina statků světového dědictví provádí také své vlastní a různě strukturované sledování a hodnocení stavu zachování svých památek, je periodický reporting stále důležitým nástrojem ochranných efektů celosvětové povahy, neboť umožňuje globální porovnání mnoha témat, například hrozeb, trendů, obecného povědomí společnosti o hodnotách světového dědictví.

Zkušenosti ze dvou cyklů periodického reportingu

V „našem“ regionu Evropa a Severní Amerika dosud proběhly dva cykly periodického reportingu. Třetí je v roce 2022 aktuálně otevírán (viz dále kapitola 4.3.)

V prvním cyklu (1998–2006) byl kladen důraz na jednotnou implementaci Úmluvy na úrovni států. (Takové informace pak ve druhém cyklu i současném třetím cyklu v současnosti tvoří obsah Sekce I dotazníku.)

Periodic Reporting is a global activity that monitors the condition of the World Heritage sites conservation based on the process of securing information at the national and governmental levels as well as at the level of the given WH site.

Periodic Reporting is one of the core conservation monitoring mechanisms of the World Heritage Convention. The States Parties are officially invited to submit to the World Heritage Committee a Periodic Report on the application of the World Heritage Convention in their territory.

It is a uniformly structured cyclical control results of which are included in the report of the World Heritage Committee to the General Conference of UNESCO.

Globally, Periodic Reporting takes place in six-year cycles, each year examining in detail one of the world's cultural regions.

The Periodic Reports are submitted by the States Parties themselves; therefore, it is a “self-assessment” process. They are prepared on a regional basis and are examined by the World Heritage Committee on a pre-established schedule. There are five regions in total: Africa, Arab States, Asia and the Pacific, Europe and North America, Latin America and the Caribbean.

Compared to Reactive Monitoring, Periodic Reporting is different in that it is continuous and proactive on a global scale. It is the regular ‘check-up’ needed to monitor the health and vitality of World Heritage properties across the globe, as well as the success of the mission of the World Heritage Convention in general.

Although most of the WH sites also carry out their own and diversely structured state of conservation monitoring and assessment of the state of conservation, Periodic Reporting remains an important tool of the global protection effects since it enables one to globally compare multiple issues such as risks, trends, and general awareness of society about the World Heritage values.

Experience from Two Cycles of Periodic Reporting

To date, two cycles of Period Reporting have taken place in “our” Europe and North America Region. The third one currently opens up in 2022 (see Chapter 4.3.).

During the First Cycle of Period Reporting (1998–2006), focus was put on the uniform implementation of the Convention at the national level. (Such information is the content of the Section I of the questionnaire of the second and the current third cycle.)

S narůstajícími zkušenostmi s nejrůznějšími problémy a výzvami u jednotlivých statků světového dědictví se však prokázalo, že objektivní informace jsou k dispozici právě na úrovni lokalit. Je Bylo zdůrazňováno, že jak praktičtí památkáři, tak příslušné orgány by měly maximálně spolupracovat s dalšími zainteresovanými subjekty, aby vytvořili a uskutečnili dohodnutou vizi a strategie pro řízení každého památkového místa v širším materiálním i společenském kontextu. Je třeba, aby toto zajistil každý systém řízení, včetně zformulování a naplňování dokumentu, pro který byl stabilizován mezinárodně používaný název Management Plan.

Výsledky druhého cyklu periodického reportingu (2008 až 2015) proto vedly k širší celosvětové výzvě pro lepší pochopení a nastavení rolí v místní správě statků světového dědictví. V posledních letech byl proto posílen zájem o informace, jak probíhá správa statků světového dědictví z hlediska site managerů. Ti byli proto ve většině států přímo zapojeni do vyplnění dotazníků pro oddíl s konkrétními dotazy k jednotlivým statkům světového dědictví (Sekce II).

Monitorování statku světového dědictví a atributů výjimečné světové hodnoty

Monitorování statku světového dědictví se zaměřuje na jeho výjimečnou světovou hodnotu včetně integrity, ochrany, správy a u kulturních statků též autenticity.

Z tohoto důvodu by již nominační dokumentace měla obsahovat klíčové indikátory, které poslouží k hodnocení celé řady faktorů, včetně stavu zachování statku. Tyto indikátory se musejí vztahovat k atributům, jež jsou nositeli potenciální výjimečné světové hodnoty (k atributům též viz kapitola 2.2.2.), aby byla garantována ochrana, zachování a správa těchto atributů zajišťujících udržitelnost výjimečné světové hodnoty.

Národní monitorování statků světového dědictví

Kromě monitoringu a reportingu založeného na prováděcích směrnicích je v České republice zaveden systém národního monitoringu, který na základě pověření Ministerstvem kultury organizuje Národní památkový ústav.

Pro MK jsou připravovány zprávy v jednotné struktuře, obsahující i soubor doporučení. V rozpracovanosti jsou zprávy rozesílány k připomínkám a doplnění výkonným orgánům státní správy a site-managerovi.

Nevertheless, as proved by the growing experience with various issues and challenges related to World Heritage sites, objective information is provided at the local level. It was highlighted that the heritage practitioners and bodies should work with other stakeholders as far as possible to develop and implement an agreed vision and policies for managing each heritage place within its broader physical and social context. Any management system, including the development and implementation of a Management Plan, needs to provide for this.

The results of the Second Cycle of Periodic Reporting (2008–2015) have therefore demonstrated a broader global appeal to better understanding and role setting in local administrations of World Heritage sites. As a result, an interest has recently been fostered in the information about the management of World Heritage sites with regard to site managers. In most countries they were therefore directly involved in the completion of questionnaires for sections with specific queries about individual World Heritage properties (Section II).

Monitoring of a World Heritage Property and OUV Attributes

Monitoring of a World Heritage Property focuses on its OUV, including integrity, protection, management, and also authenticity for cultural properties.

For this reason, the nomination dossier should include key indicators which will be used to measure and assess a range of factors, including the state of conservation of the property. These indicators need to be related to the attributes that convey potential Outstanding Universal Value (see also Chapter 2.2.2. in relation to attributes), to ensure that these attributes are protected, conserved and managed in order to sustain OUV.

National Monitoring of World Heritage Sites

In addition to monitoring and reporting based on the Operational Guidelines, the national monitoring system is established in the Czech Republic that is organized by the National Heritage Institute under the supervision of the Ministry of Culture.

Uniform structured reports are submitted to the ministry including a list of recommendations. The reports are then delivered to state administration executive offices and to site managers for comments and additions.

Do roku 2021 byly sestavovány za každý kalendářní rok, od roku 2022 je zaváděn dvouletý cyklus, směřující k maximální racionalizaci sběru údajů v kombinaci se zkvalitňováním veřejné prezentace údajů, které jsou stabilní a není nutné je do zpráv opakovat. Zároveň je prohlubována přímá komunikace a spolupráce dotčených aktérů, přičemž důraz je kladen i na roli řídicích skupin jednotlivých statků světového dědictví a jejich optimální složení.

System národního monitoringu tak využívá poznatky z globální úrovně, kdy hlavní důraz je kladen na kvalitní a pravidelně aktualizovaný Management Plan (viz kapitola 4.1.) a monitoring má napomáhat i kontrole naplňování tohoto významného nástroje péče o výjimečnou světovou hodnotu.

Up to 2021, these reports were compiled annually. Starting from 2022, there will be a two-year cycle directed towards the maximum rationalization of data collection in combination with the quality enhancement of the public presentation of the information that remain unchanged and that does not necessarily be repeated in reports. At the same time, direct communication and collaboration of relevant players has deepened with an emphasis on the role of the management groups of World Heritage sites and their optimum composition.

The national monitoring system thus uses global knowledge, placing the main emphasis on the high-quality and regularly updated Management Plan (see Chapter 4.1.). Furthermore, national monitoring shall facilitate the control of the accomplishment of this significant tool of care of OUV.

4.3. TŘETÍ CYKLUS PERIODICKÉHO REPORTINGU V ČESKÉ REPUBLICE

Třetí cyklus periodického reportingu byl v globální úrovni zahájen v roce 2017, kdy byl také stanoven harmonogram zpracování zpráv podle určených regionů. (Prvním byl region Arabské země.)

Pro region Evropa a Severní Amerika, do kterého patří i Česká republika, bylo pro sestavení a odevzdání zpráv stanoveno období 2022–2023 (takže v době vydání této knihy proces probíhá).

Na vyplnění celého dotazníku třetího cyklu je každému regionu vymezen necelý jeden rok, respektive deset měsíců. Došlo tedy k podstatnému zkrácení oproti předchozímu druhému cyklu, ve kterém byly na zpracování k dispozici dva roky. Bylo proto nutné v předstihu připravit plán a koordinaci zpracování všech položek dotazníku.

Obecné cíle periodického reportingu, vyplývající z obsahu dotazníku, zůstávají ve vztahu k předchozím cyklům stejné. Má to logiku, protože jediné tak lze porovnávat trendy:

1. hodnotí se naplňování Úmluvy o světovém dědictví,
2. posuzuje se, zda jsou hodnoty statků zapsaných na Seznam světového dědictví udržovány,
3. aktualizují se informace o statcích,
4. hodnotí se systém regionální spolupráce a výměny informací a zkušeností mezi smluvními státy Úmluvy.

Získání relevantních dat je zajištěno vyplněním on-line dotazníku. Jeho první část, Sekci I, zajišťuje vždy tzv. National Focal Point, osoba Centru světového dědictví oficiálně předem nahlášená a obeznámená s agendou na centrální úrovni státu. V případě České republiky je to Generální ředitelství Národního památkového ústavu společně s odborem mezinárodních vztahů Ministerstva kultury, pro přírodní památku obdobně působí Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky v součinnosti s Ministerstvem životního prostředí (viz kapitola 3.1.). Sekce I obsahuje obecné otázky týkající se právního rámce, zapojení dotčeného státu do plnění dalších mezinárodních úmluv, apod. Vyplňuje se společně pro kulturní i přírodní dědictví, a to sběrem informací zejména z úrovně

4.3. THE THIRD CYCLE OF PERIODIC REPORTING IN THE CZECH REPUBLIC

The Third Cycle of Periodic Reporting was launched on the global scale in 2017 and that year, a schedule was set based on the given regions. (The “Arab States” was the first region.)

The period 2022–2023 was determined for the compilation and submission of the reports of the Europe and North America Region, within which the Czech Republic falls, (thus the process is still on at the time this book is being released).

Within the third cycle, each region has less than one year, or rather ten months to fill in the entire questionnaire (which is substantially shorter than the previous second cycle with a two-year period for completion). It was necessary to prepare the plan and coordination for the completion of all the questionnaire components in advance.

The general objectives of Periodic Reporting covered by the questionnaire remain unchanged with regard to the previous cycles – logically, since only then the trends can be compared:

1. Assessment of the World Heritage Convention implementation,
2. Assessment of maintaining the values of the World Heritage List sites,
3. Updating of information about sites,
4. Assessment of the system of regional cooperation and exchange of information and experiences among the States Parties.

The relevant data is acquired by an on-line questionnaire. Its first part, Section I, is always completed by the National Focal Point, an individual who is officially reported to the World Heritage Centre in advance and who is familiarized with the agenda at the central state level. In the case of the Czech Republic it is the General Directorate of the National Heritage Institute along with the Department of International Relations of the Ministry of Culture. Similarly, the Nature Conservation Agency of the Czech Republic

ústředních orgánů státní správy a jejich odborných organizací.

Sekce II dotazníku je rozdělena do 15 oddílů s otázkami vztahujícími se ke stavu zachování dotčeného statku světového dědictví a obsahuje následující obecné okruhy:

1. Údaje o statku světového dědictví
2. Další úmluvy/programy podle kterých je statek světového dědictví chráněn
3. Znění výjimečné světové hodnoty a definování atributů
4. Faktory působící na statek
5. Ochrana a systém řízení statku
6. Finanční a lidské zdroje
7. Vědecké studie a výzkumné projekty
8. Vzdělávání, informace a povědomí
9. Řízení turistického ruchu
10. Monitoring
11. Identifikace prioritních potřeb v systému řízení
12. Shrnutí a závěry
13. Vliv statusu/značky světového dědictví
14. Dobré příklady v implementaci Úmluvy o světovém dědictví
15. Posouzení zpracování periodického reportingu

Sekce II je určena k vyplnění v lokalitách světového dědictví přímo site managery, kteří mají nejvíce přímých informací a odpovědnosti. (Národní památkový ústav poskytuje site managerům metodickou pomoc.) K roli site managera více v kapitole 3.3). Kontakty na ně byly Centru světového dědictví zaslány v červnu 2022 k možnosti přímé komunikace.

Více informací o periodickém reportingu a přípravě na něj lze nalézt zde: <http://whc.unesco.org/en/periodicreporting/>

Třetí cyklus periodického reportingu a role site managera v České republice

V České republice se v minulých letech prokázal deficit širšího povědomí o významu site managerů a sdíleného monitoringu. Tento obecný problém potvrdily výsledky

in collaboration with the Ministry of the Environment complete information about natural monuments (see Chapter 3.1.). Section I includes general questions related to the legal framework, the involvement of the given state in the execution of international conventions, etc. It is filled in jointly for cultural and natural heritage through the collection of information especially from the central state administration authorities and their specialized organizations.

Section II of the questionnaire is divided into 15 parts containing questions related to the state of conservation of the given World Heritage site and contains the following general spheres:

1. World Heritage property data
2. Other conventions/programmes under which the World Heritage property is protected
3. Statement of Outstanding Universal Value and defining attributes
4. Factors affecting the property
5. Protection and management of the property
6. Financial and human resources
7. Scientific studies and research projects
8. Education, information and awareness building
9. Visitor management
10. Monitoring
11. Identification of priority management needs
12. Summary and conclusions
13. Impact of World Heritage status
14. Good practices in the implementation of the World Heritage Convention
15. Assessment of the Periodic Reporting exercise

Section II is to be completed by the site managers of World Heritage sites for they have the greatest amount of information and responsibility. (The National Heritage Institute provides methodical assistance to site managers.) Their contact information was delivered to the World Heritage Centre in June 2022 to allow for direct communication.

For further information about Periodic Reporting and its preparation please visit: <http://whc.unesco.org/en/periodicreporting/>

The Third Cycle of Periodic Reporting and Site Manager's Role in the Czech Republic

In the Czech Republic, a deficit of wider awareness has been demonstrated in recent years about the importance of site managers and shared monitoring. This general

dotazníkového šetření v roce 2018, kterého se zúčastnili i zástupci místní správy.

V rámci přípravy na třetí cyklus proto Česká republika usilovala o stabilizaci pozic a rolí site managerů. Vzhledem k tomu, že taková pozice nadále bohužel není přímo podložena národní legislativou, rozvíjejí se zkušenosti postupně. V posledních letech však bylo dosaženo pokroku, zejména v návaznosti na zkušenosti z národního monitoringu, při kterém je posilována spolupráce Národního památkového ústavu s místní samosprávou. Prokázalo se, že tam, kde je pozice site managera stabilní, je i součinnost operativní.

Od roku 2017 byla rovněž posílena užší součinnost hlavních aktérů na celostátní úrovni. Ministerstvo kultury svolává každoroční jednání s hlavními aktéry z agendy světového dědictví, zaměřené zejména na site managery statků světového dědictví, případně i těch lokalit, kde se připravuje nová nominace. Výjimkou byla delší přestávka v období 2020–2021, způsobená omezeními celosvětovou pandemickou situací. Od podzimu 2021 byly tyto potřebné kontakty a společná setkávání opět rozvíjeny.

Cílem je jak vytvoření společné platformy a osobních kontaktů, tak postupné prohloubení znalostí o principech naplňování Úmluvy. Mezi aktuální témata patří právě koordinace a aktivní zapojení do Třetího cyklu periodického reportingu, jak předpokládá i Centrum světového dědictví jako organizátor celého procesu. Digitální prostředí a možnosti on-line komunikace tento proces usnadňují.

Vyplnění dotazníků na národní úrovni je usnadněno tím, že řada informací, obsažených v dosud do centra světového dědictví zaslaných dokumentů (včetně nominační dokumentace), jsou pro relevantní části Sekcí I a II předvyplněny. National Focal Point a site manageři tyto údaje potvrdí nebo aktualizují. Dotazníky také obsahují textová pole k formulaci stanoviska k vybraným komentovaným skutečnostem.

Ministerstvo kultury ve spolupráci s Národním památkovým ústavem zajistily kompletní překlad dotazníků do českého jazyka již v roce 2019 a první výklad ke struktuře dotazníku proběhl na celostátním školení na podzim téhož roku.

problem was confirmed by the results of a questionnaire survey in 2018, which was also attended by representatives of the local administration.

Preparing for the third cycle, the Czech Republic therefore sought to stabilize the positions and roles of site managers in the long term. Regrettably, since such a position has not yet been backed directly by sufficient national legislation, experience develops in phases. However, the recent years have witnessed some progress, especially in relation to the national monitoring experience which strengthens the collaboration of the National Heritage Institute and local authorities. The collaboration was operative wherever the site manager's position was stable.

As of 2017, a tighter collaboration of the key players has been strengthened even at the national level. The Ministry of Culture summons annual meetings with the key players from the World Heritage agenda which focus on the site managers of World Heritage sites or the localities that are planning to apply for the World Heritage nomination. A longer break during 2020–2021, caused by the global pandemic measures, was an exception. Since the autumn of 2021, the necessary contacts and meetings have been developed again.

The objective is to prepare a joint platform and personal contacts as well as gradual deepening of knowledge about the principles of the World Heritage Convention implementation. The preparation for the coordination and active involvement in the Third Cycle of Periodic Reporting, as anticipated by the World Heritage Centre, the organizer of the entire process, are the most up-to-date topics. The digital environment and on-line communication possibilities further facilitate this process.

Filling the questionnaires at the national level is facilitated by the fact that a lot of information included in the documents delivered to the World Heritage Centre (including nomination documents) has been pre-filled in the relevant parts of Sections I and II. National Focal Points and site managers shall confirm or update this information. The questionnaires also include text boxes to formulate their opinions on selected commented facts.

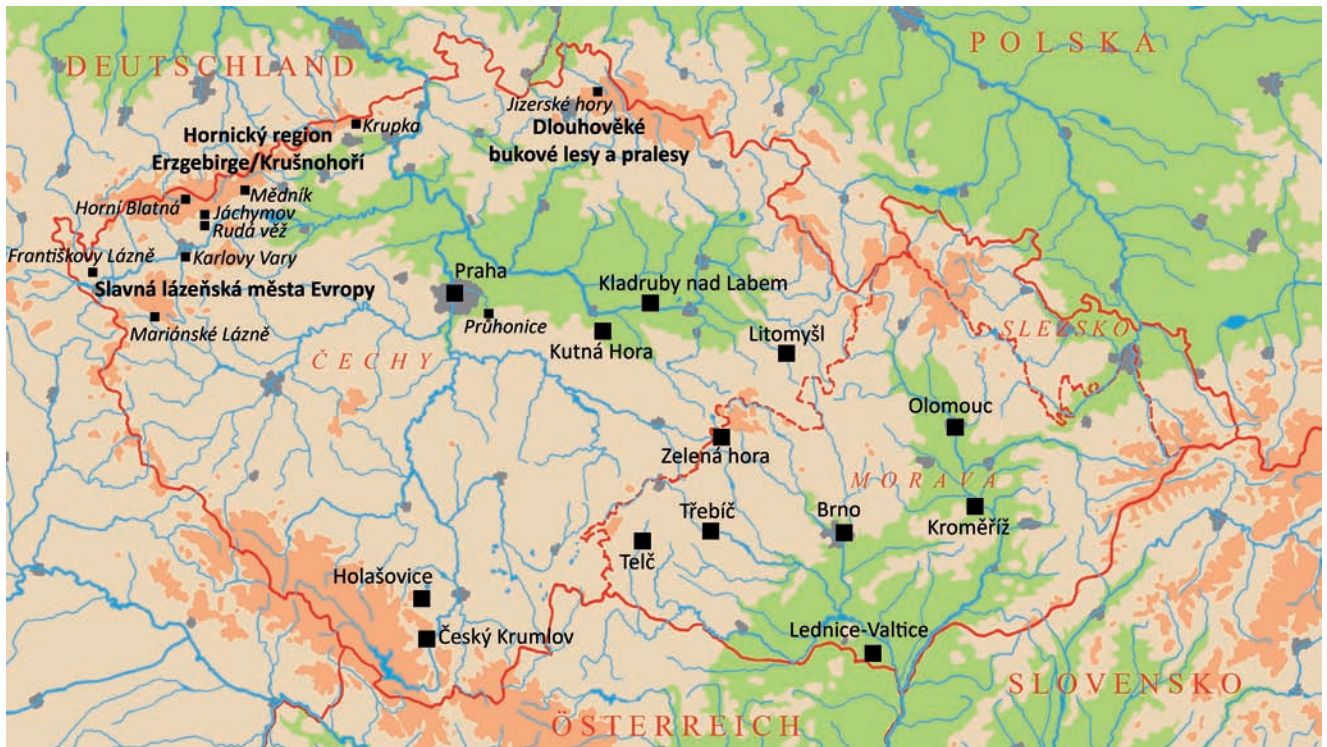
The Ministry of Culture and the National Heritage Institute arranged for the complete translation of the questionnaires into the Czech language already in 2019, and the first explanation on the questionnaire structure took place at the national training in the autumn that year.

5

SVĚTOVÉ DĚDICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE
A JEHO VÝJIMEČNÁ
SVĚTOVÁ HODNOTA (OUV)
WORLD HERITAGE
IN THE CZECH
REPUBLIC AND ITS
OUTSTANDING
UNIVERSAL VALUE
(OUV)

Tato část publikace má za cíl ve stejné struktuře a detailu představit všechny památky světového dědictví, které leží v České republice. Po základních údajích o jednotlivém statku následuje úplné oficiální znění formulace výjimečné světové hodnoty (OUV), jak bylo přijato Výborem pro světové dědictví, ať již retrospektivně (viz kapitola 2.2.6.), nebo příslušným rozhodnutím v roce zápisu.

V posledních několika letech se světovým dědictvím v České republice staly některé památky a památková území jako části (komponenty) památek mezinárodních. V jejich obecných jménech se konkrétní místa v České republice ani nevyskytují. Sdílejí vždy společnou definici OUV. Podíl z České republiky v každé z nich je velmi různý. U mezinárodních památek světového dědictví jsou úplný výčet komponent a přehledné mapky s jejich polohou obsaženy v závěrečné kapitole.

Na mapách jednotlivých památek světového dědictví jsou jejich hranice vyznačeny červenou čarou, hranice nárazníkových zón černou čarou.

Pro zachování hodnot statku světového dědictví by jakékoli jeho změny, úpravy i nebo významnější záměry v jeho nárazníkové zóně měly být posuzovány s ohledem

This part of the publication aims to present in the same structure and detail all World Heritage sites located in the Czech Republic. The basic data concerning a World Heritage property is followed by the full official text of Outstanding Universal Value (OUV) as approved by the World Heritage Committee, either retrospectively (see Chapter 2.2.6.) or by the relevant Decision in the year of inscription.

In the last few years, some heritage assets and sites have become World Heritage in the Czech Republic as component parts of transnational sites. Their common names do not even include the specific sites in the Czech Republic. They always share the common OUV definition. The representation from the Czech Republic in each of them is rather varied. For international World Heritage sites, a complete list of component parts and overview maps with their location are included in the final chapter.

On the maps of individual World Heritage sites, their boundaries are marked with a red line, boundaries of buffer zones with a black line.

In order to preserve values of a World Heritage property, all changes, modifications, and/or larger changes in its buffer zone should be considered with regard to the attributes that

na atributy, které jsou nositeli jeho výjimečné světové hodnoty (viz kapitola 2.2.1.). Proto je v publikaci za definici OUV každého statku uveden stručný pracovní výčet takových atributů, jak budou prezentovány i v procesu 3. periodického reportingu, končícího v roce 2023 (viz kapitola 4.3.). Jejich definitivní výčet a pojmenování jsou ještě ve fázi společných konzultací a zejména u mezinárodních památek světového dědictví budou precizovány při společném vyplňování příslušných dotazníků.

Památky světového dědictví v České republice

HISTORICKÉ CENTRUM PRAHY (1992)

HISTORICKÉ CENTRUM ČESKÉHO KRUMLOVA (1992)

HISTORICKÉ CENTRUM TELČE (1992)

POUTNÍ KOSTEL SV. JANA NEPOMUCKÉHO NA ZELENÉ HOŘE (1994)

KUTNÁ HORA: HISTORICKÉ CENTRUM MĚSTA S KOSTELEM SV. BARBORY A KATEDRÁLA PANNY MARIE V SEDLCI (1995)

LEDNICKO-VALTICKÁ KULTURNÍ KRAJINA (1996)

HISTORICKÁ VESNICE HOLAŠOVICE (1998)

ZAHRADY SE ZÁMKEM V KROMĚŘÍŽI (1998)

ZÁMEK LITOMYŠL (1999)

SLOUP NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE V OLMOUCI (2000)

VILA TUGENDHAT V BRNĚ (2001)

ŽIDOVSKÁ ČTVRŤ A BAZILIKA SV. PROKOPA V TŘEBÍČI (2003)

HORNICKÝ REGION ERZGEBIRGE/KRUŠNOHOŘÍ (2019)

KRAJINA PRO CHOV A VÝCVIK CEREMONIÁLNÍCH KOČÁROVÝCH KONÍ V KLADRUBECH NAD LABEM (2019)

SLAVNÁ LÁZEŇSKÁ MĚSTA EVROPY (2021)

DLOUHOVĚKÉ BUKOVÉ LESY A PRALESY KARPAT A DALŠÍCH OBLASTÍ EVROPY (2021)

convey its Outstanding Universal Value (see Chapter 2.2.1.). Therefore, in this publication, after the OUV definition of each property, a brief working list of such relevant attributes is given, as they will also be presented in the Third Cycle of Periodic Reporting. Their definitive list and wording are still in the phase of joint consultations and, especially in the case of transnational World Heritage sites they will be specified precisely when filling the Third Cycle of Periodic Reporting questionnaires together.

World Heritage Sites in the Czech Republic

HISTORIC CENTRE OF PRAGUE (1992)

HISTORIC CENTRE OF ČESKÝ KRUMLOV (1992)

HISTORIC CENTRE OF TELČ (1992)

PILGRIMAGE CHURCH OF ST JOHN OF NEPOMUK AT ZELENÁ HORA (1994)

KUTNÁ HORA: HISTORICAL TOWN CENTRE WITH THE CHURCH OF ST BARBARA AND THE CATHEDRAL OF OUR LADY AT SEDLEC (1995)

LEDNICE-VALTICE CULTURAL LANDSCAPE (1996)

HOLAŠOVICE HISTORIC VILLAGE (1998)

GARDENS AND CASTLE AT KROMĚŘÍŽ (1988)

LITOMYŠL CASTLE (1999)

HOLY TRINITY COLUMN IN OLMOUC (2000)

TUGENDHAT VILLA IN BRNO (2001)

JEWISH QUARTER AND ST PROCOPIUS' BASILICA IN TŘEBÍČ (2003)

ERZGEBIRGE/KRUŠNOHOŘÍ MINING REGION (2019)

LANDSCAPE FOR BREEDING AND TRAINING OF CEREMONIAL CARRIAGE HORSES AT KLADRUBY NAD LABEM (2019)

THE GREAT SPA TOWNS OF EUROPE (2021)

ANCIENT AND PRIMEVAL BEECH FORESTS OF THE CARPATHIANS AND OTHER REGIONS OF EUROPE (2021)

5.1. HISTORICKÉ CENTRUM PRAHY (1992)

Sériový statek světového dědictví o dvou částech:

- Historické centrum Prahy (616-001), Hlavní město Praha
- Průhonický park (616-002), Středočeský kraj, ORP Černošice

Datum zápisu: 14. 12. 1992

Kritéria zápisu: (ii), (iv), (vi)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 616

<http://whc.unesco.org/en/list/616/>

Web s informacemi o statku:

<http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/unesco>

Státní správa na úseku památkové péče:

Historické centrum Prahy: Magistrát hlavního města Prahy

Průhonický park: Krajský úřad Středočeského kraje

5.1. HISTORIC CENTRE OF PRAGUE (1992)

Serial World Heritage Property with two component parts:

- Historic Centre of Prague (616-001), The Capital City of Prague
- Průhonice Park (616-002), Central Bohemian Region, Černošice District

Date of Inscription: 14th December 1992

Criteria for Inscription: (ii), (iv), (vi)

Number at WH List: 616

<http://whc.unesco.org/en/list/616/>

Property Website:

<http://pamatky.praha.eu/jnp/cz/unesco>

State Administration of Cultural Heritage:

Historic Centre of Prague: Prague City Hall

Průhonice Park: Central Bohemia Regional Office

1 km

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Statek má povahu série, která zahrnuje jednak Historické centrum Prahy, které se nachází na území samosprávného celku Hlavní město Praha, a dále Průhonický park situovaný jihovýchodně od města na území Středočeského kraje.

Praha je jedním z nejkrásnějších evropských měst díky své poloze na obou březích řeky Vltavy, městské krajiny s měšťanskými domy a paláci akcentovanými charakteristickými věžemi a výjimečné architektonické kvalitě svých význačných staveb. Historické jádro Prahy představuje dokonalý projev středověkého urbanismu (například Nové Město císaře Karla IV. bylo vystavěno jako Nový Jeruzalém). Město bylo také ušetřeno velkoplošné městské přestavby i rozsáhlých demolic a tak si zachovalo svou celkovou konfiguraci, strukturu a prostorové uspořádání. Pražská architektonická díla gotického období 14. a 15. století, vrcholného baroka první poloviny 18. století a modernismu rodícího se od roku 1900 ovlivnila vývoj ve střední Evropě a v některých případech možná i architekturu celé Evropy. Historické jádro reprezentuje jedno z nejdůležitějších center tvorby v oblasti architektury a urbanismu napříč generacemi, lidskou mentalitou i náboženským vyznáním.

Vývoj Prahy během její jedenáctisetleté existence dokládá architektura odrážející mnohá historická období a jejich styly. Město je bohaté na výjimečné památky ze všech období svých dějin. Zvláštní význam zauímají Pražský hrad, katedrála sv. Víta, Hradčanské náměstí v předpolí Hradu a Valdštejnský palác na levém břehu Vltavy, dále gotický Karlův most, románská rotunda sv. Kříže, gotické domy s podloubím a románskými jádry okolo Staroměstského náměstí, kostel Matky Boží před Týnem, vrcholně gotický minoritský kostel sv. Jakuba na Starém Městě, raně gotická tzv. Staronová synagoga v židovské čtvrti (Josefově), zástavba převážně z pozdního 19. století a středověký urbanistický koncept Nového Města.

Praha se stala jedním z vůdčích kulturních center křesťanské Evropy již ve středověku. Pražská univerzita, založená v roce 1348, je jednou z nejstarších v Evropě. Univerzitní prostředí poslední čtvrtiny 14. a počátku 15. století přispělo mimo jiné ke zformování idejí husitského hnutí, které de facto konstituovalo první kroky vedoucí k reformaci v Evropě. Jako kulturní metropole je Praha spojována s mnohými velikány umění, vědy a politiky, jakými byli Karel IV., Petr Parléř, Jan Hus,

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief synthesis

The inscribed site is a serial property comprising the Historic Centre of Prague situated on the territory of the self-governing administrative unit of the City of Prague, and of the Průhonice Park, located southeast of the city on the territory of the Central Bohemia.

Prague is one of the most beautiful cities in Europe in terms of its setting on both banks of the Vltava River, its townscape of burgher houses and palaces punctuated by towers, and its individual buildings. The historic centre represents a supreme manifestation of Medieval urbanism (the New Town of Emperor Charles IV built as the New Jerusalem). It has been saved from any large-scale urban renewal or massive demolitions and thus preserves its overall configuration, pattern and spatial composition. The Prague architectural works of the Gothic Period (14th and 15th centuries), of the High Baroque of the 1st half of the 18th century and of the rising modernism after the year 1900, influenced the development of Central Europe, perhaps even all European architecture. The historic centre also represents one of the most prominent world centres of creative life in the field of urbanism and architecture across generations, human mentality and beliefs.

In the course of the 1100 years of its existence, Prague's development can be documented in the architectural expression of many historical periods and their styles. The city is rich in outstanding monuments from all periods of its history. Of particular importance are Prague Castle, the Cathedral of St Vitus, Hradčany Square in front of the Castle, the Waldstein Palace on the left bank of the river, the Gothic Charles Bridge, the Romanesque Rotunda of the Holy Rood, the Gothic arcaded houses with Romanesque cores around the Old Town Square, the Church of Our Lady in front of Týn, the High Gothic Minorite Church of St James in the Old Town (Staré Město), the Early Gothic so-called Old-New Synagogue in the Jewish Quarter (Josefov), the late 19th century buildings and the medieval town plan of the New Town (Nové Město).

As early as the Middle Ages, Prague became one of the leading cultural centres of Christian Europe. The Prague University, founded in 1348, is one of the earliest in Europe. The milieu of the University in the last quarter of the 14th century and the first years

500 m

Újezd u Průhonic

Čestlice

Průhonice

Průhonický park

Zdiměřice

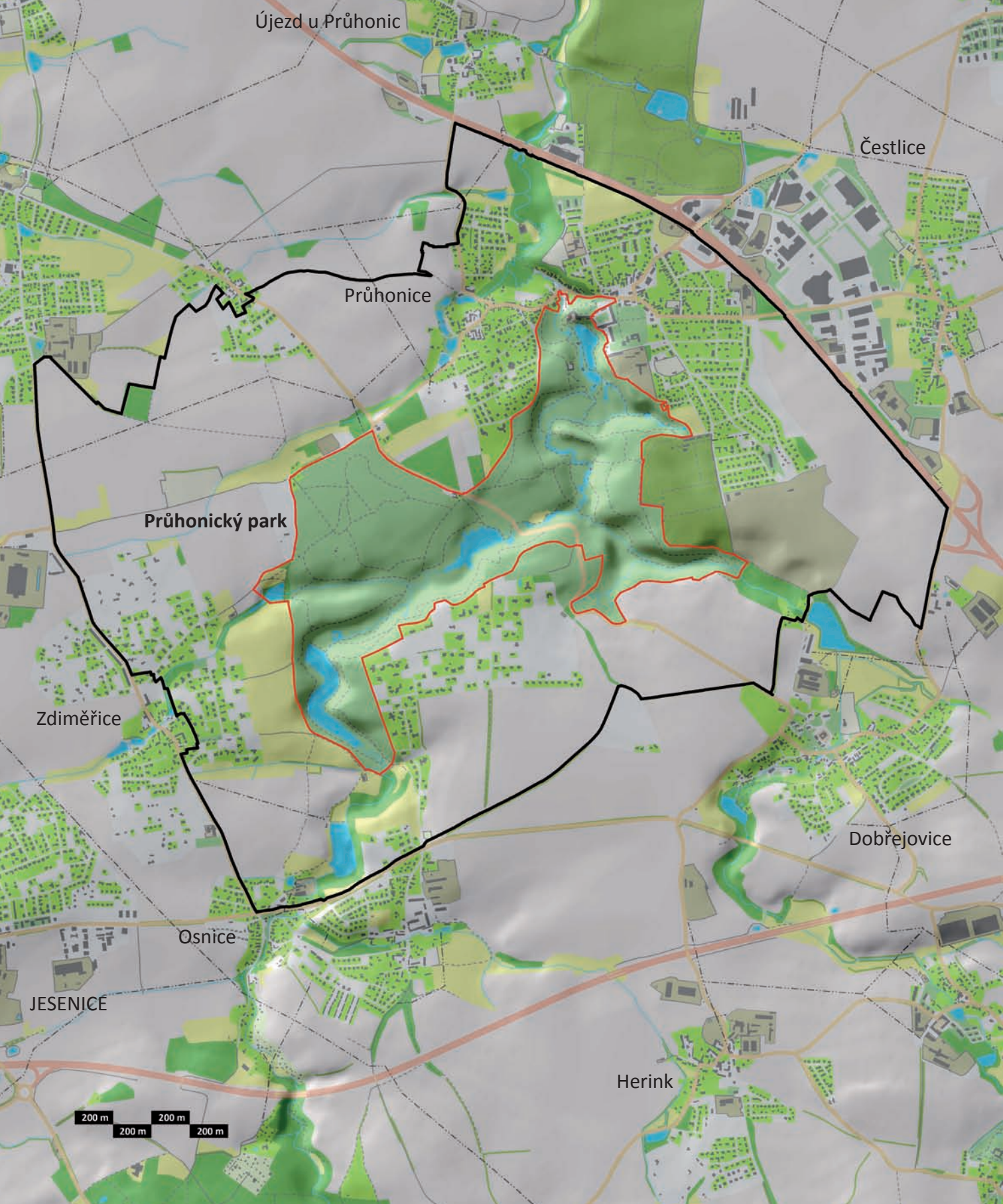
Dobřejovice

Osnice

JESENICE

Herink

200 m 200 m 200 m 200 m

Johannes Kepler, Wolfgang Amadeus Mozart, Franz Kafka, Antonín Dvořák, Albert Einstein, Edvard Beneš (spoluzakladatel Společnosti národů) a Václav Havel.

Průhonický park s rozlohou 211,42 ha založil v roce 1885 hrabě Arnošt Emanuel Silva-Tarouca. Výsledkem jeho celoživotního úsilí je originální, vrcholné krajinářské dílo světového významu. Park spojuje výhodu členitého údolí potoka Botiče s unikátní kombinací domácích a exotických dřevin. Pro mnohé z nich se Průhonický park v době svého založení stal vstupní branou do Čech (a také do celé Evropy). Nedílnou částí parku je také neorenesanční venkovský zámek, v jehož areálu je rovněž dochován malý středověký kostel Narození Panny Marie.

Kritérium (ii): Historické centrum Prahy obdivuhodně ilustruje proces kontinuálního růstu města od středověku až do současnosti. Důležitá role Prahy v politickém, hospodářském, sociálním a kulturním vývoji střední Evropy od 14. století a bohatství jejích architektonických a uměleckých tradic z ní učinily důležitý vzor rozvoje měst ve značné části střední a východní Evropy.

Kritérium (iv): Praha je urbanisticko-architektonický soubor výjimečné kvality, co se jednotlivých památek i celé městské krajiny týče, což z ní právem činí mezinárodně proslulé město.

Kritérium (vi): V období středověku Praha sehrála významnou úlohu ve vývoji křesťanství ve střední Evropě a měla i silný formativní vliv na vývoj měst. Na konci středověku i později přitahovala díky svému politickému významu architekty a umělce z celé Evropy, kteří přispěli k obohacení její architektonické a umělecké pokladnice. Založení Karlovy univerzity ve 14. století učinilo z Prahy uznávané centrum vědění a své renomé si udržela až do dnešních dnů. Již od vlády Karla IV. byla Praha velkým kulturním a intelektuálním centrem střední Evropy, její jméno je nesporně spojeno s takovými světoznámými osobnostmi, jako Wolfgang Amadeus Mozart a Franz Kafka.

of the 15th century contributed among other things to the formation of ideas of the Hussite Movement which represented in fact the first steps of the European Reformation. As a metropolis of culture, Prague is connected with prominent names in art, science and politics, such as Charles IV, Petr Parléř, Jan Hus, Johannes Kepler, Wolfgang Amadeus Mozart, Franz Kafka, Antonín Dvořák, Albert Einstein, Edvard Beneš (co-founder of the League of Nations) and Václav Havel.

The Průhonice Park (the area of 211.42 ha) was founded in the year 1885 by the Count Arnošt Emanuel Silva-Tarouca. The result of his lifelong work is an original masterpiece of garden landscape architecture of worldwide importance. The park uses the advantage of the miscellaneous valley of the Botič Stream and the unique combination of native and introduced exotic tree species. The Průhonice Park became in the time of its foundation the entrance gate to Bohemia (as well as to the whole Europe) for newly introduced plants. An integral part of the park is also a Neo-Renaissance country house. In the area there is also a small medieval church of the Nativity of the Virgin Mary.

Criterion (ii): The Historic Centre of Prague admirably illustrates the process of continuous urban growth from the Middle Ages to the present day. Its important role in the political, economic, social, and cultural evolution of Central Europe from the 14th century onwards and the richness of its architectural and artistic traditions meant that it served as a major model for urban development of much of Central and Eastern Europe.

Criterion (iv): Prague is an urban architectural ensemble of outstanding quality, in terms of both its individual monuments and its townscape, and one that is deservedly world famous.

Criterion (vi): The role of Prague in the medieval development of Christianity in Central Europe was an outstanding one, as was its formative influence in the evolution of towns. By virtue of its political significance in the later Middle Ages and later, it attracted architects and artists from all over Europe, who contributed to its wealth of architectural and artistic treasures. The 14th century founding of the Charles University made it a renowned seat of learning, a reputation that it has preserved up to the present day. Since the reign of Charles IV, Prague has been intellectual and cultural centre of its region, and is indelibly associated with such world-famous names as Wolfgang Amadeus Mozart and Franz Kafka.

Průhonický park

500 m

Integrita

Všechny klíčové prvky, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty tohoto sériového statku, se nacházejí na území zapsané památky. Vymezení a plochy obou dílčích částí sériového statku jsou dostatečné. Nárazníkové zóny jsou definovány v souladu s platnými předpisy. Obě součásti mají stabilizovanou urbanistickou strukturu.

Integrita Historického centra Prahy je ohrožena tlakem developerů, kteří usilují o výstavbu nových předimenzovaných budov v centru města a v jeho nárazníkové zóně. Z tohoto důvodu musí příslušné kompetentní orgány posuzovat výšku a objem nových staveb. Celistvost podoby historického jádra Prahy rovněž ohrožuje rostoucí tlak na proměny střešní krajiny, což by mohlo mít negativní dopad na vizuální integritu města, která dosud zůstala velmi dobře zachována.

Integrita Průhonického parku je ohrožena rozvojem příměstské zástavby v jeho nárazníkové zóně. Tato situace je způsobena umístěním parku v blízkosti hlavního města.

Autenticita

Historické centrum Prahy je vysoce autentické. Představuje více než tisíciletý organický rozvoj města.

Míra autenticity jednotlivých budov či komplexů budov je také velmi vysoká, zejména pokud jde o dochovalost původní parcelace, hmoty, jednotlivých staveb, materiálů, výzdoby a architektonických detailů, a to i přesto, že bylo zapotřebí některých změn a úprav, které umožnily kontinuální využití. Současná struktura a vzhled historického centra Prahy odráží různé etapy staletí trvajícího vývoje, což dokazují také mimořádně cenné archeologické terény, které jsou chráněny zákonem. Dlouholetá tradice památkové ochrany v Praze pomáhá udržet autentičnost statku. Restaurátorské práce jsou prováděny v souladu s přísnými normami a za použití historických materiálů a technologických postupů.

Průhonický park se ve svém současném stavu a podobě vyznačuje vysokou autenticitou a představuje příklad jedinečně dochovaného krajinářského parku s původní kombinací přirozených a introdukovaných druhů dřevin. Toto tvrzení lze doložit srovnáním současné podoby s historickými plány a dalšími dokumenty.

Integrity

All the key elements that convey the Outstanding Universal value of this serial property are situated within the inscribed area. The boundaries and the areas of the two component parts of the serial property are adequate. At the national level, their buffer zones are defined in accordance with existing regulations. The two component parts have stabilized town planning structures.

The integrity of the Historic Centre of Prague is threatened by the pressure of the developers wishing to build oversized new buildings in the historic centre and its buffer zone. For this reason, the height and volume of new buildings must be reviewed by competent authorities. The integrity of the Historic Centre of Prague is also threatened by an increasing development pressure on the roofscape and it might have a negative impact on the visual integrity of the city which has remained well-preserved so far. The integrity of the Průhonice Park is threatened by the pressure of urban development in its buffer zone. This fact is provoked by the location of Průhonice close to the capital city.

Authenticity

The Historic Centre of Prague is of high authenticity. It represents an organic urban development over more than a thousand years.

The degree of authenticity of single buildings or building complexes is also very high, especially in terms of preservation of their original plots, massing, structures, materials, decoration and architectural details, in spite of the fact that some adaptations and changes were made necessary to allow continued use. The present form and appearance of the Historic Centre of Prague reflect different stages of its century-long development, which also proves exceptionally valuable archaeological terrain, which is protected by law. The long tradition of conservation in Prague helps to keep the authenticity of the property. Restoration works are carried out in accordance with strict criteria and using historical materials and technological processes.

The Průhonice Park is of high authenticity concerning its present form and appearance closely reflect an example of a uniquely preserved landscape park with its original combination of native and introduced tree species. This assertion is proved by the comparison of the present form with historical plans and other documents.

Podmínky ochrany a správy

Statek je chráněn zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Historické centrum Prahy obsahuje množství budov, které jsou kulturními nebo národními kulturními památkami, a je chráněno jako městská památková rezervace podle vnitrostátních právních předpisů. Veškeré činnosti, které mohou mít dopad na statek, musí být schváleny příslušnými orgány státní správy. Průhonický park je národní kulturní památkou a požívá nejvyšší úrovně památkové ochrany podle stejného zákona.

S výjimkou Pražského hradu zajišťuje a organizuje správu na celém území Historického centra Prahy Magistrátní úřad hlavního města Prahy (MHMP). Pražský hrad je řízen samostatným subjektem zřízeným Kanceláří prezidenta republiky (Správa pražského hradu). Péče o Pražský hrad je zajišťována na vysoké odborné úrovni.

Historické centrum Prahy je dostatečně chráněno mobilními protipovodňovými zábranami, jejichž účinnost byla prověřena při povodních v červnu 2013. Co se týče nebezpečí plynoucího z tlaku developerů na území historického centra, existuje předpoklad, že budou udržena pod kontrolou díky uplatňování nástrojů územního plánování a příslušných právních předpisů.

Průhonický park je spravován Botanickým ústavem Akademie věd České republiky, který je zodpovědný za údržbu, fungování a rozvoj parku. V tomto případě je odpovědnou institucí na úseku státní památkové péče Krajský úřad Středočeského kraje.

Nárazníková zóna Historického centra Prahy je totožná s ochranným pásmem Pražské památkové rezervace. Výška a objem nových budov jsou hlídány příslušnými orgány. Rozvojové tlaky v nárazníkové zóně Průhonického parku jsou regulovány podle územního plánu Průhonic. Nárazníková zóna je shodná s ochranným pásmem národní kulturní památky, které upravuje podmínky ochrany.

Vzhledem k rozsahu a komplikované vlastnické struktuře uvnitř statku je zajišťována údržba a obnova chráněných kulturních památek a jejich souborů na základě individuálních plánů. Finanční nástroje na ochranu statku zahrnují především grantové a dotační tituly financované z programů Ministerstva kultury České republiky, které se zaměřují na údržbu a zachování nemovitého kulturního dědictví a rovněž finanční prostředky přidělované z dalších veřejných zdrojů.

Protection and management requirements

The property is protected by Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation, as amended. The historic city centre itself contains a number of buildings that are designated cultural heritage or national cultural heritage sites and is protected as an urban heritage reservation under national legislation. Any actions that may affect it must be authorized by the appropriate state or local authorities. The Průhonice Park is a national cultural heritage site, thus enjoying the highest level of protection under the Act mentioned above.

With the exception of Prague Castle, heritage preservation on the whole territory of the Historic Centre of Prague is provided by the municipal authority of the City of Prague. The Prague Castle is managed by a special organisation established specifically by the Office of the President of the Republic. The Prague Castle Management has a high level of professional competence in heritage preservation. The historic centre is adequately protected by mobile flood barriers whose efficiency has been approved during the floods in June 2013. As regards the pressure of the developers on the territory of the historic centre, the enforcement of land use planning standards and of the relevant regulations is expected to keep this type of threat under control.

The Průhonice Park is managed by the Botanical Institute of the Academy of Sciences of the Czech Republic which is responsible for the maintenance, functioning and development of the Park. In this case, it is the regional authority of Central Bohemia which is responsible for state heritage preservation.

The buffer zone of the Historic Centre of Prague is identical to the protective zone of the urban heritage reservation under the current regulations. The height and volume of new buildings are reviewed by competent authorities. The development pressures in the buffer zone of the Průhonice Park are regulated by the Land Use Plan of Průhonice. The buffer zone is identical to a protective zone of the national cultural heritage site which has set out conditions of protection.

Due to the area of the property and the complicated ownership structure inside the property, maintenance and restoration of individually protected cultural heritage sites and ensembles are subject to individual programmes. Financial instruments for the conservation of the property mainly include grant schemes, funding through the programmes of the Ministry of Culture of the Czech

Management Plany obou částí, tj. Historického centra Prahy a Průhonického parku, se v současné době připravují. V případě historického centra města koordinuje přípravu Management Planu Rada statku světového dědictví a připravuje jej MHMP, který také připravuje celkovou koncepci cestovního ruchu na území hlavního města Prahy. Management Plan Průhonického parku je zpracováván Botanickým ústavem Akademie věd České republiky.

Z památkového hlediska je stav statku dobrý a je předmětem pravidelné údržby. Od roku 2000 se na vnitrostátní úrovni připravují roční monitorovací zprávy, které slouží správcům statku, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na správě.

Republic allocated to the maintenance and conservation of the immovable cultural heritage, and amounts allocated from other state budgets.

The Management Plan of both component parts, i.e. the Historic Centre of Prague and the Průhonice Park, is currently under preparation. In case of a part including the historic city itself, the Management Plan is coordinated by the steering group and prepared by the Municipal Authority of Prague, which also prepares the General Conception of Tourism in the Capital City of Prague. The Management Plan of the Průhonice Park is being worked out by the Institute of Botany of the Academy of Science of the Czech Republic.

In terms of heritage preservation, the condition of the property is good, and is subject to regular maintenance. Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve World Heritage property managers, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

Historické centrum Prahy

- urbanistická struktura • panorama • architektonické hodnoty • historické materiály a konstrukce • hmotné doklady pobytu a tvorby světově významných osobností vědy, techniky a umění

Průhonický park

- krajinářské a dendrologické hodnoty • kompoziční pohledy parkem • tradiční materiály stavebních částí parku

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Historic Centre of Prague

- urban structure • panorama • architectural values • historical materials and structures • material evidence of world-renowned personalities of science, technologies and art

Průhonice Park

- landscaping and dendrological values • composition views through the park • traditional materials in the park's structures

5.2. HISTORICKÉ CENTRUM ČESKÉHO KRUMLOVA (1992)

Jihočeský kraj, ORP Český Krumlov

Datum zápisu: 14. 12. 1992

Kritéria zápisu: (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 617

<http://whc.unesco.org/en/list/617>

Web s informacemi o statku: www.ckrumlov.info

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad Jihočeského kraje

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad

Český Krumlov

5.2. HISTORIC CENTRE OF ČESKÝ KRUMLOV (1992)

South Bohemian Region, Český Krumlov District

Date of Inscription: 14th December 1992

Criteria for Inscription: (iv)

Number at WH List: 617

<http://whc.unesco.org/en/list/617>

Property Website: www.ckrumlov.info

State Administration of Cultural Heritage:

South Bohemia Regional Office

Municipality with Extended Powers:

Municipal Authority of Český Krumlov

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Město Český Krumlov leží v Jihočeském kraji v České republice. Rozkládá se na obou březích Vltavy pod majestátním hradem založeným ve 13. století. Říční meandr a mohutná skála, na níž byl hrad vybudován, představují hlavní prvky zdůrazňující nejen impozantní urbanistickou kompozici historického města Český Krumlov obklopeného malebným okolím, ale i dominantní pozici hradu.

Historické centrum Českého Krumlova je výjimečným příkladem malého středoevropského města, jehož architektonické dědictví zůstalo díky poklidnému vývoji po staletí nedotčeno. Toto poddanské město, bývalé centrum rozlehlého panství vlastněného významnými šlechtickými rody, které sehrály důležitou roli v politické, ekonomické a kulturní historii střední Evropy, bylo založeno ve středověku a prošlo proměnami v období renesance a baroka. Díky tomu, že Český Krumlov zůstal téměř neporušen, zachoval si svou uliční síť, typickou pro lokovaná středověká města, stejně jako množství historických budov i detailů, jakými jsou například tvary střech, výzdoba renesančních a barokních fasád, klenuté prostory a také původní dispozice a interiéry.

Na dnešním zámku je možné najít gotické, pozdně gotické, renesanční i barokní prvky. Dominuje mu gotický Hrádek s válcovou věží; následně byl přebudován na barokní rezidenci se zahradou a letohrádkem Belarie, jízdnou a unikátním barokním divadlem z roku 1766. Latrán (osídlení východně pod hradem) a samotné město obsahují neporušené soubory měšťanských domů, přičemž nejstarší pocházejí z vrcholné gotiky. Domy jsou významné díky svým průčelím, vnitřní dispozici a dekorativním prvkům, zejména zdobeným dřevěným renesančním stropům. Český Krumlov také prošel výrazným vývojem v oblasti církevní, o čemž svědčí hlavní kostel sv. Víta z 15. století a kláštery různých řádů.

Kritérium (iv): Český Krumlov je výjimečným příkladem malého středoevropského residenčního města, jehož urbanistická struktura a zástavba historického jádra jsou odrazem jeho hospodářského významu a vcelku poklidného přirozeného vývoje trávajícího více než pět set let. Český Krumlov vznikl v meandru řeky Vltavy, která tvoří přirozenou

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

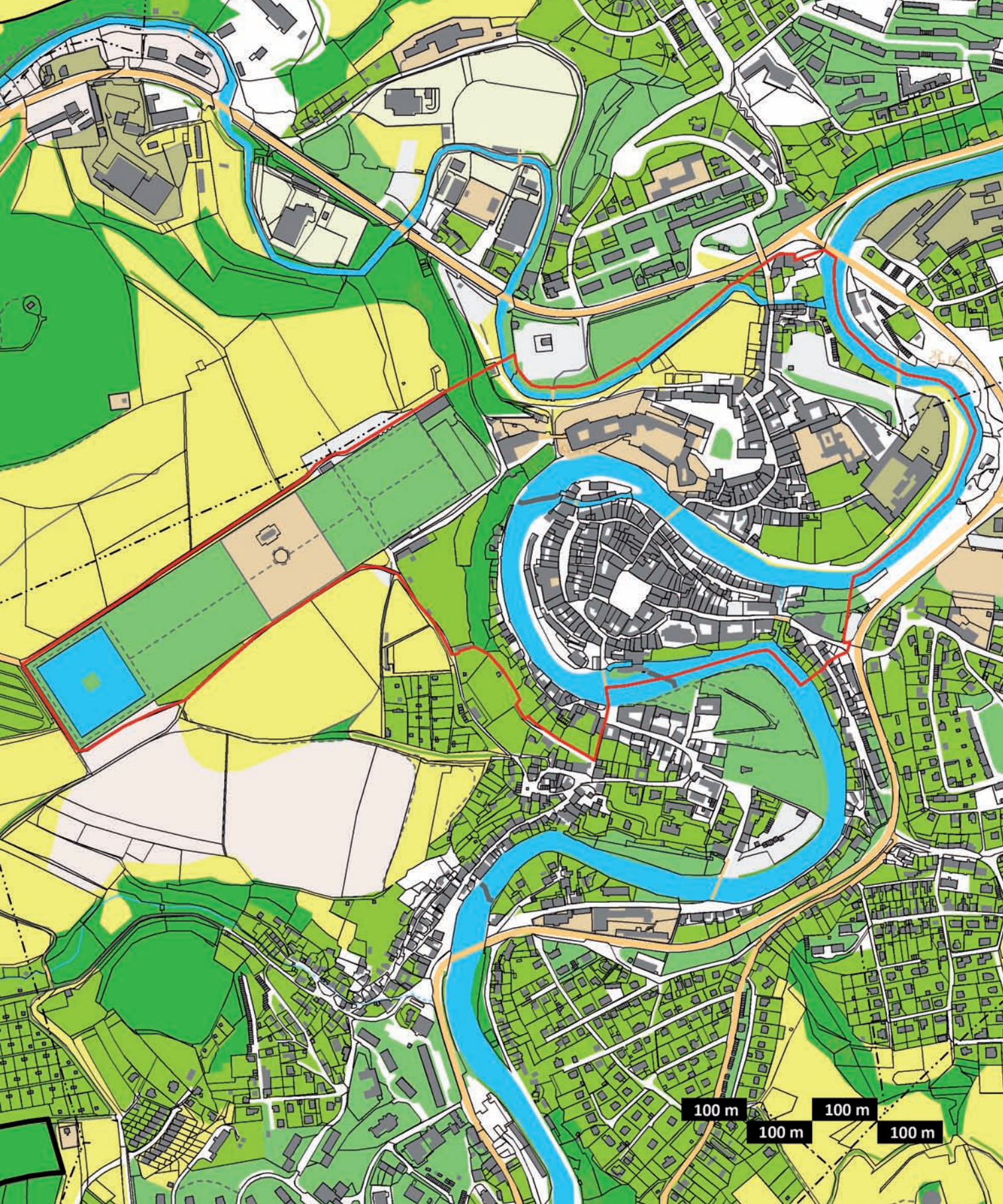
Brief synthesis

The town of Český Krumlov is located in the South Bohemian Region of the Czech Republic. Situated on both banks of the Vltava (Moldau) River, the town was built below a magnificent castle founded in the 13th century. The river meander and rocky slopes of the castle hill are the most important elements which along with the link to the picturesque neighbouring landscape determine not only the impressive urban composition of the historic centre but the dominating position of the castle as well.

The Historic Centre of Český Krumlov is an outstanding example of a small Central European medieval town whose architectural heritage has remained intact thanks to its peaceful evolution over more than several centuries. This feudal town, a former centre of a large estate owned by powerful noble families who played an important role in the political, economic and cultural history of Central Europe, was founded in the Middle Ages and underwent Renaissance and Baroque transformations. As it remained almost intact, it has retained its street layout, which is typical of the planned medieval towns, as well as many historic buildings including their details such as the roof shapes, the decoration of Renaissance and Baroque facades, vaulted spaces, as well as original layouts and interiors.

The castle features Gothic, Late Gothic, Renaissance and Baroque elements. It is dominated by the Gothic Hrádek with its round tower; this was subsequently converted into a Baroque residence with the addition of a garden, the Bellaire summer pavilion, a winter riding school, and a unique Baroque theatre of 1766. Latrán (settlement developed to the east) and the town proper contain undisturbed ensembles of burgher houses, the oldest being in High Gothic style. They are notable for their facades, internal layouts, and decorative detail, especially carved wooden Renaissance ceilings. Český Krumlov also experienced considerable ecclesiastical development illustrated by the major 15th century church of St. Vitus and monasteries of various preaching and itinerant orders.

Criterion (iv): Český Krumlov is an outstanding example of a Central European small town dating from the Middle Ages which owes the structure and buildings of its historic core to its economic importance and relatively undisturbed organic development over some five centuries. Český Krumlov grew up within a meander of the Vltava River,

scenérii tohoto nádherného místa. Historický vývoj města je jasně patrný z jeho budov a urbanistické struktury.

Integrita

Všechny podstatné prvky nutné k vyjádření výjimečné světové hodnoty se nacházejí uvnitř hranice statku. Statek zahrnuje historické městské jádro včetně bývalého šlechtického sídla s rozlehlou zahradou. Jeho vymezení a rozloha jsou odpovídající. Nárazníková zóna je rovněž dobře vymezena. Urbanistická struktura statku je spolu s nárazníkovou zónou stabilní. Vizuální integrita města není ohrožena. Přesto tlak na schválení nové výstavby za hranicemi nárazníkové zóny představuje pro integritu statku potenciální nebezpečí.

Autenticita

Historické centrum Českého Krumlova je statek s vysokou mírou autenticity. Jeho současná podoba a vzhled věrně odrážejí charakter města od středověku, spojeného se šlechtickým sídlem. Díky poklidnému několikasetletému rozvoji si historické jádro uchovalo své původní uspořádání včetně propojení města s hradem. Zůstalo ušetřeno ničujících následků industrializace 19. století, zanedbání údržby za komunistické éry, stejně jako překotného rozvoje minulých desetiletí. Vysoký stupeň autenticity je založený na dramatickém uspořádání městské krajiny a jejího přírodního rámce, stejně jako dochování mnoha původních prvků. Opravy fasád budov se provádějí v souladu s přísnými mezinárodními normami památkové péče. Používají se výhradně historické materiály a technologické postupy.

Podmínky ochrany a správy

Historické centrum Českého Krumlova je chráněno zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, jako městská památková rezervace (zřízená dle zákona). Hrad s barokní zahradou a farní kostel v historickém jádru města jsou prohlášeny za národní kulturní památky (podle výše zmíněného zákona a příslušných předpisů) a tudíž požívají nejvyššího stupně právní ochrany. Kromě toho historické jádro obsahuje desítky budov zapsaných podle výše zmíněného zákona v Ústředním seznamu kulturních památek. Z právního hlediska je nárazníková zóna posílena tím, že se v ní nachází městská památková zóna Plešivec.

which provides a natural setting of great beauty. Its evolution over time is evident with startling clarity from its buildings and its urban infrastructure.

Integrity

All key elements conveying the Outstanding Universal Value of this property are inside the boundaries of the property. The property includes the historic centre of the town including the former aristocratic residence with an extensive garden. Its delimitation and size are appropriate. The buffer zone is well delimited too. The structure of the land use plan of the property and its buffer zone is stabilized. The visual integrity of the town is not threatened. Nevertheless, the pressure to allow new construction beyond the boundaries of the buffer zone is a potential danger to the integrity of the property.

Authenticity

The Historic Centre of Český Krumlov is a property of high authenticity. Its present form and appearance closely reflect the type of a town linked to the noble residence since the Middle Ages. The historic centre has preserved its original layout, as well as the characteristic castle-city relationship very clearly, thanks to its undisturbed development over several centuries. It remains untouched by the devastating effects of the 19th century industrialization, the neglect of communist era and thoughtless developments of the past decades. The high degree of authenticity is based on the dramatic setting of the urban townscape and its natural environment, as well as on a large number of preserved historic details. Restoration works on the facades of the buildings are carried out in compliance with strict international standards for heritage conservation. Only traditional materials and techniques are used.

Protection and management requirements

The Historic Centre of Český Krumlov is protected by Act No. 20/1987 on State Heritage Preservation as amended, as an urban conservation area (urban heritage reservation according the Act). The castle with the garden and a Parish church inside the historic centre are designated as national cultural heritage sites (under the Act mentioned above and under the relevant regulations); hence they enjoy the highest degree of legal protection. Besides, the historic centre includes several dozens of buildings that are designated as cultural heritage sites under the Act mentioned above. From a legal point of view, the protection of the buffer zone is strengthened by the fact

Tlaky na povolení nové výstavby v nárazníkové zóně jsou regulovány výše zmíněným zákonem a platným územním plánem stanovujícím způsob využití pozemků a ploch na území celého města Český Krumlov, tedy i statku a jeho nárazníkové zóny. Plánovaná výstavba (nové budovy, jejich objem a výška) podléhá detailnímu posouzení příslušnými orgány.

Odpovědnost za správu statku společně nesou Národní památkový ústav (státní příspěvková organizace) a město Český Krumlov. Z důvodu rozsahu statku a složité vlastnické struktury jsou nastaveny individuální harmonogramy údržby a oprav, jež jsou v souladu s Programem regenerace městské památkové rezervace a zóny. V roce 2012 byla zpracována 4. fáze Management Planu jako aktualizovaná verze původního E-Management Planu. Jeho hlavním cílem je zachování výjimečné světové hodnoty statku. Od svého počátku (2009) byl tento dokument koncipován pro obě hlavní složky městské památkové rezervace (statku): zámeckého a hradního komplexu a ostatních částí historického centra města.

Finanční nástroje na údržbu a zachování statku čerpají vlastníci a správci z grantových a dotačních titulů financovaných z programů Ministerstva kultury České republiky, které jsou zaměřeny na údržbu a obnovu nemovitých kulturních památek, a rovněž z finančních prostředků přidělovaných z jiných veřejných zdrojů. Od roku 2000 jsou na vnitrostátní úrovni připravovány roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku světového dědictví, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na jeho správě.

that the Plešivec urban heritage zone is situated within its boundaries. The pressure to allow new construction in the buffer zone is regulated by the Act mentioned above and by the valid Land Use Plan stabilizes functions of plots and areas within the whole town of Český Krumlov; that means property and its buffer zone. All specific details of building projects (new structures, their volumes and heights) are the subject of consideration by relevant authorities.

The responsibility for the property management is shared by the National Heritage Institute (a state-funded organization) and the Municipality of Český Krumlov. Due to the extent of the property and its complicated ownership structure, maintenance and restoration of the various properties are subject to individual programmes that are coherent with the Programme for the Regeneration of Urban Heritage Reservations and Zones. Phase 4 of the Management Plan has been prepared in 2012, representing an up-date of the E- Management Plan. The main purpose of the Management Plan is to preserve the Outstanding Universal Value of the property. Since the beginning (2009), the document has been planned to apply to both key elements of the Municipal Heritage Site, the castle complex and the historic centre.

Financial instruments for the conservation of the property mainly include grant schemes, funding through the programme of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the maintenance and conservation of the immovable cultural heritage and of areas under heritage preservation, as well as financial resources allocated from other public budgets. Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the World Heritage property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- urbanistická struktura
- panorama
- architektonické hodnoty
- historické materiály a konstrukce
- výtvarná kvalita a umělecká malířská výzdoba fasád
- výzdoba a vybavení historických interiérů, zejména zámku a sakrálních staveb
- kompozice a sochařská výzdoba zámecké zahrady
- archeologické dědictví

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- urban structure
- panorama
- architectural values
- historical materials and structures
- artistic quality of facades and of painting decorations
- decoration and furnishings of historical interiors, especially the castle and sacral buildings
- composition and sculptural decoration of the castle garden
- archaeological heritage

...
...
...
...
...

15 55

60

5.3. HISTORICKÉ CENTRUM TELČE (1992)

Kraj Vysočina, ORP Telč

Datum zápisu: 14. 12. 1992

Kritéria zápisu: (i), (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 621

<http://whc.unesco.org/en/list/621>

Web s informacemi o statku: <https://www.telc.eu/>

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad kraje Vysočina

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Telč

5.3. HISTORIC CENTRE OF TELČ (1992)

Vysočina Region, Telč District

Date of Inscription: 14th December 1992

Criteria for Inscription: (i), (iv)

Number at WH List: 621

<http://whc.unesco.org/en/list/621>

Property Website: <https://www.telc.eu/>

State Administration of Cultural Heritage:

Vysočina Regional Office

Municipality with Extended Powers:

Municipal Authority of Telč

200 m 200 m 200 m

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Město Telč se nachází nedaleko jihozápadní hranice Moravy a Čech v kraji Vysočina v České republice. Leží v oblasti, která byla až do 13. století hustě zalesněna. Součástí statku je historické jádro města se zámekem a dvěma rybníky, které měly původně obrannou funkci.

Počátky osídlení jsou nejasné: je doloženo raně středověké osídlení jihovýchodně od dnešního centra, tzv. Staré město, ovšem v písemných pramenech nejsou o Telči žádné zmínky až do let 1333–1335, kdy na osídlení odkazuje zmínka o existenci významného gotického hradu (a podle všeho také o kostele a osídlení). Historické jádro města Telče, jehož rozloha je 36 ha, bylo pravděpodobně založeno v polovině 14. století. Samotné město má zvláštní význam, protože bylo založeno za účelem získání politické a ekonomické moci v oblasti, kde se ještě ve 13. a 14. století rozkládaly převážně hluboké lesy.

Výjimečný charakter Telče z hlediska kvality a autenticity jednotlivých kulturních složek, hmatatelné doklady původu a vývoje města, uchované v jeho historickém půdorysu a architektuře spolu s malebnou polohou, jsou nepopíratelné. Historickému jádru vévodí renesanční zámek. Je hlavní složkou obrazu městské struktury a zachovaly se v něm i jednoznačné stopy jeho gotického předchůdce. Díky své původní hmotné podstatě a výzdobě představuje zámek výjimečně autentickým celem. Jeho historické interiéry jsou prochnuty italským uměním.

Historické jádro Telče charakterizuje trojúhelníkovité náměstí obklopené renesančními a barokními měšťanskými domy (jejichž původ sahá do středověku). Tyto domy kontinuálně propojuje podloubí. Podoba jednotlivých fasád se vyznačuje velkou rozmanitostí, zvláště pokud jde o užití dekorativních prvků. Ve středu náměstí se nachází kašna a morový sloup. Poněkud dále stojí radnice, kostel sv. Ducha, jezuitská kolej a gotický farní kostel sv. Jakuba. Původ města a jeho historický vývoj dokládají kamenné městské hradby, jejichž funkce byla zesílena soustavou rybníků, které byly původně postavené jako strategické bezpečnostní opatření.

Kritérium (i): Telč je architektonickým a uměleckým souborem výjimečné kvality. Jeho náměstí s trojúhelným

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief synthesis

The town of Telč is located near the southwestern border between Moravia and Bohemia, in the Vysočina Region of the Czech Republic. It is situated in a region which was thickly forested until the 13th century. The property consists of the historic town centre, with the castle situated in the middle, and of two bodies of water, originally having a defensive function.

The origins of the settlement are unclear: there was an early medieval settlement at Staré Město to the southeast of the present town, but there is no mention of Telč in documentary records before 1333–1335, when reference is made to the existence there of an important castle (and presumably also a church and settlement). The town of Telč, whose area covers 36 ha, was probably founded in the mid-14th century. The town itself is of special importance since it was founded on purpose to gain a political and economic control over an area where there were deep forests in the 13th and 14th centuries.

The outstanding nature of Telč, in terms of quality and authenticity of its cultural elements, the tangible evidence of its origins and evolution represented by its original layout and architecture, and its picturesque setting is unquestionable. The Renaissance castle forms the centre of the city. It is a major component of the urban townscape and it retains obvious traces of its Gothic precursor. The castle represents a unique authentic complex with its original material substance and decorations. Its original interior is imbued with Italian art.

The Historic Centre of Telč features a triangular market square surrounded by Renaissance and Baroque burgher houses (but whose origins are medieval). These houses are linked by a continuous arcade. Their facades are characterized by a great diversity as regards the choice of decorative elements. In the middle of the market square, there is a fountain and a plague column. A little further, there is the town hall, the Church of the Holy Spirit, the Jesuit College and the Gothic St James parish church. Finally, the evidence of the origins and historical development of the city is provided by the city walls built of stone whose functioning was enhanced by a system of fishponds, originally built for its strategic security.

Criterion (i): Telč is an architectural and artistic ensemble of outstanding quality. Its triangular market place

půdorysem má mimořádný půvab a harmonii, stejně jako výjimečný kulturní význam, umocněný neporušenými a dobře zachovalými renesančními domy s oslnivou paletou průčelí.

Kritérium (iv): Střední Evropa byla ve středověku svědkem organizovaného zakládání sídel v nedotčených lesních oblastech za účelem získání politického vlivu a hospodářské expanze. Telč je toho nejlépe dochovaným příkladem.

Integrita

Všechny klíčové prvky, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty statku, se nacházejí v rámci zapsaného území. Jeho vymezení a velikost jsou odpovídající. Nárazníková zóna Historického jádra města Telč je rovněž vymezena; její hranice jsou shodné s hranicemi ochranného pásma městské památkové rezervace. Statek i jeho nárazníková zóna mají hustou městskou strukturu se stabilizovaným prostorovým uspořádáním. V rámci územního rozvoje nejsou očekávány žádné změny. Doposud došlo k drobnějším stavebním úpravám, které neměly negativní vliv na charakter jednotlivých budov ani neovlivnily strukturu a celkové uspořádání města. Nicméně narůstající rozvojové tlaky na střešní krajinu by mohly mít negativní vliv na vizuální integritu města, která je velmi dobře zachována. Avšak tato rizika jsou pod kontrolou orgánů památkové péče, čemuž napomáhá i to, že přímo v Telči sídlí územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu.

Autenticita

Historické jádro města Telč má vysokou autenticitu, protože se mu vyhnula mánie nadměrného restaurování v 19. století. Byly tak zachovány jak jednotlivé budovy, tak i celá městská krajina; totéž platí i o autenticitě materiálů a staveb během historického vývoje. Restaurátorské práce jsou prováděny v souladu s mezinárodními principy památkové péče a za použití historických materiálů a technik.

Podmínky ochrany a správy

Statek je chráněn zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, jako městská památková rezervace. Zámek byl vyhlášen národní kulturní památkou a tudíž požívá nejvyššího stupně právní ochrany v oblasti památkové péče. Za kulturní památky jsou prohlášeny mnohé další budovy, které se nacházejí uvnitř hranice statku. Nárazníková zóna statku je shodná

possesses great beauty and harmony as well as great cultural importance surrounded as it is by intact and well-preserved Renaissance buildings with a dazzling variety of facades

Criterion (iv): The later Middle Ages in Central Europe saw the “plantation” of planned settlements in areas of virgin forest for reasons of political control and economic expansion. Telč is the best surviving example.

Integrity

All the key elements necessary to convey the Outstanding Universal Value of the property are situated inside the inscribed area. Its delimitation and size are appropriate. The buffer zone of the Historic Centre of Telč is delimited too; its boundaries are identical to the boundaries of the protective zone of the urban heritage reservation. The urban fabric of the property and its buffer zone is dense and its spatial organization is stabilised. No change is expected in the spatial development of the territory. So far, minor improvements of the buildings that have been carried out had no important negative impact either on their character or on the overall layout of the town. Nevertheless, the increasing development pressure on the roovescape might have a negative impact on the visual integrity of the town, which is very well preserved. However, these risks are kept under proper control by heritage preservation authorities and by the fact that the seat of the Regional Department of the National Heritage Institute is situated specifically in Telč.

Authenticity

The Historic Centre of Telč is of high authenticity because it escaped the mania for over restoration of the 19th century. So, both the individual buildings and the townscape have been preserved; the same applies to the authenticity of materials and designs in their historical evolution. Restoration work is carried out in compliance with the international standards for heritage preservation and historical materials and techniques are used.

Protection and management requirements

The property is protected by Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended and is designated as urban heritage reservation. The castle has been designated a national cultural heritage site, hence it enjoys the highest degree of legal protection with regard to heritage preservation. A number of other buildings situated within the boundaries of the property are

s ochranným pásmem městské památkové rezervace. V dlouhodobém horizontu musí být vzata v úvahu rizika spojená s územním rozvojem a musí být posílena regulace městské výstavby. Je zde totiž zvýšený tlak na přestavbu půdních prostor (podkroví) na prostory obytné. Proto je nutné tyto vestavby korigovat, tak aby nedocházelo k porušení střešní krajiny. Půdní vestavby nejsou povolovány tehdy, pokud jsou krovy historicky cenné a je nutné je zachovat. V případě povolené půdní vestavby dohlíží dotčený orgán na umístění, velikost a tvar střešních oken.

Management Plan je ve fázi dokončování. Odpovědnost za správu statku se dělí mezi státní příspěvkovou organizaci Národní památkový ústav, která finančně zajišťuje údržbu, péči, provoz a rozvoj renesančního zámku, a Městský úřad Telč, který má na starosti údržbu, péči a ochranu zbývajících částí statku. Z důvodu rozsahu a složité vlastnické struktury statku jsou nastaveny individuální harmonogramy údržby a ochrany, které jsou v souladu s Programem regenerace městské památkové rezervace. Finanční nástroje na ochranu statku zahrnují především grantové a dotační tituly financované z programů Ministerstva kultury, které se zaměřují na zachování, údržbu a ochranu nemovitého kulturního dědictví a památkově chráněných území, a rovněž finanční prostředky přidělované z dalších veřejných zdrojů.

Statek je z hlediska památkové péče v dobrém stavu, provádí se pravidelná údržba. Od roku 2000 jsou na vnitrostátní úrovni připravovány roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku světového dědictví, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na jeho správě.

designated cultural heritage sites. The buffer zone of the property is identical to the protective zone of the urban heritage reservation. In the long term, risks related to the development will have to be taken into account and building regulations will need to be strengthened. There is increased pressure for transforming attic spaces (loft) into living spaces. Therefore it is necessary to correct any loft, not to disturb the roofscape. Loft conversions are not permitted in the event that the truss structure is historically valuable and worthwhile to be preserved. In the case of authorized loft, a concerned authority has control over the number, size, location and shape of roof lights.

The property Management Plan is currently in the process of finalisation. The responsibility for the property management is shared by the National Heritage Institute, a state-funded institution which is responsible for maintenance, conservation, functioning and development of the Renaissance castle, and of the Municipality of Telč which is in charge of the maintenance, conservation, functioning and development of the remaining part of the property. Due to the extent of the property and its complicated ownership structure, maintenance and restoration of the various properties are subject to individual programmes that are coherent with the Programme for the Regeneration of Urban Heritage Reservations and Zones. Financial instruments for the conservation of the property mainly include grant schemes, funding through the programme of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the maintenance and conservation regeneration of the immovable cultural heritage and of areas under heritage preservation, as well as financial resources allocated from other public budgets.

The property is in good condition and is subject to regular maintenance. Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the World Heritage property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- urbanistická struktura • panorama • architektonické hodnoty • historické materiály a konstrukce • výzdoba a vybavení historických interiérů, zejména zámku a sakrálních staveb • archeologické dědictví

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- urban structure • panorama • architectural values • historical materials and structures • decoration and furnishings of historical interiors, especially the castle and sacral buildings • archaeological heritage

5.4. POUTNÍ KOSTEL SV. JANA NEPOMUCKÉHO NA ZELENÉ HOŘE (1994)

Kraj Vysočina, ORP Žďár nad Sázavou
Datum zápisu: 31. 1. 1995
Kritéria zápisu: (iv)
Číslo na Seznamu světového dědictví: 690
<http://whc.unesco.org/en/list/690>
Web s informacemi o statku:
<https://www.zelena-hora.cz/cz>

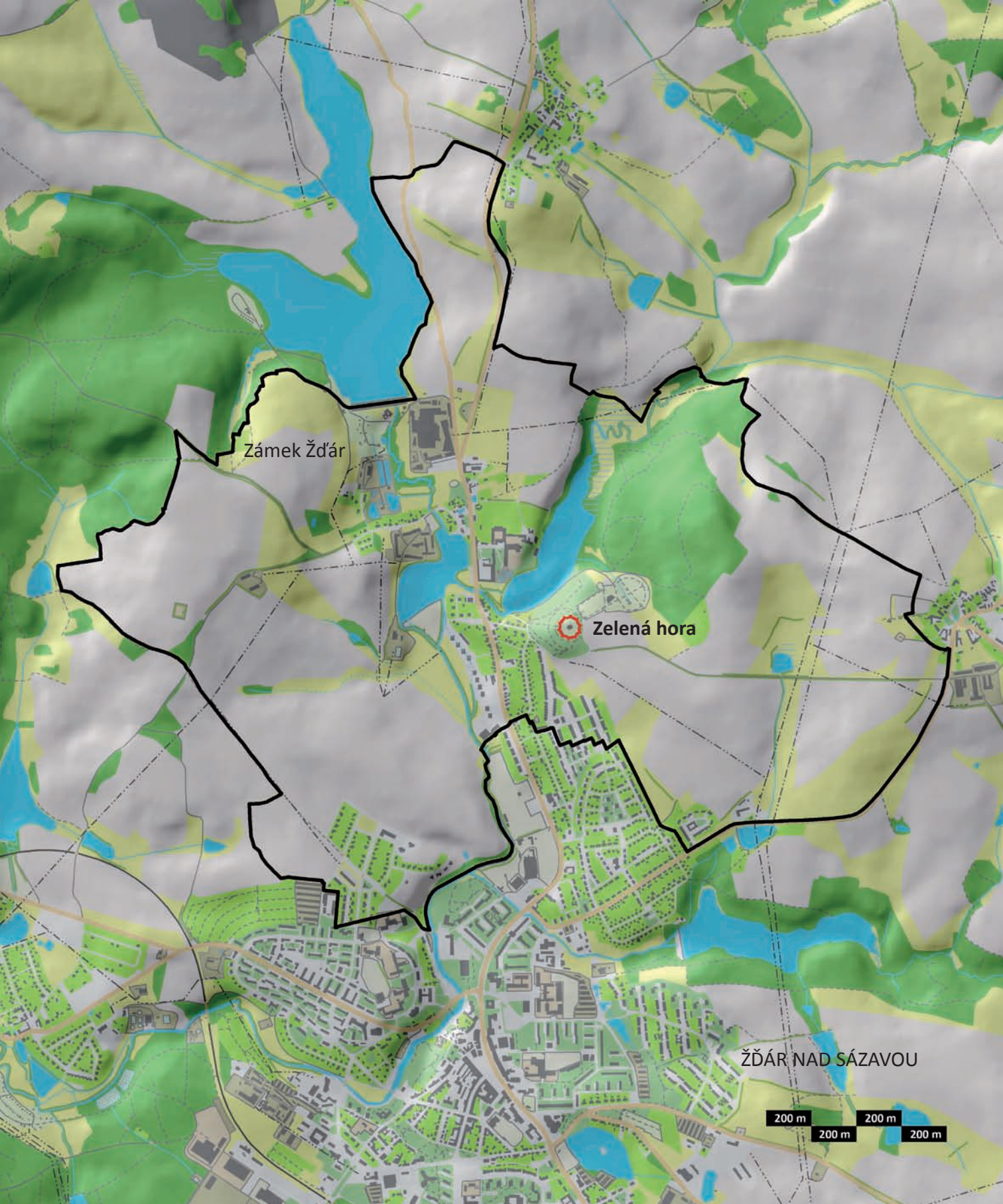
Státní správa na úseku památkové péče:
Krajský úřad kraje Vysočina

5.4. PILGRIMAGE CHURCH OF ST JOHN OF NEPOMUK AT ZELENÁ HORA (1994)

Vysočina Region, Žďár nad Sázavou District
Date of Inscription: 31st January 1995
Criteria for Inscription: (iv)
Number at WH List: 690
<http://whc.unesco.org/en/list/690>
Property Website:
<https://www.zelena-hora.cz/en>

State Administration of Cultural Heritage:
Vysočina Regional Office

Zámek Žďár

Zelená hora

ŽĎÁR NAD SÁZAVOU

200 m 200 m 200 m 200 m

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře se nachází ve Žďáru nad Sázavou na západní Moravě, v kraji Vysočina v České republice. Kostel, který byl postaven v letech 1719 až 1727, je zasvěcen kultu Jana Nepomuckého, mučedníka ze 14. století, který byl v 18. století prohlášen za svatého.

Statek sestává z kostela s centrálním půdorysem, který je obklopen kruhovým ambitem. Jedná se o jedno z neoriginálnějších děl významného architekta období baroka, Jana Blažeje Santiniho Aichela. Soubor je vynikajícím příkladem architektury reprezentující propojení mezi gotikou a barokem. Kompozice areálu je založena na estetickém konceptu dokonalého centrálního prostoru s akcentem na vertikální dominantu v jeho středu. Centralita plánu je zdůrazněna již v půdorysu, který je založen na radiálních osách. Číslo pět, které odkazuje na pět hvězd svatozáře sv. Jana Nepomuckého představujících pět ctností světce, je dominantní jak v půdorysném rozvržení, tak i v proporcích kostela. Půdorys kostela, který odpovídá tvaru pěticípé hvězdy, je definován dvěma skupinami pěti radiálních os, nad kterými jsou uspořádány základní prvky celé hmotové skladby. Těchto deset radiál, které se protínají ve středu kostela, určuje uspořádání kaplí a bran ambitu, který obklopuje poutníkům určený prostor kolem kostela, jenž je umístěn v jeho středu.

Kaple a portály kostela jsou zaklenuty žebrovou klenbou se štukovou výzdobou, inspirovanou pozdně gotickým slohem. Vliv tohoto slohu je také zdůrazněn opěráky na vnějších stěnách a lomeným tvarem oken a portálů.

Hlavní dojem z interiéru kostela vytváří jeho vzdušnost a vertikální orientace celého prostoru, který je rozdělen na dvě části výraznou galerií u základny klenby. Centrální prostor se otevírá do pěti výklenků, z nichž čtyři jsou rozděleny horizontálně, zatímco pátý, východní, je vyplněn hlavním oltářem. V kostele se nachází četné původní vybavení, včetně hlavního oltáře navrženého Santinim, který zobrazuje oslavu sv. Jana Nepomuckého na nebesích, a čtyři boční oltáře, taktéž navržené Santinim, zobrazující čtyři evangelisty.

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

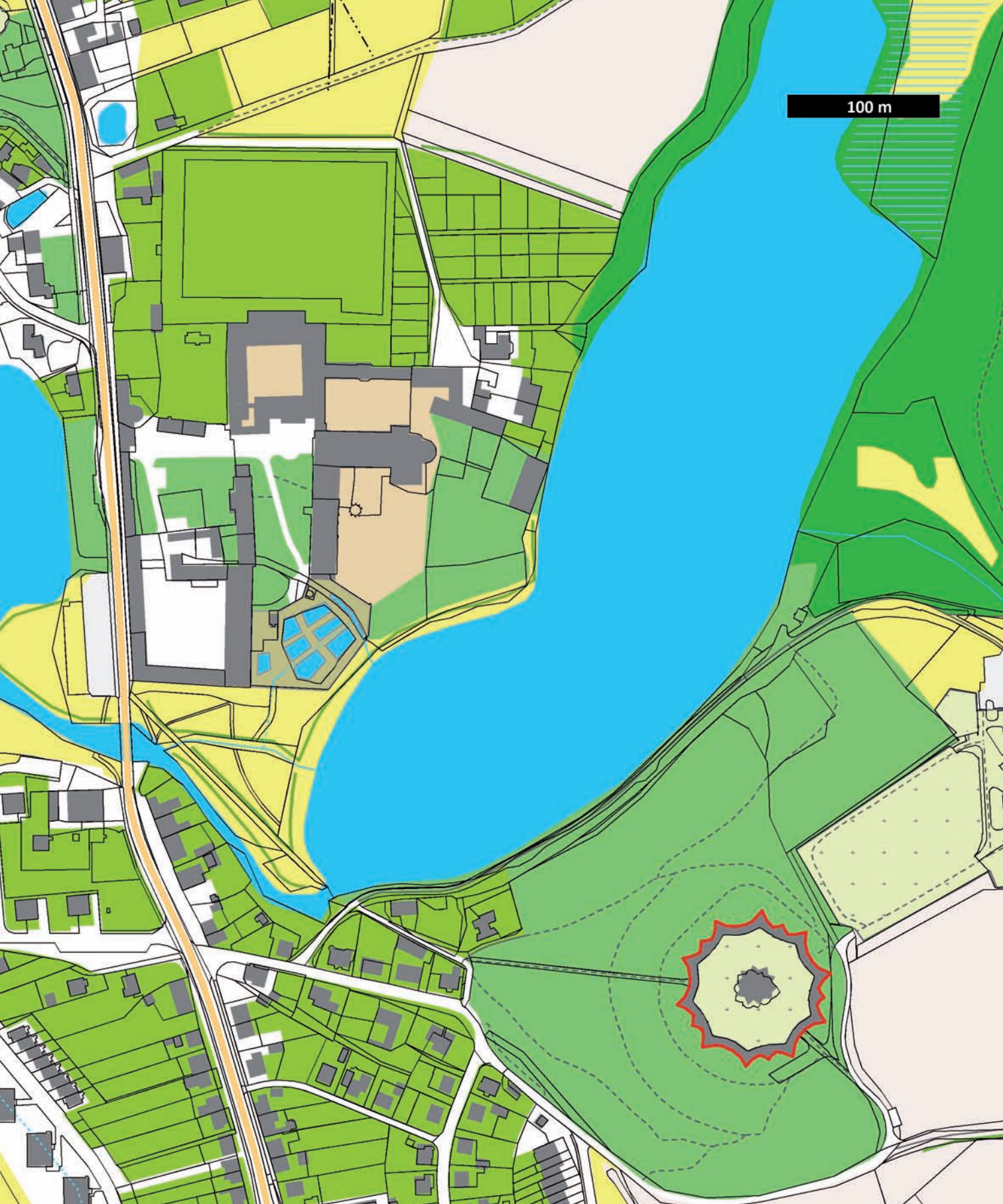
Brief synthesis

The Pilgrimage Church of St John of Nepomuk at Zelená hora is situated at Žďár nad Sázavou in western Moravia, in the Vysočina Region, Czech Republic. The church, which was built between 1719 and 1727, is dedicated to the cult of St John of Nepomuk, a 14th century martyr canonised in the 18th century.

The property consists of a central-plan church surrounded by a circular cloister. It is one of the most original works by the prominent architect of the Baroque period, Jan Blažej Santini Aichel. The ensemble is an outstanding example of architecture of transition between the Gothic and the Baroque styles. The composition of the property is based on the aesthetic concept of a perfect central complex with an explicit central vertical dominant. The centrality of the design is accentuated by the ground plan, which is based on the parallel to two equivalent radials. The number 5, that is a reference to the five stars of the halo of St John of Nepomuk representing the five virtues of the saint, is dominant in the layout and proportions. The star-shaped ground plan of the church, with five points, is defined by two groups of five radial axes upon which the basic elements of the ground plan and of the composition of the mass are organized. Ten radials, which intersect in the centre of the church itself, determine the arrangement of chapels and gates of the cloister that surrounds the pilgrims' field situated outside around the church that is situated in its centre.

The chapels and the church portals are spanned by ribbed vaults with stucco decorations, inspired by late Gothic style. The influence of this period is also demonstrated by the presence of buttresses on the exterior walls and the pointed form of the windows and portals.

The main impression given by the interior is its loftiness and the upward orientation of the space. This space is divided into two by the conspicuous gallery at the base of the vaulting. The central space opens into five niches; of these, four are partitioned horizontally and the fifth, on the east, is filled by the main altar. The church retains many of its original furnishings, which include the main altar, designed by Santini and representing the celebration of St John of Nepomuk in heaven and the four side altars, also designed by Santini and depicting the four Evangelists.

100 m

Kriterium (iv): Kostel sv. Jana Nepomuckého je vynikajícím příkladem architektonického stylu, který je syntézou gotických tradic a baroka.

Integrita

Všechny klíčové prvky, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty statku, se nacházejí uvnitř jeho hranice, tj. uprostřed stojící barokní kostel, kolem něhož je pole poutníků, a soubor po celém obvodu uzavírá ambit. Základní struktura kostela a ambitu zůstala od dokončení stavby nezměněna. Vymezení hranic statku a jeho rozloha jsou odpovídající. Žádný z atributů statku není ohrožen, stejně jako jeho vizuální integrita v rámci okolní malebné krajiny. Nárazníková zóna je totožná s ochranným pásmem, které je společné pro celek bývalého cisterciáckého kláštera a areálu poutního kostela a které bylo vyhlášeno místními úřady v roce 1993. V této nárazníkové zóně se neočekávají žádné změny územního plánu.

Autenticita

Kostel sv. Jana Nepomuckého, poutní místo na Zelené hoře, splňuje požadavky autenticity. Jeho architektura jako celek, stejně tak i v detailu, odpovídají původnímu návrhu. Ani po požáru v roce 1784, který zničil část střechy a průčelí, se kostel nijak významně nezměnil, stejně jako jej neproměnily částečné přestavby v letech 1792 až 1793 a mezi léty 1794 až 1802. V návaznosti na zápis statku na Seznam světového dědictví byla provedena údržba a opravy jak v interiéru, tak i v exteriéru objektu; vše bylo provedeno v souladu s přísnými mezinárodními principy památkové péče za použití historických materiálů a technologií. Statek si zachoval svou funkci jako místo pro bohoslužby. Hřbitov, který se nachází v rámci hranic statku, je stále využíván. Některé hroby byly přesunuty. V současné době probíhá kompletní obnova kostela.

Podmínky ochrany a správy

Kostel je chráněn podle zákona č 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a je národní kulturní památkou, což představuje nejvyšší stupeň právní ochrany. Nárazníková zóna je totožná s ochranným pásmem bývalého cisterciáckého kláštera a území poutního kostela, které bylo vyhlášeno v roce 1993 za účelem jejich ochrany.

Criterion (iv): The Church of St John Nepomuk is an outstanding example of an architectural style that spanned the transition between the Gothic and Baroque traditions.

Integrity

All the key elements conveying the Outstanding Universal Value of the property are situated within its boundaries, i.e. the Baroque church, the surrounding pilgrims' field with the church in its centre and the cloister enclosing the ensemble. Since its completion, the basic structure of the church and cloister remained unchanged. The definition of the boundaries of the property and its area are appropriate. None of the attributes of the property is threatened and neither is its visibility in the picturesque landscape of its surroundings. The buffer zone is identical to the protective zone of the former Cistercian monastery and the area of pilgrims' church, which was designated in 1993 by the local authorities, and no changes to the land use plan are expected in the buffer zone.

Authenticity

The Church of St John of Nepomuk, a pilgrimage site at Zelená Hora, meets the requirements of authenticity. Its architecture as a whole and in detail corresponds to the original design. The church was not changed significantly following the fire in 1784 that destroyed a part of the roof and of the facade, components that were rebuilt in 1792 and 1793, and between 1794 and 1802 respectively. Following the inscription of the property, maintenance and repair works have been done both in the interior and exterior of the property; it was carried out in accordance with strict international standards for heritage conservation and with the systematic use of historical materials and techniques. The property has retained its function as a place of worship. The cemetery located inside the cloister is still present. Some graves were moved. A complete restoration of the church is currently underway.

Protection and management requirements

The church is protected under Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended and it is designated a national cultural heritage site; it thus enjoys the highest degree of legal protection as regards heritage preservation. The buffer zone is identical to the protective zone of the former Cistercian monastery and the area of pilgrims' church, which has been defined to protect them in 1993.

Statek je od roku 2014 spravován Římskokatolickou farností Žďár nad Sázavou – II, která je rovněž jeho vlastníkem i vlastníkem inventáře kostela. Římskokatolická farnost Žďár nad Sázavou – II odpovídá za údržbu, ochranu a propagaci statku. Statek má Management Plan, který je pravidelně aktualizován. Péče o statek je financována z prostředků vyčleněných z rozpočtu instituce a z účelových finančních zdrojů, jako jsou grantové a dotační tituly programů Ministerstva kultury České republiky, určené na údržbu a ochranu nemovitých kulturních památek, jakož i z finančních prostředků přidělovaných z jiných veřejných zdrojů.

Od roku 2000 jsou na vnitrostátní úrovni připravovány roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku světového dědictví, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na jeho správě.

Since 2014, the property has been managed by the Roman Catholic parish of Žďár nad Sázavou – II, that is the owner of the property, as well as the owner of the church furniture. The Roman Catholic parish of Žďár nad Sázavou – II is responsible for the maintenance, protection and promotion of the property. The site has a Management Plan, which is scheduled for regular updates. The work on the property is funded by financial resources allocated from the budget of the institution and by special-purpose financial instruments, such as grant schemes and funding through the programme of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the maintenance and conservation of the immovable cultural heritage, as well as financial resources allocated from other public budgets.

Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level, to serve the World Heritage property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- monumentalita a dominantní působení
- ikonografická a výtvarná jednota architektonického a výzdobného programu
- kult sv. Jana Nepomuckého
- formální jazyk architektury
- hmotová a materiálová skladba

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- monumentality and dominant impression
- iconographic and artistic unity of the architectural and decoration programmes
- cult of St John of Nepomuk
- formal language of architecture
- material and mass composition

5.5. KUTNÁ HORA: HISTORICKÉ CENTRUM MĚSTA S KOSTELEM SV. BARBORY A KATEDRÁLA PANNY MARIE V SEDLCI (1995)

Sériový statek světového dědictví o dvou částech:

- Kutná Hora: Historické centrum města s kostelem sv. Barbory (732-001)
- Katedrála Panny Marie v Sedlci (732-002)

Středočeský kraj, ORP Kutná Hora

Datum zápisu: 9. 12. 1995

Kritéria zápisu: (ii), (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 732

<http://whc.unesco.org/en/list/732>

Web s informacemi o statku:

<https://www.kutnahora.cz/>

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad Středočeského kraje

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Kutná Hora

5.5. KUTNÁ HORA: HISTORICAL TOWN CENTRE WITH THE CHURCH OF ST. BARBARA AND THE CATHEDRAL OF OUR LADY AT SEDLEC (1995)

Serial World Heritage Property with two component parts:

- Historic Town Centre of Kutná Hora (732-001)
- Cathedral Our Lady at Sedlec (732-002)

Central Bohemian Region, Kutná Hora District

Date of Inscription: 9th December 1995

Criteria for Inscription: (ii), (iv)

Number at WH List: 732

<http://whc.unesco.org/en/list/732>

Property Website:

<https://www.kutnahora.cz/>

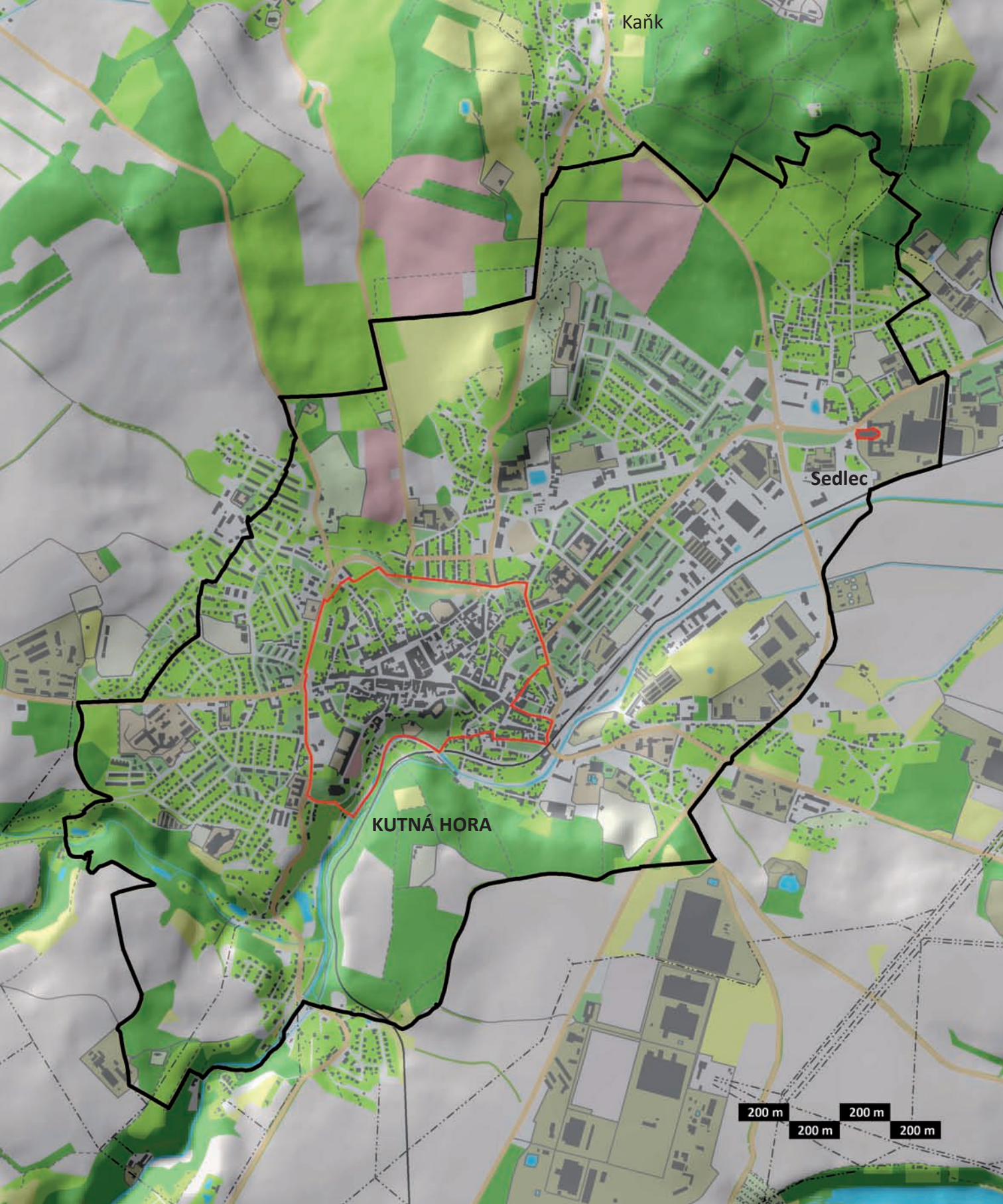
State Administration of Cultural Heritage:

Central Bohemia Regional Office

Municipality with Extended Powers:

Municipal Authority of Kutná Hora

Kaňk

Sedlec

KUTNÁ HORA

200 m 200 m 200 m

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Historické jádro Kutné Hory s chrámem sv. Barbory a kostelem Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci leží ve Středočeském kraji v České republice. Město Kutná Hora se od konce 13. století rozvíjelo díky nálezu a těžbě bohatých žil stříbrné rudy. Ve 14. století se stalo královským městem s budovami, které byly symbolem jeho vzrůstající prosperity. Katedrála sv. Barbory a bývalý cisterciácký konventní chrám Nanebevzetí Panny Marie a sv. Jana Křtitele v Sedlci, vzdálený asi 1,5 km severovýchodně od historického centra města, zásadně ovlivnily architekturu ve střední Evropě. Dnes tyto skvosty reprezentující katedrální architekturu tvoří dominanty dobře zachovaného města se středověkou urbanistickou strukturou, v níž se nachází množství gotických a barokních městských staveb.

Nejvýraznější stavbou Kutné Hory je chrám sv. Barbory, gotický klenot, jehož interiér je vyzdoben freskami zobrazujícími všední život středověkého horního města. Toto umělecké dílo mělo velký vliv na architekturu střední Evropy. Bývalý cisterciácký chrám Nanebevzetí Panny Marie, jenž je vzdálený přibližně 1,5 km severovýchodně od historického jádra města, byl obnoven na začátku 18. století Janem Blažejem Santinim. Ten zde poprvé použil svou koncepci barokně gotického stylu, který významně ovlivnil dějiny architektury.

Jednou z nejstarších částí města je Vlašský (Italský) dvůr, datovaný do počátku 14. století. Jeho součástí je jihovýchodní věž a původní gotická královská kaple, která se chlubí pozoruhodnou výzdobou interiéru. V sousedství tohoto areálu nalezneme kostel sv. Jakuba, rovněž ze čtrnáctého století, jehož vybavení pochází převážně z období pozdní gotiky. Hrádek je zajímavým příkladem středoevropského gotického paláce, který se zachoval zvnějšku i v interiérech v původním stavu.

Historické jádro Kutné Hory na celé své rozsáhlé ploše odráží velmi specifickou středověkou strukturu půdorysu města, který byl ovlivněn těžbou stříbra a následně pouze částečně upravován. Navzdory dlouhodobému dynamickému rozvoji si Kutná Hora uchovala původní uspořádání komunikací, které předcházelo vzniku samotného města. Historická zástavba, kterou tvoří mimořádná architektonická díla spolu s úchvatným panoramatem Kutné Hory, je působivě obklopena okolní malebnou krajinou.

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief synthesis

The historic town centre of Kutná Hora with the Church of St Barbara and the Church of Our Lady at Sedlec are located in the Central Bohemian Region of the Czech Republic. Kutná Hora has developed as a result of the discovery and exploitation of the rich veins of silver ore since the end of the 13th century. In the 14th century, it became a royal city endowed with buildings that symbolized its enormous prosperity. The Church of St Barbara and the former Cistercian monastery church of Our Lady and St John the Baptist in Sedlec, located at a distance of approximately 1.5 km to the north-east of the historic centre, were to influence considerably the architecture of Central Europe. Today, these masterpieces, representing cathedral architecture, form the dominants of a well-preserved medieval town planning structure filled with Gothic and Baroque urban fabric.

The most striking of Kutná Hora is the church of Saint Barbara, the gothic jewel whose interior is decorated with frescoes depicting the secular life of medieval mining town of Kutná Hora. This piece of art had a major influence on the architecture of central Europe. The former Cistercian cathedral, Our Lady of Sedlec, which is at a distance of 1.5 km northeast of the historic centre, has been restored in the Baroque style in the early 18th century by Jan Blažej Santini. For the first time, he used his conception of the Baroque Gothic style which strongly influenced the history of architecture.

The oldest neighbourhood Vlassky dvur (Italian courtyard which includes the southeast tower) is dating back to the early 14th century. The royal chapel is Gothic and boasts a remarkable interior design. Attached to the Italian court, we find the church of St Jacob from the 14th century whose furniture date back mostly to the end of the Gothic period. The Hrádek (little castle) is an interesting example of Gothic palazzetto of Central Europe which has kept both inside and outside in its original condition.

Throughout its extensive area, the historic centre of Kutná Hora reflects a very specific medieval structure of the city ground plan, which is determined by mining, later with only isolated partial corrections. In spite of its long dynamic development, the town retains an earlier pattern of communications predating the city's actual origin. Moreover, the historic built-up area, formed by the finest architectural works from Gothic and Baroque periods

100 m

Kritérium (ii): Městská struktura Kutné Hory je tvořena množstvím budov vysoké architektonické a umělecké kvality. Pozoruhodný je zejména chrám sv. Barbory, který měl zásadní vliv na následný vývoj architektury ve střední Evropě.

Kritérium (iv): Historické jádro Kutné Hory s chrámy sv. Barbory a Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci představuje mimořádný příklad středověkého města, jehož bohatství a prosperita byly založeny na stříbrných dolech.

Integrata

Všechny klíčové prvky, nezbytné k přiznání výjimečné světové hodnoty, se nacházejí uvnitř zapsané oblasti. Statek je také chráněn nárazníkovou zónou, která má odpovídající rozlohu a je jasně vymezena. Od zápisu na Seznam světového kulturního dědictví zde nedošlo k žádným zásadním změnám a ani se žádné takové změny v budoucnu neplánují. Dosud proběhly jen drobnější stavební úpravy obytných objektů, které závažně neovlivnily charakter jednotlivých budov a nemají podstatnější vliv na strukturu a celkové uspořádání města. Narůstající tlak na zřizování půdních vestaveb či nástaveb u stávajících domů však může mít negativní dopad na vizuální integritu střešní krajiny města, která je dosud velmi dobře zachována. Nicméně tato rizika jsou pod dozorem státní památkové péče. Očekávané budoucí dílčí stavební úpravy tedy zřejmě ani v budoucnu nebudou mít významnější vliv na celkový ráz a urbanistickou strukturu města.

Autenticita

Statek má vysokou autenticitu, čehož je dokladem i původní půdorys města, jež se rozvíjel v důsledku těžby ve stříbrných dolech. Dochována je pouze malá část městského opevnění, pokud se ale jedná o zbývající část historického centra, vzbuzuje pozornost především bohatství původních soukromých domů. Většina městské stavební struktury je neporušená a uchovává svědectví o přirozeném vývoji. Jednotlivé budovy si zachovaly obdivuhodnou autenticitu své architektonické skladby a materiálů. Fasády řady domů mají gotické prvky, zatímco další jsou dokladem úprav v období baroka a v průběhu 18. století. Nicméně i u těchto staveb jsou ve většině

and the specific breathtaking Kutná Hora panorama, is impressively linked to a picturesque surrounding landscape.

Criterion (ii): The urban fabric of Kutná Hora was endowed with many buildings of high architectural and artistic quality, notably the Church St Barbara, which had a profound influence on subsequent developments in the architecture of Central Europe.

Criterion (iv): The historic town centre of Kutná Hora, with the Church of St Barbara and the Church of Our Lady at Sedlec, constitutes an outstanding example of a medieval town whose wealth and prosperity was based on its silver mines.

Integrity

All key elements defining the Outstanding Universal Value of the property are situated within the inscribed area. The property is also protected by a buffer zone that is clearly defined and adequate. Since the inscription of the property on the World Heritage List, no significant changes have been made within its perimeter and there are no planned modifications for the future. So far, minor changes that have been carried out on the housing stock had neither a significant influence on its character, nor any significant impact on the urban fabric and the overall layout of the town. Nevertheless, increasing pressure to develop the attics of the houses or to add floors might have a negative impact on the visual integrity of the roofscape of the town, which is very well preserved. However, these risks are kept under control by the state heritage preservation authority. There will obviously be, in the future, partial building arrangements without significant impact on the overall character and urban structure of the town.

Authenticity

The property is of high authenticity; it is a proof that the original ground plan organism developed as a result of the exploitation of the silver mines. Very few of the old fortifications have survived; as regards the rest of the historic town centre, the richness of private homes is of major interest. Most of the urban fabric is intact and preserves the evidence of its organic development. Individual buildings survive with a remarkable authenticity degree of design and materials. The facades of a number of houses feature numerous Gothic elements, while others reflect an inclination to the Baroque and to the 18th century. Nevertheless, the structures of these

případů dochovány středověké části, jak potvrdily odborné studie, jež odkryly gotické sklepy s valenými klenbami a spodní gotická podlaží domů. Autenticita souboru celku, městského půdorysu a architektonických znaků Kutné Hory jsou doloženy systematickými výzkumy, které jsou prováděny od konce druhé světové války. Zachování této vysoké míry autenticity i do budoucna je zajištěno příslušnými právními předpisy, jež obsahují přísná ustanovení, zaměřená na respektování autenticity.

Restaurátorské práce jsou prováděny v souladu s přísnými mezinárodně uznávanými kritérii památkové péče za důsledného používání historických materiálů a technologických postupů.

Podmínky ochrany a správy

Statek je chráněn zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona je historické jádro Kutné Hory městskou památkovou rezervací, na jejímž území se nachází také chrám sv. Barbory. V souladu s platnou legislativou je ochranné pásmo této městské památkové rezervace shodné s nárazníkovou zónou celého statku. Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci se rovněž nachází uvnitř tohoto ochranného pásma a z tohoto důvodu mají obě součásti statku společnou nárazníkovou zónu.

Chrám sv. Barbory je zároveň prohlášen za národní kulturní památku a stejnou úroveň ochrany má i Vlašský dvůr (bývalý královský palác s mincovnou). Katedrála Nanebevzetí Panny Marie v Sedlci je podle výše uvedeného zákona kulturní památkou, stejně jako většina ostatních historických budov v historickém jádru Kutné Hory.

Odpovědnost za správu statku je rozdělena zejména mezi římskokatolickou církev a město Kutnou Horu; ručí za jeho údržbu, zachování a prezentaci. Veškeré činnosti, které by mohly stav statku ovlivnit, musí být schváleny příslušnými státními nebo místními orgány.

Obnova statku probíhá za podpory veřejných finančních zdrojů, například město disponuje kvalitním Programem regenerace městské památkové rezervace.

Management Plan, který koordinuje Městský úřad Kutná Hora, je naplňován a jsou naplánovány i jeho pravidelné aktualizace. Z důvodu rozsahu a složité struktury vlastnictví uvnitř statku jsou nastaveny individuální harmonogramy údržby, které jsou v souladu se zmíněným Programem regenerace městské památkové rezervace.

houses are, on the whole, medieval as confirmed by a detailed scientific study that uncovered cellars with barrel vaults and lower floors in Gothic style.

The authenticity of the ensemble, of the town layout and the architectural Kutná Hora features are attested by the systematic surveys that have been carried out since the end of the Second World War. The future of this level of authenticity is assured by the provisions of legislation which have strict standards designed to ensure the respect for authenticity.

Conservation works are being carried out in accordance with strict internationally recognized conservation criteria and with consistent use of historical materials and technological procedures.

Protection and management requirements

The property is protected by the Act No. 20/1987 col., on State Heritage Preservation, as amended. Under this Act, the historic centre of Kutná Hora is an urban heritage reservation, in the territory of which also the Church of St Barbara is situated. In accordance with the existing legislation, the protective zone of the urban heritage reservation is identical with the buffer zone of the historic centre of Kutná Hora. The Church of Our Lady at Sedlec is situated within this protective zone. Hence both component parts of the property have the common buffer zone.

Under the law mentioned above, the Church of St Barbara is classified as a national cultural monument and as such it has the highest level of heritage protection. The Italian Court (the former royal palace with the Mint) has the same level of protection. The Cathedral of Our Lady at Sedlec is, under the law mentioned above, classified as a cultural monument, as well as most other historic buildings in the historic centre of Kutná Hora.

The responsibility for the property management is shared between the Roman Catholic Church and the City of Kutná Hora, which are responsible for the maintenance, conservation and presentation of the property. Any actions that might affect it must be authorized by the appropriate state or local authorities.

The rehabilitation of the property is carried out with the support of public funding, for example the city has a good quality Programme for the Regeneration of Urban Heritage Reservations and Zones.

The Management Plan of the property, which is coordinated by the Municipality of Kutná Hora, is in place and it is scheduled to be updated regularly. Due to

Sedlec

100 m

Finanční nástroje pro ochranu statku zahrnují především grantové a dotační tituly programů Ministerstva kultury České republiky, které jsou určeny na údržbu a ochranu nemovitých kulturních památek a jejich areálů a dále finanční prostředky přidělované z jiných veřejných zdrojů.

Od roku 2000 se na vnitrostátní úrovni připravují roční monitorovací zprávy, které slouží správcům statku, Ministerstvu kultury České republiky, Národnímu památkovému ústavu a ostatním zainteresovaným subjektům.

the extent of the property and the complicated structure of ownership inside the property, maintenance and conservation works is subject to individual programmes that are coherent with the Programme for the Regeneration of Urban Heritage Reservations and Zones.

Financial instruments for the conservation of the property mainly include grant schemes and funding through the programme of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the maintenance and conservation of the immovable cultural heritage and of areas under heritage preservation, as well as financial resources allocated from other public budgets.

Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the World Heritage property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

Historické centrum města s kostelem sv. Barbory

- urbanistická struktura • panorama • architektonické hodnoty • konstrukční a výtvarná kvalita kostela sv. Barbory • doklady hornické historie • archeologické dědictví

Katedrála Panny Marie v Sedlci

- architektonické hodnoty specifické syntézy gotiky a baroka

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Historic Town Centre of Kutná Hora

- urban structure • panorama • architectural values • construction and artistic quality of St Barbara's Church • evidence of the mining history • archaeological heritage

Cathedral of Our Lady at Sedlec

- architectural values of the specific Gothic and Baroque synthesis

5.6. LEDNICKO-VALTICKÁ KULTURNÍ KRAJINA (1996)

Jihomoravský kraj, ORP Břeclav

Datum zápisu: 7. 12. 1996

Kritéria zápisu: (i), (ii), (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 763

<http://whc.unesco.org/en/list/763>

Web s informacemi o statku:

www.zamek-lednice.cz

www.zamek-valtice.cz

www.dolnimorava.org

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad Jihomoravského kraje

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Břeclav

5.6. LEDNICE-VALTICE CULTURAL LANDSCAPE (1996)

South Moravian Region, Břeclav District

Date of Inscription: 7th December 1996

Criteria for Inscription: (i), (ii), (iv)

Number at WH List: 763

<http://whc.unesco.org/en/list/763>

Property Website:

www.zamek-lednice.cz

www.zamek-valtice.cz

www.dolnimorava.org

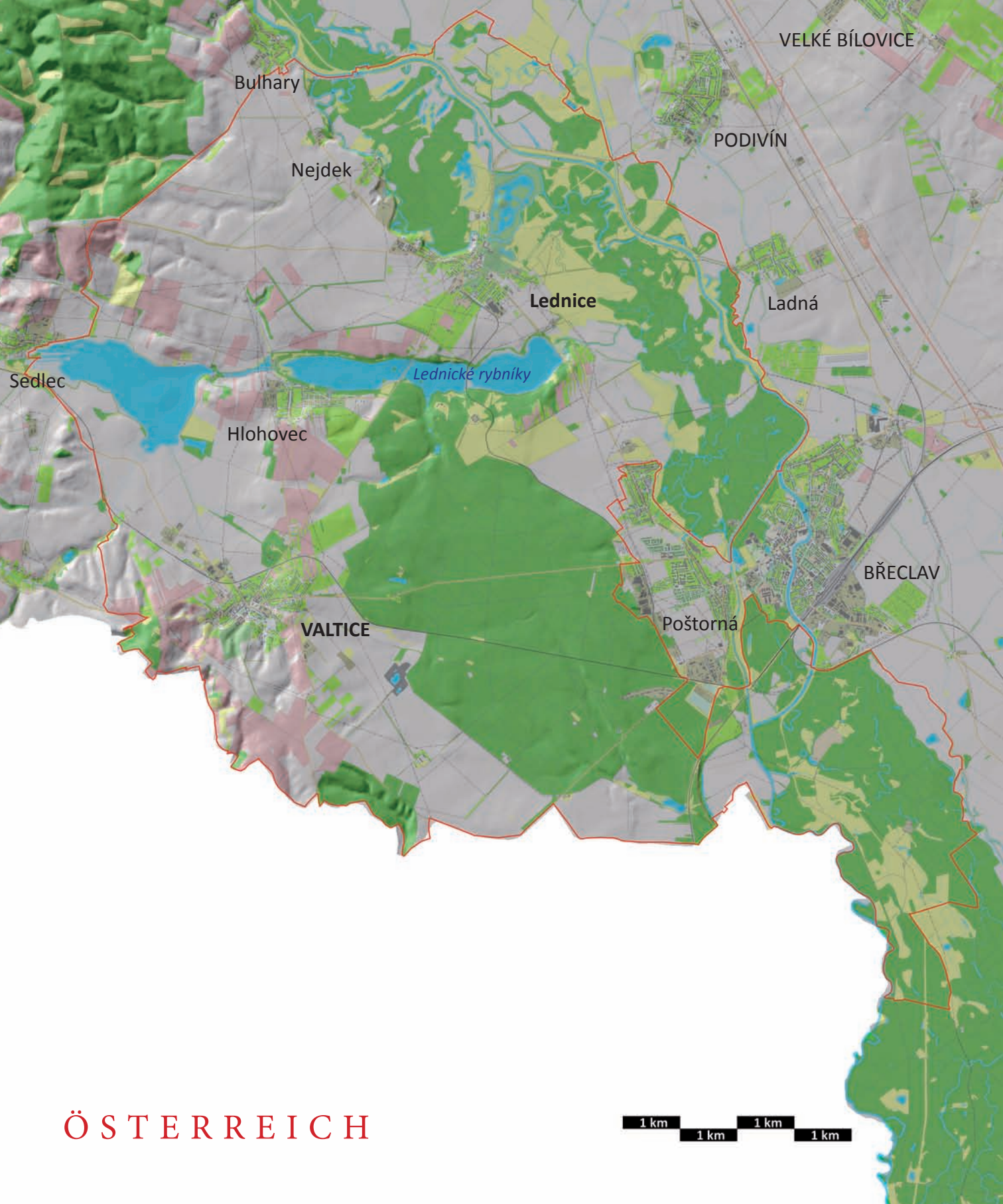
State Administration of Cultural Heritage:

South Moravia Regional Office

Municipality with Extended Powers:

Municipal Authority of Břeclav

VELKÉ BÍLOVICE

Bulhary

PODIVÍN

Nejdek

Lednice

Ladná

Sedlec

Lednické rybníky

Hlohovec

BŘECLAV

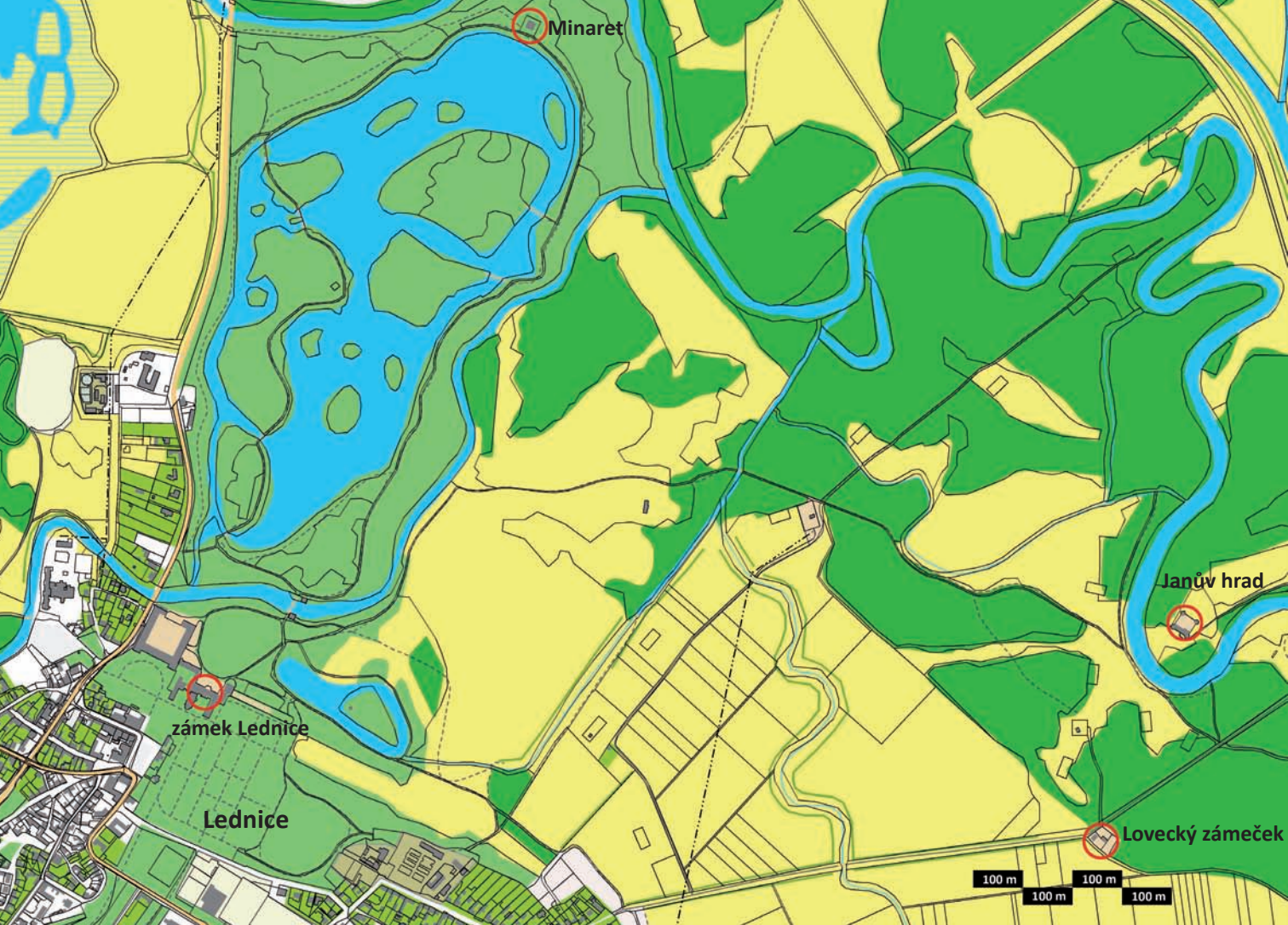
VALTICE

Poštorná

ÖSTERREICH

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Lednicko-valtická kulturní krajina leží v Jihomoravském kraji v České republice. Se svými 143 km² je unikátní tím, jak zde byly po staletí formovány architektonické, biologické a krajinné složky.

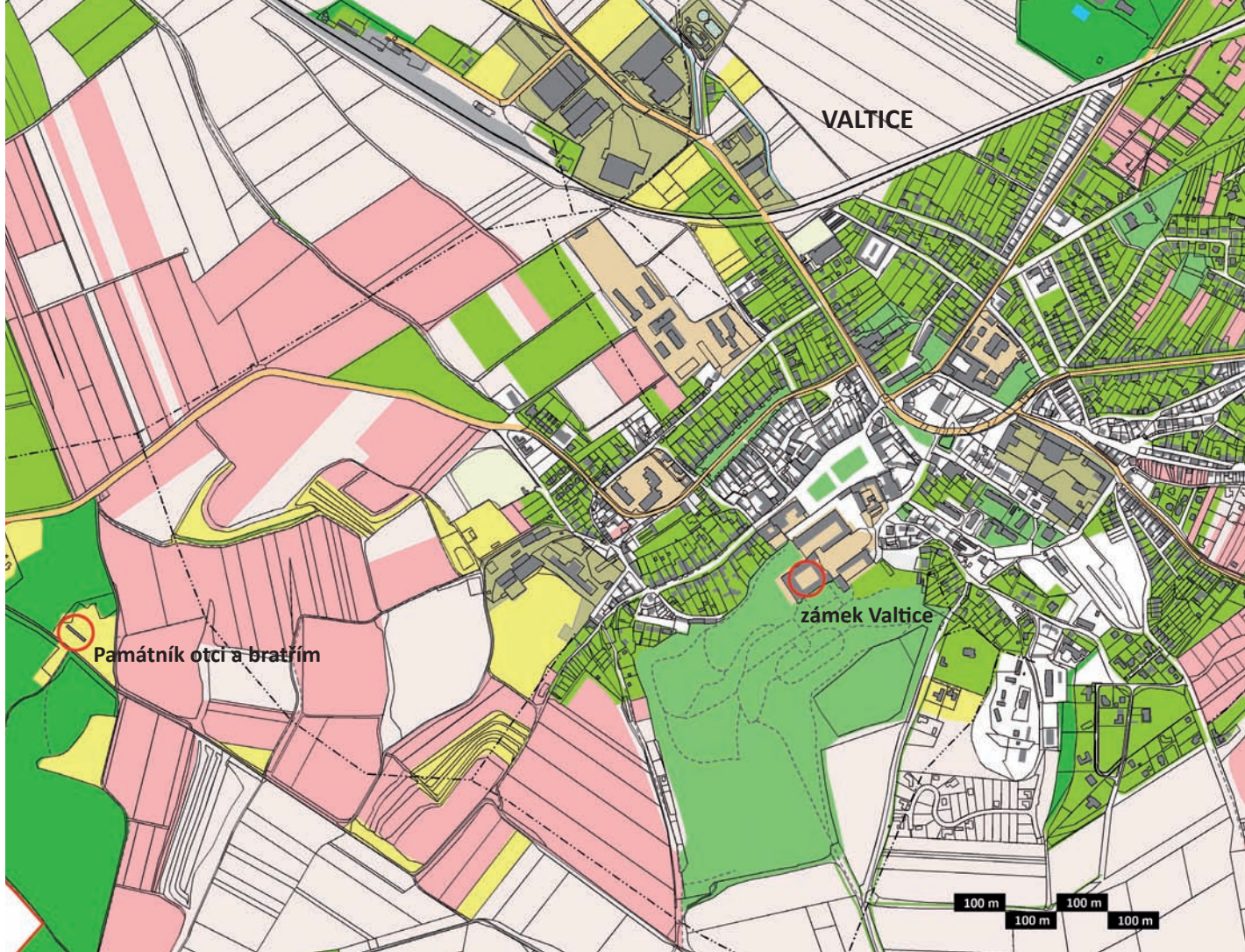
Rod Leichtensteinů přišel do Lednice v polovině 13. století a od konce 14. století vlastnil také nedaleké Valtice, přičemž obě lokality se staly jádrem rozsáhlého majetku rodu. Tato dvě panství byla později spojena se sousední Břeclaví, čímž vznikl organický celek, který sloužil knížecímu rodu k odpočinku a který se stal i materiálním dokladem jeho prestiže. Realizace velkolepého plánu začala v 17. století tvorbou alejí spojujících Valtice s ostatními částmi panství. To pokračovalo po celé 18. století výstavbou sítě cest a vyhlídkových stezek,

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief synthesis

The Lednice-Valtice culture landscape is located in South Moravia, Czech Republic. With its 143 km², the property is unique because of how architectural, biological and landscape features have been shaped over time.

The Liechtenstein family came first to Lednice in the mid-13th century, and by the end of the 14th century they had also acquired Valtice, nearby. These properties were to become the nucleus of the family's extensive possessions. The two estates were later joined with the neighbouring Břeclav estate to form an organic whole, to serve the recreational requirements of the ducal family and as material evidence of its prestige. The execution of this grandiose design began in the 17th century with the creation of avenues connecting Valtice with other

přetvářejících přírodu ve stylu anglických umělců a architektů doby renesance. Počátkem 19. století kníže Jan Josef I. z Liechtensteina uplatnil koncept anglického krajinářského parku pod vlivem prací Lancelota „Capability“ Browna ve Stowe a na jiných místech v Anglii. Byly realizovány velkorysé krajinářské projekty, jež si vyžádaly navýšení terénu lednického parku a vykopání nového kanálu pro řeku Dyji, i vytvoření nového Zámeckého rybníka. Kolem tří velkých lednických rybníků vznikly další menší parky, inspirované anglickými předlohami, tzv. Englische Anlagen.

Základ krajinné kompozice tvoří dva zámky, Lednice a Valtice. Zámek ve Valticích má středověké základy, prošel však postupnou přestavbou v období renesance, manýrismu a především pak v éře baroka. Současnou barokní podobu mu vtisklo několik architektů, zejména Johann Bernard Fischer z Erlachu, Domenico Martinelli

parts of the estate. It continued throughout the 18th century with the construction of a network of paths and scenic trails, imposing order on nature in the manner of the English artists and architects of the Renaissance. The early years of the 19th century saw the application by Duke Jan Josef I of the English concept of landscaped designed park, strongly influenced by the work of Lancelot “Capability” Brown at Stowe and elsewhere in England. Enormous landscaping projects were undertaken, which included the raising of the level of the Lednice Park and the digging of a new channel for the Dyje River. Smaller parks designed based on the English pattern, the so-called Englische Anlagen, were also created around three large ponds.

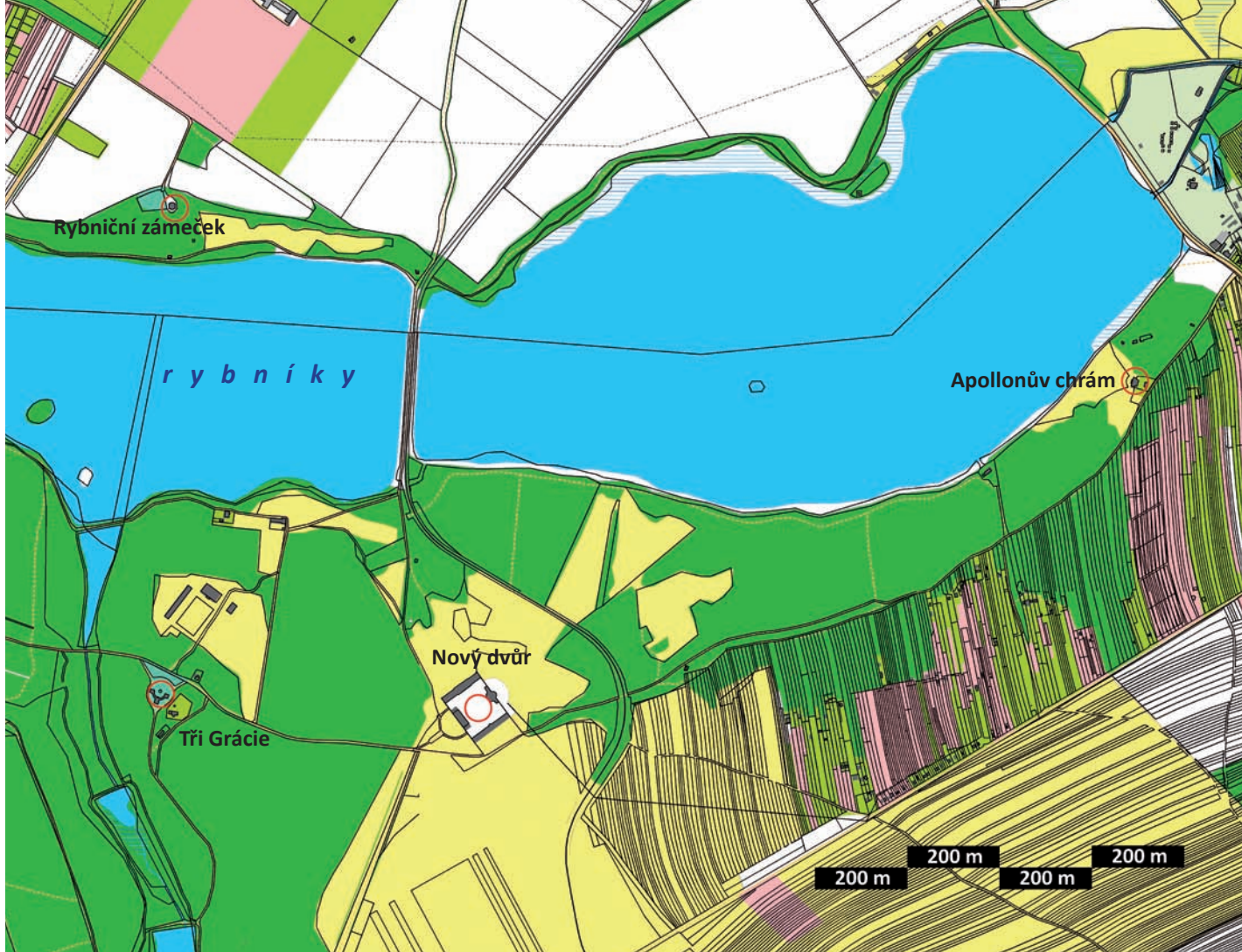
The composition of the landscape is based on the two country houses, Lednice and Valtice. The Valtice country house has medieval foundations, but it underwent

a Anton Johann Ospel. Spolu s barokním kostelem Nanebevzetí Panny Marie je zámek dominantou, uplatňující se v systému alejí založených v 17. a 18. století. Zámek Lednice byl postaven jako renesanční vila kolem roku 1570, a poté až do počátku 19. století postupně upravován a přestavován tak, aby odrážel barokní, klasicistní a novogotickou módu. V roce 1850 byl dále novogoticky přestavěn v souladu s převažujícím romantickým pojetím této části krajiny. Zámecký park v Lednici zkrášluje několik architektonických objektů, jako jsou pozoruhodný palmový skleník, unikátní minaret a další drobné stavby.

V celé krajině se prolínají barokní a romantické prvky, které jí dodávají zcela specifický charakter: architektura a krajina jsou navzájem úzce propojené. Všechny stavby jsou promyšleně umístěny na pohledově dominantních místech, jako je tomu v případě Kolonády, Rendez-vous

successive remodelling in Renaissance, Mannerist and, most significantly, Baroque styles. Its present Baroque appearance is due to several architects, notably Johann Bernard Fischer von Erlach, Domenico Martinelli and Anton Johann Ospel. Along with the Baroque Church of the Assumption of the Virgin Mary, it is the dominant feature in the system of avenues created in the 17th and 18th centuries. The Lednice country house began as a Renaissance villa of around 1570, and then was progressively changed and remodelled to reflect Baroque, Classical and Neo-Gothic fashions. It was the 1850 Gothic Revival remodelling that brought it into harmony with the prevailing Romanticism of this part of the landscape. The park of the Lednice country house includes architectural objects like a remarkable Palm house, a unique Minaret and other minor structures.

(Dianina chrámu), Rybničního záměčku, Apollonova chrámu, Obelisku nebo Pohanska; byly situovány na křižovatce hlavních cest nebo na pomezí Moravy a Dolních Rakous (Hraniční záměček). Výhledy a průhledy jsou rovněž navzájem propojeny. Většina nabízí výhled na obě dominanty, Minaret a Kolonádu, avšak významná vizuální spojení existují i mezi dalšími skupinami saletů (Apollonův chrám, Belveder, Janův hrad, Lovecký záměček, Nový dvůr, Rybniční záměček, chrám Tří Grácií, Obelisk, kaple sv. Huberta aj.).

Důležitým krajinotvorným aspektem celé této oblasti je velmi široká škála domácích i exotických dřevin a koncept jejich výsadby. Nejbohatší skladba dřevin se nachází v parcích, kde se koncentrují v okolí dvou hlavních sídel a na březích rybníků ležících mezi Lednicí a Valticemi. Záměček Pohansko je postaven na místě důležitého hradiště Velkomoravského období, jehož původ sahá do

Taking the property as a whole, it is the mingling and interplay of Baroque and Romantic elements that gives it a special character: architecture and landscape are intimately associated with one another. All the buildings are sited with great care at high points, as in the case of the Kolonáda (Colonade), the Rendezvous, Rybniční záměček (Fishpond Manor) or Pohansko, at the crossing of major routes (the Obelisk), or at the boundary between Moravia and Lower Austria (Hraniční záměček). The view and vistas are also mutually linked. Most have views of the two dominant features, the Minaret and the Kolonáda, but there are also significant visual connections between other groups (the Temple of Apollo, Belvedere, Janohrad, the Hunting House, the New Farmyard, the Fishpond Manor, the Temple of Three Graces, the Obelisk and St Hubert Chapel etc.).

8. století. Stále dobře viditelné jsou téměř 2 kilometry masivního opevnění plochy hradiště o rozloze 28 ha. Archeologické vykopávky zde odhalily panský dvorec, kostel (jehož půdorys je zachován in situ), několik výrazných domů a bohaté pohřebiště.

Lednicko-valtická kulturní krajina je výjimečným příkladem plánovitě vytvořené kulturní krajiny, která je obzvláště působivá počtem a rozmanitostí kulturních a přírodních prvků.

Kritérium (i): Lednicko-valtická kulturní krajina představuje výjimečný umělecký počín, kterým došlo k harmonickému propojení kulturních památek z různých období s domácími i exotickými přírodními prvky a tím vzniklo mimořádné dílo, jež je odrazem lidské tvořivosti.

Kritérium (ii): Lednicko-valtická kulturní krajina se stala vzorem pro celé Podunají díky provázanosti barokního, klasicistního a novogotického architektonického stylu s přeměnou krajiny podle anglických romantických principů.

Kritérium (iv): Lednicko-valtická kulturní krajina je výjimečným příkladem kulturní krajiny navržené a záměrně vytvářené jediným šlechtickým rodem během století osvícenství, romantismu i pozdějších období.

Integrita

Statek zahrnuje území bývalého panství rodu Liechtensteinů. Jeho rozloha a vymezení jsou odpovídající. Všechny klíčové prvky, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty statku, se nacházejí uvnitř jeho hranic. Z důvodu charakteru areálu zde neexistuje nárazníková zóna. Ačkoliv se všechny významné prvky, které jsou nutné k vyjádření výjimečné světové hodnoty statku, nacházejí uvnitř jeho hranic, je třeba chránit klíčové pohledové body i vně jeho hranice. Z tohoto důvodu, stejně jako z důvodu blízkosti města Břeclavi a dalších obcí, by mohla být v budoucnu navržena nárazníková zóna pro udržení vizuální integrity. Statek má stabilizovaný systém územního plánování, nicméně zde existuje nebezpečí disharmonického územního rozvoje (například doprava, urbanizované části). Subjekty ochrany přírody vyvíjejí

An important element in the appearance of this entire area is the very wide range of native and exotic tree species and the planting strategy adopted. The greatest variety is to be found in the parklands which cluster around the two main residences and along the banks of the fishponds between Lednice and Valtice. The Pohansko Manor is built on the site of an important hillfort of the Great Moravian period dating from the 8th century. The 2 km of massive ramparts enclosing an area of 28 ha are still visible. Excavations have revealed the court of the ruler, a church (the plan of which is preserved in situ), several substantial houses and a rich burial ground.

The Lednice-Valtice Cultural Landscape is an exceptional example of a designed cultural landscape, which is made particularly impressive by the number and variety of cultural and natural elements that it contains.

Criterion (i): The Lednice-Valtice Cultural Landscape is an outstanding artistic creation that succeeds in bringing together in harmony cultural monuments from successive periods and both indigenous and exotic natural elements to create an outstanding work of human creativity.

Criterion (ii): By combining the Baroque, Classical and Neo-Gothic architectural styles and by transforming the landscape according to the English romantic principles, Lednice-Valtice estate served as a model throughout the Danube region.

Criterion (iv): The Lednice-Valtice Cultural Landscape is an outstanding example of a cultural landscape designed and created intentionally by a single family during the century of Enlightenment, the Romantic period and later on.

Integrity

The property includes the territory of the former estate of the Liechtenstein family. Its size and delimitation are appropriate. All the key elements conveying the Outstanding Universal Value of the property are situated within its boundaries. There is no buffer zone due to the characteristics of the site. Although the most important elements necessary to convey the Outstanding Universal Value are contained inside the property boundaries, there is a need to protect the key viewpoints outside the boundaries. Because of this fact and the proximity of the town Břeclav and of other villages, a buffer zone may be proposed in the future to keep the visual integrity. The property has a stabilized landscape planning, however, there is a risk of disharmonious development (e.g. transport, urban). Nature conservation

určitý tlak na některé části území, což narušuje zachování původního krajinného celku a jeho dřevin.

Autenticita

Lednicko-valtická kulturní krajina má vysokou autenticitu co se týče stávající formy a vzhledu. Ty jsou v plném souladu s představami majitelů, kteří areál po staletí vlastnili. Krajina se nadále vyvíjela v souladu s původními principy plánování. Knížecí zámky slouží jako architektonická muzea, jejich interiéry jsou citlivě udržovány a jsou přístupné veřejnosti. Všechny budovy jsou restaurovány za použití původních materiálů a technologických postupů. Exotické druhy stromů, jimiž je areál osázen, pocházejí ve velké míře ze semenáčků a semen, které byly dovezeny ze Severní Ameriky na počátku 19. století. Je prováděna jejich pravidelná údržba. Rostliny v unikátním palmovém skleníku v Lednici jsou pěstovány za použití tradičních metod, ve kterých zásadní roli hraje ruční práce.

Podmínky ochrany a správy

Lednicko-valtická kulturní krajina je chráněna zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Statek je prohlášen za krajinnou památkovou zónu. Zámky v Lednici a ve Valticích byly prohlášeny za národní kulturní památky. Statek nemá nárazníkovou zónu v důsledku charakteru daného místa, ale sousedí s dlouhodobě chráněnou krajinnou oblastí Pálava, jež byla spolu s celým statkem a dalším rozsáhlým územím zahrnuta do biosférické rezervace UNESCO, vyhlášené v roce 2003. Městské a obecní úřady v Lednici, Valticích, Podivíně a Hlohovci, Městský úřad v Břeclavi jako obec s rozšířenou působností a Krajský úřad Jihomoravského kraje nesou společnou zodpovědnost za ochranu kulturní krajiny, to vše pod metodickým dozorem Ministerstva kultury. Tlaky na rozvoj (například v oblasti dopravy a urbanistického rozvoje) jsou regulovány na základě výše uvedeného zákona a platných územních plánů, a to z hlediska uchování vizuální integrity statku. V tomto směru tedy jakákoliv činnost, jež by mohla mít na statek dopad, musí mít povolení od příslušných orgánů státní správy. Pro zachování vizuální integrity statku může být nicméně v budoucnu navržena nárazníková zóna.

Správa statku je podpořena meziúřadní řídicí skupinou. Management Plan existuje a jsou naplánovány jeho pravidelné aktualizace. Zodpovědnost za správu statku sdílí několik subjektů, které mají celostátní, krajskou nebo

organisations exert some pressure on the site that infringes the preservation of the original compound of the landscape and of the woody plants.

Authenticity

The Lednice-Valtice Cultural Landscape is of high authenticity concerning its present form and appearance, which conform closely with the ideas of successive owners over several centuries. The landscape has continued to evolve according to the original planning principles. The prince's country houses serve as architectural museums; their interiors are well maintained and open to the public. All buildings are restored using original materials and techniques. Exotic tree species planted on the grounds come, to a large extent, from seedlings and seeds imported from North America at the beginning of the 19th century.

They have been regularly maintained. Plants in the unique Palm house in Lednice are cultivated using traditional methods, with manual labour playing a considerable role.

Protection and management requirements

The Lednice-Valtice Cultural Landscape is protected by Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended. The property is designated a protected cultural landscape. The Lednice and Valdice country houses are designated national cultural heritage sites. The property does not have a buffer zone due to the characteristics of the site but it is neighbouring the Pálava Landscape Protected Area declared by UNESCO in 2003.

The Municipal Offices of Valdice, Břeclav, Lednice, Podivín, Hlohovec, the District Office of Břeclav and the Regional Office of the South Moravia Region share responsibility for the preservation of cultural landscape under the overall supervision of the Ministry of Culture. The pressure of development (e.g. transport, urban) is regulated by the Act mentioned above and by the valid land use plans with respect to the visual integrity of the property. So, any actions that might affect the property must be authorized by the appropriate state agencies and regional offices. Nevertheless, a buffer zone may be proposed in the future to keep the visual integrity of the property.

The property management is by an inter-branch steering group. The Management Plan is in place and regular updates are planned. The property management is provided by several stakeholders on the national, regional and local levels. There is a need to reinforce the role and involvement of the local communities as well as to make

místní působnost. Je třeba posílit roli a zapojení místních obcí a zajistit, aby byl statek spravován v souladu s principy udržitelnosti. Vhodným řešením by bylo zavedení systému správy areálu prostřednictvím site managera (koordinátora), včetně ze zákona vycházejících příslušných kompetencí, aby byla na principech participační správy a subsidiarity zajištěna koncepční i každodenní koordinace mezioborových zájmů v oblasti ochrany hodnot statku jako celku.

Národní památkový ústav jako příspěvková organizace finančně zajišťuje údržbu zámků a jejich ploch včetně drobných staveb, jež jsou součástí kompozice statku. Z důvodu velikosti statku a jeho složité vlastnické struktury jsou nastaveny individuální plány údržby. Finanční nástroje pro obnovu statku zahrnují především grantové a dotační tituly financované z programů Ministerstva kultury, které jsou určeny na údržbu a obnovu nemovitých kulturních památek a finanční zdroje, přidělované z jiných veřejných zdrojů. Na péči o areál rovněž přispívají obce ze svých fondů, soukromé instituce a spolupracující subjekty.

Od roku 2000 se na vnitrostátní úrovni připravují roční monitorovací zprávy, které slouží správcům statku, Ministerstvu kultury České republiky, Národnímu památkovému ústavu a ostatním zainteresovaným subjektům.

sure that the property is managed in accordance with sustainability. A suitable solution would be to develop a site management system (coordinator), including a legally based competence platform, to provide on principles of the participatory management and subsidiarity a conceptual, as well as daily co-ordination of interdisciplinary interests relating to the preservation of values of the whole property.

The state-funded institution National Heritage Institute provides finances for maintenance and conservation of both country houses, their grounds and along with some minor structures forming the composition of the property. Due to the property extent and the complex structure of ownership inside the property, individual maintenance schedules have been set. Financial instruments for the conservation of the property include grant schemes and funding through the programme of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the maintenance and conservation of the immovable cultural heritage and as well as financial resources allocated from other public budgets. Municipal funds, funds from private institutions and collaborating agencies also contribute to the conservation of the property.

Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the World Heritage property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- urbanistická struktura sídel • prostorová a funkční skladba pozemků a jejich ekosystémy • rezidenční zámky a stavby v krajině • krajinné struktury a jejich ekosystémy
- síť cest s alejemi a stromořadmi • parky a parkové upravené plochy • umělé i přírodní vodní toky a plochy • silueta horizontů krajiny • archeologické vrstvy

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- urban structure of settlements • space composition of the landscape and their ecosystems • residential palaces/villas and buildings in the countryside • spatial composition of the landscape and its ecosystems • network of ways, alleys and structure of tree avenues
- parks and landscaped grounds • artificial and natural elements (standing and running water) • silhouette of landscape horizons

5.7. HISTORICKÁ VESNICE HOLAŠOVICE (1998)

Jihočeský kraj, ORP České Budějovice

Datum zápisu: 5. 12. 1998

Kritéria zápisu: (ii), (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 861

<http://whc.unesco.org/en/list/861>

Web s informacemi o statku:

www.holasovice.eu

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad Jihočeského kraje

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad

České Budějovice

5.7. HOLAŠOVICE HISTORIC VILLAGE (1998)

South Bohemian Region, České Budějovice District

Date of Inscription: 5th December 1998

Criteria for Inscription: (ii), (iv)

Number at WH List: 861

<http://whc.unesco.org/en/list/861>

Property Website:

www.holasovice.eu

State Administration of Cultural Heritage:

South Bohemia Regional Office

Municipality with Extended Powers:

Municipal Authority of České Budějovice

200 m

200 m

200 m

200 m

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Historická vesnice Holašovice leží v Jihočeském kraji v České republice, 17 km západně od Českých Budějovic a 24 km severně od Českého Krumlova.

Ve vesnici je celkem 23 usedlostí, které jsou situovány kolem obdélníkové návsi s kaplí sv. Jana Nepomuckého, křížem, kovárnou a malým rybníčkem.

Holašovice jsou dobře zachovaným, výjimečně uceleným příkladem tradiční střeoevropské vesnice, která obsahuje celou řadu selských staveb mimořádné kvality z 18. a 19. století.

Téměř všechny usedlosti mají stejné dispoziční uspořádání; obvyklé půdorysné schéma ve tvaru písmene U s dvorem uprostřed. Návesní štíty se štukovou výzdobou jsou ve stylu označovaném jako „jihočeské selské baroko“. Zpravidla je na nich uveden rok, kdy byl dům postaven, a dále obsahují drobné dekorativní prvky; vše je vyvedeno v pestrých barvách. Holašovičtí mistři stavitelé napodobovali zdobné prvky inspirované panskými a měšťanskými stavbami v Čechách a Rakousku. Kromě velkých usedlostí zahrnuje historická vesnice Holašovice i několik drobnějších venkovských staveb.

Malá kaple sv. Jana Nepomuckého se vyznačuje vysokým zvonovitým štítem. Má sedlovou střechu, z jedné strany zvalbenou, zakončenou lucernou se zvoničkou na čtyřech pilířích. Interiér je zaklenutý valenou klenbou se dvěma výsečemi. Kovárna a obydlí kováře jsou přízemní budovy se sedlovou střechou. Kovárna je směrem k návsi otevřena typickým obloukovým vjezdem (nyní je uzavřena, neboť objekt je v současné době neobydlen).

Kritérium (ii): Obzvláštní význam Holašovic spočívá ve skutečnosti, že reprezentují spojení dvou venkovských stavebních tradic, jež vytvořily výjimečný a přetrvávající styl, známý jako „jihočeské selské baroko“.

Kritérium (iv): Výjimečná ucelenost a vynikající dochování Holašovic a tamních staveb činí z vesnice mimořádný příklad tradičního venkovského sídla ve střední Evropě.

Integrita

Všechny významné prvky, v nichž spočívá výjimečná světová hodnota historické vesnice Holašovice, se

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief synthesis

The Holašovice Historic Village is situated in the South Bohemian Region of the Czech Republic, 17 km west of České Budějovice and 24 km north of Český Krumlov.

The village includes twenty-three farmsteads which are placed around a rectangular village green, with the chapel of St John of Nepomuk, a cross, a forge and a small fish-pond.

Holašovice is an exceptionally complete and well-preserved example of a traditional central European village, containing a number of high-quality vernacular buildings from the 18th and 19th centuries.

Almost all the farms are built according to the same pattern; usually, they are U-shaped with a farmyard in the middle. The gables facing the village green and their stucco decoration are in a style known as South Bohemian “Folk Baroque”. Almost always, they feature the year of foundation of the house as well as some decorative elements; all of it is painted in a variety of colours. In fact, on the facades, Holašovice master-builders replicated decorations inspired by manorial buildings of Bohemia and Austria. In addition to large farmsteads, the Holašovice Historic Village includes several farming houses which are much smaller.

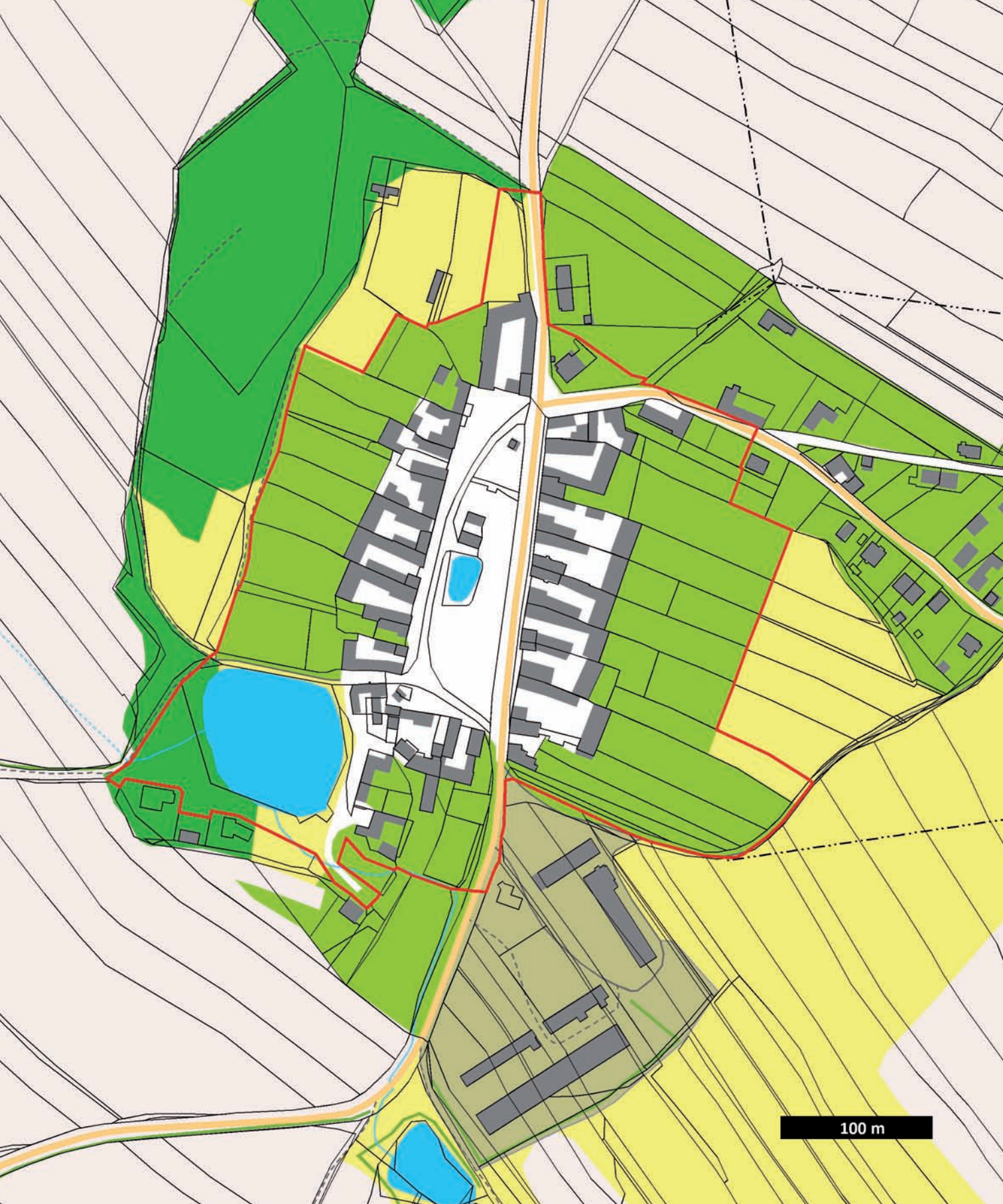
The small chapel of St John of Nepomuk features a high bell-shaped facade. It has a gable roof and a hip roof on one side, as well as a lantern-turret on four pillars with a bell. The interior is vaulted and closed by two lunettes. The village forge and the blacksmith’s house are single-storey buildings with a gable roof. The forge features a typical arched opening overlooking the village green (now closed since the building is presently inhabited).

Criterion (ii): Holašovice is of special significance in that it represents the fusion of two vernacular building traditions to create an exceptional and enduring style, known as South Bohemian “Folk Baroque”.

Criterion (iv): The exceptional completeness and excellent preservation of Holašovice and its buildings make it an outstanding example of traditional rural settlement in Central Europe.

Integrity

All the key elements which the Outstanding Universal Value of the Holašovice Historic Village is based upon are

100 m

nacházejí uvnitř hranic statku. Hranice a velikost chráněného území jsou odpovídající. Historická vesnice má stabilizovanou strukturu, v níž nejsou plánovány žádné změny. Částečné stavební úpravy provedené v některých objektech nijak zásadně neovlivnily jejich charakter. Pokud jde o hmotové řešení a detaily mladších staveb, vždy byly respektovány stavební tradice. Není zjevný žádný tlak na novou výstavbu, který by mohl ohrozit vizuální integritu chráněného statku v rámci jeho hranic. Nárazníková zóna je vymezena, ale existuje určitá potenciální hrozba stavebního rozvoje, který by mohl mít vážný dopad na vizuální integritu statku a mohl by i ohrozit vizuální integritu celého chráněného území.

Autenticita

Vesnice Holašovice je dokonale zachovalým a výjimečně uceleným příkladem tradiční středoevropské vesnice, která obsahuje velké množství velmi cenných vernakulárních staveb z 18. a 19. století. Vesnice si zachovala svůj původní středověký půdorys, parcelaci a historický vzhled. Proto je autenticita půdorysu a parcelace, které byly stabilizovány v 19. století, velmi vysoká. To dokládají i rané mapy vzniklé při katastrálním mapování.

Řada jednotlivých usedlostí si zachovala ve svém půdorysu a charakteru exteriérů podstatnou míru autenticity. Nicméně, některé budovy byly radikálně upraveny, zejména jejich interiéry, které byly zmodernizovány a následně využity jako výměnky.

Podmínky ochrany a správy

Historická vesnice Holašovice je chráněna zákonem č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Dvacet jedna usedlostí okolo návsi, kovárna a bývalé obydlí kováře uprostřed návsi jsou na základě výše uvedeného zákona prohlášeny za kulturní památky a v souladu s ním chráněny.

Většina budov, jež jsou součástí chráněného statku, je v soukromém vlastnictví. V obecním vlastnictví jsou: usedlost čp. 18 (obecní hospoda), kovárna a obydlí kováře čp. 23 a budova čp. 43, kaple a další církevní objekty (kříže, kapličky).

Management Plan je v platnosti a je průběžně aktualizován. Odpovědnost za správu statku nese Obec Jankov, kam Holašovice administrativně spadají. Tato obec

situated within its boundaries. The boundaries and the size of the property are appropriate. The historic village has a stabilised structure inside which no change is planned. Partial improvements that have been made in various buildings have had only small impact on them. As regards to the volumes and details of the new buildings, there was a consistent respect for tradition. No planned pressure exists concerning new constructions that could jeopardize the visual integrity of the conservation area, within its boundaries. The buffer zone is delimited but subject to threats coming from potential urban development that might have a serious impact on the visual context of the property and that could also jeopardize the visual integrity of the protected area as a whole.

Authenticity

The village of Holašovice is a perfectly preserved and exceptionally complete example of a central European village built on a traditional ground that includes a large number of 18th and 19th century highly valuable vernacular buildings. The village has kept its original medieval layout, land parcelling and its historical appearance. Hence, the authenticity of the layout and of the land parcelling of the village, which have been stabilized in the 19th century, is very high. This assertion is documented by the early maps produced by cadastral surveys.

A number of the individual farmsteads have preserved a substantial measure of authenticity in their internal layouts and external features. However, others have undergone radical changes, especially to their interiors, which have severely reduced their overall authenticity; this is especially applicable to the buildings used as retirement homes.

Protection and management requirements

The Holašovice Historic Village is designated a village heritage reservation under Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended. Twenty-one farmsteads around the central village green and the forge and the blacksmith's house in the centre of the village green are designated cultural heritage assets and protected under the Act mentioned above.

Most buildings that are part of the property are privately owned. In municipal ownership there are: farmstead No 18 (village pub), the forge and the blacksmith's house No 23 and house No 43, the chapel and other religious objects (crosses, sanctuaries).

The Management Plan of the property is in effect and is updated regularly. The property management is

zajišťuje údržbu, fungování a rozvoj statku. Vzhledem k rozsahu a složité struktuře vlastnictví byly nastaveny individuální harmonogramy údržby.

Nárazníková zóna byla vymezena v souladu s platnými předpisy. Její hranice je totožná s ochranným pásmem vesnické památkové rezervace. Nicméně potenciální stavební rozvoj by mohl mít vliv na vizuální integritu statku v kontextu s okolní krajinou. V územním plánu byla ke zmírnění tohoto rizika přijata opatření. Předpokladem pro novou výstavbu na rozvojových plochách je zpracování regulačních plánů, územních plánů a studií, které stanoví podrobné regulativy v těchto lokalitách.

Finanční nástroje na ochranu statku zahrnují především grantové a dotační tituly financované z programů Ministerstva kultury České republiky, které se zaměřují na zachování, údržbu a ochranu nemovitého kulturního dědictví a památkově chráněných území, a rovněž finanční prostředky přidělované z veřejných zdrojů.

Od roku 2000 jsou na vnitrostátní úrovni zpracovávány roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na výkonu správy statku.

a responsibility of the municipality of Jankov whose administrative powers cover Holašovice. This municipality provides the maintenance, functioning and development of the property. Because of the size of the site and of the complex structure of the properties, individual maintenance schedules have been set.

The buffer zone has been defined in accordance with applicable regulations. It is identical to the protective zone of the village heritage reservation. However, the potential urban development might have an impact on the visual context of the property with the surrounding landscape. Several measures, which are integrated in the actual development plan, were taken to mitigate this risk. Precondition for new construction in major development areas is the establishment of regulatory plans, zoning plans and studies, which will determine detailed regulations in these localities.

Financial instruments for the conservation of the property namely include grant schemes and funding through the programme of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the maintenance and conservation of the immovable cultural heritage, as well as financial resources allocated from other public budgets.

Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve World Heritage property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- urbanistická struktura
- dochovaný půdorys a dispozice usedlostí
- specifické dekorace průčelí
- materiály a historické konstrukce

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- urban structure
- preserved layout and architectural structure of farmsteads
- specific decorations of facades
- materials and historic structures

5.8. ZAHRADY SE ZÁMKEM V KROMĚŘÍŽI (1998)

Sériový statek světového dědictví o dvou částech:

- Podzámecká zahrada a zámek (860-001)
- Květná zahrada (860-002)

Zlínský kraj, ORP Kroměříž

Datum zápisu: 2. 12. 1998

Kritéria zápisu: (ii), (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 860

<http://whc.unesco.org/en/list/860>

Web s informacemi o statku:

www.zamek-kromeriz.cz

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad Zlínského kraje

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Kroměříž

5.8. GARDENS AND CASTLE AT KROMĚŘÍŽ (1998)

Serial World Heritage Property with two component parts:

- Castle Garden and Castle (860-001)
- Pleasure Garden (860-002)

Zlín Region, Kroměříž District

Date of Inscription: 2nd December 1998

Criteria for Inscription: (ii), (iv)

Number at WH List: 860

<http://whc.unesco.org/en/list/860>

Property Website:

www.zamek-kromeriz.cz

State Administration of Cultural Heritage:

Zlín Regional Office

Municipality with Extended Powers:

Municipal Authority of Kroměříž

Podzámecká zahrada

zámek

Květná zahrada

200 m

200 m

200 m

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Soubor skládající se z arcibiskupského zámku, přilehlé Podzámecké zahrady a nedaleké Květné zahrady se nachází v centru historického města Kroměříž ve Zlínském kraji v České republice.

Zahrady a zámek v Kroměříži jsou příkladem raně barokního architektonického souboru, který do střední Evropy, zničené třicetiletou válkou, přinesl velmi hodnotnou architekturu italského původu, ve spojení s vysoce kvalitním sochařstvím, malířstvím a užitným uměním. V Květné zahradě bylo zahradní umění dovedeno až na samý vrchol dokonalosti, když zde byly s naprostou virtuozitou uplatněny technické možnosti využití vody. Podzámecká zahrada je mimořádnou ukázkou tvůrčího sblížení středoevropského zahradního umění se širšími evropskými trendy krajinářských parků. Květná zahrada ovlivnila tvorbu zahrad na Moravě a vliv zámku sahal ještě dále, až do oblasti Podunají.

Zahrady a zámek v Kroměříži jsou výjimečně intaktním a zachovalým příkladem barokního aristokratického souboru (v daném případě sídla vlivného olomouckého biskupa), který se skládá z rezidence, Květné zahrady a rozsáhlé Podzámecké zahrady, která odráží též období romantismu 19. století.

Monumentální barokní zámek se nachází v severní části městského centra a je volně stojící budovou se čtyřmi křídly obklopujícími nádvoří ve tvaru lichoběžníku. Interiéry se vyznačují výjimečně bohatou výzdobou a hodnotnými uměleckými sbírkami. S Podzámeckou zahradou zámek spojují rozlehlé místnosti v přízemí (sala terrena), kde jsou jeskyně (grotty), z nichž jedna je napodobeninou dolu.

Podzámecká zahrada má rozlohu 58 ha a je osázena řadou exotických druhů stromů (jehličnatých i listnatých), a to jak solitéry, tak i skupinami. Rovněž se zde nacházejí i některé významné architektonické prvky, mezi něž patří polokruhová kolonáda v pozdně klasicistním slohu, zřízená v roce 1846 pro sochy z Pompejí, podle kterých má i svůj název: Pompejská kolonáda. Na západním okraji je honosná budova Maxova statku v empírovém slohu s působivým sloupovím a výraznými bočními křídly. Tři elegantní litinové můstky – Stříbrný, Vázový a Lucernový – byly vyrobeny v arcibiskupské slévárně. Původně barokní zahrada byla koncem 18. a počátkem 19. století pod vlivem romantismu přetvořena na krajinářský park.

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief synthesis

The ensemble formed by the archiepiscopal castle, an adjacent garden (Podzámecká zahrada) and a pleasure garden (Květná zahrada) situated nearby, is located in the historic centre of the town of Kroměříž, in the Zlín region of the Czech Republic.

The “Gardens and Castle at Kroměříž” illustrate a type of early Baroque architectural ensemble which introduced to Central Europe, ravaged by war, high architectural values of Italian origin, linked with high-quality sculpture, paintings, and applied arts and enhanced by the acme of garden design in which the technological potential of the use of water was developed with virtuosity. The Castle Garden demonstrates, in an extraordinary way, the creative affinity between the garden art of Central Europe and broader European trends in the design of landscape parks. The Pleasure Garden influenced Moravian garden design, whilst the influence of the Castle spread further, to the Danube region.

The “Gardens and Castle at Kroměříž” constitute a remarkably well preserved and basically unchanged example of a Baroque aristocratic ensemble (in this case the seat of an influential ecclesiastic) of residence and pleasure garden, with a larger park that reflects the Romanticism of the 19th century.

The monumental Baroque castle located in the northern part of the town centre is a freestanding edifice with four wings around a trapezoidal central courtyard. It contains richly decorated interiors, as well as valuable art collections. The castle is linked to the garden through spacious ground-floor rooms (sala terrena) with grottoes, one of them imitating a mine.

The Castle Garden with an area of 58 ha includes a number of exotic tree species (coniferous and deciduous) that stand isolated or in groups, as well as several important architectural elements. Among them, a semi-circular colonnade in classical style built in 1846 to house sculptures from Pompeii, after which it was named the Pompeian Colonnade. On the western periphery, the Max's Farmstead is a luxurious building in French Empire style, with an impressive colonnade and projecting wings. Cast iron, produced at the archiepiscopal foundry, was used to build three elegant bridges: the Silver Bridge, the Vase Bridge and the Lantern Bridge. This garden, which

Podzámecká zahrada

zámek

Květná zahrada

100 m

100 m

100 m

100 m

Květná zahrada o rozloze 14,5 ha se nachází v jihozápadní části centra města. Jedná se o formální zahradu italského stylu, do níž se vstupuje 244 metrů dlouhou arkádovou lodžii se sochami a bustami, která se otevírá do první části zahrady, jejímž nejpůsobivějším prvkem je rotunda na osmibokém půdorysu. Geometrické partery, symetricky uspořádané kolem rotundy, obsahují bludiště a květinové záhony oddělené nízkými živými ploty. Na tuto část zahrady navazuje další, mezi jejíž hlavní prvky patří dva nízké valy s altánky a dvěma obdélníkovými bazény, symetricky založenými po obou stranách hlavní osy zahrady. Odtud lze vinoucí se pěšinou dojít k voliérě a nádhernému skleníku. Kompozice a vzhled Květné zahrady (1665–1675) jsou prakticky intaktní, což z ní činí mimořádně vzácný příklad barokní zahrady.

Kritérium (ii): Soubor v Kroměříži, obzvláště pak Květná zahrada jako jedna z nejdůležitějších zahrad své doby, hrál zásadní roli ve vývoji barokních zahrad a koncepcí rezidencí ve střední Evropě.

Kritérium (iv): Zahrady a zámek v Kroměříži jsou jedinečně zachovaným příkladem biskupského paláce a souvisejících zahrad ze 17. a 18. století.

Integrita

Statek obsahuje všechny důležité prvky k vyjádření výjimečné světové hodnoty, a to jak v případě bývalé barokní rezidence tak i obou zahrad. Jeho vymezení a rozloha jsou odpovídající.

Žádný z atributů statku není ohrožen. Zámek a přilehlá Podzámecká zahrada, stejně jako Květná zahrada, se nacházejí na území městské památkové rezervace, jež je shodná s nárazníkovou zónou. Na území statku i nárazníkové zóny nejsou očekávány žádné změny urbanistické struktury. Vizualní integrita statku není ohrožena. Podle platných předpisů a územního plánu podléhá nová výstavba v nárazníkové zóně a s ní spojená rizika předchozímu schválení příslušnými orgány včetně orgánů památkové péče.

was designed with a Baroque layout, was restyled under the influence of the Romantic landscape style of the late 18th and early 19th centuries.

The Pleasure Garden with an area of 14.5 ha is situated in the south-western part of the town centre. It is a formal garden in Italian style that is entered by a 244 m-long arcaded gallery with statues and busts on display, before it opens up onto the first section of the garden whose most striking feature consists in an octagonal rotunda. Geometrical parterres, symmetrically arranged around the rotunda, include mazes and flower beds defined by low espalier hedges. This part of the garden leads to a section whose main features include two low mounds with arbours and two rectangular basins that are aligned symmetrically on both sides of the main axis of the garden. This section allows access to the aviary and to the beautiful greenhouses by a spiral path. The design and the appearance of the Pleasure Garden (1665–1675) remained almost intact, making it an extremely rare example of a Baroque garden.

Criterion (ii): The ensemble at Kroměříž, and in particular the Pleasure Garden, played a significant role in the development of the design of Baroque gardens and palaces in Central Europe.

Criterion (iv): The Gardens and Castle at Kroměříž are an exceptionally complete and well-preserved example of a princely residence and its associated landscape of the 17th and 18th centuries.

Integrity

The property includes all the key elements that convey its Outstanding Universal Value, i.e. the former Baroque residence and both gardens. Its delimitation and size are appropriate.

None of the attributes of the property is threatened. The castle and its adjacent garden as well as the Pleasure Garden are located in the territory of the urban heritage reservation, which comprises a buffer zone. In the territory of the property and its buffer zone, no change is expected in the urban development. The visual integrity of the property is not threatened. In accordance with the existing regulations and with the applicable land use plan, any risk of new construction in the buffer zone is subject to a preliminary review by competent authorities, including those responsible for state heritage preservation.

Autenticita

Míra autenticity tohoto souboru je velmi vysoká. Zámek si ve vysoké míře udržel svoji původní podobu a výzdobu. Díky restaurátorským a renovačním pracím, opírajícím se o důkladné studie, získávají v současné době obě zahrady znovu svůj původní vzhled a krásu. Všechny tyto restaurátorské práce probíhají v souladu s osvědčenými postupy památkové péče a za použití historických materiálů a technologických postupů. Tyto principy se uplatňují též v případě obou zahrad a garantují tak ochranu jejich vysoké autenticity.

Podmínky ochrany a správy

Statek je chráněn zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Zahrady a zámek v Kroměříži byly prohlášeny národní kulturní památkou a tudíž podléhají nejvyššímu stupni právní ochrany týkající se památkové péče. Na soubor se rovněž vztahuje vyhláška ministerstva kultury č. 1589/78 VI/1, podle níž bylo historické jádro Kroměříže vyhlášeno městskou památkovou rezervací. Nárazníková zóna je vymezena na základě platných předpisů a odpovídá městské památkové rezervaci.

Arcibiskupský zámek a Podzámecká zahrada jsou ve vlastnictví Římskokatolické církve, zastoupené Arcibiskupstvím olomouckým. Květná zahrada je ve vlastnictví státu zastoupeného jím financovanou organizací – Národním památkovým ústavem. Management Plan je v účinnosti a jsou naplánovány jeho pravidelné aktualizace. Zodpovědnost za správu statku náleží příslušným vlastníkům statků, resp. jimi za tímto účelem zřízeným organizacím. Tyto subjekty rovněž odpovídají za plánování a zajištění údržby, provozu a propagaci památky. Jejich činnost je financována z vlastních prostředků a z účelových finančních nástrojů, jako jsou grantové a dotační tituly programů Ministerstva kultury České republiky, jež jsou určeny k financování nemovitých kulturních památek, a také z finančních prostředků vyčleněných z veřejných zdrojů. Z památkového hlediska je stav statku dobrý.

Od roku 2000 se na vnitrostátní úrovni připravují roční monitorovací zprávy, jež slouží správcům statku, Ministerstvu kultury České republiky, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na výkonu správy statku.

Authenticity

The degree of authenticity of this ensemble is high. In fact, the original design and decorations of the castle have been preserved to a very high extent. Currently, the two gardens are regaining their original appearance and their splendour through restoration and rehabilitation based on in-depth technical studies. All these restoration works are carried out in accordance with recognized heritage conservation practices and historical materials and construction techniques are used. These principles are also applied to the two gardens, thus guaranteeing the preservation and protection of their authenticity.

Protection and management requirements

The protection of the property is governed by the Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended. The gardens and the castle are designated national cultural heritage sites and thus enjoy the highest level of legal protection as far as heritage preservation is concerned. The ensemble is also covered by Decree No. 1589/78 VI/1 of the Ministry of Culture, which designated the historic centre of Kroměříž as an urban heritage reservation. The buffer zone is defined in accordance with existing regulations and it is identical to the urban heritage reservation.

The archiepiscopal castle and the adjacent Castle Garden (Podzámecká zahrada) are owned by the Roman Catholic Church, represented by the Archbishopric at Olomouc. The Pleasure Garden (Květná zahrada) is owned by the Czech State represented by the state-funded institution, i.e. the National Heritage Institute. The Management Plan of the property is in effect and is scheduled for regular updates. The responsibility for the property management goes to the relevant owners, to specific organizations that have been established for this purpose. These bodies are also responsible for the conservation schedule of the property, for its maintenance, functioning and promotion. Their activities are funded by their budgets and by special-purpose financial instruments, such as grant schemes and funding through the programme of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the conservation of the immovable cultural heritage, as well as financial resources allocated from other public budgets. As regards to heritage conservation, the property is in good condition.

Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the World Heritage property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

Podzámecká zahrada a zámek

- soubor knížecího (biskupského) paláce a přidružené zahrady • dispozice zámku a jeho vybavení • architektonické a kompoziční rozvržení a vybavení zahrady • druhová skladba výsadby • archeologické dědictví

Květná zahrada

- architektonické a kompoziční rozvržení a vybavení zahrady • druhová skladba výsadby

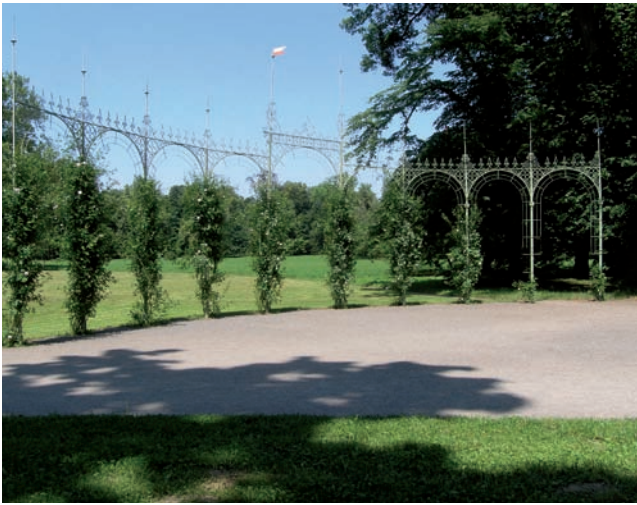
ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Castle Garden and Castle

- ensemble of the princely (bishop) palace and the adjacent garden • layout of the palace and its interior • garden design and equipment • plant species • archaeological heritage

Pleasure Garden

- garden design and its equipment • plant species

5.9. ZÁMEK V LITOMYŠLI (1999)

Pardubický kraj, ORP Litomyšl

Datum zápisu: 2. 12. 1999

Kritéria zápisu: (ii), (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 901

<http://whc.unesco.org/en/list/901>

Oficiální web statku:

<https://www.zamek-litomysl.cz/cs>

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad Pardubického kraje

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Litomyšl

5.9. LITOMYŠL CASTLE (1999)

Pardubice Region, Litomyšl District

Date of Inscription: 2nd December 1999

Criteria for Inscription: (ii), (iv)

Number at WH List: 901

<http://whc.unesco.org/en/list/901>

Property Website:

<https://www.zamek-litomysl.cz/cs>

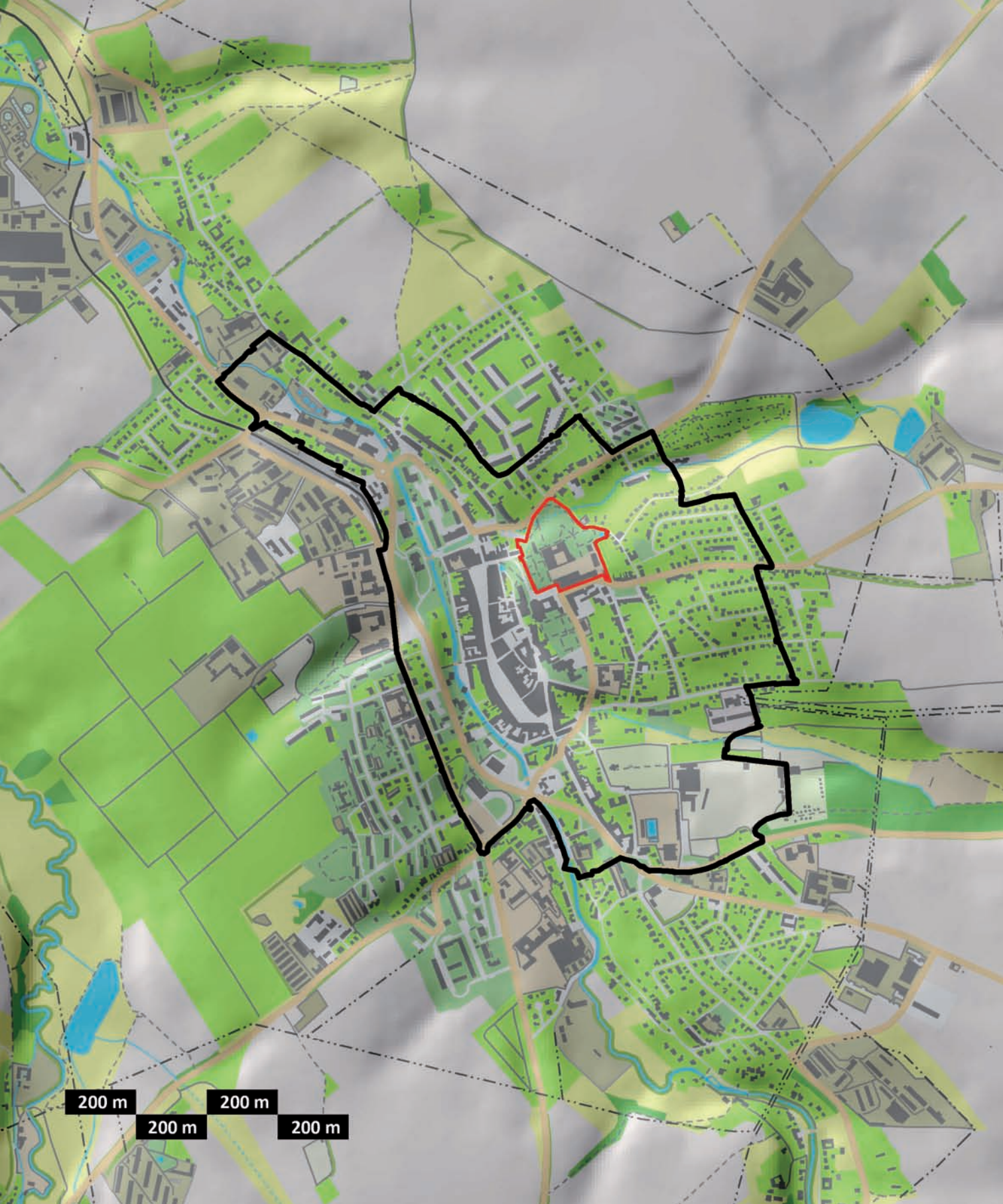
State Administration of Cultural Heritage:

Pardubice Regional Office

Municipality with Extended Powers:

Municipal Authority of Litomyšl

200 m

200 m

200 m

200 m

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Zámek Litomyšl je výjimečným příkladem arkádového renesančního venkovského sídla, typu stavby, který vznikl v Itálii a dále se vyvíjel v českých zemích, kde vytvořil zralou formu se specifickou architektonickou hodnotou. Litomyšl, která se nachází na důležitém komunikačním uzlu na hlavní trase mezi Čechami a Moravou, v Pardubickém kraji, byla opevněným centrem na kopci, kde nyní stojí zámek.

Práce na renesanční budově začaly v roce 1568 pod dohledem Jana Baptisty Avostalis (Giovanni Battista Aostalli), ke kterému se brzy připojil jeho bratr Oldřich (Ulrico). Většina prací byla dokončena do roku 1580. Interiér zámku prošel úpravami v letech 1792 až 1796 podle návrhů Jana Kryštofa Habicha, který však pečlivě zachoval vytříbený renesanční vzhled budovy s působivými štíty.

Zámek je čtyřkřídlá, třípatrová stavba s asymetrickým uspořádáním. Západní křídlo je největší, zatímco v jižním křídle je dvoupodlažní arkádová galerie, která uzavírá hlavní vnitřní čtvercové nádvoří a která je jedinečným znakem litomyšlského zámku. Klenuté arkádové ochozy pokračují kolem západní a východní strany nádvoří. V jihovýchodním rohu východního křídla se nachází zámecká kaple. Jeden z nejpozoruhodnějších prvků interiéru zámku představuje jedinečné klasicistní divadlo z let 1796–1797 v západním křídle. Původní výmalba hlediště, scénické dekorace a jevištní technika zůstaly dochovány.

Zámek má bohatě zdobené interiéry, zpravidla renesanční, s bohatou pozdně barokní či klasicistní výzdobou ve formě propracovaných omítek a nástěnných a stropních maleb.

Veškeré budovy patřící k zámku byly postaveny nebo přestavěny v rámci stavebních úprav, kterými sám zámek v průběhu času procházel, což se také odráží v jejich architektonických stylech.

Z hospodářských staveb je nejzajímavější pivovar, místo narození Bedřicha Smetany, jednoho z největších českých hudebních skladatelů všech dob. Stojí jižně od prvního nádvoří. Původně byl postavený jako doplněk zámeckého areálu, rovněž s renesanční sgrafitovou výzdobou, po požáru roku 1728 byl barokně přestavěn známým architektem Františkem Maxmiliánem Kaňkou, kdy získal svůj současný vzhled a poté znovu upravován ve druhé polovině 18. století. Součástí souboru je také bývalá

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief synthesis

The Litomyšl Castle is an outstanding example of an arcaded Renaissance country residence, a type of structure first invented in Italy and then developed in the Czech Lands to create a mature form with special architectural value. Situated at an important communications junction on the main route between Bohemia and Moravia, in the Pardubice region, Litomyšl is a fortified centre on the hill where the castle now stands.

The work on the Renaissance building began in 1568 under the supervision of Jan Baptista Avostalis (Giovanni Battista Avostalli), who was soon joined by his brother Oldřich (Ulrico). Most of the work had been completed by 1580. The castle interior underwent alterations between 1792 and 1796, based on the designs of Jan Kryštof Habich, but he was careful to preserve the fine building's Renaissance appearance with impressive gables.

The castle is a four-winged, three-storeyed structure with an asymmetrical disposition. The western wing is the largest, whereas the southern wing is a two-storeyed arcaded gallery, closing the second square courtyard (a feature that is unique to Litomyšl). The groin-vaulted arcading continues around the western and eastern sides of the courtyard. The south-eastern corner of the eastern wing contains the castle chapel. One of the most striking features in the interior of the castle consists in the fine neoclassical theatre from 1796–1797 in the western wing. The original painted decoration of the auditorium, stage decorations and stage machinery have survived intact.

The house has richly decorated interiors, basically Renaissance in form and with lavish late Baroque or neoclassical ornamentation in the form of elaborate plasterwork and wall and ceiling paintings.

The buildings associated with the castle were all built or rebuilt during the course of the modifications that the castle itself underwent over time, and this is reflected in their architectural styles.

Among the ancillary buildings, the most interesting is the Brewery, the birthplace of Bedřich Smetana, one of the greatest Czech composers of all time. It lies to the south of the first courtyard. Originally constructed to complement the castle, with Renaissance *sgraffito* decoration, it was remodelled by the well-known architect František Maximilián Kaňka after the 1728 fire and

100 m

pravidelná francouzská zahrada s barokním pavilonem (salettou) a anglický park z 18. století.

Kritérium (ii): Zámek Litomyšl je vynikajícím a dokonale zachovaným příkladem arkádového zámku. Jedná se o příklad stavebního typu, který vznikl v Itálii a následně se rozvinul v Českých zemích, kde vytvořil vyspělou formu obzvláštní architektonické kvality.

Kritérium (iv): Zámek Litomyšl výjimečným způsobem dokládá způsob, jakým se vyvíjela šlechtická sídla ve střední Evropě v době renesance pod vlivem nových uměleckých směrů.

Integrita

Všechny významné prvky, na nichž je založena výjimečná světová hodnota statku, tedy bývalé šlechtické sídlo, zahrada, vstupní nádvoří a hospodářské budovy, leží uvnitř jeho hranice.

Její vymezení a rozsah jsou odpovídající. Žádný z fyzických atributů statku není ohrožen. Zámek si zachoval všechny své původní znaky (celistvost souboru a půdorys hlavní budovy), svou vysokou uměleckou kvalitu (konceptem třípodlažních arkádových galerií, scénickými sgrafity, pozdně barokně-klasicistní interiérovou výzdobou) a vztah souboru v rámci struktury města. Vizuální osy zůstaly rovněž zachovány. Nárazníková zóna je vymezena a zahrnuje prohlášenou městskou památkovou rezervaci včetně jejího ochranného pásma, obě mají stabilizovanou urbanistickou skladbu.

Autenticita

Autenticita statku je vysoká. Jednotlivé složky souboru jsou vzájemně fyzicky provázány ve svém původním stavu, přičemž celek si zachovává své prostorové vazby i v rámci širšího urbanistického kontextu. Postupné úpravy a restaurátorské práce, které se uskutečnily během několika set let, jsou respektovány. Nebyl učiněn žádný pokus o selektivní představení určitého období, ale zámek je prezentován jako celek ve svém organickém vývoji. Současná forma zámku a jeho vzhled, včetně podlaží s otevřenými renesančními arkádami na nádvoří a sgrafitové výzdoby průčelí a štítů, vycházejí z původního konceptu. Restaurátorské práce, při kterých se používají výhradně historické materiály a technologické postupy, jsou prováděny v souladu s mezinárodními standardy památkové péče.

received what is its present appearance. The ensemble also includes the former French formal garden with its saletta (pavilion) in the Baroque style and an 18th-century English-style park.

Criterion (ii): Litomyšl Castle is an outstanding and immaculately preserved example of the arcaded castle, a type of building first developed in Italy and modified in the Czech Lands to create an evolved form of special architectural quality.

Criterion (iv): Litomyšl Castle illustrates in an exceptional way the aristocratic residences of Central Europe in the Renaissance and their subsequent development under the influence of new artistic movements.

Integrity

All the key elements which the outstanding universal value of the property is based upon, e.g. the former aristocratic residence, the garden, the entrance courtyard and the outbuildings, are located within its boundaries.

Its delimitation and size are appropriate. None of the physical attributes of the property are under threat. The castle has retained all of its original features (the integrity of the ensemble and the ground plan of the main building), its high artistic quality (the formal logic of the three-storeyed arcaded galleries, the scenic *sgraffiti*, the “Late Baroque Classical” interior decoration) and the relation of the ensemble to its urban setting. The vistas have also been preserved. The buffer zone is delimited; it consists of a declared urban heritage reservation and its protective zone, which both have stabilized urban structures.

Authenticity

The authenticity of the property is high. The individual components remain physically integrated with one another in their original state, whilst the complex retains its spatial relationship with its historic urban setting. The successive modifications and conservation works that have taken place over several hundred years have been respected. No attempt has been made to select a particular period to display, but instead the organic evolution is presented in its entirety. The current form and appearance, including the floors with open Renaissance arcades in the courtyard and *sgraffito* decorations on the facades and on the gables, are defined by the original design. Restoration works have been performed using the materials and historical techniques that complied with international standards for heritage conservation.

Podmínky ochrany a správy

Statek je chráněn zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, jako národní kulturní památka. Díky tomu se mu dostává nejvyššího stupně právní ochrany. Nárazníková zóna se skládá z historického jádra města, které bylo prohlášeno městskou památkovou rezervací, a z jeho vlastního ochranného pásma. Na území statku a jeho nárazníkové zóny nejsou plánovány žádné změny.

Udržitelné využívání hospodářských budov je hlavním cílem dokončeného projektu Revitalizace Zámeckého vrchu, který také zahrnuje některé současné, avšak reverzibilní architektonické zásahy v rámci statku. Klíčové dlouhodobé problémy hlavní budovy zámku (nevhodné užívání či počínající chátrání jednotlivých částí) jsou řešeny nově zpracovaným projektem, který reflektuje i zkušenosti s projektem Revitalizace Zámeckého vrchu.

Zodpovědnost za správu statku se dělí mezi státní organizaci Národní památkový ústav a Městský úřad Litomyšl, které jsou zodpovědné za údržbu, ochranu a propagaci statku. Management Plan statku je v procesu přípravy. Finanční nástroje pro zachování statku zahrnují především grantové a dotační tituly financované z programů Ministerstva kultury České republiky, které jsou určeny na údržbu a zachování nemovitého kulturního dědictví. Dále jsou to finanční prostředky přidělované z jiných veřejných zdrojů. Údržba statku je prováděna v souladu s plánovaným harmonogramem.

Od roku 2000 se na vnitrostátní úrovni připravují roční monitorovací zprávy, které slouží správcům statku, Ministerstvu kultury České republiky, Národnímu památkovému ústavu a ostatním zainteresovaným subjektům.

Protection and management requirements

The property is protected under Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended as a designated national cultural heritage site. It thus enjoys the highest degree of legal protection. The buffer zone of the property consists of the historic centre of the town, which is designated as an urban heritage reservation and has a protective zone itself. On the territory of the property and of its buffer zone, no change in the urban area is planned.

Sustainable use of ancillary buildings is the main goal of the completed Castle Hill Revitalization project, which also includes some contemporary, however reversible, architectural interventions within the property. Key long-term issues of the main castle building (inadequate use or incipient deterioration of particular parts) are being addressed by newly drafted project reflecting also Castle Hill Revitalization experience.

The responsibility for the property management is shared by the state through National Heritage Institute and the City of Litomyšl, which are responsible for the maintenance, protection and promotion of the property. The Management Plan of the property is under preparation. Financial instruments for the conservation of the property include grant schemes and funding through the programmes of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the maintenance and conservation of the immovable cultural heritage, as well as financial resources allocated from other public budgets. Maintenance of the property is carried out in accordance with a planned schedule.

Since 2000, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the World Heritage site manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- kompozice inspirovaná italskou renesanční residencí • renesanční řemeslné a umělecké provedení aplikované v regionu střední Evropy • obytná kultura renesance • odraz dalšího vývoje životního stylu aristokracie • archeologické dědictví • vztah statku k jeho prostředí

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- composition inspired by Italian Renaissance residences • Renaissance crafts and art applied in the Central European area reflected on the palace facades • Residential culture of the Renaissance • reflection of the further development of the aristocratic lifestyle • archaeological heritage • relationship of the property to its environment

5.10. SLOUP NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE V OLOMOUCI (2000)

Olomoucký kraj, ORP Olomouc

Datum zápisu: 2. 12. 2000

Kritéria zápisu: (i), (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 859

<http://whc.unesco.org/en/list/859>

Web s informacemi o statku:

<http://tourism.olomouc.eu/sights/unesco/cs>

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad Olomouckého kraje

Obec s rozšířenou působností: Magistrát města Olomouce

5.10. HOLY TRINITY COLUMN IN OLOMOUC (2000)

Olomouc Region, Olomouc District

Date of Inscription: 2nd December 2000

Criteria for Inscription: (i), (iv)

Number at WH List: 859

<http://whc.unesco.org/en/list/859>

Property Website:

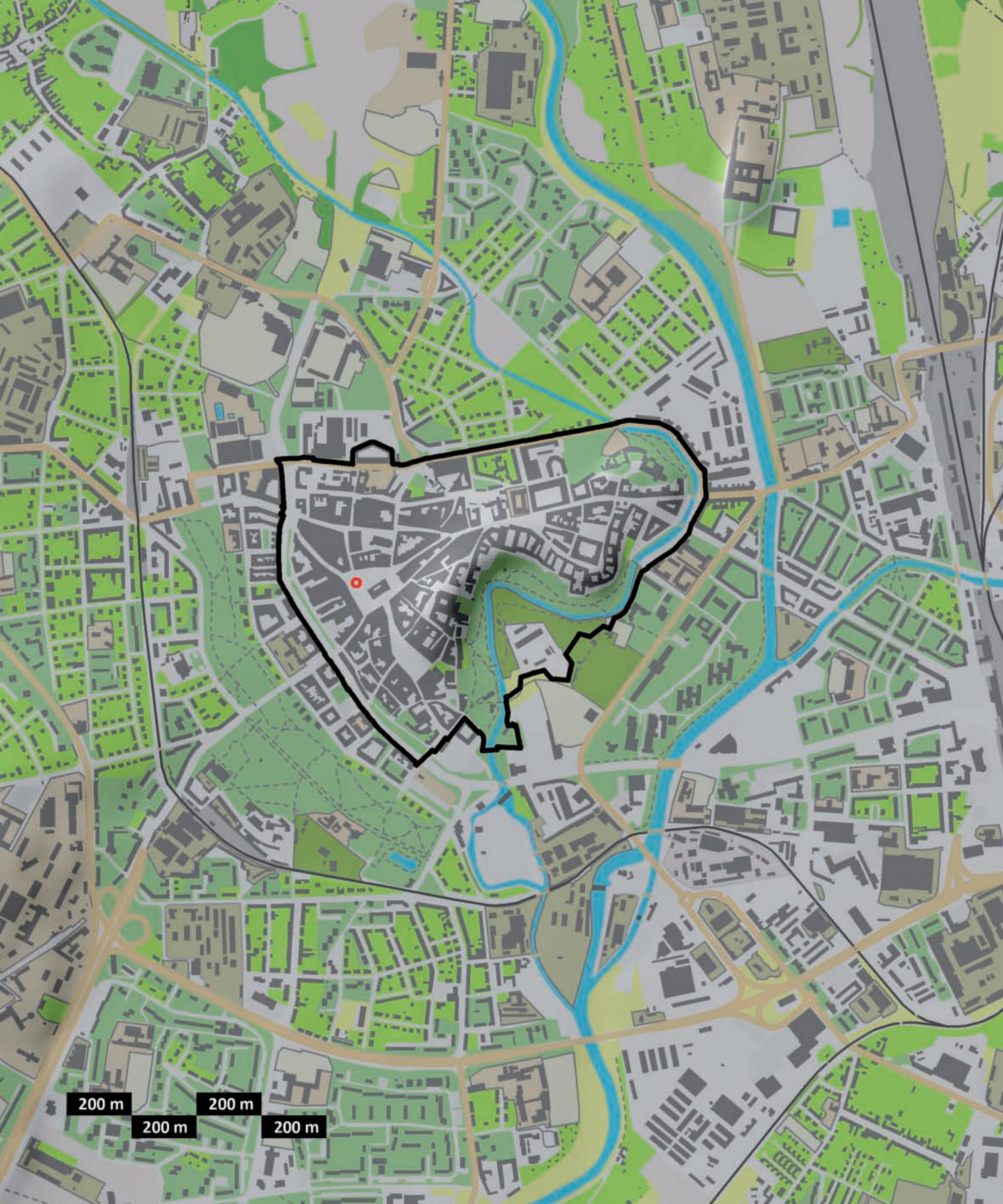
<http://tourism.olomouc.eu/sights/unesco/cs>

State Administration of Cultural Heritage:

Olomouc Regional Office

Municipality with Extended Powers: Olomouc City Hall

200 m

200 m

200 m

200 m

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Sloup Nejsvětější Trojice se nachází v srdci historického centra Olomouce na střední Moravě v České republice. Tento pamětní sloup je nejhodnotnějším dílem střeoevropského moravského baroka, které se vyvinulo v 18. století. Sloup má vysokou symbolickou hodnotu a je příkladem zbožnosti a hrdosti obyvatel města, jemuž vděčí za svůj vznik. Sloup je navíc mimořádnou ukázkou tohoto typu pamětního sloupu, charakteristického pro střední Evropu v období baroka. Z hlediska formy jde bezpochyby o neoriginálnější dílo jeho autora, Václava Rendra, jehož ohromující podnět, doprovázený velkorysou finanční podporou, umožnil vznik této monumentální stavby.

Hlavní motiv díla spočívá v oslavě církve a víry, která se mimořádným způsobem prolíná s dílem monumentálního umění, jež snoubí architektonické a urbanistické řešení s propracovanou sochařskou výzdobou. Monument, který je postavený v typickém místním slohu, známém jako olomoucké baroko, se zvedá do výše 32,2 m a má kruhový půdorys o průměru 17 m.

Sloup je zdoben množstvím vysoce kvalitních soch s náboženskou tematikou, které jsou dílem vynikajícího moravského sochaře Ondřeje Zahnera a dalších moravských umělců (mj. zlatníka Šimona Forstnera). Z hlediska svých monumentálních rozměrů, mimořádně bohaté sochařské výzdoby a celkového uměleckého ztvárnění nemá olomoucký sloup Nejsvětější Trojice obdoby v žádném jiném městě. Výjimečnost sloupu Nejsvětější Trojice ještě umocňuje zabudování kaple přímo v patě sloupu a kombinace použitých materiálů.

Kritérium (i): Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci je jedním z nejpozoruhodnějších příkladů vrcholného barokního uměleckého projevu ve střední Evropě.

Kritérium (iv): Sloup Nejsvětější Trojice představuje jedinečné zhmotnění náboženské víry ve střední Evropě v období baroka, čehož je tato olomoucká památka nejvýraznějším projevem.

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief synthesis

The Holy Trinity Column is at the heart of the historic centre of the town of Olomouc, located in Central Moravia, Czech Republic. This memorial column is the most outstanding example of the Moravian Baroque style that developed in the 18th century in Central Europe. It has a high symbolic value as it represents the religious devotion and the sense of pride of the inhabitants of this city to which it owes its existence. The Holy Trinity Column is, moreover, an exceptional example of this type of commemorative column, characteristic of Central Europe in the Baroque period. In terms of design, it is, no doubt, the most original work of its creator, Václav Renda, whose amazing initiative, accompanied by generous financial support, made the erection of this monument possible.

The main motif of this work consists in the celebration of the church and of the faith that is linked, in quite a unique way, with the reality of a work of monumental art, combining architectural and town-planning solutions with elaborate sculptural decoration. The monument is built in the characteristic regional style known as the Olomouc Baroque and it rises to a height 32.2 m above a ground plan with a round shape and a diameter of 17 m.

The column is decorated with a number of high quality sculptures representing religious themes, the work of the distinguished Moravian artist Ondřej Zahner (Andreas Zahner) and other Moravian artists (goldsmith Šimon Forstner among others). The Olomouc Holy Trinity Column is without equal in any other town, by virtue of its monumental dimensions, the extraordinary richness of its sculptural decoration, and the overall artistic execution. By the incorporation of a chapel in the body of the column and by the combination of the materials used, the Holy Trinity Column is quite exceptional.

Criterion (i): The Olomouc Holy Trinity Column is one of the most exceptional examples of the apogee of Central European Baroque artistic expression.

Criterion (iv): The Holy Trinity Column constitutes a unique material demonstration of religious faith in Central Europe during the Baroque period, and the Olomouc example represents its most outstanding expression.

100 m

Integrita

Všechny klíčové prvky, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty statku, se nacházejí uvnitř jeho hranic, které jsou shodné se samotnou památkou. Vizualní integrita statku není ohrožena, protože jeho nárazníková zóna je totožná s rozsáhlou městskou památkovou rezervací, která požívá zvláštní ochrany jako chráněné památkové území. Jeho urbanistická struktura je stabilní a žádná změna, která by mohla ohrozit integritu statku světového dědictví, není plánována.

Autenticita

Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci má vysokou míru autenticity. Jeho současná forma a vzhled věrně odpovídají původnímu návrhu a od doby vzniku neprošla žádnými změnami. Povědomí o jedinečnosti sloupu již od svého vzniku vzbuzuje respekt představitelů města, obyvatel i návštěvníků.

Pravidelné restaurátorské i konzervační práce na památce byly prováděny po více než dvě století, i když se převážně omezovaly na drobné opravy a zlacení. Pro všechny takové zásahy bylo vždy hlavním kritériem zachování autenticity. Pouze jedna socha byla v minulosti nahrazena přesnou replikou provedenou v kameni; šlo o sochu světlohoše, jenž se nacházel ve spodní části sloupu a který byl poškozen v bojích na konci druhé světové války. V letech 1999 a 2001 proběhlo komplexní restaurování pod pečlivým dohledem orgánů odpovědných za státní památkovou péči. Pro potenciální kompenzaci jakýchkoliv ztrát autenticity v důsledku přirozené degradace materiálu památky jsou přijímána preventivní ochranná opatření.

Podmínky ochrany a správy

Sloup Nejsvětější Trojice v Olomouci je předmětem ochrany podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona je národní kulturní památkou, a proto podle českých zákonů požívá nejvyššího stupně právní ochrany. Historické jádro města, prohlášené za městskou památkovou rezervaci, je rozsahem totožné s nárazníkovou zónou statku.

Finanční nástroje na ochranu statku zahrnují především grantové a dotační tituly financované z programů Ministerstva kultury, které se zaměřují na zachování, údržbu a ochranu nemovitého kulturního dědictví, a rovněž finanční prostředky přidělované z veřejných zdrojů.

Integrity

All the key elements that convey the Outstanding Universal Value of the property are situated within its boundaries, which correspond with the monument itself. The visual integrity of the property is not threatened since its buffer zone is identical with the urban heritage reservation, which enjoys special protection as a protected conservation area. Its town-planning structure is stable and no change that could threaten the integrity of the World Heritage property is planned.

Authenticity

The Holy Trinity Column in Olomouc is of high authenticity. Its present form and appearance closely reflect the original design and, since then, the column has not undergone any alterations. Since its completion, the awareness of the Column's uniqueness has traditionally commanded respect of the city authorities, its inhabitants as well as visitors.

Regular restoration and conservation works of the monument have been carried out for over two centuries, but were mainly limited to minor repairs and gilding. The preservation of authenticity has always been a major criterion for all these interventions. In the past, just one statue has been replaced by its exact replica in stone that of a torch-bearer situated in the lower part of the column, which was damaged in the fighting at the end of World War II. Between 1999 and 2001, comprehensive restoration works have been carried out under close supervision of authorities responsible of state heritage preservation. To compensate for any loss of authenticity due to natural deterioration of the substrate of the monument, preventive conservation measures are taken.

Protection and management requirements

The Holy Trinity Column in Olomouc is subject to protection under Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended. According to this law, it is designated a national cultural heritage site and therefore it enjoys the highest degree of legal protection that is available under Czech law. The historic centre of the town, designated as an urban heritage reservation itself, is identical with the buffer zone of the property.

Financial instruments for the maintenance and conservation of the property mainly include grant schemes, funding through the programme of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated

Město Olomouc je vlastníkem a správcem sloupu Nejsvětější Trojice a zajišťuje jeho údržbu a ochranu. Statek má Management Plan, který je pravidelně aktualizován. Existuje také Územní plán města Olomouce a podrobný Regulační plán městské památkové rezervace Olomouc, tedy nárazníkové zóny. Tyto dokumenty obsahují zvláštní ustanovení pro ochranu a zlepšení historických hodnot města, s důrazem na důležitost zachování otevřeného prostřanství kolem památky světového dědictví.

Od doby zápisu statku na Seznam světového dědictví se na vnitrostátní úrovni připravují roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na výkonu správy statku.

to the maintenance and conservation of the immovable cultural heritage, as well as financial resources allocated from other public budgets.

The City of Olomouc is the owner and manager of the Holy Trinity Column and it provides for the maintenance and protection of the property. The property has a Management Plan which is scheduled for regular updates. There also exists a Land Use Plan of the City of Olomouc and a detailed zoning plan of the urban heritage reservation. These documents include special provisions to preserve and improve the historic townscape, with an emphasis on the importance of preserving open spaces around the monument.

Since inscription of the property on the World Heritage List, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the World Heritage property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- monumentalita a dominantní působení v celkové struktuře města
- architektura sloupu a celkový vzhled
- bohatá a umělecky hodnotná sochařská výzdoba
- charakter a skladba materiálu sloupu

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- monumentality and dominant influence in the overall urban structure
- the architecture of the column and its overall appearance
- rich and artistically valuable sculptural decoration
- the nature and composition of the column material

5.11. VILA TUGENDHAT V BRNĚ (2001)

Jihomoravský kraj, ORP Brno

Datum zápisu: 16. 12. 2001

Kritéria zápisu: (ii), (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 1052

<http://whc.unesco.org/en/list/1052>

Web s informacemi o statku:

<http://www.tugendhat.eu/>

Státní správa na úseku památkové péče
Krajský úřad Jihomoravského kraje

5.11. TUGENDHAT VILLA IN BRNO (2001)

South Moravian Region, Brno District

Date of Inscription: 16th December 2001

Criteria for Inscription: (ii), (iv)

Number at WH List: 1052

<http://whc.unesco.org/en/list/1052>

Property Website:

<http://www.tugendhat.eu/>

State Administration of Cultural Heritage:
South Moravia Regional Office

1 km

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Vila Tugendhat se nachází v Brně ve čtvrti Černá Pole, v Jihomoravském kraji v České republice. Vila byla navržena architektem Ludwigem Miesem van Rohe a vybudována v letech 1929–1930 pro Gretu a Fritze Tugendhatovy, příslušníky německých židovských rodin průmyslníků a obchodníků. Přední německý architekt Ludwig Mies van der Rohe navrhl nejen stavební substanci, ale i interiér vily s přílehlou zahradou.

Brněnská vila Tugendhat je průkopnickým dílem moderní rezidenční architektury 20. století. Je ztvárněním nových prostorových a estetických koncepcí, které v té době vznikaly v oblasti bydlení a s využitím možností moderní průmyslové výroby splňovaly potřeby moderního životního stylu. Určujícím prvkem architektury vily Tugendhat je interiér navržený jako volně plynoucí otevřený prostor. Vila je rovněž odrazem touhy Miese van der Rohe vytvořit architekturu soustřeďující se na podstatu a usilující o nejčistší vyjádření jednotlivých detailů i celku. Zimní zahrada zaujímá významnou část plochy hlavního podlaží. Dělicí stěny z makasarského ebenu a onyxu na témže podlaží nenásilně oddělují jednotlivé prostory a vytvářejí tak společenskou halu, hudební zákoutí a knihovnu. Hlavní obytný prostor má velká okna a je přímo propojen s terasou, z níž vede široké schodiště dolů na zahradu. Nosnou konstrukci tvoří ocelové sloupy s mosazným opláštěním a chromovým povrchem. Zcela výjimečné bylo i ve sklepě se nacházející technické zázemí vily, jako například kombinace teplovzdušného vytápění a chlazení a elektrické spouštění velkoplošných oken.

Vila Tugendhat v Brně je nejen ikonickou stavbou v kontextu brněnské moderní výstavby, ale i opus magnum jejího architekta, Miese van der Rohe. Dílo mohl plně realizovat podle svého návrhu a záměrů díky ideální spolupráci s vysoce kultivovanou rodinou Tugendhatů. Architekt navrhl i nábytek, přičemž některé kusy měly svá přesná místa určení. V rámci evropského díla Miese van der Rohe neexistuje žádné analogické architektonické dílo dochované v takto neporušeném stavu.

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief Synthesis

The Tugendhat Villa is situated in Brno, in the district of Černá Pole, in the south of South Moravia in the Czech Republic. The villa was designed by the architect Ludwig Mies van der Rohe and built on a commission from Grete and Fritz Tugendhat, members of rich industrial families of Brno, in 1929–1930. The prominent German architect Ludwig Mies van der Rohe not only designed the villa but also its furniture and the adjacent garden. Moreover, Mies van der Rohe closely supervised the execution of the building project to achieve perfection.

The Tugendhat Villa in Brno is a pioneering work of modern 20th century residential architecture. It embodies innovative spatial and aesthetic concepts that are developed in housing at that time to meet the new needs arising from the modern way of life, by taking advantage of the opportunities afforded by modern industrial production. Designing the interior residential area as a space without limits determines the architecture of the Tugendhat Villa. The villa also reflects the desire of Mies van der Rohe to create an architecture concentrating on the essential and aiming at the purest expression in each detail as well as in the whole. A winter garden occupies almost two thirds of the entire floor space of the main floor. Subtle divisions made of rosewood and onyx separate spaces of this same floor such as the reception hall, the music corner and the library. The living area has large windows and is directly joined to the terrace that has a wide stairway leading down to the garden. The main structure of the house is made of reinforced concrete slabs supported by steel beams, some of them being polished. The basement includes mechanical equipment of the house, in particular for the central heating and air conditioning, as well as for the electrically operated large windows.

The Tugendhat Villa in Brno is one of the most original projects completed by Mies van der Rohe. He was able to fully implement his design in accordance with his intentions due to the ideal cooperation with the highly cultured Tugendhat family. The furniture was designed by the architect and some pieces were intended for specific locations. There is no other similar architectural work of the European production by Mies van der Rohe that has been preserved with such integrity.

100 m

Kritérium (ii): Německý architekt Mies van der Rohe ve vile Tugendhat velmi zdařilým způsobem uplatnil nové radikální koncepty modernismu pro navrhování rezidenčních budov.

Kritérium (iv): Ve 20. letech 20. století prošla architektura v rámci modernismu zásadní proměnou a dílo Ludwiga Miese van der Rohe, jehož ideálním příkladem je vila Tugendhat, sehrálo důležitou roli v jeho celosvětovém šíření a přijetí.

Integrita

Všechny důležité složky statku, zejména dům a zahrada jsou zachovány a nacházejí se uvnitř hranic statku. Ochranné pásmo městské památkové rezervace slouží jako nárazníková zóna vily Tugendhat. Pohledy na vilu i výhledy z ní na město zůstaly zachovány. Veškerá rizika výstavby, jež by mohla ohrozit vizuální integritu vily, jsou pod dohledem subjektů zodpovědných za památkovou péči.

Autenticita

Vila Tugendhat v Brně splňuje kritéria autenticity. Navzdory nejrůznějším změnám, ke kterým došlo v minulosti, včetně ztráty původní funkce objektu, odpovídá současná podoba vily, její materiály a technické vybavení původnímu architektonickému návrhu. Zachování autenticity je zdůrazněno faktem, že vila je prezentována jako obytný dům – muzeum. Vila slouží jako památník moderní architektury. Kromě pravidelné a dlouhodobě prováděné údržby pomohla vile navrátit její původní vzhled z roku 1930, kdy byla dokončena, i rozsáhlá akce obnovy z let 2010–2012. Podstatou restaurování vily se stala úplná rehabilitace stavby, co nejcitlivější a nejpřesnější obnova všech původních povrchů a jednotlivých prvků (povrchy, omítky, dřevo, kámen a kov). Památková obnova se týkala nejen stavebních konstrukcí, ale také inženýrských sítí, technického vybavení a zahrady. Restaurátorské práce byly prováděny v souladu s přísnými mezinárodními normami památkové péče za použití historických materiálů a technologických postupů. Restaurování vily vycházelo z podrobného výzkumu, díky němuž se prohloubily znalosti o původních architektonických detailech.

Podmínky ochrany a správy

Vila Tugendhat v Brně je chráněna zákonem č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a je prohlášena za národní kulturní památku. Z tohoto důvodu požívá nejvyššího stupně památkové ochrany. Ochranné pásmo městské památkové rezervace historického centra

Criterion (ii): The German architect Mies van der Rohe applied the radical new concepts of the Modern Movement triumphantly to the Tugendhat Villa to the design of residential buildings.

Criterion (iv): Architecture was revolutionized by the Modern Movement in the 1920s and the work of Mies van der Rohe, epitomized by the Tugendhat Villa, played a major role in its worldwide diffusion and acceptance.

Integrity

The main components of the property, namely the house and the garden, are still present and are located within the boundaries of the property. The protective zone of the urban heritage reservation serves as the buffer zone of the Tugendhat Villa. The views of the villa and those from the villa of the town have been preserved. All risks of the erection of buildings that could compromise the visual field of the villa are kept under control by the bodies responsible for heritage preservation.

Authenticity

The Tugendhat Villa in Brno meets the criteria of authenticity. In spite of various alterations in the past and the loss of its original function, the present form of the villa, the materials and items of technical equipment of the villa are the same as in the design of the architect. The authenticity is underlined by the fact that the villa serves as a house-museum. The villa was used as a monument of modern architecture. In addition to regular maintenance it has received over the years, the work done between 2010 and 2012 helped to restore its original appearance of 1930, the year when it was finished; this was achieved by the restoration of the finishes, plaster, wood, stone and metal, as well as by the repair of structural elements such as the slabs and the concrete walls. The restoration work has been carried out in accordance with the strict international conservation criteria with the use of period assembly and building techniques. The restoration was based on detailed research that has deepened the knowledge of its original architectural details.

Protection and management requirements

The Tugendhat Villa in Brno is protected under Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended and it is designated a national cultural heritage property. Hence, it enjoys the highest degree of legal protection as regards heritage preservation. The protective

Brna je totožně s nárazníkovou zónou statku světového kulturního dědictví a jeho ochranný režim chrání i okolí statku. Jakékoliv činnosti, jež by mohly mít dopad na oba typy chráněných území, musí být schváleny příslušným státním či místním orgánem památkové péče. Vila je v rámci Územního plánu města Brna navržena jako významná pohledová dominanta.

Vlastníkem vily Tugendhat je Statutární město Brno, správou je pověřeno Muzeum města Brna, samostatné oddělení Vily Tugendhat, jež je zodpovědné za průběžnou údržbu, ochranu a propagaci statku. Vila je přístupná veřejnosti k prohlídkám v doprovodu průvodce. Konají se zde nejrůznější kulturní akce. Finanční prostředky na údržbu, ochranu a prezentaci statku jdou z rozpočtu města. V roce 2006 byl zřízen Nadační fond Vila Tugendhat, jejímž cílem je ochrana a propagace statku.

Statek má Management Plan, který je pravidelně aktualizován. Tento dokument sleduje i potenciální rizika, která statek ohrožují. Od zápisu statku na Seznam světového dědictví jsou na vnitrostátní úrovni připravovány roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku světového dědictví, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním zainteresovaným subjektům podílejícím se na jeho správě.

zone of the urban heritage reservation of Brno has been delimited as a buffer zone of World Heritage property and its preservation provisions protect the surrounding area of the property. Any actions that may affect these both types of conservation areas must be authorized by the appropriate state or local heritage preservation authorities. The villa has been proposed as a viewpoint in the Brno Land Use Plan.

The City of Brno is the owner and administrator of the Tugendhat Villa, which is responsible for the maintenance, protection, and promotion of the property. The villa is open to the public for guided tours. The site also hosts various cultural events. Financial resources for maintenance, conservation and the presentation of the site are allocated from the town budget. In 2006, the Tugendhat Villa Foundation has been established with the aim to support the conservation and the presentation of the property.

The Management Plan of the property is in place and it is scheduled to be updated regularly. In this document, there are monitored potential risks for the property. Since the inscription of the villa on the World Heritage List, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved as well.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- půdorys, konstrukční a hmotový koncept stavby • architektonické detaily a a řemeslné zpracování exteriéru vily • obytný prostor a jeho koncepce včetně zimní zahrady
- interiérové vybavení • technické vybavení stavby • vazba interiéru a exteriéru • zahrada a její propojení s vilou

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- layout, structural and volume concept of the building • architectural details and craftsmanship of the exterior of the villa • living space and its concept including the winter garden • interior equipment • technical equipment of the building • relation between the interior and the exterior • garden and its connection to the villa

5.12. ŽIDOVSKÁ ČTVRŤ A BAZILIKA SV. PROKOPA V TŘEBÍČI (2003)

5.12. JEWISH QUARTER AND ST PROCOPIUS' BASILICA IN TŘEBÍČ (2003)

Sériový statek světového dědictví o třech částech:

- Židovská čtvrť (1078-001)
- Židovský hřbitov (1078-002)
- Bazilika sv. Prokopa (1078-003)

Kraj Vysočina, ORP Třebíč

Datum zápisu: 3. 7. 2003

Kritéria zápisu: (ii), (iii)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 1078

<http://whc.unesco.org/en/list/1078>

Web s informacemi o statku:

<https://www.visittrebic.eu/trebic-mesto-pamatek-unesco/>

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad kraje Vysočina

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Třebíč

Serial World Heritage Property with three component parts:

- The Jewish Quarter (1078-001)
- The Jewish Cemetery (1078-002)
- St Procopius' Basilica (1078-003)

Vysočina Region, Třebíč District

Date of Inscription: 3rd July 2003

Criteria for Inscription: (ii), (iii)

Number at WH List: 1078

<http://whc.unesco.org/en/list/1078>

Property Website:

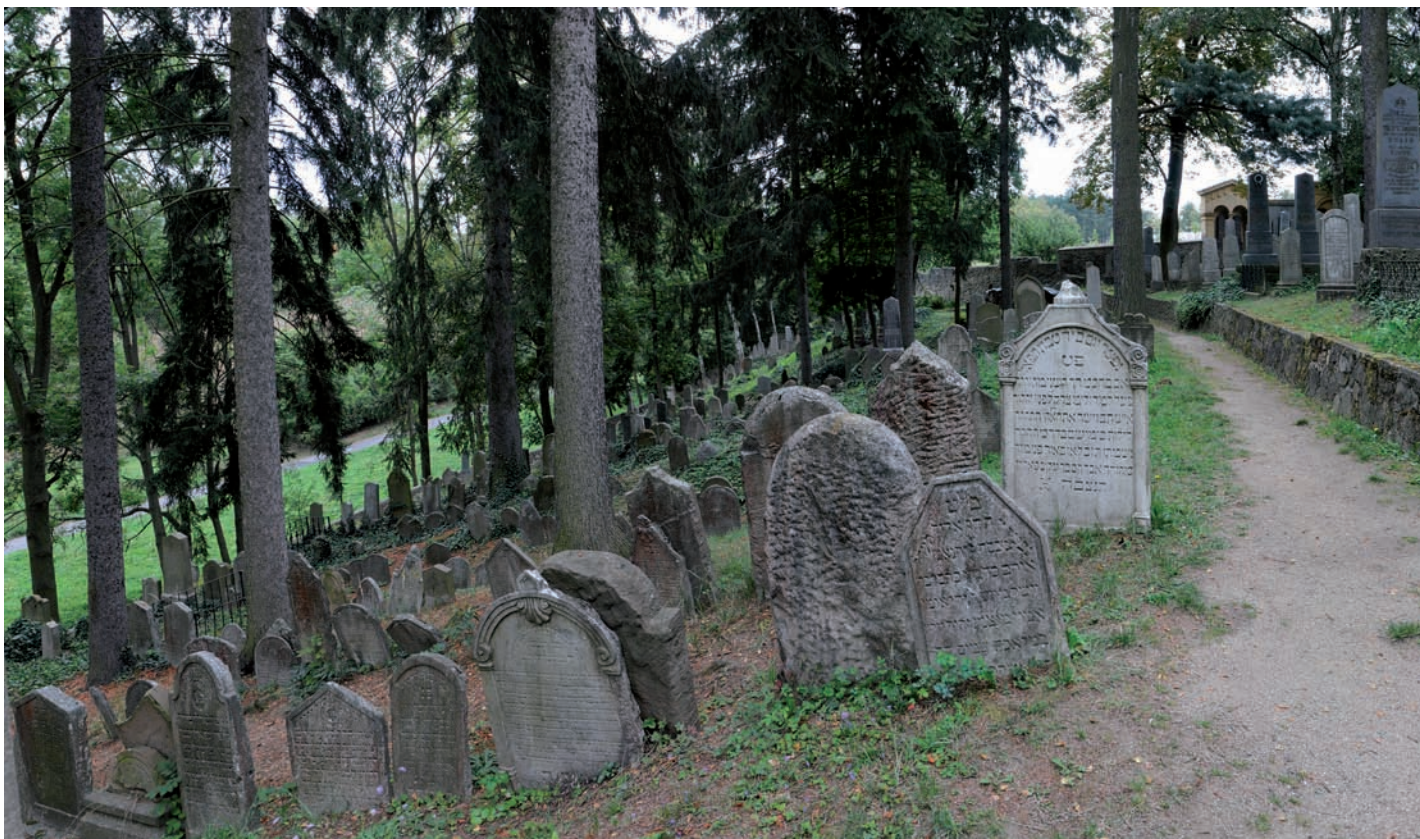
<https://www.visittrebic.eu/trebic-mesto-pamatek-unesco/>

State Administration of Cultural Heritage:

Vysočina Regional Office

Municipality with Extended Powers:

Municipal Authority of Třebíč

200 m 200 m 200 m 200 m

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Statek se skládá ze židovské čtvrti (bývalého ghetta), židovského hřbitova a baziliky sv. Prokopa. Statek se nachází na území města Třebíče ležícího v kraji Vysočina v západní části Moravy v České republice. Tento soubor poskytuje jedinečné svědectví o pokojném soužití židovské a křesťanské komunity od středověku až do druhé světové války.

Židovská čtvrť vyrůstala živelně podél břehu řeky Jihlavy. Svědčí o rozličných aspektech života židovské komunity, která byla kvůli politickému tlaku nucena žít na vymezeném stísněném prostoru. Židovská čtvrť si zachovala původní uliční síť s typickým uspořádáním prostorů a společenských funkcí, které představují například synagogy, školy a bývalá koželuzna.

Pro tuto čtvrť jsou typickou stavební strukturou kondominia, židovské domy složitého tvaru a uspořádání. V přízemí byl často obchod nebo dílna, horní patra byla vyhrazena pro obytné účely. Dochovala se pestrá škála historických detailů, jako jsou typy zastřešení, architektonické ztvárnění průčelí a několik původních interiérů (s klenutým přízemím a jedním nebo dvěma patry s dřevěnými stropy).

Bazilika sv. Prokopa se nachází na kopci s výhledem na židovskou čtvrť. Byla postavena na počátku 13. století jako součást benediktinského kláštera, který byl v 16. století přestavěn na zámek, s nímž je propojena. Bazilika sv. Prokopa je jedním z prvních příkladů vlivu specifické západní architektury ve střední Evropě.

Židovský hřbitov leží za kopcem, vně židovské čtvrti. Skládá se ze dvou částí, přičemž starší část pochází z 15. a mladší z 19. století. Na hřbitově se nachází na 4000 náhrobních kamenů, některé s významnými reliéfy.

Kritérium (ii): Židovská čtvrť a bazilika sv. Prokopa v Třebíči svědčí o soužití a výměně hodnot mezi dvěma různými kulturami, židovskou a křesťanskou, která trvala několik staletí.

Kritérium (iii): Židovská čtvrť v Třebíči je výjimečným svědectvím o kulturní tradici spojené s židovskou diasporou ve střední Evropě.

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Brief synthesis

The property includes the Jewish Quarter (former ghetto), the Jewish Cemetery and St Procopius' Basilica. It is situated in the town of Třebíč, located in the Vysočina Region, in western Moravia, Czech Republic. The ensemble provides an exceptional testimony to peaceful coexistence of the Jewish and Christian communities and cultures from the Middle Ages up to World War II.

The Jewish Quarter grew spontaneously along the Jihlava River. It bears witness to various aspects of the life of this community forced to live in limited space due to political constraints. The Jewish Quarter has retained its original street plan, its typical spatial arrangement, as well as its social functions, such as the synagogues and the schools as well as a former leather factory.

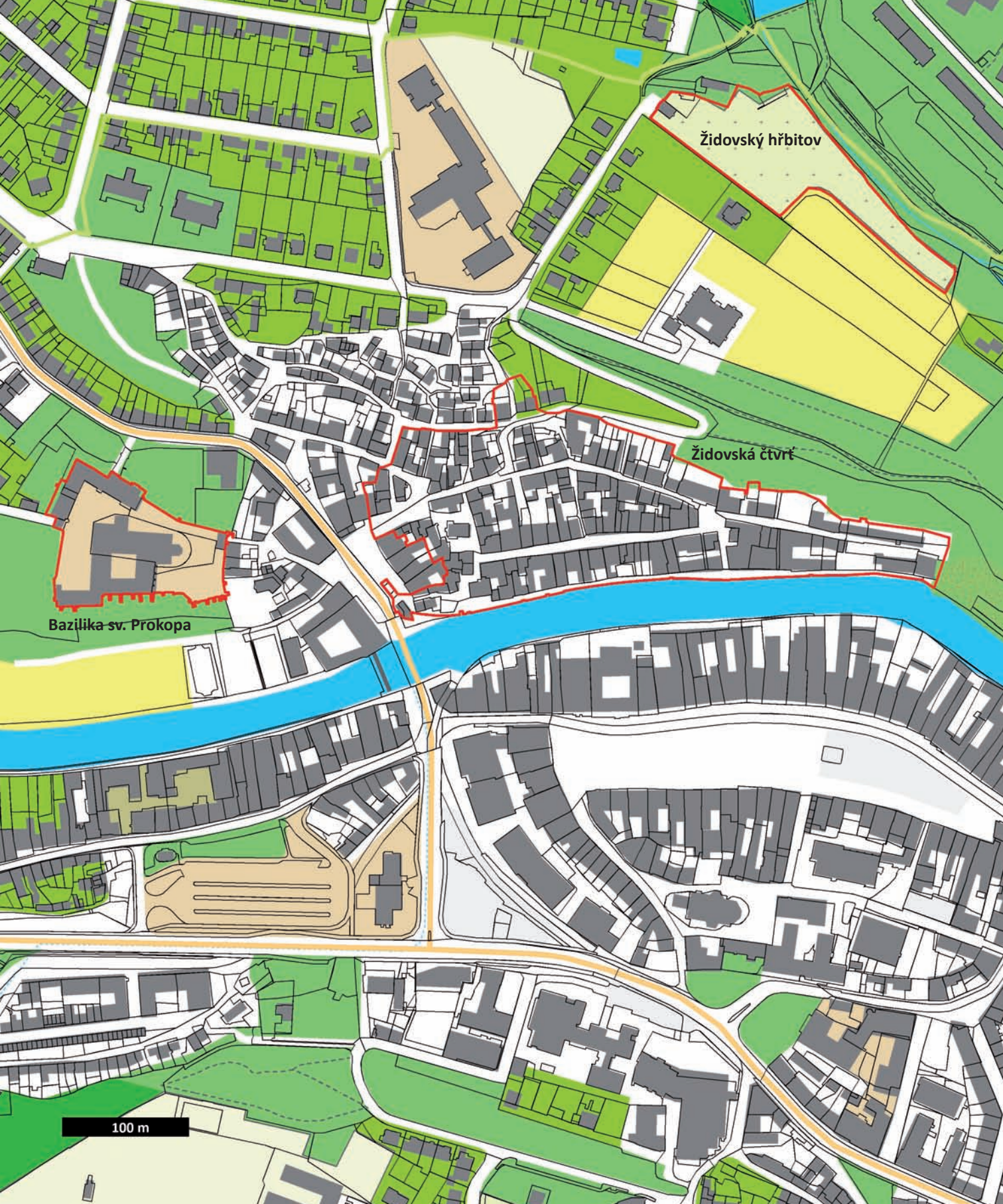
A typical building of this quarter is distinguished by a condominium structure, a highly complex form and by a diversity of style. On the street level, there was often a shop or a workshop, the upper levels were reserved for residential use. A wide range of historic details has been preserved, such as the types of roofing, the architectural expression of the facades and some original interiors (vaulted ground floors, one or two upper floors with wooden ceilings).

St Procopius' Basilica is situated on a hill overlooking the Jewish Quarter. It was built in the early 13th century and originally, it was a part of a Benedictine monastery that was replaced by a palace in the 16th century to which it is connected. St Procopius' Basilica is one of the first examples of the influence of Western architecture in Central Europe.

The Jewish cemetery lies outside the Jewish Quarter, behind the hill. It has two parts, the first part dates from the 15th century, and the second from the 19th century. There are some 4,000 tombstones; some carvings are important.

Criterion (ii): The Jewish Quarter and St Procopius' Basilica of Třebíč bear witness to the coexistence of and interchange of values between two different cultures, Jewish and Christian, over many centuries.

Criterion (iii): The Jewish Quarter of Třebíč is an exceptional testimony to the cultural traditions related to the Jewish diaspora in Central Europe.

Židovský hřbitov

Židovská čtvrť

Bazilika sv. Prokopa

100 m

Integrita

Všechny klíčové prvky, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty statku, se nacházejí uvnitř jeho hranice. Vymezení hranic a rozloha statku jsou odpovídající. Práce provedené na budovách v židovské čtvrti neměly zásadní negativní vliv na jejich podobu a charakter, ani na urbanistickou strukturu. Vizuální integrita není ohrožena, prostorové a pohledové vztahy mezi židovskou čtvrtí, bazilikou a dalšími historickými čtvrtěmi města Třebíče, které se nacházejí mimo hranice statku, jsou zachovány. Nová výstavba a přestavby na území nárazníkové zóny jsou regulovány tak, aby nedošlo k poškození vizuální integrity statku.

Autenticita

Soubor židovské čtvrti, židovského hřbitova a baziliky sv. Prokopa má vysokou míru autenticity. Urbanistická struktura židovské čtvrti si zachovala mimořádně dobrou vrstevnatost zahrnující období od pozdního středověku do 20. století. Často se v jedné budově můžeme setkat s několika různými časovými etapami. Charakter vernakulárního domovního fondu je velmi dobře zachován – z původních 121 budov jich bylo zbořeno jen pět. Jednotlivé budovy a obraz městské struktury si zachovaly autenticitu materiálů, staveb a povahu jednoduché výzdoby. Mnoho interiérů je intaktních, s vysokou mírou autenticity. Restaurátorské práce jsou prováděny v souladu s mezinárodními principy památkové péče, tj. pouze za použití historických materiálů a technologií. Na hřbitově se nachází velké množství náhrobních kamenů, a to jak z minulosti, tak i ze současnosti. Bazilika si zachovala svůj historický charakter a autentičnost, a to i přes různé opravy, které během své historie podstoupila.

Podmínky ochrany a správy

Statek je chráněn podle zákona č 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, jako součást městské památkové zóny. Nárazníková zóna židovské čtvrti a baziliky sv. Prokopa je rovněž součástí městské památkové zóny města Třebíče. Toto památkové území má navíc své vlastní ochranné pásmo, jež je rovněž součástí nárazníkové zóny, která tak zahrnuje i okolí židovského hřbitova. Bazilika sv. Prokopa a židovský hřbitov byly prohlášeny za národní kulturní památky, díky čemuž se těší nejvyššímu stupni právní ochrany. Řada objektů v židovské čtvrti byla prohlášena za kulturní památky. Celé území nárazníkové zóny statku (tedy městská památková

Integrity

All key elements conveying the Outstanding Universal Value of the property are situated within its boundaries. The definition of the boundaries and the size are appropriate. In the Jewish Quarter, the works done on the buildings had no significant negative impact on their form and character, and no impact on the urban structure. The visual integrity is not threatened and the spatial and visual relationship between the Jewish Quarter, the Basilica and other historical quarters of the town of Třebíč, situated outside the boundaries of the property, has been preserved. In the buffer zone, new construction and remodelling are regulated in order to preserve the visual integrity of the property.

Authenticity

The ensemble that includes the Jewish Quarter, the Jewish Cemetery and St Procopius' Basilica has a high level of authenticity. The urban fabric of the Jewish Quarter has retained an exceptionally good stratification ranging from the late Middle Ages to the 20th century. Often, in one building, there can be parts that relate to several eras. The vernacular housing stock has been very well preserved; of 121 buildings that were there originally, only 5 were demolished. The individual buildings and the townscape have preserved the authenticity of materials, structures and of simple decoration. Many interiors are intact and have a high level of authenticity. Restoration works are carried out in compliance with international standards for heritage conservation, using only historical materials and techniques. The cemetery includes a large number of tombstones, both from the past centuries and contemporary. The Basilica has retained its historical character and authenticity, despite the various restorations it had undergone during its history.

Protection and management requirements

The property is protected under Act No. 20/1987 Coll. on State Heritage Preservation as amended, since it is located within the urban heritage zone. The buffer zone of the Jewish Quarter and of the St Procopius' Basilica is also located within the urban heritage zone of Třebíč, which moreover has its own protective zone, serving also as a buffer zone of the Jewish cemetery. St Procopius' Basilica and the Jewish Cemetery are designated as national cultural heritage sites, thus enjoying the highest degree of legal protection as regards heritage preservation. A number of buildings of the Jewish Quarter are designated as cultural heritage sites and also enjoy

zóna a její ochranné pásmo) má stabilizované prostorové uspořádání, kde se v současnosti neplánují žádné změny.

Statek je spravován městem Třebíč (zejména židovská čtvrť) ve spolupráci s Židovskou obcí Brno (synagogy a hřbitov) a farní správou římskokatolické církve (bazilika sv. Prokopa). Management Plan je platný a jsou naplánovány jeho pravidelné aktualizace. Vzhledem k velikosti statku a složité struktuře vlastnictví byly stanoveny individuální plány údržby. Finanční nástroje na údržbu a zachování památek, které jsou součástí statku, čerpají zejména z grantových a dotačních titulů financovaných z programů Ministerstva kultury, které jsou zaměřeny na údržbu a obnovu nemovitých kulturních památek, a rovněž z finančních prostředků přidělovaných z dalších veřejných zdrojů.

Z hlediska zachování kulturního dědictví je statek v dobrém stavu a je prováděna jeho pravidelná údržba. Od jeho zápisu na Seznam světového dědictví jsou na vnitrostátní úrovni připravovány roční monitorovací zprávy, které slouží správci statku světového dědictví, Ministerstvu kultury, Národnímu památkovému ústavu a ostatním subjektům podílejícím se na jeho správě.

protection related to heritage preservation. The urban heritage zone and its protective zone have a stabilised spatial organisation where no changes are planned.

The property is managed by the town of Třebíč (the Jewish Quarter and the Jewish Cemetery) in cooperation with the Jewish Community of Brno (the synagogues and the cemetery) and the Parish Administration of the Roman Catholic Church (St Procopius' Basilica). The Management Plan of the property is in effect and is scheduled for regular updates. Because of the size of the property and of a complex ownership structure, individual maintenance schedules have been set. Financial instruments for the maintenance and conservation of the heritage sites that are part of the property namely include grant schemes and funding through the programme of the Ministry of Culture of the Czech Republic allocated to the maintenance and conservation rehabilitation of the immovable cultural heritage, as well as financial resources allocated from other public budgets.

From the point of view of heritage preservation, the property is in good state of repair and is subject to regular maintenance. Since its inscription on the World Heritage List, annual monitoring reports have been prepared at the national level to serve the World Heritage property manager, the Ministry of Culture, the National Heritage Institute and other agencies involved.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

Židovská čtvrť

- urbanistická struktura se specifiky židovských čtvrtí, např. kondominii
- architektonické a výtvarné hodnoty staveb různého typu
- historické materiály a konstrukce
- panorama židovské čtvrti a její vizuální vztah k řece
- archeologické dědictví

Židovský hřbitov

- struktura hřbitova, množství a různorodost židovských náhrobních kamenů
- Obřadní síň

Bazilika sv. Prokopa

- architektonické a konstrukční hodnoty baziliky a její slohový význam pro přechod románského slohu do rané gotiky

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

The Jewish Quarter

- urban structure with specifics of Jewish quarters, e.g. condominiums
- architectural and artistic values of specific building types
- historical materials and structures
- panorama of the Jewish quarter and its visual relation to the river
- archaeological heritage

The Jewish Cemetery

- structure of the cemetery; the number and variety of Jewish tombstones
- ceremony room/building

St Procopius' Basilica

- architectural and construction values of the basilica and importance of its transition between the Romanesque and Early Gothic styles

HONORI DEI ET BEATISSIMAE MARIE
ET PAVLI APOSTOLI PRINCIPALIS POSUIT
ICANNUS JACOBI DE S. I. L. P. DE S. I. L. P. DE S. I. L. P.
ABBO 1730

Sancti Spiritus
Cathedra

5.13. HORNICKÝ REGION ERZGEBIRGE/KRUŠNOHOŘÍ (2019)

Sériový mezinárodní statek světového dědictví se skládá z 22 částí ve dvou státech: Spolkové republice Německo (Sasko) a České republice.

- Hornická krajina Jáchymov (1478-018), Karlovarský kraj, ORP Ostrov
- Hornická krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná (1478-019), Karlovarský kraj, ORP Ostrov
- Rudá věž smrti (1478-020), Karlovarský kraj, ORP Ostrov
- Hornická krajina Krupka (1478-021), Ústecký kraj, ORP Teplice
- Hornická krajina Vrch Mědník (1478-022), Ústecký kraj, ORP Kadaň
- Část nárazníkové zóny německé komponenty Hornická krajina Altenberg – Zinnwald (1478-002)

Výčet komponent na území Spolkové republiky Německo viz s. 307.

Datum zápisu: 6. 7. 2019

Kritéria zápisu: (ii), (iii), (iv)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 1478

<http://whc.unesco.org/en/list/1478>

Web s informacemi o statku: <http://montanregion.cz/cs/>

<http://montanregion.cz/en/>

Státní správa na úseku památkové péče v České republice:

Hornická krajina Jáchymov

Hornická krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná

Rudá věž smrti:

Krajský úřad Karlovarského kraje

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Ostrov

Hornická krajina Krupka

nárazníková zóna německé komponenty Hornická krajina Altenberg – Zinnwald:

Obec s rozšířenou působností: Magistrát města Teplice

Hornická krajina Vrch Mědník:

Městský úřad Kadaň

5.13 ERZGEBIRGE/ KRUŠNOHOŘÍ MINING REGION (2019)

Serial transnational World Heritage property with 22 component parts in two States Parties: Federal Republic of Germany (Free State of Saxony) and the Czech Republic

- Jáchymov Mining Landscape (1478-018), Karlovy Vary Region, Ostrov District
- Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná Mining Landscape (1478-019), Karlovy Vary Region, Ostrov District
- The Red Tower of Death (1478-020), Karlovy Vary Region, Ostrov District
- Krupka Mining Landscape (1478-021), Ústí nad Labem Region, Teplice District
- Mědník Hill Mining Landscape (1478-022), Ústí nad Labem Region, Kadaň District
- A part of component part Altenberg – Zinnwald Mining Landscape (1478-002) buffer zone

List of components on the territory of the Federal Republic of Germany see page 307.

Date of inscription: 6. 7. 2019

Criteria for inscription: (ii), (iii), (iv)

Number at the WH List: 1478

<http://whc.unesco.org/en/list/1478>

Property Website: <http://montanregion.cz/cs/> <http://montanregion.cz/en/>

State Administration of Cultural Heritage in the Czech Republic:

Jáchymov Mining Landscape

Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná Mining Landscape

The Red Tower of Death:

Karlovy Vary Regional Office

Municipality with Extended Powers: Municipal Authority of Ostrov

Krupka Mining Landscape

component part Altenberg – Zinnwald Mining Landscape buffer zone:

Municipality with Extended Powers: Teplice City Hall

Mědník Hill Mining Landscape:

Municipality with Extended Powers: Municipal Authority of Kadaň

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří se nachází na pomezí Sasko (Německo) a České republiky. Tento přeshraniční sériový statek se skládá z 22 komponent, které reprezentují prostorovou, funkční, historickou a sociotechnickou integritu tohoto území; jde o samostatnou krajinnou jednotku, která byla po dobu 800 let, od 12. do 20. století, hluboce a nevratně formována téměř nepřetržitou těžbou polymetalických rud.

Reliktní struktura a konfigurace krajiny Hornického regionu Erzgebirge/Krušnohoří zůstává stále jasně čitelná a vyznačuje se specifickými určujícími projevy vzniklými v důsledku těžby různých kovů v různých obdobích na nerovnoměrně rozložených místech, pro něž je

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

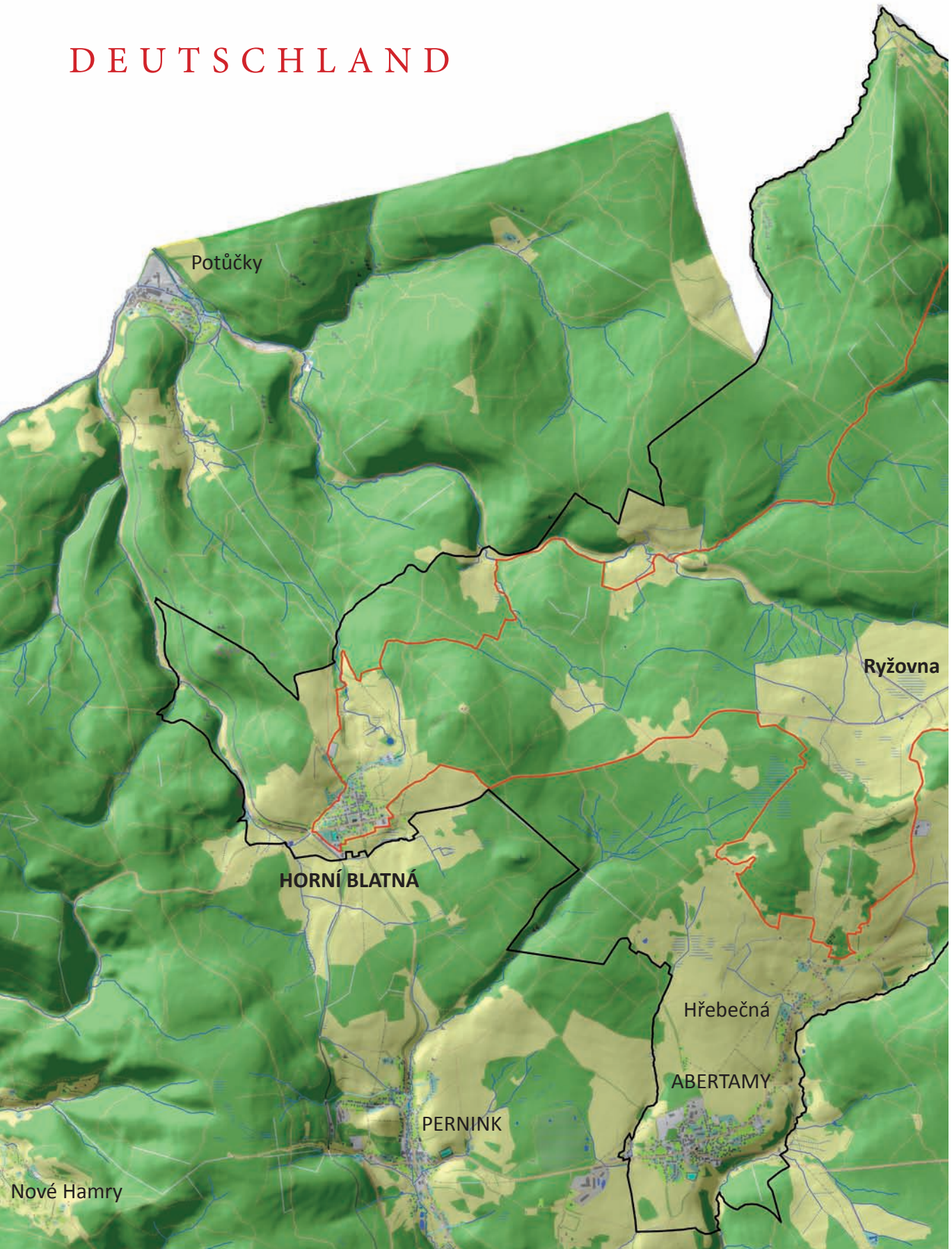
Brief synthesis

The mining region of Erzgebirge/Krušnohoří (Ore Mountains) is located between Saxony (Germany) and the Czechia. The transboundary serial property comprises 22 component parts that represent the spatial, functional, historical and socio-technological integrity of the territory; a self-contained landscape unit that has been profoundly and irreversibly shaped by 800 years of almost continuous polymetallic mining, from the 12th to 20th centuries.

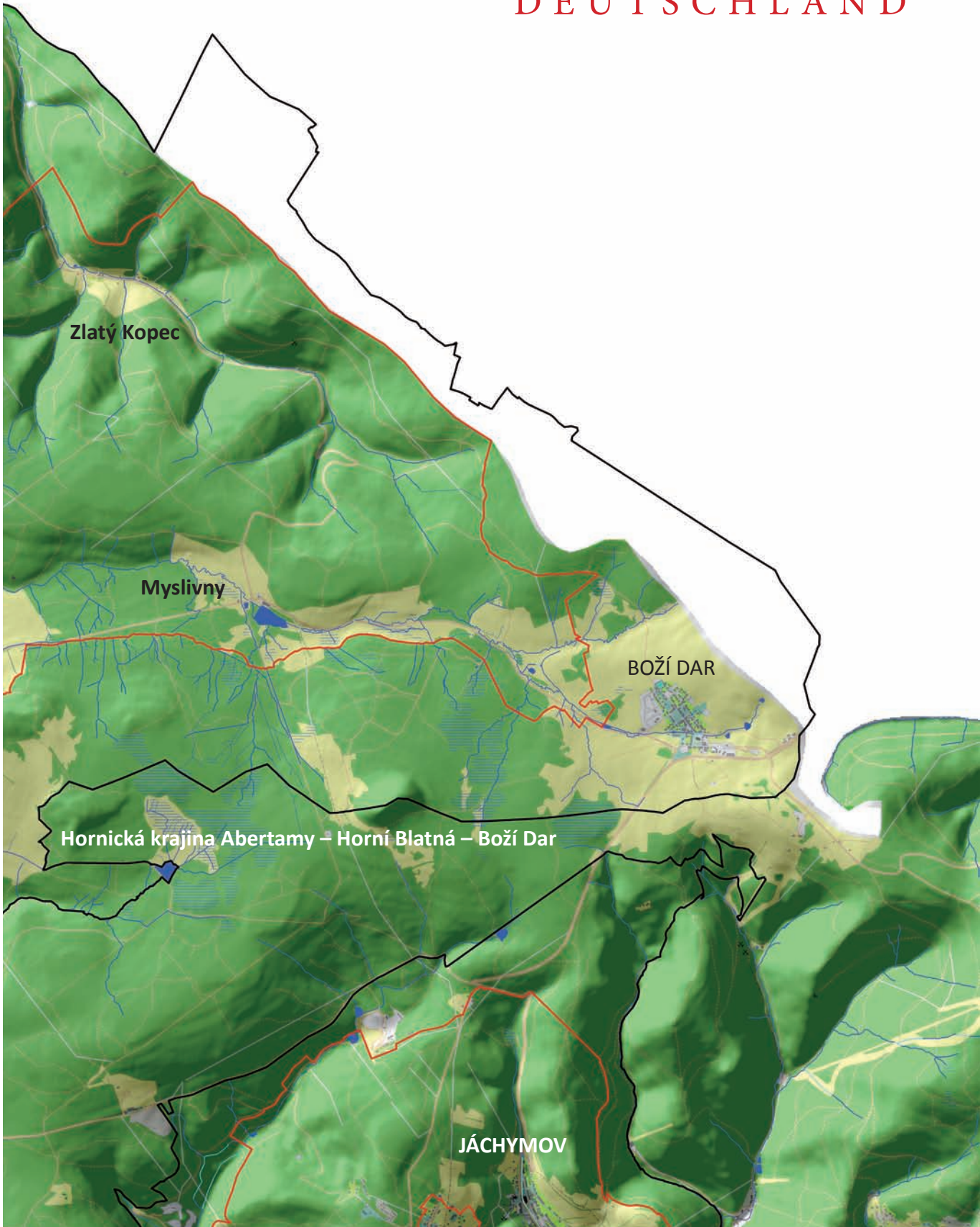
The relict structure and pattern of the Erzgebirge/Krušnohoří Mining Region remains highly legible and is characterized by specific and formative contributions made by the exploitation of different metals, at different times, in unevenly distributed locations defined by an

DEUTSCHLAND

DEUTSCHLAND

Zlatý Kopec

Myslivny

BOŽÍ DAR

Hornická krajina Abertamy – Horní Blatná – Boží Dar

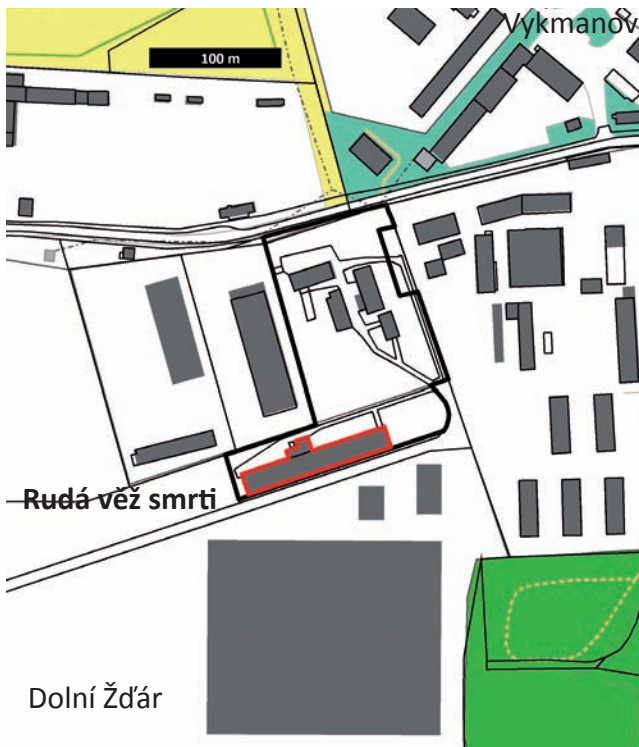
JÁCHYMOV

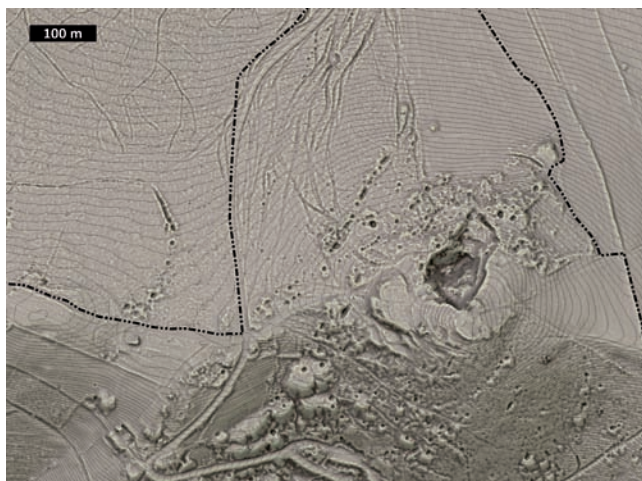
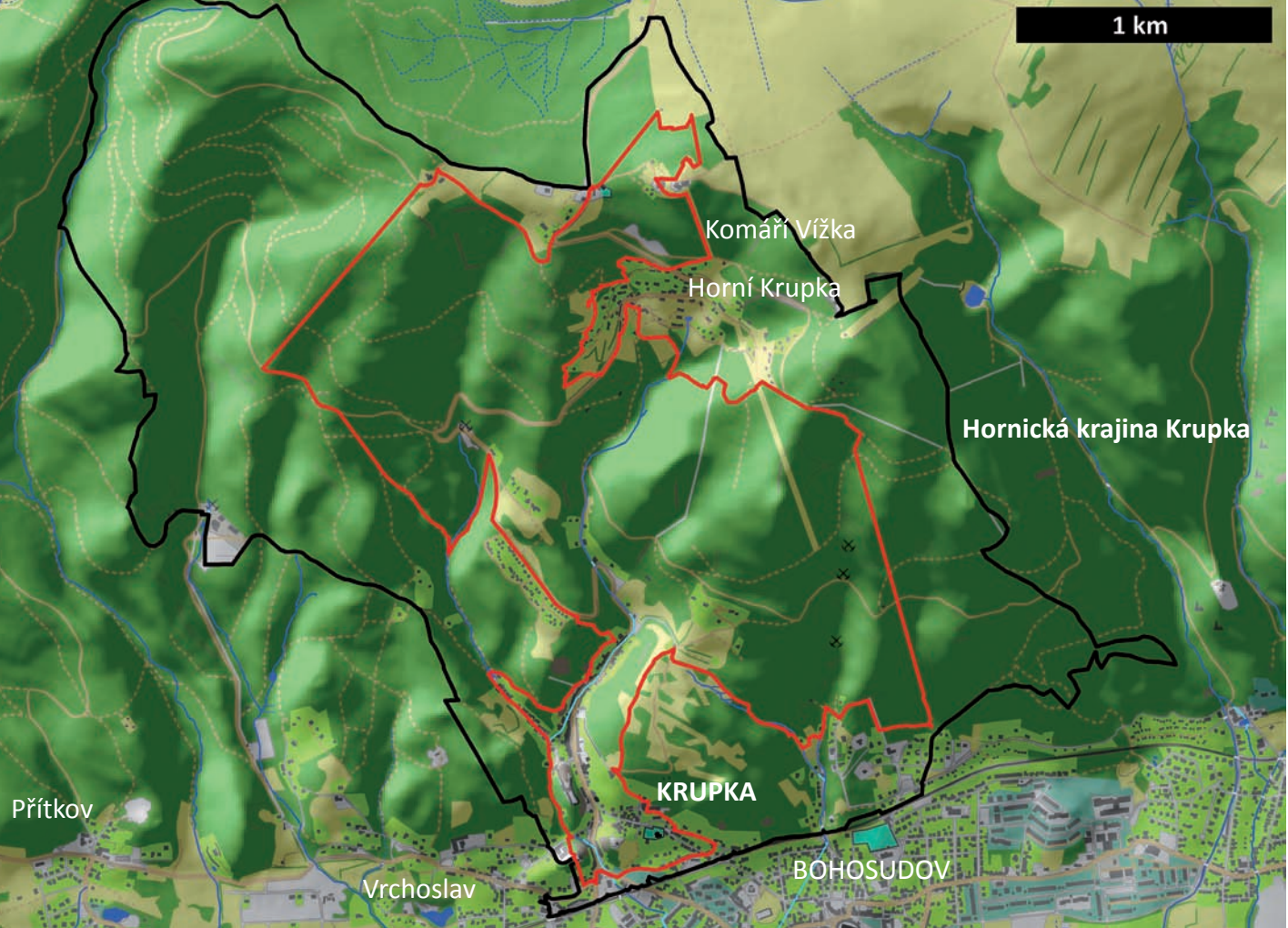

charakteristická výjimečná koncentrace ložisek nerostných surovin. Na obou stranách Krušných hor se vyvinuly samostatné hornické krajiny, pro které byl typický transfer odborného know-how mezi Saskem a Čechami, spojený s výměnou horníků a hutníků. Tato ložiska se stala klíčovými hospodářskými zdroji využívanými během zásadních období světové historie, jejich dobývání bylo ovlivněno vyvíjejícími se empirickými znalostmi a příkladnou praxí a technologiemi navrženými nebo zlepšenými v Krušných horách, rozmary světových trhů, na něž měly vliv objevy nových nerostů, politika a války, a následné objevy „nových“ kovů a jejich využití.

Krušné hory byly nejvýznamnějším zdrojem stříbra v Evropě, zejména ve stoletém období mezi lety 1460 a 1560; stříbro také podnítilo vznik nové organizace báňské správy a nových technologií. Výroba cínu probíhala soustavně po celou dlouhou historii Krušných hor a vzácná kobaltová ruda, která se v Krušných horách vyskytovala spolu s rudami stříbra, zajistila tomuto regionu od 16. do 18. století vedoucí postavení mezi producenty v Evropě, ne-li na světě. A konečně na konci 19. a ve 20. století se tento region stal jedním z hlavních světových producentů uranu, který zde na počátku tohoto období byl poprvé objeven a využíván.

exceptional concentration of mineral deposits. Separate mining landscapes emerged on both sides of the Ore Mountains, characterized by exchange of technical know-how, miners and metallurgists between Saxony and Bohemia. These deposits became key economic resources that were exploited during crucial periods in world history, events that were dictated by evolving empirical knowledge and exemplary practice and technologies devised or improved in the Ore Mountains; the vagaries of global markets impacted by new mineral discoveries, politics and wars, and the successive discovery of 'new' metals and their uses.

The Ore Mountains was the most important source of silver in Europe, particularly in the century from 1460 to 1560; silver was also the trigger for new organization and technology. Tin was produced in a steady manner throughout the long history of the Ore Mountains and rare cobalt ore, which was mixed with the silver ores in the Ore Mountains, made this region a leading European, if not world, producer from the 16th to 18th centuries. Finally, the region became a major global producer of uranium in the late 19th and 20th centuries; the early period being one of original discovery and development.

Kombinace geograficky proměnlivé produkce nerostných surovin, topografie a převážně státem kontrolovaného těžebního systému určovala způsob využívání krajiny: těžbu, vodohospodářství a dopravu, zpracování rud, osídlení, lesnictví i zemědělství. V důsledku dlouhého trvání a intenzity hornické činnosti je celá kulturní krajina Krušných hor z velké části ovlivněna jejími dopady. Její podobu určují jak doly samé (povrchové i podzemní, se zastoupením ložisek všech typů rud a hlavních období těžby a s výjimečnými zařízeními a objekty, jež se dochovaly in situ), tak průkopnické vodohospodářské systémy (sloužící k zásobování vodou, k pohonu důlních strojů, k odvodňování dolů a ke zpracování rudy), dopravní infrastruktura (cesty a silnice, železnice a vodní kanály); místa inovativního zpracování a tavení rud, jež disponují výjimečnou rozmanitostí a integritou zařízení a struktur; horní města, která vznikla v 15. a 16. století spontánně po objevu bohatých ložisek stříbra poblíž těchto nalezišť a jejichž původní městské uspořádání a architektura odrážejí jejich význam coby správních, hospodářských, vzdělávacích, sociálních a kulturních středisek a zůstaly zachovány jako základ pro obnovu v 18. a 19. století; zemědělství, jež se utvářelo spolu s prvními nálezy stříbra ve 12. století a které bylo dobře zavedeným předchůdcem následného období rozsáhlé těžby; a udržitelně obhospodařované lesy, jež zaujímají tradiční prostor v krajině a měly značný význam pro hornictví. Interakci lidí s okolním prostředím dokládají také nehmotné atributy, jako vzdělávání a literatura, tradice, zvyky a umělecký vývoj, jakož i sociální a politické vlivy, které mají svůj původ v hornictví, nebo byly hornictvím rozhodným způsobem utvářeny. Společně tyto aspekty poskytují svědectví o prvních fázích (na počátku 16. století) raně novověké transformace zastaralých hornických a hutnických maloprovůzů pozdního středověku do podoby rozsáhlého, státem řízeného průmyslu s raně kapitalistickými prvky financování. Tyto procesy předcházely a zároveň umožnily kontinuální a úspěšnou industrializaci, jež pokračovala do 20. století. Státem řízený těžební průmysl se svým správním, řídicím, vzdělávacím a sociálním rozměrem a spolu s technologickými a vědeckými úspěchy, které z tohoto regionu vycházely, ovlivnil všechny hornické oblasti jak v kontinentální Evropě, tak mimo ni.

Kritérium (ii): Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří podává výjimečné svědectví o mimořádné úloze a silném globálním vlivu sasko-českých Krušných hor coby centra

The combination of shifting geographical mineral output, topography and a mining system predominantly under state control, dictated land-use: mining, water management and transport, mineral processing, settlement, forestry and agriculture. Due to the longevity, and intensity, of mining, the entire cultural landscape of the Ore Mountains is largely impacted by its effects, and is anchored by the mines themselves (above and below ground, with all ore deposit types and principal exploitation periods represented, and with exceptional equipment and structures remaining in situ); pioneering water management systems (of water supply, for power at the mines themselves and for drainage and ore-processing); transport infrastructure (road, railway and canal); innovative ore-processing and smelting sites that possess an exceptional variety and integrity of equipment and structures; mining towns that developed spontaneously with, and adjacent to, the silver bonanzas of the 15th and 16th centuries, their original urban layout and architecture reflecting their importance as administrative, economic, educational, social and cultural centres and retained as the basis for embellishment in the 18th and 19th centuries; agriculture that was contemporary with the earliest silver strikes in the 12th century and a well-established forerunner of large-scale mining; and sustainably managed forests that occupy traditional spaces in the landscape that were also subsidiary to the mining industry. The interaction between people and their environment is also attested by intangible attributes, such as education and literature, traditions, customs and artistic developments as well as social and political influences that both originated in the mining phenomenon, or were decisively shaped by it. They collectively provide testimony to the first stages in the region, in the early 16th century, of the early modern transformation of mining and metallurgy from a small scale craft-based industry with outdated medieval origins to a large-scale state-controlled industry fuelled by industrial capitalists that both preceded, and enabled, continuous and successful industrialization that continued into the twentieth century. State-control of the mining industry, with all its administrative, managerial, educational and social dimensions, together with technological and scientific achievements which emanated openly from the region, influenced all continental European mining regions and beyond.

Criterion (ii): The mining region of Erzgebirge/Krušnohoří is an exceptional testimony to the outstanding role and strong global influence of the Saxon-Bohemian Ore

technologických a vědeckých inovací od renesance až po moderní dobu. Během několika období jeho hornické historie vzešly z tohoto regionu významné úspěchy v oblasti hornictví, které byly úspěšně přenášeny do dalších hornických regionů nebo ovlivnily jejich následný vývoj. Patří k nim mimo jiné založení prvního hornického učiliště. Nepřetržitě celosvětové působení sasko-českých horníků s vysokou odbornou kvalifikací hrálo klíčovou úlohu při výměně znalostí, zdokonalování báňských technologií a vývoji souvisejících věd. Projevy této výměny jsou v Hornickém regionu Erzgebirge/Krušnohoří stále patrné.

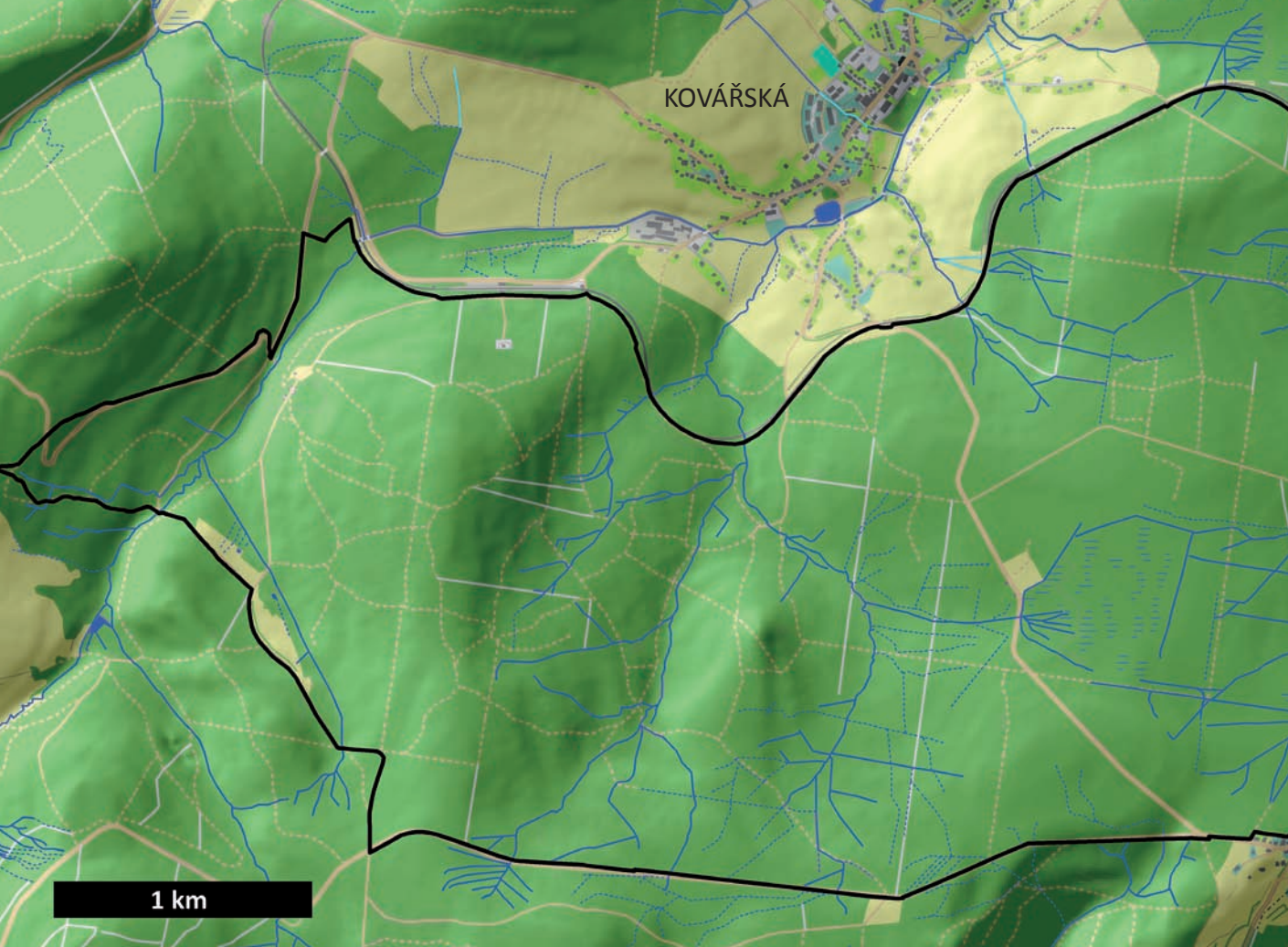
Kritérium (iii): Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří přináší výjimečné svědectví o technologických, vědeckých, správních, vzdělávacích, řídicích a sociálních aspektech, které posilují nehmotný rozměr živých tradic, myšlenek a přesvědčení lidí spjatých s krušnohorskou kulturou. Základem pro pochopení krušnohorské hornické tradice je hierarchická organizace báňské správy, která se vyvíjela od počátku 16. století. Jde o úřednický systém vytvořený místními svrchovanými vládci s cílem udržet si přísnou kontrolu nad pracovní silou a vytvořit příznivé klima pro raně kapitalistické způsoby financování hornického průmyslu. Tento model ovlivnil hospodářský, právní, správní a sociální systém řízení těžebního průmyslu ve všech hornických regionech kontinentální Evropy. Státem řízená organizace těžby výrazně ovlivnila také vývoj raně novověkých monetárních systémů, což dokládá zejména Královská mincovna v Jáchymově. Těžké stříbrné mince známé jako thaler – tolar, prvně ražené v Jáchymově od roku 1520, sloužily po několik staletí jako základ monetárních systémů v mnoha zemích Evropy a staly se předchůdcem dolarové měny.

Kritérium (iv): Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří představuje ucelenou hornickou krajinu, v jejíchž určitých částech se jako důsledek nepravidelného rozmístění a koncentrace ložisek rud nacházejí specifická území vyčleněná pro těžbu, která byla v různých obdobích využívána k dobývání a úpravě rud, pro vodní hospodářství a lesnictví, urbanizaci, zemědělství a dopravu – jako systém uzlů a lineárních propojovacích prvků, které se vyvíjely v několika po sobě jdoucích fázích za rostoucího vlivu státu. Dobře dochovaná důlní díla, technologické celky a krajinné prvky svědčí o všech známých způsobech dobývání

Mountains as a centre for technological and scientific innovations from the Renaissance up to the modern era. During several periods of mining history, significant achievements related to the mining industry emanated from the region and were successfully transferred, or influenced subsequent developments in other mining regions. This includes, among other achievements, the founding of the first mining high school. The continuous worldwide emigration of highly trained Saxon-Bohemian miners played a key role in the interchange of developments in, and improvements to, mining technology and its related sciences. Manifestations of this interchange are still evident in the Erzgebirge/Krušnohoří Mining Region.

Criterion (iii): The mining region of Erzgebirge/Krušnohoří bears exceptional testimony to technological, scientific, administrative, educational, managerial and social aspects that underpin the intangible dimension of living traditions, ideas and beliefs of the people associated with the Ore Mountains' culture. The organization as well as its hierarchical administration and management are fundamental to understanding the mining tradition of the Ore Mountains that developed from the beginning of the 16th century. A tradition emerged whereby the mining bureaucracies of absolute rulers maintained strict control of the work force and induced a favourable climate for an early capitalistic system of financing. Such an approach influenced the economic, legal, administrative and social system of mining in all the mining regions of continental Europe. The state-controlled mining organization strongly influenced the development of early modern monetary systems, particularly witnessed by the royal mint in Jáchymov, where the heavy silver coins known as thalers, first minted from 1520, served for several centuries as a standard for the monetary systems in many European countries, and became a predecessor of the 'dollar' currency.

Criterion (iv): The mining region of Erzgebirge/Krušnohoří represents a coherent mining landscape with specific proportions of land dedicated in specific places to mining, dictated by the uneven distribution and concentration of ore deposits, and exploited in different periods and processing operations, to water management and forestry, to urbanization, agriculture, transport and communications – a pattern of nodes and concentrations, of linear connecting features, all developed in successive phases under increasing state control. Well-preserved mine workings, technological ensembles and landscape

a úpravy rud používaných od pozdního středověku do nedávné minulosti a o vývoji rozsáhlých sofistikovaných vodohospodářských systémů jak na povrchu, tak i v podzemí. Důlní činnost vedla k jedinečnému vývoji hustého osídlení jak v údolích, tak v drsných horských polohách s těsným napojením na okolní hornické krajiny.

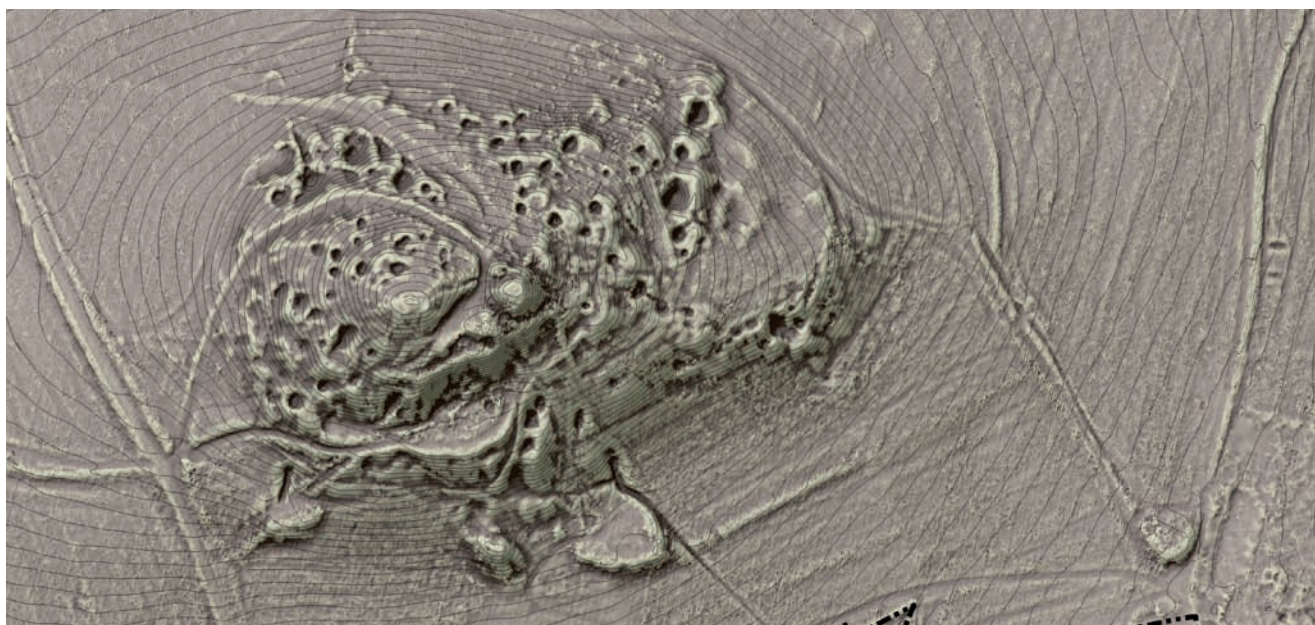
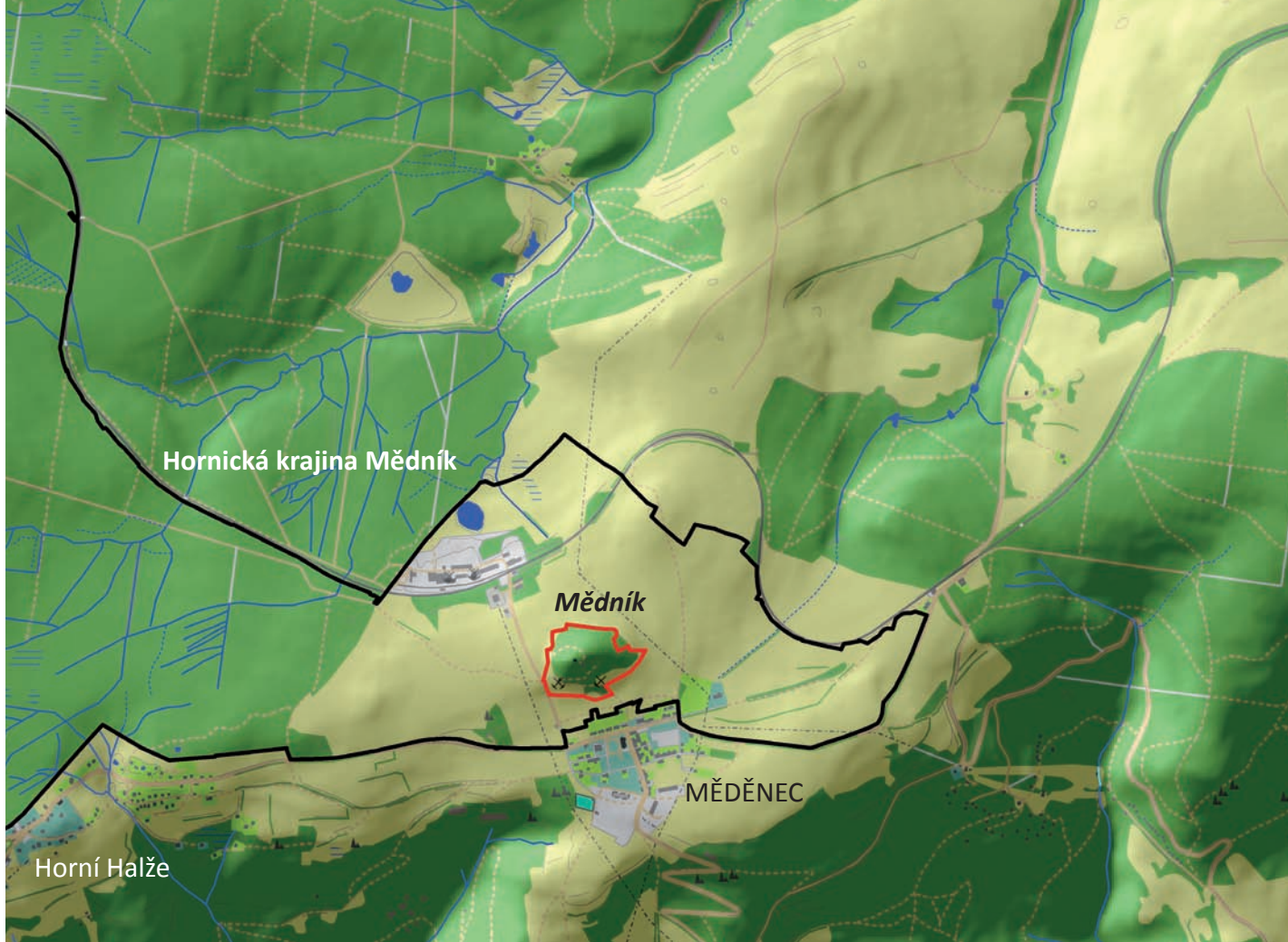
Integrata

Hornický region Erzgebirge/Krušnohoří představuje organicky vyvinutou hornickou kulturní krajinu sestávající z 22 komponent, jež jako celek názorně dokumentují proces utváření území během 800 let trvající hornické činnosti. Oba smluvní státy zaujaly podobný přístup k určení komponent sériového statku a k odůvodnění způsobu, jakým každá z nich přispívá k objasnění složitého procesu utváření hornické kulturní krajiny, a ke stanovení

features bear witness to all known major extracting and processing technologies applied from the late medieval period to modern times, as well as to the development of extensive, sophisticated water management systems both aboveground and underground. The mining activities led to the unparalleled development of a dense settlement pattern both in the valleys and in very high, harsh upland positions, featuring a close connection to the surrounding mining landscapes.

Integrity

The property, an organically evolved mining cultural landscape, comprises 22 components that, as a whole, illustrate the process of configuration of the territory over 800 years on the basis of mining activities. Both States Parties have adopted similar approaches to identify the components of the serial property, to justify in which way each of them contributes to illustrating the complex process of configuration of the mining cultural landscape

hranic statku a nárazníkových zón. Na tomto základě každá z komponent série hraje specifickou roli při znázornění různých typů krajiny souvisejících s těžbou různých rud v Krušných horách. Hranice jednotlivých komponent byly pečlivě vymezeny tak, aby zahrnovaly všechny prvky nezbytné k vyjádření toho, jak konkrétní komponenta přispívá k výjimečné světové hodnotě. Ačkoli jsou některé komponenty vystaveny faktorům, které by mohly představovat riziko pro jejich zachování, existující právní nástroje a plán ochrany a správy statku (Management Plan) zajišťují dostatečnou ochranu všech znaků nezbytných k vyjádření výjimečné světové hodnoty statku.

Autenticita

Komponenty statku se dochovaly ve svém původním prostředí, a ačkoli byly některé z nich přizpůsobeny k novému využití, zachovávají si vysokou míru autenticity. Hornická krajina si také uchovávala své bohaté nehmotné dědictví v podobě živých tradic a dodatečným zdrojem spolehlivých informací o hodnotách sériového statku jsou sbírky movitých předmětů a archivy. Osm set let hornické činnosti vedlo ke změnám krajiny; některá místa těžby byla opuštěna, zatímco jiná fungovala i nadále a byla svědkem postupných změn technologií. Nepřetržitá těžební činnost přispěla na některých místech k zachování báňských struktur a k jejich průběžným opravám a modernizaci. Podzemní důlní díla si obecně uchovávají vysokou míru autentičnosti. Opuštěné budovy nebo struktury na povrchu byly v některých případech zbourány nebo přizpůsobeny novým funkcím, a ačkoli úsilí o zachování důlních areálů bylo zahájeno už před sto lety, mnohé z nich zůstaly ve špatném stavu až do 90. let 20. století, kdy v historických městech a důlních areálech začaly kampaně za jejich zachování. Univerzita ve Freibergu pokračuje ve výzkumu v oblasti hornictví a báňských operací, a přispívá tak k růstu znalostí.

Podmínky ochrany a správy

V obou smluvních státech existuje obsáhlý soubor nástrojů právní ochrany a v celém statku probíhá aktivní památková péče. Smluvní státy vypracovaly pro statek plán ochrany a správy (Management Plan) na roky 2013–2021, který zahrnuje dvě národní části a mezinárodní Management Plan. Součástí mezinárodní části je memorandum o porozumění mezi oběma smluvními státy, ustanovení o přeshraničních nárazníkových zónách a schéma struktury a organizace přeshraničního řízení. K mezinárodním řídicím

and to establish the boundaries of the property and the buffer zones. On this basis, each of the components of the series plays a specific role in illustrating the types of landscapes related to the extraction of different ores from the Ore Mountains. The boundaries of each of the components have been carefully delineated in order to include all the features necessary to convey the contribution of that particular component to the Outstanding Universal Value. Although some of the components are exposed to factors that could represent a risk to their conservation, the legal instruments and management plan in place ensure the adequate protection of all of the attributes necessary to convey the property's Outstanding Universal Value.

Authenticity

The property's components have been preserved in their settings and, even though some have been adapted for new uses, they retain a high degree of authenticity. The mining landscape has also retained its comprehensive intangible heritage in the form of living traditions, and movable collections and archives are additional sources of reliable information on the values of the series. A span of 800 years of mining activity has led to changes to the landscape; some mining sites were abandoned whilst others continued to operate and witnessed technological adaptations. Continuous mining activity at certain sites contributed to the conservation of mining structures as well as to their continuous repair and upgrade. The underground installations in general retain a high degree of authenticity; above ground, abandoned buildings or structures were, in some cases, demolished or adapted to new uses; although efforts to preserve mining sites began a hundred years ago, many remained in poor condition until the 1990s, when conservation campaigns were begun in historic towns and mining sites. The Academy of Freiberg continues to carry out research on mining and its operations, contributing to the growth of knowledge.

Management and protection requirements

There is a comprehensive set of legal protective instruments in place in both States Parties and active conservation is carried out throughout the property. The States Parties have elaborated a management plan 2013–2021 for the property, which includes two national sections and an international management plan. The international section includes a memorandum of understanding between the two States Parties, provisions for transboundary buffer zones and the scheme for

orgánům patří Bilaterální řídicí výbor a Bilaterální poradní skupina, mezinárodní Management Plan obsahuje také společnou vizi do budoucna.

Bilaterální řídicí výbor bude mimo jiné zastupovat zájmy obou smluvních států a zajišťovat vzájemné informování, koordinaci a strategické plánování. Bilaterální poradní skupina je ustavena na regionální úrovni a odpovídá za koordinaci všech společných otázek; jejím hlavním cílem je chránit výjimečnou světovou hodnotu sériového statku, dohlížet na ni a udržitelným způsobem ji rozvíjet. Společně s národními koordinačními místy je zodpovědná především za koordinaci informací a akcí, památkovou péči o statek, periodický reporting, styk s veřejností a mezinárodní opatření.

Obě národní části Management Planu zahrnují kromě opatření k zachování výjimečné světové hodnoty statku ustanovení zaměřená na podporu udržitelného cestovního ruchu a zajištění přiměřeného systému řízení návštěvníků. Oba smluvní státy navrhly soubor klíčových ukazatelů sloužících ke sledování stavu komponent statku, a přestože přístupy obou smluvních států se v tomto liší, je zavedený systém monitoringu dostačující.

the structure and organization of the transboundary management. The international management bodies include a Bilateral Steering Committee and a Bilateral Advisory Group and a common future vision is included.

The Bilateral Steering Committee has, among other objectives, represent the interests of the respective States Parties, and the mutual provision of information, coordination and strategic planning. The Bilateral Advisory Group is established at the regional level and is responsible for the coordination of all common issues; its main objective is to protect, oversee and sustainably develop the Outstanding Universal Value of the serial property. Together with the national coordination offices, its main responsibilities include coordination of information and actions, conservation of the property, periodic reporting, public relations and international measures.

Both national sections of the management plan include, besides conservation of Outstanding Universal Value of the property, provisions oriented to promoting sustainable tourism and providing adequate visitor management. Both States Parties propose a set of key indicators to monitor the state of conservation of the components of the property; despite the two different approaches taken by the States Parties, the monitoring system in place is adequate.

DEUTSCHLAND

Hornická krajina Altenberg – Zinnwald

Část nárazníkové zóny saské komponenty Altenberg – Zinnwald Mining Landscape (1478-002) leží na území České republiky.

Part of the buffer zone of the Saxon component Altenberg – Zinnwald Mining Landscape (1478-002) is located on the territory of the Czech Republic.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- památky v krajině dokládající těžbu a zpracování rud, povrchová hornická infrastruktura
- památky v podzemí dokládající těžbu různých rud
- urbanistická struktura sídel v kulturní krajině
- významné stavby, jejich výzdoba a znaky spojené s prosperitou sídel v důsledku těžby
- svědectví o hornických tradicích
- doklady vědeckých úspěchů podmíněných hornictvím

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- monuments in the landscape documenting mining and ore processing and related mining infrastructure
- underground monuments evidencing mining of different ores
- historic urban structure of settlements within the landscape
- significant buildings, their decorations and features associated with mining and its prosperity
- testimony of mining traditions
- evidence of scientific achievements conditioned by mining

5. 14. KRAJINA PRO CHOV A VÝCVIK CEREMONIÁLNÍCH KOČÁROVÝCH KONÍ V KLADRUBECH NAD LABEM (2019)

Pardubický kraj, ORP Přelouč

Datum zápisu: 10. 7. 2019

Kritéria zápisu: (iv), (v)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 1589

<http://whc.unesco.org/en/list/1589>

Web s informacemi o statku: <https://www.nhkladruby.cz/unesco>

Státní správa na úseku památkové péče:

Krajský úřad Pardubického kraje

Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Přelouč

5.14. LANDSCAPE FOR BREEDING AND TRAINING OF CEREMONIAL CARRIAGE HORSES AT KLADRUBY NAD LABEM (2019)

Pardubice Region, Přelouč District

Date of inscription: 10.7. 2019

Criteria for inscription: (iv), (v)

Number at the WH List: 1589

<http://whc.unesco.org/en/list/1589>

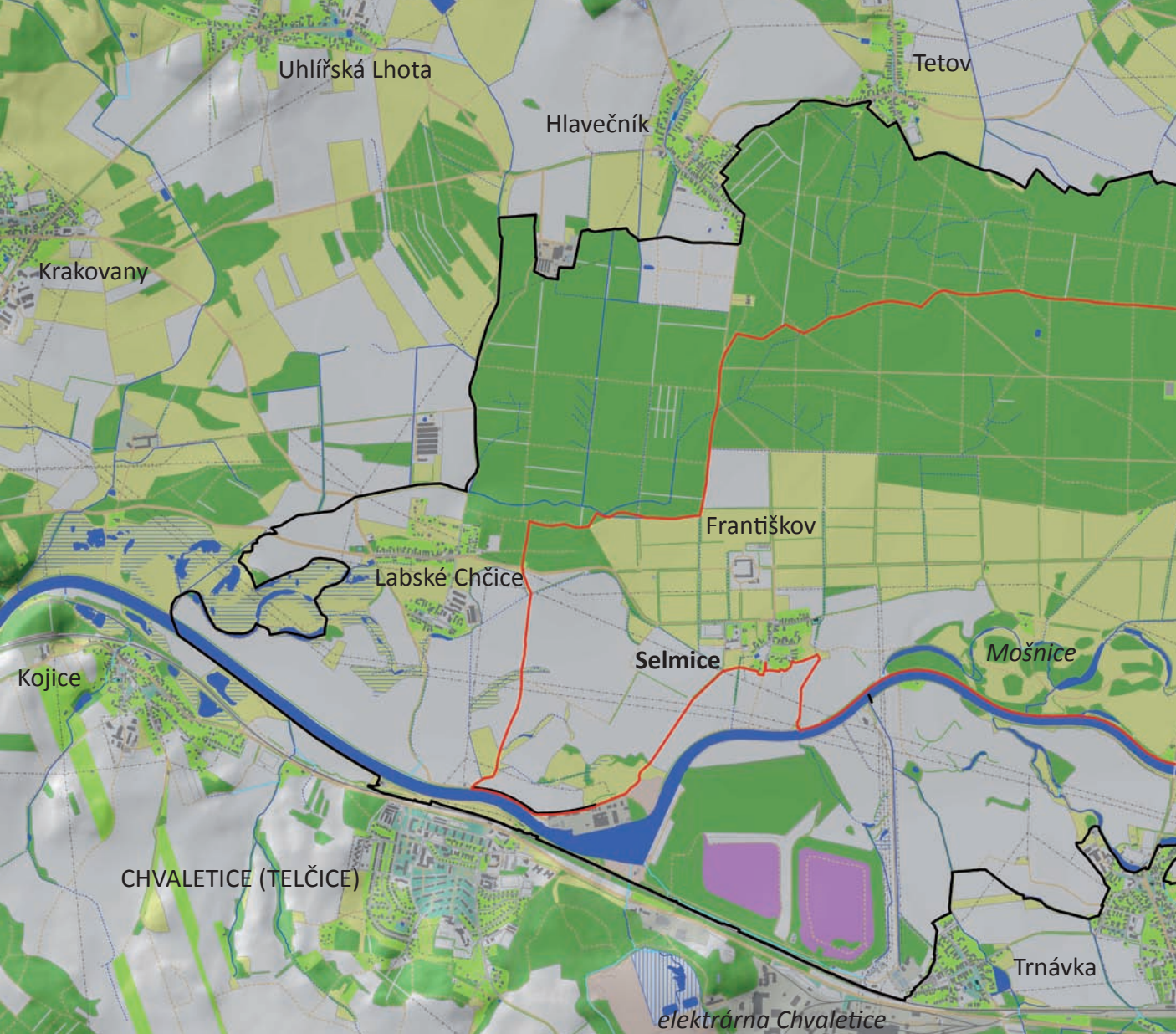
Property Website: <https://www.nhkladruby.cz/unesco>

State Administration of Cultural Heritage:

Pardubice Regional Office

Municipality with Extended Powers: Municipal Authority
of Přelouč

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem se nachází v Polabské nížině v oblasti středního Polabí. Statek představuje rovinatou krajinu s písčitými půdami, která zahrnuje pole, louky, ohrazené pastviny, krajinářský park, lesní plochy a rovněž budovy a hospodářská stavení, to vše navržené pro potřeby chovu a výcviku starokladrubských koní, kteří byli používáni k ceremoniálním účelům na habsburském císařském dvoře.

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

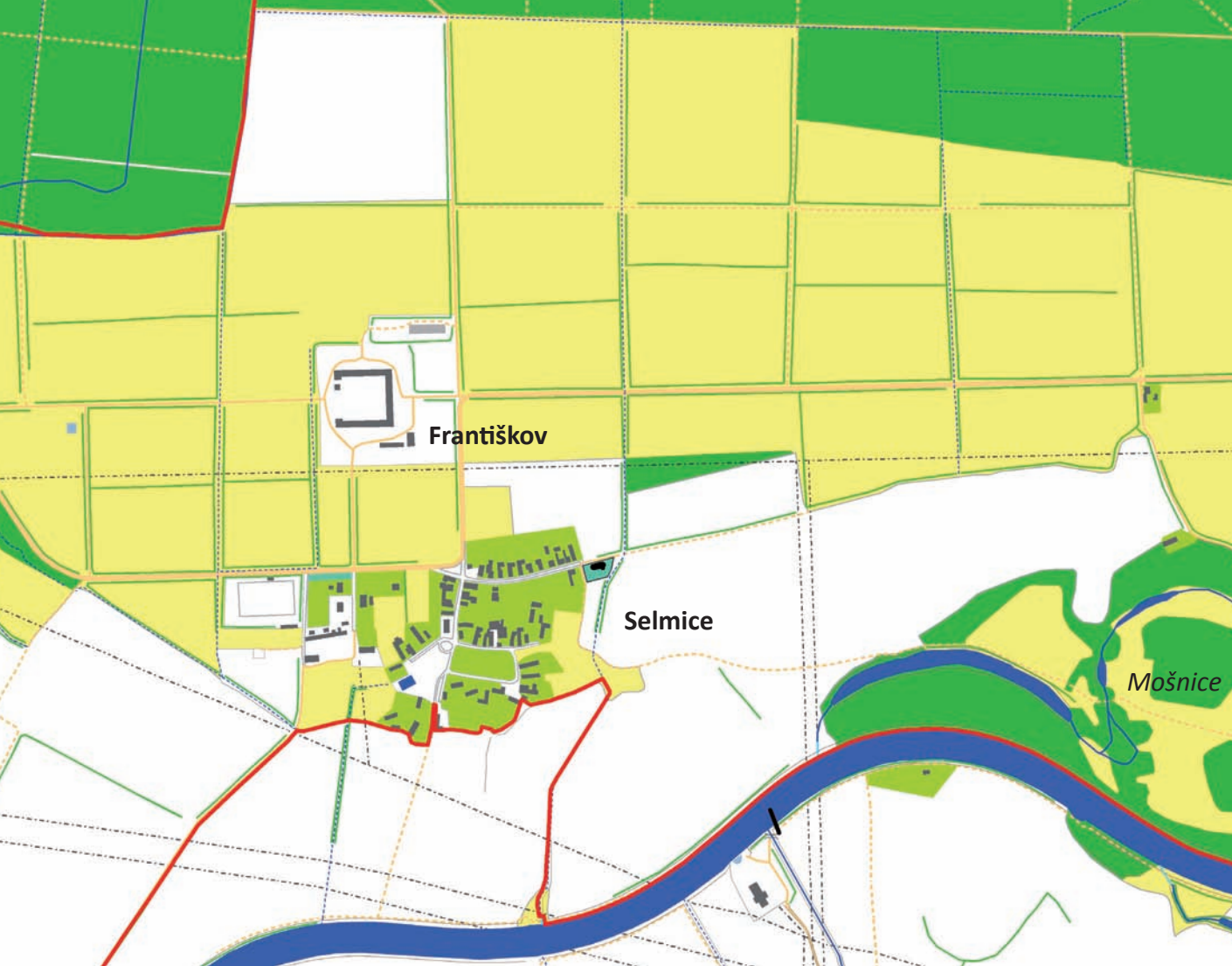
Brief synthesis

The Landscape for Breeding and Training of Ceremonial Carriage Horses at Kladruhy nad Labem is situated in the Polabská nížina (Elbe Lowland), in the Střední Polabí area. The property features a flat landscape, with sandy soils and includes fields, meadows, fenced pastures, a landscaped park, a forested area as well as buildings and farmsteads, all designed with the main objective of breeding and training the Kladruher horses, which were used in ceremonies by the Habsburg imperial court.

V roce 1563 zde císař Maxmilián II. Habsburský založil hřebčín a dne 6. března 1579 mu jeho nástupce, císař Rudolf II. Habsburský, udělil listinu potvrzující jeho status císařského dvorního hřebčína. Už od počátku 17. století se hřebčín v úzkém propojení s okolní krajinou specializoval na chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní typu galacarrossier výhradně pro uspokojení poptávky císařského dvora. Historické hospodářské budovy hřebčína fungují dodnes a představují funkční ohniska této jedinečné krajiny.

In 1563, the Emperor Maxmillian II of Habsburg founded a stud farm there and on 6th March 1579 his successor, Emperor Rudolph II of Habsburg granted it a charter as the Imperial Court Stud Farm. Since the early 17th century the stud farm, in close interaction with the surrounding landscape, has specialized in breeding ceremonial carriage horses of the gala carrossier type, solely to satisfy the demand of the Imperial Court. To date, the historic farmsteads located within the property have been in operation and they represent functional centre points of the unique landscape.

Krajina v Kladrubech nad Labem je výjimečným a komplexním příkladem kulturní krajiny zaměřené na chov a výcvik koní, která se organicky vyvíjela a zároveň byla záměrně a postupně utvářena coby vysoce specializovaný okrasný statek, tzv. ferme ornée, který byl určen pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní a odrážel přitom estetické cítění Habsburků. Do dnešních dnů lze jasně rozlišit historickou trojdílnou strukturu této poříční krajiny, v níž najdeme staré meandry a slepá říční ramena, které byly krajinářsky přeměněny v pozdně romantickém duchu, pravidelné pastviny ohrazené ploty a vymezené liniovými výsadbami dřevin, přímé cesty lemované alejemi, síť zavlažovacích kanálů napájených vodou z Kladrubského náhonu, les na severní straně, který poskytuje celou řadu surovin, jednotlivé hospodářské budovy sloužící různým účelům, architekturu budov hřebčína a přilehlé související vesnice. Viditelné krajinné prvky v Kladrubech

The Landscape at Kladruby nad Labem represents an outstanding and complete example of a horse – centred cultural landscape which has organically evolved and was, at the same time, intentionally and progressively designed as highly specialized ornamented farm – ferme ornée – dedicated to the breeding and training of ceremonial carriage horses and reflecting at the same time the Habsburg's aesthetic ambitions. The historical tripartite structure of this fluvial area is still clearly discernible, with its old meanders and oxbow lakes, which were turned into a late 'romantic' designed landscape, the 'classical' regular fenced and tree-delimited pastures, the straight tree-lined avenues, the network of irrigation canals, fed by the Kladrubský náhon, the forest to the north, providing for a range of resources, the different farmsteads, all serving distinct functions, the stud architecture and the dependent village. Kladruby nad Labem's tangible landscape

nad Labem spolu s místními znalostmi a způsobem života mimořádným způsobem odrážejí hlavní účel, pro který je krajina soustavně upravována a uzpůsobována: chov a výcvik speciálních starokladrubských koní, které můžeme považovat za živoucí památku.

Statek představuje výjimečný příklad krajiny, v níž se odráží vývoj charakteristické evropské hipologické kultury z doby vzestupu absolutistických monarchií.

Kritérium (iv): Krajina pro chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní v Kladrubech nad Labem je výjimečným příkladem krajiny, která byla v průběhu staletí soustavně a záměrně upravována za využití zásad klasicistního a romantického krajinářství s cílem vytvořit vhodné prostředí pro chov a výcvik tažných ceremoniálních koní a v níž se mimořádným způsobem odráží vývoj rodu

features, along with the local knowledge and way of life, exceptionally reflect the single function for which the landscape was consistently modified and adapted: horse-breeding and training the special Kladruber horses which can be seen as living monuments.

This property represents an exceptional example of landscape reflecting the development of a specific equestrian culture in Europe, at the time when absolute monarchies were in ascendance.

Criterion (iv): The Landscape for Breeding and Training of Ceremonial Carriage Horses at Kladruby nad Labem is an exceptional example of a landscape which has been consistently and intentionally modified through the centuries, utilizing the principles of Classicist and Romantic Landscaping, to create a suitable environment for the purpose of horse-breeding and training of draft ceremonial

Habsburků a jejich reprezentačních potřeb v dobách, kdy byly absolutistické monarchie na vzestupu. Statek rovněž představuje komplexní příklad svého druhu, ve kterém se viditelně odráží vývoj charakteristické evropské jezdecké kultury trvající po čtyři staletí, zaměřený na chov a výcvik ceremoniálních kočárových koní.

Kritérium (v): Krajina v Kladrubech nad Labem mimořádným způsobem odráží využívání a záměrné uzpůsobování geomorfologických, pedologických a hydrologických charakteristik a ekologických zdrojů říční oblasti pro chov a výcvik koní v průběhu staletí. Stávající uspořádání krajiny s dosud patrnou trojdílnou strukturou, v níž najdeme staré meandry a slepá říční ramena přeměněná v komponovanou krajinu, pastviny ohrazené ploty a stromořadími, přímé cesty, sítí zavlažovacích kanálů, architekturu budov hřebčína a přilehlé vesnice, spolu s místními znalostmi a způsobem života závislým na provozu hřebčína a chovu koní představují výjimečný příklad interakce člověka s okolním prostředím, zaměřené na chov a výcvik starokladrubských koní.

Integrita

Krajina se do dnešních dnů zachovala ve svých historických hranicích a v rozloze, která v minulosti odpovídala velikosti stáda potřebného k zajištění požadovaného počtu vycvičených ceremoniálních kočárových koní stanoveného císařským dvorem. Užiteklový charakter krajiny se dosud plně projevuje v zachované funkční integritě jejího uspořádání a v jejích hlavních znacích, jimiž jsou: pastviny o dostatečné rozloze odpovídající velikosti stáda, louky jako zdroj píce, orná půda pro účely produkce jadrného krmiva, lesy coby zdroj dřeva používaného jako stavební materiál a palivo, dostatečné zásobování vodou, cesty a jízdní průseky nezbytné pro výcvik kočárových koní, funkčně diverzifikované soubory budov a tradiční, po staletí rozvíjené znalosti o koních, jejich potřebách a jejich prostředí.

Krajina dodnes poskytuje veškeré zdroje potřebné k úspěšnému chovu těchto koní a prostředí pro jejich výcvik. Chov koní probíhá ve funkčně rozlišených historických stájích a dalších doplňkových budovách. Soubory budov ve všech částech hřebčína, které se od počátku 19. století v průběhu mnoha let vyvíjejí a v nedávné době byly opraveny, odrážejí požadavky na ustájení kočárových koní.

horses, exceptionally reflecting the development of the Habsburgs and their representational needs at a time when absolute monarchies were in the ascendance. The property also represents a complete example tangibly reflecting the development of a specific equestrian culture in Europe spanning over four centuries, focused on breeding and training of ceremonial carriage horses.

Criterion (v): The Landscape at Kladruby nad Labem exceptionally reflects the use and purposeful adaptation of the geomorphological, pedological and hydrological features and environmental resources of a fluvial area throughout the centuries for horse-breeding and training. The current organisation of the landscape, with its still-evident tripartite structure, with old meanders and oxbow lakes turned into a designed landscape, the fenced and tree-delimited pastures, the avenues, the network of irrigation canals, the stud architecture and the dependent villages, along with the local knowledge and way of life dependent on stud operation and horse-breeding, represents an outstanding example of human interaction with the environment devoted to the breeding and training of the Kladruber horses.

Integrity

To date, the Landscape has been preserved, within its historical borders and area that in the past corresponded to the size of the herd needed to supply the required number of trained ceremonial carriage horses set by the Imperial Court. The utilitarian character of the landscape is still fully manifested in the preserved functional integrity of its composition and in its main attributes that consist of pastures of adequate size for the herd, grassland for hay production, arable land for production of grain fodder, forests for timber production used as building material and fuel, sufficient water supply, roads and drives necessary for training carriage horses in hand; functionally diversified sets of buildings, traditional knowledge developed along the centuries on the horses and their needs and on their environment.

The Landscape still provides all the resources necessary for successful breeding of these horses and the environment for their training. Horse breeding is carried out in functionally diversified historic stables and other complementary structures. The sets of buildings at all farmsteads reflect the requirements for carriage horse stabling that have been developed over many years starting from the early 19th century and they have been recently restored.

Integrita formální kompozice klasicistní části krajiny se částečně zachovala, např. v podobě cest lemovaných alejemi, vodních toků a pravidelné sítě pastvin. Zachovala se také integrita krajinářské skladby malebného romantického parku Mošnice: zpevněná kočárová cesta, z níž se vějířovitým způsobem otevírají výhledy na bohatý sortiment solitérních stromů a skupinových výsadeb, které jsou uspořádány podle kompozičních zásad malířské perspektivy, bývalé říční meandry s jejich slepými rameny a přirozeně se obnovující nivní vegetací ve zbytku lužního lesa. Integritu užitkových lesů v severní části areálu představuje síť rovných, jasně vymezených průseků a lesních cest, využívaných při výcviku koní.

Autenticita

Funkční autentičnost statku je zachována. Krajina se dosud využívá k chovu a výcviku kočárových koní typu galacarrossier, konkrétně kladrubského plemene. Zůstala zachována trojdílná skladba krajiny s prvky v klasicistním a romantickém stylu, která rozpoznatelně odráží potřebu daného století – dlouhodobý program využití koní, jejich chovu a výcviku. Lineární výsadby (alejemi lemované pěšiny a cesty, větrolamy a výsadby podél vodních toků), které člení krajinou kompozici, se také dochovaly, včetně původní druhové skladby a celkového půdorysného vzorce. Síť vodních toků, důležitá jak pro fungování, tak pro skladbu krajiny, se zachovala ve stejné struktuře, jakou měla v roce 1876. K její údržbě se používají tradiční materiály. Obdobný přístup se uplatňuje při údržbě ohrad okolo pastvin. Historická urbanistická struktura sídel nebyla narušena novodobým průmyslovým vývojem a zůstaly zachovány i původní vazby s venkovskou krajinou.

Podmínky ochrany a správy

Celkový systém správy statku a jeho nárazníkové zóny je založen na právních nástrojích a územně plánovacích dokumentech na národní, regionální a místní úrovni. Státní a místní subjekty zaručují provádění opatření, za něž nesou odpovědnost a která přispívají k zajištění ochrany a k řízení.

Statek je součástí památkové zóny Kladrubské Polabí, která byla na základě zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči v platném znění, vyhlášena opatřením obecné povahy č. MK 72096/2015. Zóna je chráněna coby jedinečný příklad krajiny uzpůsobené potřebám chovu a výcviku koní. Hřebčín jako takový byl na základě Nařízení vlády

The integrity of the formal composition of the Classicist part of the Landscape has been only partially preserved e.g., in the roads lined with trees, watercourses, the grid of pasture units. The integrity of the landscape composition of the romantic picturesque park at Mošnice has also been preserved – the carriage bridle way from which fan-like vistas open at a rich assortment of solitary trees and group plantings arranged according to the compositional principles of perspective, the former river meanders oxbow lakes and naturally regenerating alluvial vegetation in the relict of the flood plain forest. The integrity of the productive forests in the northern part of the property is essentially expressed by the network of straight clear-cut strips and forest avenues used for horse training.

Authenticity

The functional authenticity of the property has been preserved; the landscape is still used for breeding and training of carriage horses of the gala carrossier type, specifically the Kladruber breed. The tripartite composition of this landscape with its classicist and romantic designed elements have been preserved and discernibly reflect the need of this century – long exploitation programme for horse breeding and training. Linear planting (tree-lined walkways, avenues, windbreaks, and planting along watercourses) dividing the landscape composition have also been preserved in the form of native species and overall pattern. The network of watercourses, which is important for both the function and composition of the landscape, has been preserved in the same structure as it was in 1876. Traditional materials are used for its maintenance. A similar approach is used for the maintenance of pasture fencing. The historic urban structure of settlements has not been compromised by the industrial development of modern times, and the original links with countryside have been preserved.

Protection and management requirements

The overall governance/management system for the property and its buffer zone relies on legal and planning instruments at the national, regional and local level. State and local entities guarantee the implementation of measures which they are responsible for and which contribute to the implementation of protection and management.

The property is included in the Kladrubské Polabí Conservation area, designated with provision ref n. MK 72096/2015 pursuant Act n. 20/1987 as amended. It has been protected as a unique example of a landscape

č. 132/2001 Sb. prohlášen národní kulturní památkou a některé části krajiny byly na základě Nařízení vlády č. 73/2016 Sb., kterým se mění Nařízení vlády č. 318/2013 Sb., zahrnuty do sítě Natura 2000 coby evropsky významné lokality. Na další části statku se vztahuje památková ochrana. Právní ochrana se od roku 2002 vztahuje rovněž na plemeno kladrubských koní coby živou kulturní památku. Celkovou právní ochranu statku posílilo prohlášení Kladrubského náhonu za kulturní památku v roce 2019.

Základním nástrojem ochrany statku je zákon č. 20/1987 Sb. o státní památkové péči, který stanovuje povinnosti vlastníků, uživatelů, orgánů veřejné správy a právnických a fyzických osob. Na statek se rovněž vztahuje ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny v platném znění.

Od roku 2017 odpovídá za provádění ustanovení zákona o státní památkové péči ve vztahu ke Kladrubům nad Labem Městský úřad Přelouč. Právní ochranu statku doplňuje několik územních plánů.

Většina statku je vlastněna státem a spadá do působnosti Ministerstva zemědělství, přičemž je spravována těmito subjekty: Národním hřebčínem Kladruby nad Labem, Povodím Labe, s. p. a Státním pozemkovým úřadem.

Systém správy je založen především na státních subjektech, které mají k dispozici propracované řídicí nástroje k zaručení toho, aby mohly být řízeny a prováděny jejich operativní činnosti. Memorandum o vytvoření řídicí skupiny bylo podepsáno v roce 2016 a obnoveno v červnu 2018. Plní úkoly v oblasti koordinace, dohledu a poradenství.

Pro potřeby statku existuje řada správních nástrojů a mechanismů. Plán řízení hřebčína byl vypracován v roce 2010, aktualizován v roce 2012 a revidován od roku 2018. Dohoda o obecných zásadách obnovy a dalšího rozvoje národní kulturní památky Hřebčín v Kladrubech nad Labem (z května 2017) upravuje ochranu a správu statku jakožto národní kulturní památky. Na les se vztahuje lesní hospodářský plán, který obsahuje pokyny a doporučení a je platný od roku 2016 až do roku 2025.

Střednědobé a dlouhodobé zachování výjimečné světové hodnoty statku vyžaduje koordinaci správy, stabilitu, udržitelnost a proveditelný nástroj řízení, založený na vyzkoušených postupech, jehož součástí bude řízení rizik a spolu s mechanismy posuzování dopadů na statek a příležitostmi k posílení integrity statku na místní úrovni.

shaped for horse breeding and training. The Stud Farm itself is a National Heritage site as per Government Decree 132/2001 and some parts of the landscape are included in Natura 2000 network as a Site of Community Importance as per Government Decree n. 73/2016 amending GD n. 318/2013. Other sites within the property are covered by heritage protection status. The Kladruher horse breed also enjoys legal protection since 2002 as a living monument. Formal designation of Kladrubskyě náhon as cultural heritage reinforced the overall legal protection of the property in 2019.

The basic protection instrument for the property is the Heritage Act n. 20/1987, which stipulates obligations for the owner, user, public administrations, juridical and physical persons with regard to protected heritage but it is also covered by the provisions of Act No. 114/1992 Coll., on Nature and Landscape Protection, as amended.

Since 2017, the implementation of provisions of the Heritage Act for the Kladruby nad Labem are under the responsibility of the Municipal Authority of Přelouč. Several territorial plans complement legal protection for the property.

Most of the property is owned by the State and is under the responsibility of the Ministry of Agriculture, managed by the following entities: National Stud Farm Kladruby nad Labem, the River Elbe Authority and Czech Land-Use Authority.

The Management system is based mostly on state-driven bodies, which have elaborated management instruments to guarantee the management and implementation of their operational activities. A memorandum for establishing a Steering Group was signed in 2016 and was renewed in June 2018. It has coordination, overseeing and advisory tasks.

A number of management instruments and mechanisms exist for the property. A management plan for the stud farm was prepared in 2010, updated in 2012 and under revision as of 2018. An Agreement on general Principles of Restoration and further development of the Area of the NHS of the Stud Farm at Kladruby nad Labem (May 2017) guides protection and management of the property as a national heritage site (NHS). The forest is covered by a Forest Management Plan containing guidelines and recommendations and is valid from 2016 through 2025.

Medium- and Long-term sustenance of the Outstanding Universal Value of the property needs management

coordination, stability, sustainability and implementable management instrument based on tested formulas, integrating risk as well as Heritage Impact Assessment mechanisms and opportunities for strengthening the property's integrity locally.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- krajinná a urbanistická struktura statku • urbanistická struktura sídel, jejich silueta v blízkých i dálkových pohledech • pohledové osy, působení architektonických dominant • historické stavební dvory hřebčína a související stavby a umělecká díla v krajině • historické krajinné struktury a funkční ekosystémy • síť cest, alejí a stromořadí
- romantický krajinářský park Mošnice • skupiny stromů (clumps) a solitéry v pastvinách a loukách • lesní průseky a lesní cesty • umělé i přírodní vodní toky a plochy • tradiční management krajiny • starokladrubský tažný kůň (galacarrossier) vyšlechtěný v tamní krajině, specifika jeho chovu a výcviku

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- landscape design and the layout pattern of the property
- urban structure of settlements and their silhouettes from short and long distant views • visual axes and vistas, influence of architectural landmarks • historic ensembles of the stud and related buildings and works of art in the landscape • historic landscape structures and their functional ecosystems • road network, alleys and tree avenues • romantic landscaped park Mošnice • groups of trees (clumps) and solitary trees in pastures and meadows • artificial and natural watercourses and water bodies • clear-cut strips and forest avenues • traditional methods of landscape management • Kladruby draft horse (galacarrossier) bred in the local landscape, specifics of its breeding and training

IMOTEC LAZNE PUNKE

5.15. SLAVNÁ LÁZEŇSKÁ MĚSTA EVROPY (2021)

Sériový mezinárodní statek světového dědictví se skládá z 11 částí v sedmi evropských státech (Rakousko, Belgie, Česká republika, Francie, Spolková republika Německo, Itálie, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku).

- Františkovy Lázně (1613-003): Česká republika (Karlovarský kraj, ORP Cheb)
- Karlovy Vary (1613-004): Česká republika (Karlovarský kraj, ORP Karlovy Vary)
- Mariánské Lázně (1613-005): Česká republika (Karlovarský kraj, ORP Mariánské Lázně)

Výčet komponent na území ostatních států viz s. 307.

Datum zápisu: 24. 7. 2021

Kritéria zápisu: (ii), (iii)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 1613

<http://whc.unesco.org/en/list/1613>

Web s informacemi o statku:

<https://www.greatspatownsofeurope.eu/>

Státní správa na úseku památkové péče v České republice:

Krajský úřad Karlovarského kraje

Františkovy Lázně: Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Cheb

Karlovy Vary: Obec s rozšířenou působností: Magistrát města Karlovy Vary

Mariánské Lázně: Obec s rozšířenou působností: Městský úřad Mariánské Lázně

5.15. THE GREAT SPA TOWNS OF EUROPE (2021)

Serial transnational World Heritage property with 11 component parts in seven European States Parties (Austria, Belgium, Czech Republic, France, Federal Republic of Germany, Italy, United Kingdom).

- Františkovy Lázně (1613-003): Czech Republic (Karlovy Vary Region, Cheb District)
- Karlovy Vary (1613-004): Czech Republic (Karlovy Vary Region, Karlovy Vary District)
- Mariánské Lázně (1613-005): Czech Republic (Karlovy Vary Region, Mariánské Lázně District)

For a list of components on the territory of other states, see page 307.

Date of inscription: 24. 7. 2021

Criteria for inscription: (ii), (iii)

Number at the WH List: 1613

<http://whc.unesco.org/en/list/1613>

Property Website:

<https://www.greatspatownsofeurope.eu/>

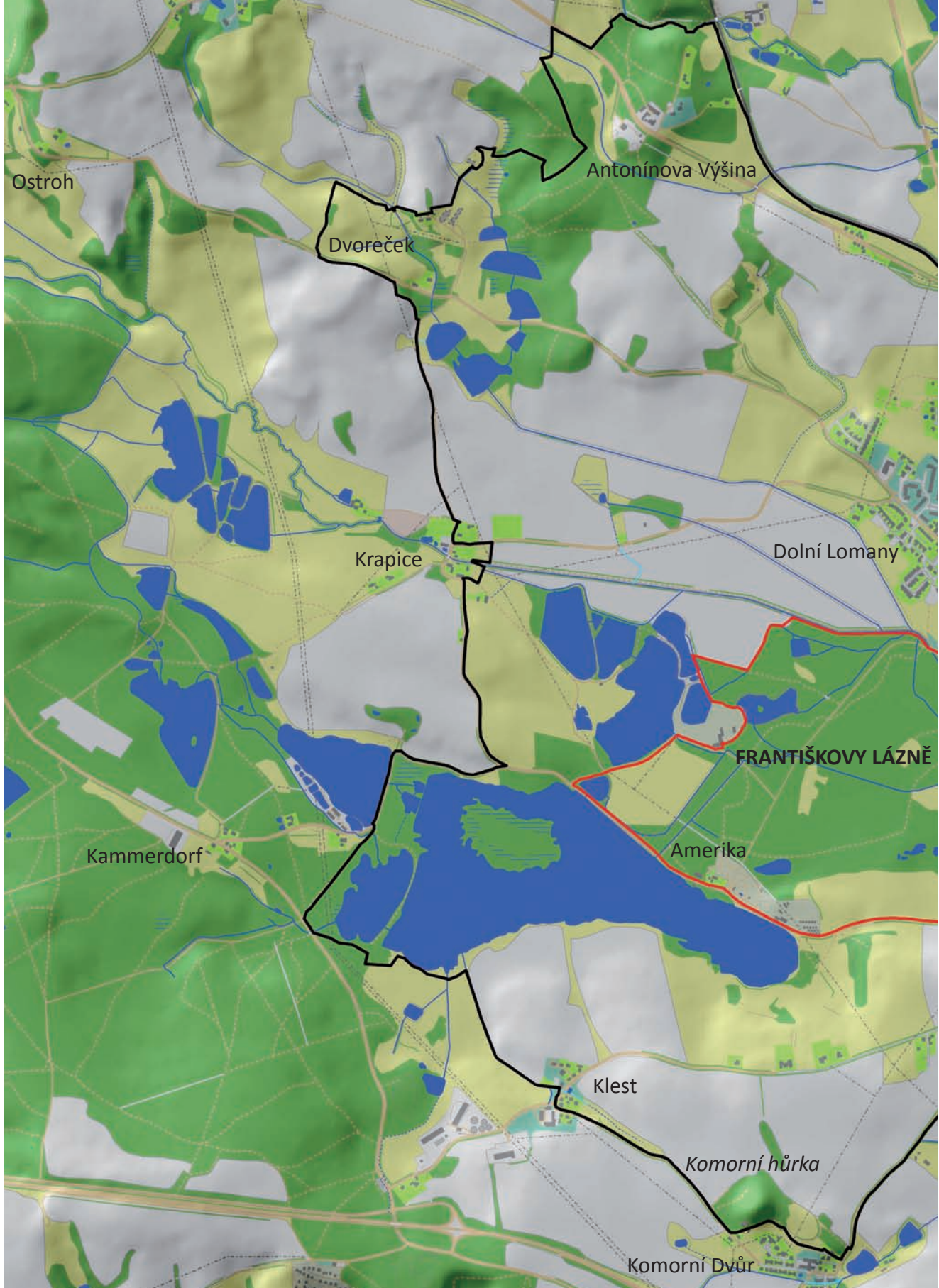
State Administration of Cultural Heritage in the Czech Republic:

Karlovy Vary Regional Office

Františkovy Lázně: Municipality with Extended Powers: Municipal Authority of Cheb

Karlovy Vary: Municipality with Extended Powers: Karlovy Vary City Hall

Mariánské Lázně: Municipality with Extended Powers: Municipal Authority of Mariánské Lázně

Ostroh

Antonínova Výšina

Dvoreček

Krapice

Dolní Lomany

Kammerdorf

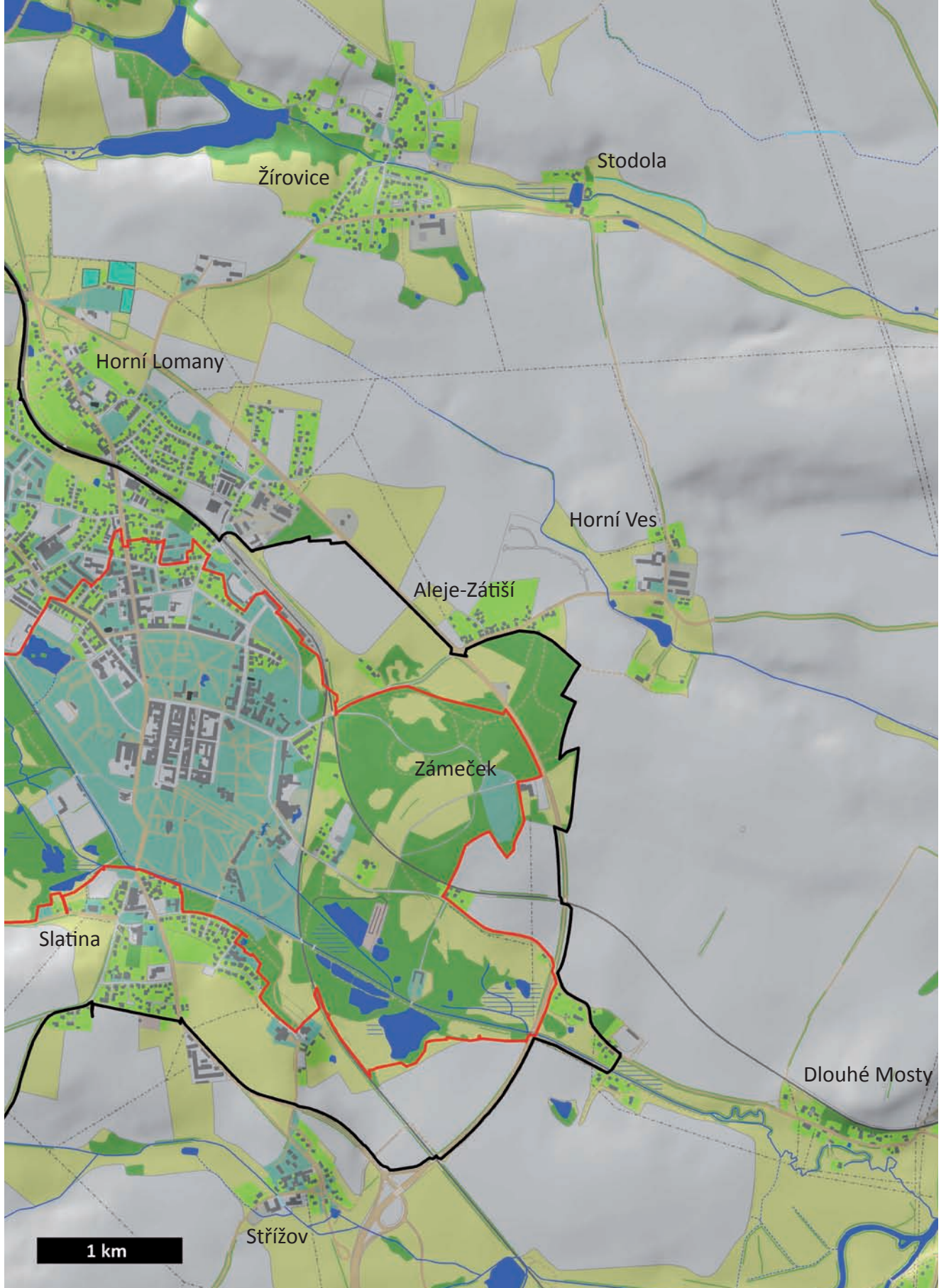
FRANTIŠKOVY LÁZNĚ

Amerika

Klest

Komorní hůrka

Komorní Dvůr

Horní Lomany

Dolní Lomany

Aleje-Zátiší

FRANTIŠKOVY LÁZNĚ

Zámeček

Strážov

100 m 100 m 100 m 100 m

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

Stručná syntéza

Slavná lázeňská města Evropy jsou výjimečným svědectvím evropského lázeňství, které dosáhlo největšího rozmachu přibližně od roku 1700 do 30. let 20. století. Tento nadnárodní sériový statek zahrnuje jedenáct lázeňských měst v sedmi zemích: Baden bei Wien (Rakousko), Spa (Belgie), Karlovy Vary, Františkovy Lázně a Mariánské Lázně (Česká republika), Vichy (Francie), Bad Ems, Baden-Baden a Bad Kissingen (Německo), Montecatini Terme (Itálie) a City of Bath (Velká Británie). Série zachycuje nejmódnější, nejdynamičtější a nejvěhlasnější lázeňská města z mnoha stovek, která přispěla k fenoménu evropského lázeňství.

Každé lázeňské město je jiné, ale všechna se vyvinula kolem zdrojů minerální vody, které byly katalyzátorem modelu prostorové organizace věnované léčebným, terapeutickým, rekreačním a společenským funkcím. Soubory lázeňských budov zahrnují lázeňské domy a velké balneoterapeutické komplexy, zřídelní pavilony, pitné haly, léčebná zařízení a kolonády určené k využití vodních zdrojů a k jejich praktickému využití ke koupelím a pití. „Užívání léčebné kúry“ v exteriéru i interiéru doplňovaly pohybové a společenské aktivity představující zázemí pro návštěvníky, jako jsou společenské sály, kasina, divadla, hotely, vily a související infrastruktura (od vodovodů a výroby soli až po železnice a lanovky). Všechny jsou začleněny do celkového urbanistického kontextu, který zahrnuje pečlivě spravované rekreační a terapeutické prostředí parků, zahrad, promenád, sportovních zařízení a lesů. Budovy a prostory se vizuálně i fyzicky propojují s okolní krajinou, která je pravidelně využívána k pohybovým aktivitám jako příspěvek k léčebné terapii a k relaxaci a zábavě.

Kritérium (ii): Slavná lázeňská města Evropy představují významnou výměnu inovativních myšlenek, které ovlivnily vývoj medicíny, balneologie a volnočasových aktivit přibližně od roku 1700 do 30. let 20. století. Tato výměna je hmatatelně vyjádřena prostřednictvím městské typologie soustředěné na přírodní minerální prameny a věnované zdraví a volnému času. Tyto myšlenky ovlivnily oblibu a rozvoj lázeňských měst a balneologie v celé Evropě i v dalších částech světa.

Slavná lázeňská města Evropy se stala středisky experimentování, která držela krok se svými konkurenty a přizpůsobovala se měnícímu se vkusu, citlivosti

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

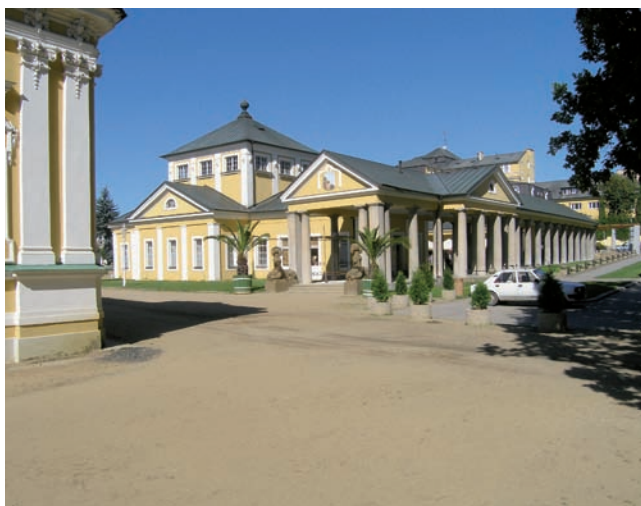
Brief synthesis

The Great Spas of Europe bear an exceptional testimony to the European spa phenomenon, which gained its highest expression from around 1700 to the 1930s. This transnational serial property comprises eleven spa towns located in seven countries: Baden bei Wien (Austria); Spa (Belgium); Karlovy Vary, Františkovy Lázně and Mariánské Lázně (Czechia); Vichy (France); Bad Ems, Baden-Baden and Bad Kissingen (Germany); Montecatini Terme (Italy); and City of Bath (United Kingdom). The series captures the most fashionable, dynamic and international spa towns among the many hundreds that contributed to the European spa phenomenon.

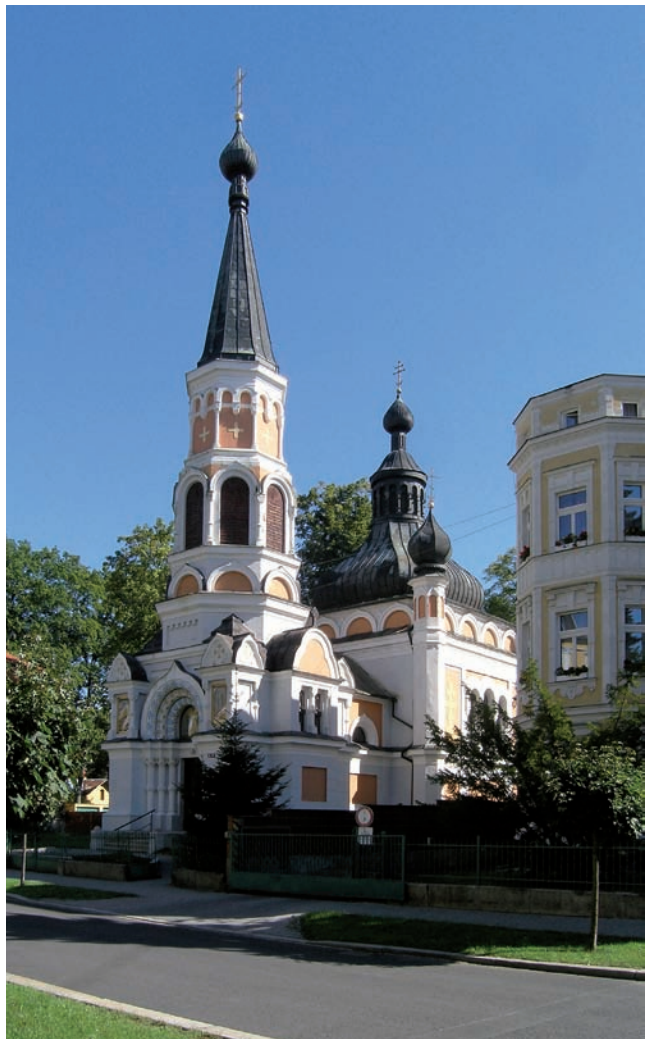
Whilst each spa town is different, all the towns developed around mineral water sources, which were the catalyst for a model of spatial organisation dedicated to curative, therapeutic, recreational and social functions. Ensembles of spa buildings include baths, pump rooms, drinking halls, treatment facilities and colonnades designed to harness the water resources and to allow its practical use for bathing and drinking. ‘Taking the cure’, externally and internally, was complemented by exercise and social activities requiring visitor facilities such as assembly rooms, casinos, theatres, hotels, villas and related infrastructures (from water piping systems and salts production to railways and funiculars). All are integrated into an overall urban context that includes a carefully managed recreational and therapeutic environment of parks, gardens, promenades, sports facilities and woodlands. Buildings and spaces connect visually and physically with their surrounding landscapes, which are used regularly for exercise as a contribution to the therapy of the cure, and for relaxation and enjoyment.

Criterion (ii): The Great Spas of Europe exhibits an important interchange of innovative ideas that influenced the development of medicine, balneology and leisure activities from around 1700 to the 1930s. This interchange is tangibly expressed through an urban typology centred on natural mineral springs and devoted to health and leisure. Those ideas influenced the popularity and development of spa towns and balneology throughout Europe and in other parts of the world.

The Great Spas of Europe became centres of experimentation which stayed abreast of their competitors by adapting to the changing tastes, sensitivities and

RYBÁŘE

Bohatice

Drahovice

Tuhnice

KARLOVY VARY

Nové Tuhnice

Dvory

Doubí

Březová

Všebořovice

Sedlečko

Hůrky

Olšová Vrata

ANDĚLSKÁ HORA

500 m 500 m 500 m

Drahovice

KARLOVY VARY

Westend

Ottova výšina

Výšina přátelství

Jižní vrch

100 m 100 m 100 m 100 m

a požadavkům návštěvníků. Kromě lékařů byli hlavními činiteli přenosu architektury, projektanti a zahradníci, kteří vytvářeli stavební i „přírodní“ prostředí rámuující lázeňský život. V důsledku toho jsou v tomto statku k vidění významné příklady lázeňské architektury, jako jsou lázeňský dům (balneoterapeutický ústav, „Kurhaus“) a lázeňský společenský sál („Kursaal“), zřídelní pavilony, pitné haly („Trinkhalle“), kolonády a promenádní galerie navržené tak, aby využívaly přírodní minerální zdroje a umožňovaly jejich praktické využití ke koupelím a pití.

Kritérium (iii): Slavná lázeňská města Evropy jsou výjimečným svědectvím o evropském lázeňství, které má své kořeny v antice, ale největšího rozmachu dosáhlo přibližně od roku 1700 do 30. let 20. století. „Užívání léčebné kúry“, ať už vnější (koupele), nebo vnitřní (pití a inhalace), zahrnovalo velmi strukturovaný a časově rozvržený denní režim a kombinaci léčebných postupů a využití volného času, včetně zábavy a společenských aktivit (například hazardní hry, divadlo, hudba, tanec), jakož i fyzického cvičení ve venkovní léčebné lázeňské krajině.

Tyto parametry přímo ovlivňovaly prostorové uspořádání lázeňských měst a podobu a funkci lázeňských budov neboli „lázeňské architektury“. Městské parky a promenády umožňovaly lidem, kteří užívali léčebnou kúru, „vidět a být viděni“ ostatními.

Integrita

Jedenáct komponent, které tvoří sériový statek, představuje nejvíce výjimečné příklady evropských lázeňských měst. Všechny komponenty sdílejí soubor určujících charakteristik, které se formovaly během nejdůležitější „lázeňskou kulturu vytvářející“ fáze jejich historie a rozvoje, v období rozkvětu přibližně od počátku 18. století do 30. let 20. století. Každá z nich nadále plní účel, pro který byla původně navržena.

Sériový statek ilustruje hlavní etapy vývoje lázeňského fenoménu, počínaje nejvlivnějšími lázeňskými městy 18. století, přes vývoj vzorových lázeňských měst v 19. století až po města, která jsou svědectvím posledních fází fenoménu na počátku 20. století.

Hranice jsou určeny ve vztahu k mapování atributů, které jsou nositelem výjimečné světové hodnoty. Jsou jimi zejména nejdůležitější lázeňské stavby a budovy využívané pro lázeňské aktivity; společenská zařízení a budovy pro volný čas a zábavu; ubytovací zařízení; související lázeňská infrastruktura a okolní léčebně-rekreační, tedy

requirements of visitors. Other than physicians, the principal agents of transmission were the architects, designers and gardeners who created the built and ‘natural’ environments framing spa life. As a result, the property displays important examples of spa architecture such as the ‘kurhaus’ and ‘kursaal’, pump rooms, drinking halls (‘trinkhalle’), colonnades and galleries designed to harness the natural mineral water resource and to allow its practical use for bathing and drinking.

Criterion (iii): The Great Spas of Europe bears exceptional testimony to the European spa phenomenon, which has its roots in antiquity, but gained its highest expression from around 1700 to the 1930s. ‘Taking the cure’, either externally (by bathing) or internally (by drinking, and inhaling) involved a highly structured and timed daily regime and a combination of medical aspects and leisure, including entertainment and social activities (e.g. gambling, theatre, music, dancing) as well as taking physical exercise within an outdoor therapeutic spa landscape.

These parameters directly influenced the spatial layout of spa towns and the form and function of spa buildings or ‘spa architecture’. Urban parks and promenades allowed people taking the cure “to see and be seen” by others.

Integrity

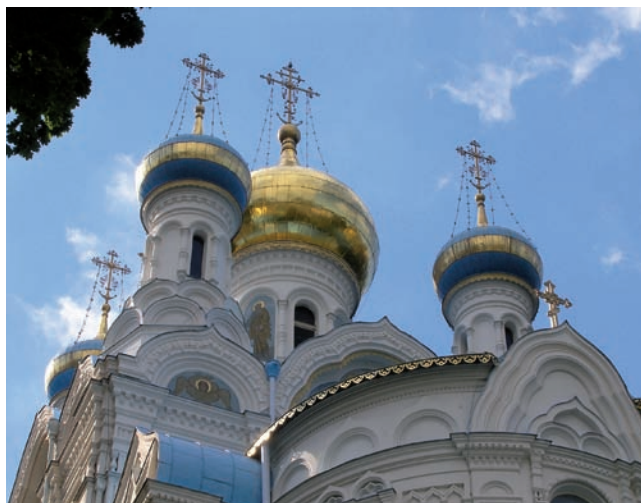
The eleven component parts that comprise the serial property represent the most exceptional examples of European spa towns. All component parts share a set of determining characteristics formed during the most significant “culture-creating” phase of their history and development, the heyday period from around 1700 to the 1930s. Each and every one continues to function for the purpose for which it was originally developed.

The series illustrates the main stages of the development of the spa phenomenon, starting with the most influential spa towns in the 18th century, to the development of model spa towns in the 19th century, to towns that are testimony to the last stages of the phenomenon in the early 20th century.

Boundaries are determined in relation to the mapping of the attributes that convey Outstanding Universal Value, namely: the most important spa structures and buildings used for thermal-related activities; the social facilities and buildings for leisure and pleasure; accommodation

terapeutická lázeňská krajina. Nárazníkové zóny jsou vymezeny jak pro specifickou ochranu povodí pramenů, tak pro důležité prostředí.

Všechny komponenty a jejich základní prvky jsou obecně v dobrém stavu. Prvky vyžadující konzervaci buď mají již naplánované práce, nebo čekají na alternativní využití a jsou udržovány v současném stavu zachování. Modernizace a přestavby provedené tak, aby držely krok se standardy služeb, hygieny a nových lázeňských technologií, mohou vytvářet napětí v souvislosti s jejich zachováním jako historických budov a je třeba je řešit pečlivě. Výzvy v oblasti adaptivního opětovného využití a technické modernizace průmyslových struktur představují podobnou problematiku.

Authenticita

Statek splňuje podmínky autenticity z hlediska formy a designu, materiálů a podstaty, využití a funkce, tradic, umístění a prostředí.

Všechny komponenty vyjadřují výjimečnou světovou hodnotu statku prostřednictvím řady společných a vysoce autentických atributů: přírodních minerálních zdrojů s velkou rozmanitostí, které si zachovávají své přírodní fyzikální vlastnosti, včetně podstaty, umístění a prostředí; zřetelné a dobře čitelné prostorové uspořádání a dobře udržované místo a prostředí, které společně zachovávají trvalého ducha a pocit; lázeňská architektura, která si zachovává autenticitu ve formě a designu, původních materiálech a podstatě, i když některé budovy prošly změnou využití; lázeňská léčebná krajina, která si zachovává svou formu, design a funkci a je nadále využívána k účelu, pro který byla navržena; lázeňská infrastruktura, jejíž velká část je buď původní, nebo se vyvinula na původních principech a nadále zůstává funkční; pokračující využívání a fungování lázní navzdory potřebě splňovat dnešní standardy.

Authenticita a věrohodné vyjádření atributů vtělených v objektech, které pocházejí z období od počátku 18. století do 30. let 20. století, tedy z hlavního období, které přispělo k výjimečné světové hodnotě, jsou dále doloženy během důležitých a trvalých konzervačních prací, které vycházejí z rozsáhlých archivních kolekcí plánů, dokumentů, publikací a fotografií uchovávaných v každé komponentě.

Požadavky na ochranu a správu

Odpovědnost za ochranu a správu každé z jedenácti komponent statku nese národní/regionální vláda

facilities; related spa infrastructure; and the surrounding therapeutic and recreational spa landscape. Buffer zones are drawn both for the protection of spring catchments and important setting.

All component parts and their constituent elements are generally in good condition. Elements requiring conservation either have works already planned, or are awaiting alternative uses, with their current state of conservation maintained. Upgrades and redevelopments made to keep pace with standards of services, hygiene and new spa technology, can create tensions with their conservation as historic buildings, and need to be carefully addressed. Challenges in the adaptive reuse and technical upgrading of industrial structures pose similar challenges.

Authenticity

The property meets the conditions of authenticity in terms of form and design, materials and substance, use and function, traditions, and location and setting.

All component parts express the Outstanding Universal Value of the property through a variety of common and highly authentic attributes: mineral springs, of great diversity, which maintain their natural physical qualities, including substance, location and setting; a distinct and highly legible spatial layout and a well-maintained location and setting that combine to retain an enduring spirit and feeling; spa architecture, that remains authentic in form and design, original materials and substance, even though some buildings have experienced change of use; the spa therapeutic landscape, which retains its form, design and function, and continues to be used for the purpose for which it was designed; spa infrastructure, much of which is either original or evolved on original principles and remains in use; continuing spa use and function despite the need to meet today's standards.

The veracity and credible expression of attributes embodied in structures that date from around 1700 to the 1930s, the principal period of contribution to Outstanding Universal Value, is further evidenced during substantial and sustained conservation works that are informed by expansive archival collections of plans, documents, publications and photographs held at each component part.

Protection and management requirements

Responsibility for the protection and management of each of the eleven component parts of the property rests with

LÁZNĚ KYNŽVART

Valy

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

Klimentov

Velká Hleďsebe

Hamrníky

Úšovice

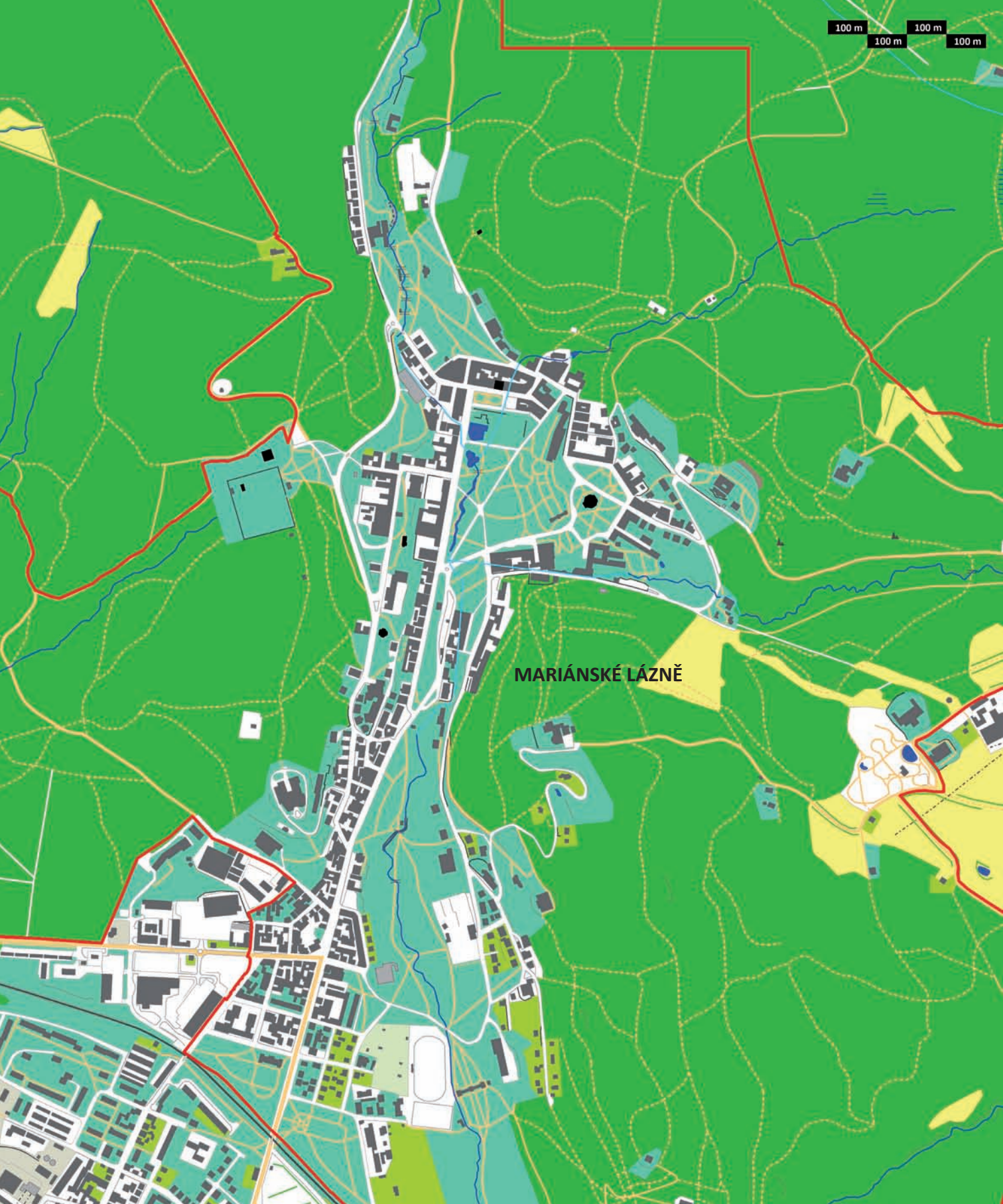
Vlkovice

Drmol

1 km

100 m 100 m 100 m

MARIÁNSKÉ LÁZNĚ

(v případě Německa vláda dané spolkové země a místní orgány tohoto smluvního státu). Každá komponenta je chráněna prostřednictvím legislativy a předpisů územního plánování platných v daném smluvním státě nebo v jednotlivé provincii/regionu a také díky značné míře veřejného/neziskového vlastnictví klíčových staveb a krajiny. Každá komponenta má svého správce nebo koordinátora a zavedený Místní management plán, který je v souladu s celkovým Management plánem statku.

Byl zaveden celkový systém správy celého statku, přičemž všechny zúčastněné strany schválily Management plán statku a akční plán. Záležitosti týkající se statku sleduje Mezivládní výbor složený z národních kontaktních míst světového dědictví a/nebo zástupce nejvyššího orgánu památkové péče či ochrany kulturního dědictví. Řídící orgán Slavných lázní (Great Spas Management Board – GSMB), složený ze starostů jedenácti komponent, je odpovědný za operativní koordinaci a celkovou správu statku v úzké spolupráci s Mezivládním výborem. Řídící orgán stanovuje a řídí rozpočet pro celkové funkce správy, sleduje a přezkoumává akční plán, schvaluje a zveřejňuje výroční zprávu, zaměstnává Sekretariát a řídí další činnosti pro statek jako celek.

Skupina site managerů (neboli správců lokalit) zahrnuje site managery každé komponenty, Sekretariát a případné odborné poradce. Skupina site managerů je v podstatě odbornou skupinou pro diskusi a výměnu zkušeností a pro poskytování poradenství Řídícímu orgánu (GSMB) v relevantních otázkách správy. Mezinárodní strukturu podporuje a obsluhuje Sekretariát, který je společně financován všemi komponentami.

Důležitým zájmem bude nadále rozvíjet spolupráci a součinnost mezi jednotlivými komponentami a zajistit, aby byl statek jako celek efektivně spravován a aby měl celkový systém správy dostatečné zdroje. Problémem mohou být tlaky na rozvoj, protože se jedná o živá města, která se budou muset i nadále přizpůsobovat a měnit, aby si udržela svou roli lázeňských měst. Výzvou se může stát i řízení cestovního ruchu tak, aby byl skutečně udržitelný. Pro zachování výhledů do malebné širší krajiny a pohledů z ní je rovněž zapotřebí koncepční přístup ke správě na úrovni krajiny, který zohlední vztahy mezi každou součástí, nárazníkovou zónou a širším okolím.

the national/regional government (in the case of Germany, with the government of the Länder, and local authorities of that State Party). Each component is protected through legislation and spatial planning regulations applicable in its State Party or individual province, as well as by a significant degree of public/charitable ownership of key buildings and landscapes. Each component part has a property manager or coordinator and a Local Management Plan in place conforming to the overall Property Management Plan.

An overall management system for the whole property has been established, with a Property Management Plan and Action Plan agreed by all stakeholders. An Inter-Governmental Committee, made up of national World Heritage Focal Points and/or a representative of the highest monument or heritage protection authority, keeps track of matters relating to the property. A Great Spas Management Board (GSMB), made up of the Mayors of the eleven components, is responsible for the operational coordination and overall management of the property in close consultation with the Inter-Governmental Committee. The Board sets and manages the budget for the overall management functions, monitors and reviews the Action Plan, approves and publishes an Annual Report, employs the Secretariat, and directs other activities for the property as a whole.

The Site Managers Group includes site managers for each component part, the Secretariat, and any specialist advisors. The Site Managers Group is essentially an expert group for debate and exchanges of experience and to advise the GSMB on relevant management issues. The international structure is supported and serviced by a Secretariat jointly funded by all the component parts.

An important concern will be to continue to develop cooperation and collaboration between the individual component parts and to ensure that the property as a whole is effectively managed and the overall management system is adequately resourced. Development pressures may be an issue since these are living cities which will need to continue to adapt and change to maintain their role as spa towns. Managing tourism so that it is truly sustainable may also become a challenge. A management approach at the landscape level, which considers the relationship between each component part, the buffer zone, and the broader setting is also needed to maintain views to, and from, the picturesque wider landscape.

ATRIBUTY VÝJIMEČNÉ SVĚTOVÉ HODNOTY

- minerální prameny • lázeňská historická městská krajina
- lázeňská architektura • lázeňská léčebná krajina •
- lázeňská infrastruktura • pokračující lázeňská funkce •
- související nehmotné hodnoty

ATTRIBUTES OF OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

- mineral springs • spa historic urban landscape •
- spa architecture • spa therapeutic landscape • spa
- infrastructure • continuing spa function • related
- Intangible values

5.16. DLOUHOVĚKÉ BUKOVÉ LESY A PRALESY KARPAT A DALŠÍCH OBLASTÍ EVROPY

Sériový mezinárodní statek světového dědictví se skládá z 94 částí v 18 státech: Albánie, Belgie, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Česká republika, Francie, Chorvatsko, Itálie, Polsko, Rakousko, Rumunsko, Severní Makedonie, Slovensko, Slovinsko, Spolková republika Německo, Španělsko, Švýcarsko, Ukrajina

- Jizerské hory (1133-076), Liberecký kraj, ORP Frýdlant

Výčet komponent na území ostatních států viz s. 307.

Datum zápisu: 28. 7. 2021 (2007, 2011, 2017)

Kritéria zápisu: (ix)

Číslo na Seznamu světového dědictví: 1133

<http://whc.unesco.org/en/list/1133>

Web s informacemi o statku:

Státní správa na úseku ochrany přírody a krajiny v České republice: Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

5.16. ANCIENT AND PRIMEVAL BEECH FORESTS OF THE CARPATHIANS AND OTHER REGIONS OF EUROPE

The serial transnational World Heritage property consists of 94 component parts in 18 States parties: Albania, Belgium, Bosnia and Herzegovina, Bulgaria, Czech Republic, France, Croatia, Italy, Poland, Austria, Romania, North Macedonia, Slovakia, Slovenia, Federal Republic Germany, Spain, Switzerland, Ukraine

- Jizera Mountains (1133-076), Liberec Region, Frýdlant District

For a list of components on the territory of other states, see page 307.

Date of inscription: 28. 7. 2021 (2007, 2011, 2017)

Criteria for inscription: (ix)

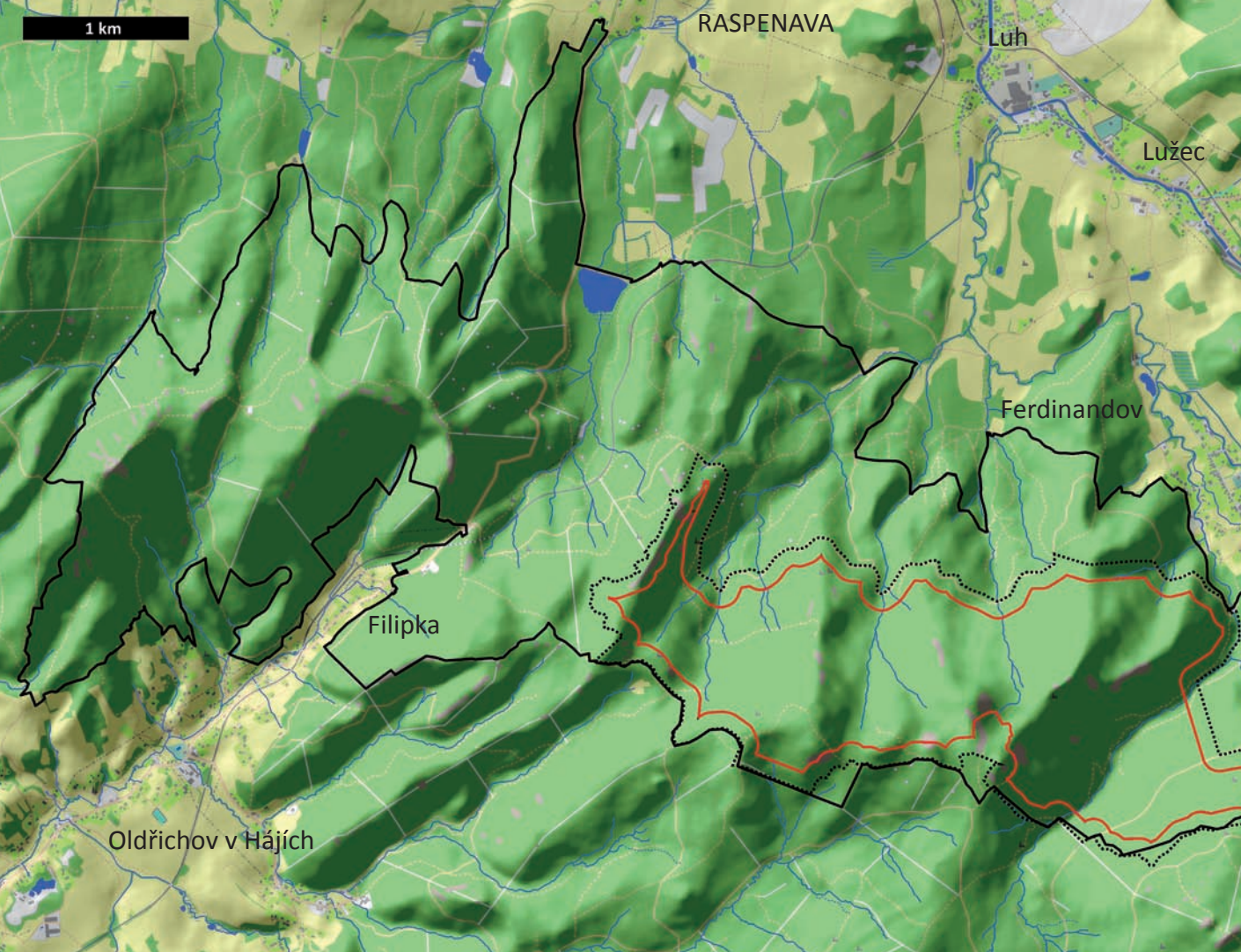
Number at the WH List: 1133

<http://whc.unesco.org/en/list/1133>

Property Website:

State Administration of Natural Heritage in the Czech Republic: The Nature Conservation Agency of the Czech Republic (NCA)

Širší kontext

Vůbec první přírodní lokalita z České republiky zapsaná na Seznam světového dědictví se shodou okolností stala součástí jedné z nejozáhlejších mezinárodních sérií.

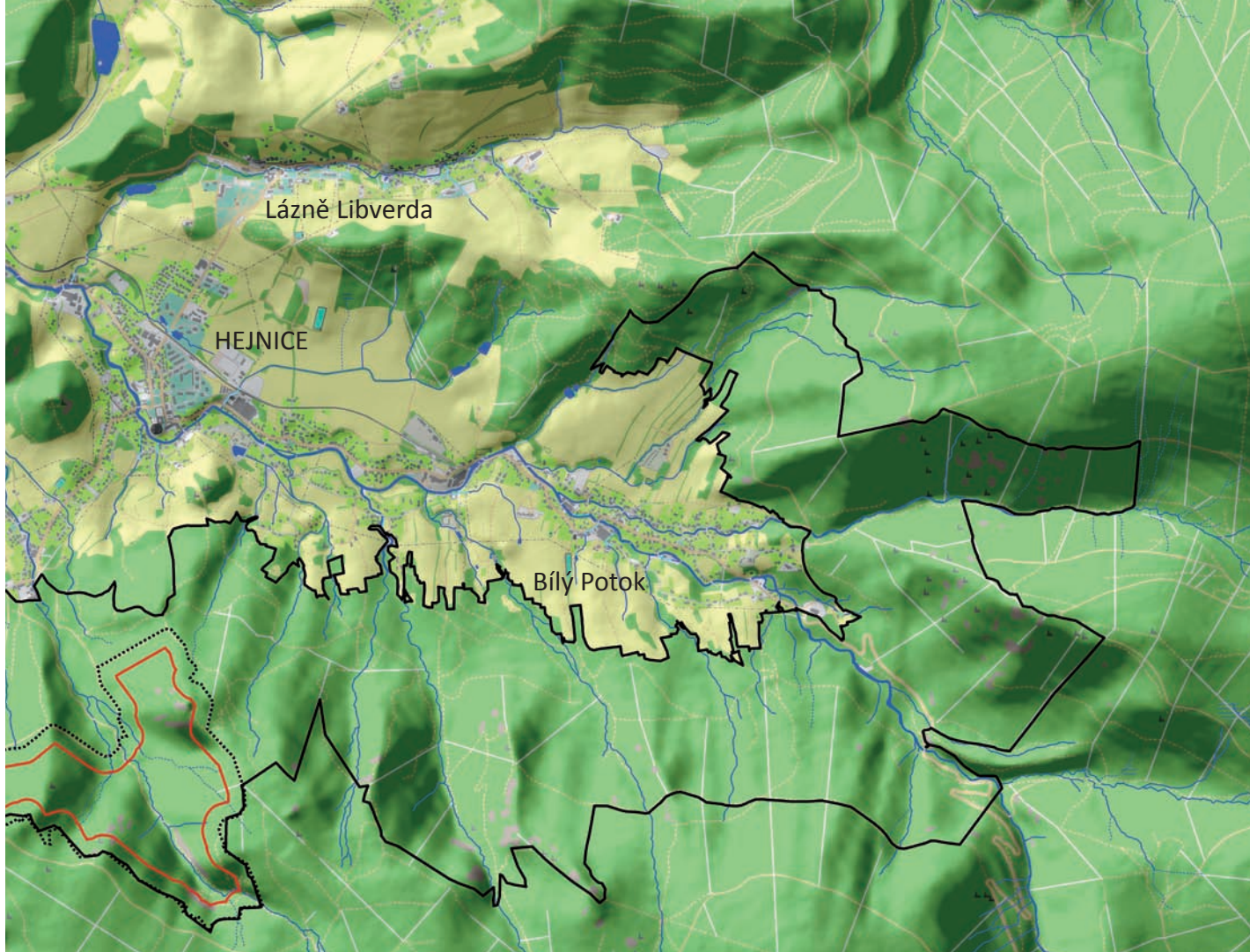
Porosty buku lesního představují hlavní typ lesa rostoucího v mírném podnebném pásu střední Evropy, přičemž jejich rozšiřování by bez zásahů člověka i nadále pokračovalo. Za úspěšným šířením bukových porostů stojí jejich přizpůsobivost (široká ekologická nika) a odolnost vůči rozličným klimatickým, geografickým a fyzikálním podmínkám. Původní a dlouhověké bukové lesy vykazují překvapivě vysokou celkovou biologickou rozmanitost.

Od pozdního holocénu však následkem lidské činnosti došlo k drastickému snížení rozlohy bučin jak obecně, tak zejména v případě bukových původních lesů (pralesů). Do dnešní doby se zachovalo jen velmi málo porostů

Background note

The very first representative of the Czech Republic on the World Heritage List from the field of valuable nature is coincidentally part of one of the most complex international series.

The European Beech represents the main climax tree species in the temperate zone of Central Europe and its expansion process is still ongoing. The Beech's success is due to its flexibility and tolerance to different climatic, geographical and physical conditions. Natural monodominant European Beech forests display a wide spectrum of different plant associations and associated biodiversity underneath their canopies. However, since the late Holocene, human intervention has led to a drastic reduction of the coverage of Beech forests in general and primeval Beech forests in particular, leaving only very few and very small forest remnants with primeval and

vykazujících znaky pralesa či dlouhověkého lesa, většinou rozlohou omezených. Nejnovější průzkumy potvrzují, že prales v 32 evropských zemích, ze kterých jsou k dispozici aktuální a důvěryhodné údaje, tvoří jen 0,7 % rozlohy lesů. I když 89 % těchto lesů je formálně chráněných, skutečně přísná ochrana se vztahuje pouze na 46 % z nich.

Mezinárodní svaz ochrany přírody (IUCN) v roce 2003 hodnotil Pralesy Slovenska (Primeval Forests of Slovakia) nominované Slovenskou republikou jako sériový přírodní statek. Slovensko však nakonec tuto nominaci z projednávání stáhlo, a proto ji v roce 2004 Výbor pro světového dědictví v čínském Su-čou neprojednával. Vyhodnocení statku IUCN totiž tehdy kladlo důraz na to, aby na lepší ochraně bukových pralesů spolupracovalo Slovensko s Ukrajinou. V roce 2006 oba státy společně předložily novou nominaci na nadnárodní sériový přírodní statek s klíčovými pozůstatky bukových lesů Karpat

old-growth characteristics. Recent research suggests that known primary forests cover 1.4 million ha in 32 European countries on 0.7 % of Europe's forest area. While 89 % of these forests are protected, only 46 % are subject to strict protection.

In 2003, IUCN evaluated the "Primeval Forests of Slovakia", nominated by Slovakia, as a serial natural property. However, Slovakia withdrew the nomination and it was not discussed at the session of the World Heritage Committee (Suzhou, 2004). IUCN's evaluation, at that time, highlighted the need for the States Parties of Slovakia and Ukraine to work together to better conserve the remaining primeval Beech forests. In 2006, the States Parties of Slovakia and Ukraine jointly submitted a new nomination for a transnational serial natural property of key remnants of their remaining Carpathian Beech forests which was inscribed as the "Primeval Beech Forests of the

zachovalých na jejich území, který byl na základě kladného doporučení IUCN zapsán na seznam Světového dědictví v roce 2007 (rozhodnutí 31 COM 8B.16) pod názvem „Bukové pralesy Karpat“.

V roce 2010 předložilo Německo nominaci na „Dlouhověké bukové lesy Německa“ jako rozšíření nadnárodní série Slovenska a Ukrajiny. Tato nominace upravila rozsah výjimečné světové hodnoty tak, aby se týkala i dlouhověkých lesů (již nikoli výhradně pralesů) vykazujících různý rozsah a intenzitu zásahu lidské činnosti (těžba dřeva, sběr palivového dřeva, lov a pastevectví). IUCN doporučil toto rozšíření odložit, avšak Výbor pro světové dědictví jej při zasedání v roce 2011 nakonec schválil. Nový sériový statek zahrnující lesy ze všech tří zmíněných zemí se nazýval „Pralesy Karpat a dlouhověké lesy Německa“ (rozhodnutí 35 COM 8B.13). Výbor v tomto rozhodnutí zároveň vyzval smluvní státy, aby *za podpory Mezinárodního svazu ochrany přírody a Centra světového dědictví dále rozvíjely spolupráci s ostatními smluvními stranami Úmluvy za účelem vytvoření finální sériové nadnárodní nominace, která by zajistila ochranu tohoto jedinečného lesního ekosystému.*

Carpathians” in 2007 (Decision 31 COM 8B.16) after a positive IUCN recommendation.

In 2010, Germany nominated the Ancient Beech Forests of Germany as an extension to the form of multinational series, with the inclusion of the above bilateral site in Slovakia and Ukraine. This nomination modified the scope of the Outstanding Universal Value to include ancient (rather than only primeval) forests where past human activity had varying levels of prominence and in which historical forest use including logging, fuelwood collection, hunting and forest pasture had taken place. IUCN recommended deferral of this extension, but the World Heritage Committee approved that extension in 2011. An enlarged serial property shared across three countries became a new name: Primeval Beech Forests of the Carpathians and the Ancient Beech Forests of Germany (Decision 35 COM 8B.13). In its Decision, the Committee encouraged the States Parties to “further these efforts by cooperating with the support of IUCN and the World Heritage Centre, with other interested States Parties towards a finite serial transnational nomination in order to assure the protection of this unique forest ecosystem.”

V roce 2016 předložilo jedenáct smluvních stran další nadnárodní rozšíření, když nominovalo více než 60 součástí. IUCN znovu doporučil odložení tohoto rozšíření, ale Výbor pro světové dědictví v roce 2017 návrh jako nový statek zahrnující již 12 států a celkem sestávající ze 78 částí schválil. Nový název tohoto nadnárodního sériového statku byl upraven na „Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy“ (rozhodnutí 41 COM 8B.7).

V roce 2021 došlo k poslednímu významnému rozšíření, jež znamenalo kombinaci tří procesů:

- významnou změnu hranice čtyř stávajících součástí na Slovensku, jejichž výsledkem je součástí pět;
- rozšíření jedné stávající italské části včetně její nárazníkové zóny a doplnění nárazníkové zóny u další části v Itálii;
- rozšíření existujícího statku připojením 29 nových komponent v Bosně a Hercegovině, České Republice, Francii, Itálii, Polsku, Severní Makedonii, Slovensku a Švýcarsku.

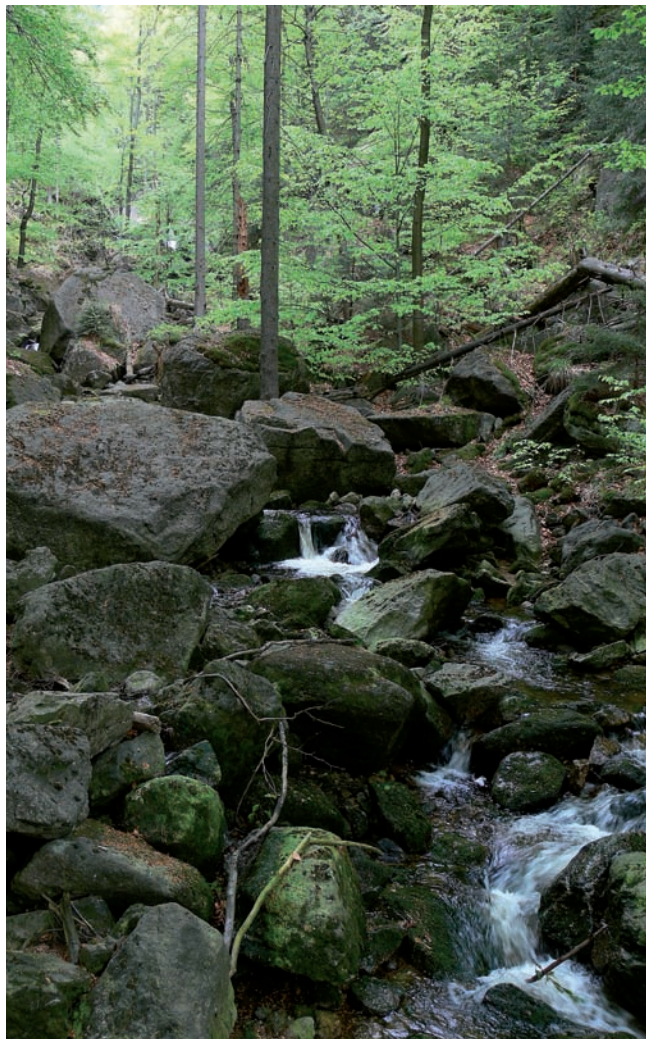
Výbor pro světové dědictví ve svém rozhodnutí 44 COM 8B.32 v roce 2021 kromě úpravy definice OUV

In 2016, eleven States Parties submitted another transnational extension nominating more than 60 additional component parts; IUCN again recommended deferral of this extension but the World Heritage Committee nonetheless approved also this extension in 2017 resulting in the new property spanning 12 countries and comprising 78 component parts in total. The name of the new transnational serial property was adapted to “Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe” (Decision 41 COM 8B.7).

In 2021, therefore, the last significant extension took place, which meant a combination of three processes:

After the resulting extension, the series now combines three distinct elements:

- A significant boundary modification of the four existing component parts in Slovakia (resulting in five component parts);
- An enlargement of one existing Italian component part, including its buffer zone, and the enlargement of a buffer zone of another existing component part in Italy;
- An extension of the existing property through the addition of 29 new component parts in Bosnia and

... uvítal zvýšenou spolupráci mezi mnoha evropskými smluvními státy pro zachování dlouhověkých bukových lesů a pralesů na celém evropském kontinentu. Zároveň v něm žádá státy, na jejichž území se tato komplexní série nachází, aby ... umožnily rozšiřování nenarušujících přírodních procesů do okolních oblastí a rovněž zajistily přirozený vývoj a pokračující obnovu bukových lesů v jednotlivých komponentech i ve vztahu k okolním oblastem a také v souladu s tím zvážily možnosti odpovídajícího posílení daného přírodního statku.

Účelem postupného rozšiřování tohoto statku přírodního dědictví bylo zvýšit integritu bukových lesů, které jsou v něm zastoupeny prostřednictvím připojení výjimečných příkladů evolučních a rozvojových procesů bukových lesů od poslední doby ledové. Komplexní sériový statek má představovat veškerá glaciální refugia a genotypy bukových lesů, a tím zahrnovat všechny charakteristické vlastnosti, jež vyjadřují výjimečnou světovou hodnotu.

Komponenta Jizerské hory (Česká republika)

Lokalita Jizerské hory se rozkládá na nejvýchodnějším konci subatlantské-hercynské oblasti rozšíření buku lesního a vykazuje širokou škálu znaků dlouhověkého lesa jen velmi málo ovlivněného zásahy člověka. V současné době pokrývají dlouhověké bučiny asi 95 % území této součásti světového dědictví a nacházejí se v nich stromy až 290 let staré. Statek světového dědictví se překrývá s centrální oblastí národní přírodní rezervace Jizerskohorské bučiny (kategorie Ib IUCN) a již déle než 60 let je v ní zakázána jakákoli hospodářská činnost. V předchozím období byla tato oblast zasažena lidskou činností jen okrajově, neboť je charakteristická strmými a těžce dostupnými kamenitými žulovými svahy.

Herzegovina, Czechia, France, Italy, Montenegro, North Macedonia, Poland, Serbia, Slovakia and Switzerland. The World Heritage Committee in its decision 44 COM 8B.32 in 2021 in addition to modifying the definition of OUV "...Welcomes the enhanced cooperation between a large number of European States Parties to preserve primeval, ancient and old-growth Beech Forests across the continent. At the same time, it ,,... requests all States Parties involved in this transnational serial property allow for ,,...the expansion of undisturbed natural processes into the surrounding areas, so as to ensure the natural evolution and continued recovery of Beech Forests within the component parts and towards the surrounding areas, and to consider the proposals to strengthen the property accordingly"

The purpose of the gradual extension of this natural heritage property was to enhance the integrity of the beech forests represented in it by adding outstanding examples of the evolutionary and developmental processes of beech forests since the last Ice Age. A comprehensive serial property should represent all glacial refuge areas and genotypes of beech, thereby including "...all the attributes that express the Outstanding Universal Value."

Jizera Mountains Component Part (Czech Republic)

The Jizera Mountains component part is located on the eastern extreme of the Subatlantic-Hercynic Beech Forest Region and displays a large variety of old-growth forest characteristics, hardly influenced by human use. At present, old-growth beech forest covers about 95 % of the component part, hosting trees up to 290 years old.

The component part representing beech forests in the Czech Republic is congruent to the core area of a National Nature Reserve (IUCN category Ib) and has been exempt from any management activities for more than 60 years. Previously, it has only marginally been affected thanks to the hardly accessible, steep and rocky granite slopes.

VÝJIMEČNÁ SVĚTOVÁ HODNOTA

OUTSTANDING UNIVERSAL VALUE

Stručná syntéza

Dlouhověké bukové lesy a pralesy Karpat a dalších oblastí Evropy představují nadnárodní sériový statek, který sestává z 94 součástí v 18 státech. Představují výjimečný příklad relativně neporušených smíšených lesů mírného podnebného pásma, zahrnující široké spektrum ekosystémů a procesů probíhajících v jednodruhových i smíšených stanovištích buku lesního, a to v rozmanitých přírodních podmínkách. Nepříznivým klimatickým podmínkám odolal buk lesní (*Fagus sylvatica*) v průběhu glaciálních období (dobách ledových) za poslední milion let v glaciálních refugii na jihu evropského kontinentu. Vědci uvedená útočiště zdokumentovali prostřednictvím paleoekologické analýzy použitím nejmodernějších metod sekvencování dědičného materiálu (DNA). Po poslední době ledové před zhruba 11 000 lety se bukové lesy začaly z uvedených jižních oblastí šířit a nakonec pokryly velkou část evropského kontinentu. Během posledního rozšiřování, které stále pokračuje, vytvořily bukové lesy různé typy rostlinných společenstev (fytocenóz) rostoucích ve značně odlišném prostředí. Vzájemné působení rozmanitého prostředí, gradientů podnebí a různého genofondu příslušných populací přispívají k zachování a utváření vysoké rozmanitosti bukových porostů. Zmiňované lesy zahrnují nesmírně cenné staré stromy a genetickou zásobárnu buku i mnoha dalších druhů, které jsou s biotopy starých stromů spojeny a závisejí na nich.

Kritérium (ix): Statek je zcela zásadní pro pochopení historie a evoluce rodu *Fagus*, jenž je celosvětově důležitý díky rozsáhlému areálu rozšíření na severní polokouli i ekologickému významu. Tyto z velké části neporušené lesy mírného pásma se vyznačují komplexními ekosystémy a procesy jednodruhových i smíšených stanovišť buku lesního v rozmanitých gradientech prostředí včetně klimatických a geologických podmínek vyskytujících se téměř ve všech oblastech bukových porostů. Lesy se vyskytují ve všech nadmořských výškách od pobřežních oblastí po horní hranici lesa a zahrnují nejlépe zachovalé exempláře z hraničních pásem bukových porostů. Buk je jedním z nejdůležitějších prvků biomu opadavých listnatých lesů mírného pásma a je výjimečným příkladem opětovného osídlení a vývoje suchozemských ekosystémů a společenstev od poslední doby ledové. Pokračující

Brief synthesis

The “Ancient and Primeval Beech Forests of the Carpathians and Other Regions of Europe” are a transnational serial property comprising 94 component parts across 18 countries. They represent an outstanding example of relatively undisturbed, complex temperate forests and exhibit a wide spectrum of comprehensive ecological patterns and processes of pure and mixed stands of European beech across a variety of environmental conditions. During each glacial phase (ice ages) of the last 1 million years, European beech (*Fagus sylvatica*) survived the unfavourable climatic conditions in refuge areas in the southern parts of the European continent. These refuge areas have been documented by scientists through palaeoecological analysis and using the latest techniques in genetic coding. After the last Ice Age, around 11,000 years ago, beech started expanding its range from these southern refuge areas to eventually cover large parts of the European continent. During this expansion process, which is still ongoing, beech formed different types of plant communities while occupying largely different environments. The interplay between a diversity of environments, climatic gradients and different species gene pools has and continues to shape this high diversity of beech forest communities. These forests contain an invaluable population of old trees and a genetic reservoir of beech and many other species, which are associated with and dependent on these old-growth forest habitats.

Criterion (ix): The property is indispensable for the understanding of the history and evolution of the genus *Fagus* which, given its wide distribution in the Northern Hemisphere and its ecological importance, is globally significant. These largely undisturbed, complex temperate forests exhibit comprehensive ecological patterns and processes of pure and mixed stands of European beech across a variety of environmental gradients, including climatic and geological conditions, spanning almost all European Beech Forest Regions. Forests are included from all altitudinal zones from coastal areas to the treeline and, include the best remaining examples from the range limits of the European beech forest. Beech is one of the most important features in the Temperate Broadleaf Forest Biome and represents an outstanding example of the recolonization and development of terrestrial ecosystems

rozšiřování bukových lesů severně a západně od jejich původních glaciálních refugií ve východních a jižních částech Evropy lze sledovat podél přirozených lineárních koridorů a „nášlapných kamenů“ (nespojité plošky vhodných pro pohyb druhu krajinou) v rámci celého kontinentu. Převaha bučin v rozsáhlých oblastech Evropy představuje živoucí důkaz mimořádné genetické přizpůsobivosti této dřeviny, což je proces, který pokračuje i nadále.

Integrity

Vybrané součásti statku reprezentují rozmanitost dlouhověkých bukových lesů a pralesů vyskytujících se v Evropě z hlediska rozdílných klimatických a geologických podmínek a nadmořských výšek. Statek zahrnuje části, které jsou nositeli výjimečné světové hodnoty (OUV) a představuje proměnlivost (variabilitu) ekosystémů buku lesního. Tyto části společně přispívají k celkové integritě statku. Všechny navíc musejí vykazovat integritu na lokální úrovni tím, že zastupují celý soubor procesů rozvoje přírodních lesů v konkrétním geografickém a ekologickém prostředí v rámci sériového statku. Většina částí je dostatečně velká na to, aby dokázala zachovat dlouhodobou ekologickou životaschopnost těchto přírodních procesů.

Nejvýznamnější ohrožení statku představuje těžba dřeva a rozpad (fragmentace) původních přírodních a přírodě blízkých biotopů na menší části. Těžba dřeva v okolí částí statku může způsobit mikroklimatické změny a odnos živin, což může mít negativní dopad na ekosystémovou integritu statku. Změna využití území v okolní krajině může vést ke zvýšenému rozpadu původního prostředí, což by výrazně zasáhlo především menší části statku. Rozvoj infrastruktury představuje možné nebezpečí jen v okolí několika částí statku.

Klimatické změny již některé části ohrožují, přičemž lze předpokládat i další dopady včetně změn druhového složení a proměně biotopů. Je však potřeba zmínit, že jedním ze znaků výjimečné světové hodnoty tohoto statku je prokazovaná schopnost bukových lesů se přizpůsobit různým ekologickým a klimatickým režimům. Pro lepší pochopení uvedených procesů je proto nutné možné budoucí změny sledovat a dokumentovat.

Výše uvedené hrozby mohou ovlivnit v různé míře a různými způsoby integritu částí statku. Například mohou způsobit snížení strukturální rozmanitosti porostů, roztříštěnost (fragmentaci) původního prostředí, ztrátu propojenosti krajiny, úbytek biomasy a změnu mikroklimatu, což může vést k omezení fungování celého

and communities since the last Ice Age.

The continuing northern and westward expansion of beech from its original glacial refuge areas in the eastern and southern parts of Europe can be tracked along natural corridors and stepping stones spanning the continent. The dominance of beech across extensive areas of Europe is a living testimony of the tree's genetic adaptability, a process which is still ongoing.

Integrity

The selected component parts represent the diversity of ancient and primeval beech forests found across Europe in terms of different climatic and geological conditions and altitudinal zones. The property includes component parts, which convey its Outstanding Universal Value (OUV), and represent the variability of European beech forest ecosystems. Together these component parts contribute to the integrity of the property as a whole. Additionally, each component part needs to demonstrate integrity at the local level by representing the full suite of natural forest development processes in its particular geographical and ecological setting within the series. Most of the component parts are of sufficient size to maintain such natural processes necessary for their long-term ecological viability.

The most significant threats to the property are logging and habitat fragmentation. Logging activities in the vicinity of component parts can cause microclimatic changes and nutrient mobilising effects, with negative impacts on the integrity of the property. Land use change in the surrounding landscapes can lead to increased habitat fragmentation, which would be of particular concern for smaller component parts. Infrastructure development is a potential threat only in the surroundings of a few component parts.

Climate change already poses a risk to some component parts and further impacts can be anticipated, including changes in species composition and habitat shifting. However, it should be noted that one of the attributes of the Outstanding Universal Value of the property is its demonstration of the ability of beech to adapt to different ecological and climatic regimes throughout its range. Therefore, potential future changes need to be monitored and documented in order to better understand these processes.

The above-mentioned threats may affect the integrity of the component parts to a different extent and in different ways, for example through the reduction of structural

ekosystému a jeho schopnosti se včas a účinně přizpůsobit novým podmínkám. Pro zvládnutí těchto hrozeb jsou zřízeny nárazníkové zóny, které jsou spravovány příslušnými institucemi zodpovědnými za péči o přírodu a krajinu.

Podmínky ochrany a správy

Pro zachování výjimečné světové hodnoty je zásadní přísná neinvazivní péče o všechny části tohoto sériového statku. Většina z 94 částí jsou podle příslušných národních zákonů přísně chráněné lesní rezervace, oblasti divočiny, jádrové oblasti biosférických rezervací UNESCO či národní parky (kategorie I či II Mezinárodního svazu ochrany přírody IUCN). Některé části jsou chráněny a spravovány podle plánů lesního hospodářství (s předpisy zajišťujícími zákaz těžby v dlouhověkých lesích). S ohledem na prvořadý význam zajištění řádné ochrany v dlouhodobém horizontu je možné režim ochrany v případě potřeby ještě zpřísnit.

Pro zajištění životaschopnosti čtyř částí, které jsou menší než stanovená minimální rozloha 50 ha, budou smluvní státy zvažovat jejich zvětšení při současném zachování stávající neinvazivní péče. Účinná péče o nárazníkové zóny má při zajištění ochrany statku před vnějšími hrozbami a zabezpečení jeho celistvosti prvořadý význam.

Smluvní strany jsou zodpovědné za integritu všech částí, kterou zajišťují prostřednictvím příslušné místní správy. Pro konzistentní ochranu statku a péči o něj, stejně jako pro koordinaci činnosti správců jednotlivých částí a 18 smluvních států, je potřeba ustanovit funkční organizační strukturu. Proto byl již v průběhu nominačního procesu vypracován Integrovaný systém řízení, který bude zachován i nadále, aby umožnil účinnou a koordinovanou péči a ochranu statku v jeho celistvosti. Společný řídicí výbor složený ze zástupců všech smluvních států se takto vyjádřil v oficiálním společném prohlášení. Uvedený dokument vymezuje spolupráci mezi všemi smluvními stranami, na jejichž území se statek nachází, a zavazuje jeho signatáře k ochraně a posílení výjimečné světové hodnoty statku. Aby se podpořila činnost Společného řídicího výboru a činnost smluvních stran, bude zachována pozice koordinátora.

Integrovaný systém řízení a plány péče jednotlivých částí zajistí neinvazivní péči, zatímco nárazníkové zóny budou spravovány tak, aby se vyloučily negativní dopady na výjimečnou světovou hodnotu statku se zvláštním zaměřením na zachování nedotčené ekosystémové integrity. Aby se ve všech 94 částech sériového statku

diversity, fragmentation, loss of connectivity, biomass loss and changed microclimate, which reduce ecosystem functionality and adaptive capacity as a whole. To cope with these threats, buffer zones are established and are managed accordingly by the responsible management bodies.

Protection and management requirements

A strict non-intervention management is essential for the conservation of the OUV of this serial property across all its component parts. The majority of the 94 component parts are protected by law as strict forest reserves, wilderness areas, core areas of biosphere reserves or national parks (IUCN category I or II). Some of the component parts are protected and managed by Forest Management Plans (with regulations ensuring no logging in old-growth forests). As it is of uppermost importance to guarantee strong protection status in the long term, the protection status will be improved where needed.

To ensure the viability of the four component parts smaller than the established minimum size of 50 ha, an enlargement of the component parts with further non-intervention management will be considered by the States Parties. Additionally, an effective management of buffer zones to protect the property from external threats and to safeguard its integrity is of uppermost importance.

The integrity of each component part is the responsibility of the State Party and is ensured by the relevant local management units. For the coherent protection and management of the property, as well as to coordinate activities between the management units and the 18 States Parties, a functional organisational structure should be established. To ensure this aspect, an Integrated Management System was developed during the nomination process and will be maintained to allow effective and coordinated management and protection of the property as a whole. The Joint Management Committee, comprising representatives of all States Parties, formulated a Joint Declaration of Intent. This Declaration regulates and structures the cooperation between all the States Parties whose territory is included in the property and ensures the commitment to protect and strengthen the Outstanding Universal Value of the property. The position of a coordinator will be established and maintained to support the Joint Management Committee and the States Parties in their work.

The Integrated Management System and the management plans of the component parts will ensure a non-

sladila péče o ně, odsouhlasí si smluvní strany společné cíle a koordinované činnosti, které se budou týkat péče o statek a jeho nárazníkové zóny, monitorování a výzkumu, posílení informování, výchovy a vzdělávání široké veřejnosti a cílových skupin s cílem získat jejich podporu, řízení návštěvnosti a turistiky a rovněž budování finančních kapacit a lidských zdrojů. Aby bylo možné porovnat vývoj jednotlivých částí, zahrnuje návrh také zřízení uceleného monitorovacího systému ve všech částech, založeného na vybraných (reprezentativních) indikátorech ekosystémové integrity. Naléhavým požadavkem proto je, aby každá smluvní strana poskytla jasná a dlouhodobě závazná opatření financování, která podpoří v rámci koordinovaného přístupu odpovídající péči přímo v terénu.

Zvláštní pozornost vyžaduje zajištění prostorového rozmístění statku tak, aby si každá část zachovala pokračující životaschopnost podporující nerušené ekologické a biologické procesy bez nutnosti výrazných zásahů lidmi. Zahrnuje začlenění okolních lesních ekosystémů, poskytujících dostatečnou ochranu a propojenost v krajině, zejména v případě plošně malých částí statku. Veškeré části statku mají různě prostorově vymezené nárazníkové zóny včetně okolních chráněných území (národních parků, přírodních parků, biosférických rezervací UNESCO a dalších). Pro zajištění ochrany v měnících se podmínkách prostředí, například v důsledku probíhajících a očekávaných změn podnebí, budou uvedené nárazníkové zóny monitorovány. Hranice nárazníkových zón by měly tam, kde je to možné, být napojeny na stávající hranice chráněných území a měly by být rozšířeny tak, aby došlo k jejich spojení s částmi statku nacházejícími se v jejich těsné blízkosti. V neposlední řadě je potřeba tam, kde je to nutné, klást trvalý důraz na zajištění propojenosti bukových lesů s okolními doplňkovými biotopy tak, aby byl umožněn přirozený rozvoj lesa a jeho přizpůsobení se změnám prostředí.

-intervention management approach for the component parts while the buffer zones will be managed to avoid negative impacts on the Outstanding Universal Value of the property with a specific focus on ensuring integrity remains intact. To harmonise the management approach across the 94 component parts, the States Parties will develop common objectives and coordinated activities which will cover property and buffer zone management, monitoring and research, education and awareness raising, visitor management and tourism as well as financial and human capacity building. It is proposed to establish a coherent monitoring system based on selected ecological (proxy) indicators of integrity within all component parts to compare long-term development. It is imperative that each State Party provides clear and committed long-term funding arrangements, to support consistent national site management as well as coordinated management.

Special attention is required to ensure the configuration of the property such that each component part retains ongoing viability to evolve with unimpeded ecological and biological processes and without the need for substantial interventions. This includes the integration of surrounding forest ecosystems to provide sufficient protection and connectivity, especially for small component parts. All component parts have buffer zones of various configurations including surrounding protected areas (national parks, nature parks, biosphere reserves and others). These buffer zones will be regularly monitored to ensure protection under changing environmental conditions such as climate change. The boundaries of buffer zones should, where possible, be aligned with existing protected area boundaries and should be expanded to connect component parts where they are in close proximity. Finally, where appropriate, special ongoing emphasis is needed to ensure effective ecological connectivity between beech forests and the surrounding complementary habitats to allow natural development and adaptation of the forest to the environmental change.

6

SLOVNÍK GLOSSARY HLAVNÍCH POJMŮ OF KEY TERMS

6.1. ENGLISH-CZECH GLOSSARY (WITH EXPLANATIONS)

The Glossary of World Heritage terms is included to assist those who are deeply interested in the topic and to those who are directly involved in World Heritage management in different positions.

With regard to the topic of the publication, it was not possible to include all the important concepts used; therefore not all details are included such as the new World Heritage List nominations and the related process.

Definitions of terms are – with few exceptions – short and have been compiled, to the maximum extent, from publicly available sources, in particular the materials and websites of the World Heritage Centre and Advisory Bodies of the World Heritage Convention.

Wherever appropriate, they are supplemented by a direct reference to additional information for further studies.

Advisory Bodies

The Advisory Bodies (ABs) named in the World Heritage Convention to advise the World Heritage Committee in the implementation of the Convention are three international non-governmental organizations: the ICOMOS, ICCROM, and the IUCN. They have not any decision-making power only advice voice in context of Convention.

Source: paras. 30–37 of the Operational Guidelines

<https://whc.unesco.org/en/faq/9>

<https://whc.unesco.org/en/advisorybodies/>

Advisory Mission

Advisory Missions provide expert advice to a State Party on specific matters. Advisory Missions are voluntarily initiated by States Parties upon their consideration and judgement. They are not obligatory, or part of the strict statutory and mandatory processes.

The terms of reference of Advisory Missions are proposed by the State Party itself, and consolidated in consultation with the World Heritage Centre and the relevant Advisory Bod(ies) or other organization. The costs of Advisory Missions are born by the State Party inviting the mission

6.1. ANGLICKO-ČESKÝ VÝKLADOVÝ SLOVNÍK

Výkladový slovník(če)k pojmů z oblasti světového dědictví je zařazen jako pomůcka pro všechny, koho téma více zajímá, a pro ty, kdo jsou přímo zapojeni do péče o světové dědictví v různých pozicích.

S ohledem na téma publikace nebylo možné zařadit všechny používané důležité pojmy, a proto zde nejsou všechny detaily vážící se například k novým nominacím na Seznam světového dědictví a k tomuto procesu.

Definice pojmů jsou převážně – až na výjimky – krátké a byly v maximální míře připraveny s využitím veřejně dostupných zdrojů, zejména materiálů a webových stránek Centra světového dědictví a poradních organizací Úmluvy o ochraně světového dědictví.

Tam, kde je to vhodné, jsou doplněny přímým odkazem na doplňující informace pro možnost vlastního studia.

Poradní organizace

Poradními organizacemi určenými Úmluvou o světovém dědictví pro zajištění poradenství Výboru pro světové dědictví v naplňování této Úmluvy jsou tři mezinárodní nevládní organizace: ICOMOS, ICCROM a IUCN. V rámci naplňování Úmluvy nemají rozhodovací pravomoci, pouze poradní hlas.

Poradní mise

Poradní mise poskytují státům, které jsou smluvními stranami Úmluvy, odborné rady týkající se konkrétních záležitostí. Poradní mise jsou dobrovolně zahájeny na základě úsudku smluvního strátu. Nejsou povinné, ani nejsou součástí přísných zákonných a povinných postupů.

Pozvání poradní mise navrhuje samotný smluvní stát a obsah se konsoliduje při konzultaci s Centrem světového dědictví a příslušnými poradními organizacemi. Náklady na poradní mise hradí smluvní stát, který pozval misi

(except where the State Party is eligible for relevant International Assistance).

Source: para. 28 of the Operational Guidelines

Attributes of the outstanding universal value

Attributes are those elements that convey and manifest the Outstanding Universal Value (OUV) of the property. Attributes can be physical qualities or fabric, or the relationships between them. The protection and management of the World Heritage property should be focused on those attributes that convey the outstanding universal values.

For more, see Chapter 2.2.1.

Authenticity and attributes of authenticity

All cultural World Heritage properties must meet and keep/maintain the fundamental condition of authenticity in order to demonstrate their Outstanding Universal Value. An authentic property expresses its cultural values through a variety of features such as its form, materials, function, management system, location, spirit, etc.

Source: paras. 79–86 of the Operational Guidelines

For more, see Chapter 2.2.4.

Awareness raising

The most effective protection of the properties, from the nomination of the sites to its inscription on the World Heritage List, its management and monitoring of the state, leads through an understanding of the importance of the site for the whole of humanity. Awareness raising by the World Heritage Centre and States Parties in association with a large network of partners, both governmental and private, have always been an integral part of the World Heritage conservation process. Informing the local communities about the values of World Heritage, and, more generally, involving inhabitants to create a sense of common responsibility and ownership has a direct impact on World Heritage conservation.

Source: paras. 217–218 of the Operational Guidelines

Balance (of the World Heritage List)

In the World Heritage context, “balance” stands for an effort to maintain a reasonable balance between the numbers of cultural and natural heritage properties included in the WH List.

Source: paras. 54–61 of the Operational Guidelines

For more, see:

<https://whc.unesco.org/en/globalstrategy/>

(s výjimkou případů, kdy je stát způsobilým příjemcem příslušné mezinárodní pomoci).

Atributy výjimečné světové hodnoty

Atributy jsou takové jevy, které vyjadřují a demonstrují výjimečnou světovou hodnotu statku. Atributy mohou být fyzické charakteristiky či hmotné struktury a mohou vyjadřovat i jejich vzájemný vztah. Ochrana a správa statku světového dědictví by měla být zaměřena na zachování zejména těch atributů, jež jsou nositeli výjimečné světové hodnoty.

Autenticita (původnost) a její atributy

Veškeré statky světového kulturního dědictví musí splňovat a zachovávat základní podmínku autenticity, která je součástí jejich výjimečné světové hodnoty. Autenticita statku je vyjádřena prostřednictvím řady atributů, mezi něž se řadí: původnost tvaru a pojetí, materiály a hmotná podstata, užití a funkce, technologické postupy a plán správy, umístění a prostředí, celkový duch a další.

Zvyšování povědomí

Nejúčinnější ochrana statků – od podání nominace k jeho zápisu na Seznam světového dědictví, správě a sledování jeho stavu – vede skrze pochopení významu lokality pro celé lidstvo. Zvyšování povědomí o cílech Úmluvy, vedené Centrem světového dědictví a jednotlivými smluvními státy ve spolupráci s rozsáhlou sítí partnerů (jak vládních, tak soukromých), bylo vždy nedílnou součástí procesu zachování světového dědictví. Informování místních komunit o hodnotách světového dědictví, obecněji zapojování obyvatel do vytváření pocitu přímé odpovědnosti a vlastnictví, má přímý dopad na zachování světového dědictví.

Vyváženost (Seznamu světového dědictví)

Vyváženost je v kontextu světového dědictví snahou o udržení přiměřené rovnováhy mezi počty kulturního a přírodního dědictví zapsaného na Seznam světového dědictví.

Best practices

Examples of the best practices are an important factor of the World Heritage Convention, which positively shows how the management, conservation, restoration, sustainable development and other fundamental issues of World Heritage properties can be approached.

For more, see:

<http://whc.unesco.org/en/recognition-of-best-practices>

<http://whc.unesco.org/en/review/67>

Boundary (of a WH property and/or its buffer zone)

Boundary of a WH property is linear delimitation of an area on which the property or its component parts, in case of a serial property are situated. Each property as well as its buffer zone should demarcate its boundary in a sufficiently detailed scale.

Source: paras. 96–102 of the Operational Guidelines

Boundary clarification

Boundary clarification has been a part of the Retrospective inventory establishing process.

(It is not a modification of boundaries according to the Operational Guidelines but it is a report to the World Heritage Centre on the boundaries of properties which were inscribed on the World Heritage List before 1998, i.e. before sufficiently detailed maps were clearly required in the nomination files.)

Buffer zone of the WH property

Buffer zone is a clearly delineated area outside a World Heritage property that contributes to the protection, conservation, management, integrity, authenticity and sustainability of the Outstanding Universal Value of the property. Where a buffer zone is defined, it should be seen as an integral component of the State Party's commitment to the protection, conservation and management of the World Heritage property.

Source: paras. 103–107 of the Operational Guidelines

For more, see: <http://whc.unesco.org/en/series/25>

Capacity-building

Capacity-building is one of the strategic objectives of the so called “5 C strategy” (part of Global Strategy). This objective aims to improve knowledge(s), abilities, skills and access of people (capacities) responsible for managing and preserving the properties. Further it aims to improve institutional structures and processes; improve the relationship between the properties and their localities, with an emphasis on the benefits that flow from

Příklady dobré praxe

Příklady dobré praxe jsou v rámci Úmluvy o světovém dědictví důležitým faktorem, který pozitivním způsobem ukazuje, jak je možné přistupovat ke správě, konzervaci, restaurování, udržitelnému rozvoji a dalším zásadním otázkám spojeným se statky světového dědictví.

Hranice (statku světového dědictví a/nebo jeho nárazníkové zóny)

Hranice statku světového dědictví představuje lineární vymezení plochy, na které se nachází statek (nebo v případě statku sériového jeho jednotlivé komponenty). Každý statek a jeho nárazníková zóna by měly mít svou vymezenou hranici v dostatečně podrobném měřítku.

Vyjasnění/Zpřesnění hranic (statku)

Zpřesnění hranic statku se provádělo v rámci sestavení Retrospektivního přehledu.

(Nejedná se o změnu hranic podle Prováděcích směrnic, nýbrž o zprávu Centru světového dědictví o hranicích statků, které byly zapsány na Seznam světového dědictví před rokem 1998, tedy dříve, než byly vyžadovány dostatečně podrobné mapy pro nominační dokumentaci.)

Nárazníková zóna (statku světového dědictví)

Nárazníková zóna je hranicí jasně vymezená oblast vně statku světového dědictví, přiléhající k jeho území a přispívající k ochraně, zachování, řízení, integritě, celistvosti a udržitelnosti jeho výjimečné světové hodnoty. Pokud byla nárazníková zóna statku definována, je nezbytné na ni nahlížet jako na nedílnou součást závazku smluvního státu k ochraně, zachování a správě statku světového dědictví.

Zvyšování odborné kvalifikace a rozšiřování kapacit

Zvyšování odborné kvalifikace a rozšiřování kapacit je jedním ze strategických cílů takzvané Strategie 5 C (součást Globální strategie). Tento cíl má za úkol zlepšit znalosti, schopnosti, dovednosti a přístup lidí (nositelů kapacit), kteří jsou zodpovědní za správu a zachování světového dědictví. Dalším cílem je zlepšit institucionální struktury a procesy, zlepšit vztahy mezi statky a jejich lokalitami s důrazem na výhody, které z tohoto vztahu plynou.

it. The capacities should be individuals (practitioners), institutions, communities of experts, and working groups focused on improving the property management.

Source: paras. 212–216 of the Operational Guidelines

Category 2 Centres

Category 2 centres (under the auspices of UNESCO) are organizations that are not legally part of the Organization, but are associated with it through formal arrangements approved by the General Conference UNESCO. They are committed to engage in support of UNESCO's strategic programme objectives (also to support the implementation of the World Heritage Convention). They are funded directly by Member States where they are located, but their scope goes beyond the boundaries of their country.

As a rule, they strengthen the subregion and organize activities or events for the members of such a region in different thematic areas.

For more, see:

<http://whc.unesco.org/en/category2centres/>

Climate change (and world heritage)

Climate change which is attributed directly or indirectly to human activity that alters the composition of the global atmosphere can negatively affect also all kinds of World Heritage sites. Therefore, climate change has been in a focus of many activities connected with the Implementation of the WH Convention.

For more, see:

<http://whc.unesco.org/en/climatechange>

Comparative analysis

The comparative analysis is a fundamental component of any nomination dossier for inscription on the World Heritage List. It explains the importance of the nominated property both in its national and international contexts. In order to do this, the property should be compared with similar properties, whether on the World Heritage List or not.

The purpose of the comparative analysis is to ascertain, first, whether there is scope in the World Heritage List for the inclusion of the nominated property, and second, to demonstrate that there are no comparable properties in the same geo-cultural area (cultural properties) or globally (natural properties) with similar values that might be nominated in the future.

The comparison should outline the similarities of nominated property with other properties and

Kapacitami, o kterých strategie hovoří, jsou myšleni jednotlivci (odborní pracovníci), instituce, společenství odborníků a pracovní skupiny snažící se o zlepšení správy statků světového dědictví.

Centra 2. kategorie

Centra 2. kategorie jsou organizace (pod záštitou UNESCO), které právně nejsou přímou součástí UNESCO, ale jsou s ním spojeny prostřednictvím formálních opatření schválených Generální konferencí UNESCO. Zapojují se do podpory strategických cílů UNESCO (také na podporu provádění Úmluvy o světovém dědictví). Jsou financovány přímo členskými státy, v nichž se nacházejí, ale rozsah jejich působnosti přesahuje hranice jejich země.

Zpravidla posilují subregion a organizují akce a aktivity pro jeho členské státy v různých tematických oblastech.

Klimatická změna (a světové dědictví)

Změna klimatu, která je přímo či nepřímo připisována lidské činnosti, mění složení globální atmosféry a může negativně ovlivnit také všechny druhy statků světového dědictví. Z tohoto důvodu jsou klimatické změny častým tématem aktivit souvisejících s prováděním Úmluvy o světovém dědictví.

Srovnávací analýza

Srovnávací analýza je základní a nedílnou součástí nominační dokumentace. Vysvětluje význam nominovaného statku v jeho národním i mezinárodním kontextu. Statek je porovnáván s podobnými statky bez ohledu na to, zda jsou nebo nejsou zapsané na Seznamu světového dědictví.

Cílem srovnávací analýzy je nejprve zjistit, zda na Seznamu světového dědictví existuje tematický prostor pro zápis nominovaného statku a dále, aby bylo prokázáno, že ve stejné kulturně-geografické oblasti (u kulturních statků) či celosvětově (u přírodních statků) neexistují srovnatelné lokality s podobnými hodnotami, které by měly být v budoucnosti nominovány.

Výsledkem srovnávací analýzy je představa o podobnostech s jinými lokalitami a důvody, pro které nad

the reasons that make the nominated property stand out among others, that means a comparative study is a base for the “OUV justification” and later also a good basis for networking and sharing best practices.

Source: para. 132.3 of the Operational Guidelines

Component (part) of a World Heritage property

A component may be an area or a specific individual immovable property that is a part of a serial (WH) property. A serial (WH) property is always composed of multiple components that have no common boundaries but at the same time constitute an indivisible complex and all together are bearers of OUV/are conveying the common OUV.

Source: paras. 45–53 of the Operational Guidelines

Contributions by the States Parties (obligatory and/or voluntary)

Financial contributions are compulsory and/or voluntary ones. Compulsory contributions are a basis of the World Heritage Fund resources. They represent one percent of the State Party annual contribution to UNESCO.

The financial period shall be two consecutive calendar years coinciding with the financial period of the Regular Budget of UNESCO.

In addition to compulsory contribution, States Parties may also pay voluntary contributions to the World Heritage Fund. The Fund annually provides approximately USD 4 million for international assistance to the State Parties.

For more, see:

<http://whc.unesco.org/en/world-heritage-fund/>

<https://whc.unesco.org/en/faq/2>

Conservation

In case of World Heritage issues, the “conservation” is used interchangeably with preservation, safeguarding and protection. It is a way of taking care of property. Conservation activities include preventive conservation, examination, documentation, research, treatment, and education.

Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (World Heritage Convention)

The Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, or shortly the World Heritage Convention, was adopted by UNESCO in 1972. It is dedicated to the identification, protection, presentation

nimi nominovaný statek vyniká. To znamená, že srovnávací analýza je základem pro zdůvodnění výjimečné světové hodnoty a později také dobrým základem pro vytváření sítí spolupráce a sdílení dobrých příkladů.

Komponenta (součást) statku světového dědictví

Komponenta může být plocha nebo konkrétní nemovitost, která je součástí sériového statku světového dědictví. Sériový statek je vždy složen z více komponent/částí, které nemají společné hranice, ale zároveň představují nedělitelný celek a všechny dohromady jsou nositeli výjimečné světové hodnoty.

Povinný a/nebo dobrovolný příspěvek smluvního státu

Finanční příspěvky jsou povinné a/nebo dobrovolné. Povinné příspěvky jsou základem Fondu světového dědictví. Reprezentují 1 % příspěvku smluvního státu Úmluvy do řádného rozpočtu organizace UNESCO. Tímto příspěvkem smluvní státy přispívají do Fondu světového dědictví každé dva roky.

Mimo povinných příspěvků mohou smluvní státy zasílat do Fondu světového dědictví i dobrovolné příspěvky. Fond smluvním státům každoročně poskytuje přibližně 4 miliony USD na mezinárodní pomoc.

Konzervace/Zachování

V otázkách světového dědictví je slovo „konzervace“ používáno ve smyslu zachování, uchování (konzervace), zabezpečení nebo ochrany. Jde o vyjádření komplexní péče o statek. Aktivity zahrnují preventivní ochranu, prohlídku, dokumentaci, výzkum, ošetření daného díla a vzdělávání v těchto oblastech.

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (Úmluva o světovém dědictví)

Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví nebo též zkráceně Úmluva o světovém dědictví byla přijata organizací UNESCO v roce 1972. Klade si za cíl identifikovat, chránit a prezentovat

and transmission of immovable cultural and natural heritage worldwide.

The World Heritage Convention defines the kind of natural or cultural sites which can be considered for inscription on the World Heritage List and describes the basic framework of this process and duties of relevant agents of that agenda.

Source: paras. 4–9 of the Operational Guidelines
For more, see the Chapter 1.2. and:
<http://whc.unesco.org/en/convention/>

Core zone (of a WH property)

In earlier terminology, the term for the territory of the WH property (without its buffer zone). Nowadays it is no longer used in official materials, but it is still present where it is important to distinguish the territory of the WH site and its buffer zone.

Source: paras. 99–102 of the Operational Guidelines

Credibility (of the World Heritage List)

“Credibility” is often referred to and reflects efforts to maintain trustworthiness of the WH List and the WH Convention.

Source: paras. 54–61 of the Operational Guidelines
For more, see:
<https://whc.unesco.org/en/globalstrategy/>

Criteria (for inscription)

To be included on the World Heritage List, sites must be of Outstanding Universal Value and meet at least one of ten selection criteria.

Source: paras. 77–78 of the Operational Guidelines
For more, see the Chapter 2.2.3. and:
<http://whc.unesco.org/en/criteria/>
<http://whc.unesco.org/en/nominations/>

Cultural heritage

The World Heritage Convention defines “cultural heritage” referring to cultural assets and areas in a wide spectrum, providing basis of creating globally rich and typologically varied World Heritage List.

Source: paras. 45–53 of the Operational Guidelines

Cultural landscape

Cultural landscapes in the World Heritage context are generally regarded as cultural properties that represent the combined works of nature and of man as defined in Article 1 of the Convention. They are illustrative of the evolution of human society and settlement over time,

nemovitě kulturní a přírodní dědictví po celém světě.

Úmluva o světovém dědictví definuje druhy kulturních a přírodních památek, které lze zvažovat pro zápis na Seznam světového dědictví, popisuje základní rámec takového procesu a povinnosti příslušných účastníků této agendy.

Jádrové území/Jádrová zóna

V dřívější terminologii byl pojem jádrové území užíván pro vlastní území statku světového dědictví, tedy bez jeho nárazníkové zóny. V posledních letech se již tento termín v oficiálních materiálech neuvádí, ale stále se pracovně vyskytuje tam, kde je důležité odlišit vlastní území statku světového dědictví od jeho nárazníkové zóny.

Věrohodnost (Seznamu světového dědictví)

Věrohodnost je snaha o zachování důvěryhodnosti Seznamu světového dědictví a Úmluvy o světovém dědictví.

Kritéria (pro zápis)

Pro zařazení jakéhokoli statku na Seznam světového dědictví musí být splněna podmínka výjimečné světové hodnoty a naplněno alespoň jedno z deseti výběrových kritérií.

Kulturní dědictví

Úmluva o světovém dědictví definuje kulturní dědictví s odkazem na kulturní památky a lokality v širokém typologickém spektru a poskytuje základ pro vytvoření globálně bohatého a typologicky rozmanitého Seznamu světového dědictví.

Kulturní krajina

Kulturní krajiny v kontextu světového dědictví jsou území, která představují kombinované dílo přírody a člověka. Ilustrují vývoj lidské společnosti a lidských sídel v průběhu staletí, pod vlivem fyzických omezení a/nebo příležitostí, se vyskytují v jejich přirozeném prostředí. Kulturní krajiny

under the influence of the physical constraints and/or opportunities presented by their natural environment and of successive social, economic and cultural forces, both external and internal.

Source: para. 47 and Annex 3 of the Operational Guidelines

For more, see:

<https://whc.unesco.org/en/culturallandscape/>

Cultural monument (property)

Cultural monuments in compliance with the Czech legislation are (movable and immovable) heritage properties that have received this status by the Ministry of Culture or had been listed in official registries prior to the end of 1987.

Cultural (world heritage) property

Cultural (WH) properties are those sites which are cultural in its nature and at the same time have fulfilled conditions for listing on the World Heritage List and (unlike natural properties) the condition of authenticity. Often used also a term “heritage assets”

Source: para. 45 of the Operational Guidelines

For more, see the Chapter 2.1.

Cultural significance

Cultural significance means an aesthetic, historic, scientific, social or spiritual value for past, present or future generations. Cultural significance is embodied in the place itself, its fabric, setting, use, associations, meanings, records, related places and related objects. Places may have a range of values for different individuals or groups.

Source: the ICOMOS Australia Burra Charter; for more, see:

https://en.wikipedia.org/wiki/Burra_Charter

<https://www.npu.cz/cs/npu-a-pamatkova-pece/npu-jako-institute/publikace/7361-mezinarodni-dokumenty-o-ochrane-kulturniho-dedictvi>

Draft/Draft version

A draft/draft version can be called any document or material that needs to be approved.

In the WH context, all decisions to be approved by the World Heritage Committee are prepared by the Secretariat, mostly based on the Advisory Bodies expert texts. Draft decisions are available both to the World Heritage Committee and to the States Parties in advance, to enable to prepare statements, amendments and/or factual errors reactions.

Similarly – “a draft nomination file” – is a material sent to the completeness check before the material is finalized

zároveň ve své podobě dokládají postupné společenské, ekonomické a kulturní síly, a to jak vnější, tak vnitřní.

Kulturní památka

Kulturní památky ve smyslu zákona o státní památkové péči jsou v České republice takové historické nemovité a movité věci, stavby nebo jejich soubory, které byly za kulturní památku prohlášeny Ministerstvem kultury, nebo byly zapsány do státních seznamů před koncem roku 1987

Kulturní statek světového dědictví

Kulturní statky světového dědictví jsou takové lokality, které mají kulturní povahu a zároveň splnily podmínky k zápisu na Seznam světového dědictví a (na rozdíl od přírodních statků) rovněž podmínku autenticity.

Kulturní význam

Kulturní význam znamená estetickou, historickou, vědeckou, společenskou či duchovní hodnotu pro minulé, současné a budoucí generace. Kulturní význam je obsažen v místě samotném, jeho okolním prostředí, uspořádání, využití, spojení, záznamech, souvisejících místech a objektech.

Koncept/Návrhová verze

Konceptem nebo návrhovou verzí může být nazván jakýkoli dokument nebo materiál, který vyžaduje schválení.

V kontextu světového dědictví jsou to zejména veškerá navržená rozhodnutí, které má schválit Výbor pro světové dědictví. Návrhy rozhodnutí jsou připravovány Sekretariátem, většinou na základě odborných textů poradních organizací. Návrh rozhodnutí je předem k dispozici jak Výboru, tak smluvním státům, aby bylo možné připravit stanoviska, případné změny a/nebo poukázat na faktické chyby.

Obdobně „návrhová nominační dokumentace“ je materiálem zasílaným ke kontrole úplnosti před

and officially signed and submitted for evaluation on behalf of the State Party.

Source: paras. 120–128 of the Operational Guidelines

Delisting/Deleting from World Heritage List

The World Heritage Committee may decide to withdraw the property from the World Heritage List when it fails to fulfil its rescue program, remove the threatened danger or return the property its original OUV/value for which it was inscribed on the World Heritage List.

Delisting of the property from the WH List is usually preceded by its listing on the World Heritage List in Danger.

Source: paras. 192–198 of the Operational Guidelines

Environmental Impact Assessment (EIA)

Environmental impact assessment (EIA) is the assessment of the environmental consequences (positive and negative) of a plan, policy, program, or actual projects prior to the decision to move forward with the proposed action. The purpose of the assessment is to ensure that decision makers consider the environmental impacts when deciding whether or not to proceed with a project.

For more, see:

<http://ec.europa.eu/environment/eia/eia-legalcontext.htm>

https://www.mzp.cz/en/environmental_impact_assessment

Factors affecting the (WH) property

World Heritage Committee adopted a standard list of factors that most often affect the Outstanding Universal Value of World Heritage properties in 2008. This list consists of a series of 14 primary factors which are: Buildings and Development; Transportation Infrastructure; Utilities or Service Infrastructure; Pollution; Biological resource use/modification; Physical resource extraction; Local conditions affecting physical fabric; Social/cultural uses of heritage; Other human activities; Climate change and severe weather events; Sudden ecological or geological events; Invasive/alien species or hyper-abundant species; Management and institutional factors; Other factors. All of them have a more detailed division.

World Heritage Committee comments on other aspects in its materials.

For more, see: <http://whc.unesco.org/en/factors/>

dokončením materiálu a oficiálním podepsáním a předložením k hodnocení jménem dotčeného státu.

Vymazání/Vyškrtnutí statku ze Seznamu světového dědictví

O vyškrtnutí statku ze Seznamu světového dědictví rozhoduje Výbor pro světové dědictví ve chvíli, kdy se nepodaří naplnit předložený program jeho záchrany, odstranit hrozící nebezpečí či navrátit statku původní výjimečnou světovou hodnotu, pro kterou byl na seznam zapsán.

Vyškrtnutí statku ze Seznamu světového dědictví zpravidla předchází jeho zápis na Seznam světového dědictví v ohrožení.

Posouzení vlivů na životní prostředí (EIA)

Posouzení vlivů na životní prostředí (EIA) je vyhodnocení vlivů (pozitivních i negativních) navrhovaného plánu, politiky, programu nebo projektu na životní prostředí. Cílem posouzení je zajistit, aby rozhodnutí o tom, zda bude projekt realizován či nikoliv, nemělo negativní dopad na životní prostředí.

Faktory ovlivňující stav statku (světového dědictví)

Výbor pro světové dědictví v roce 2008 přijal seznam faktorů, které nejčastěji ovlivňují výjimečnou světovou hodnotu statků světového dědictví. Tento seznam obsahuje těchto 14 primárních faktorů: výstavba a rozvoj; dopravní infrastruktura; veřejné služby a jejich infrastruktura; znečištění; využívání/modifikace biologických zdrojů; těžba materiálních zdrojů; místní podmínky ovlivňující fyzickou strukturu; sociální/kulturní využití dědictví; ostatní lidské činnosti; změna klimatu a nepříznivé meteorologické události; náhlé ekologické nebo geologické události; invazní/cizí živočišné druhy nebo přemnožení určitých živočichů; správní a institucionální faktory; další faktory. Všechny mají další detailní tematické členění

Výbor pro světové dědictví uvádí ve svých materiálech i další aspekty těchto faktorů.

Five C's/5 C's Strategic Objectives (for Implementation of the World Heritage Convention)

Most of the Programmes and Initiatives endorsed by the World Heritage Committee have been structured around the 5 strategic objectives, all of them beginning with the letter "C" in both main Convention languages (English and French).

The five C's provide a general fundamental framework for the implementation of the World Heritage Convention.

For more, see the Chapter 4.1. and:
<https://whc.unesco.org/en/convention/>

Focal Point (concerning the WH)

Focal Point is a contact person (or an address) of a State Party who coordinates communication between the State Party and the World Heritage Centre, mostly in cases of issues concerning the implementation of the Convention including ad hoc questions related to World Heritage sites or new nominations and also in the case of filling in various World Heritage Centre questionnaires.

Gap analysis

A "gap analysis" can, generally, identify "gaps in the market". This may also reveal areas that can be improved.

In the WH context, two analyses prepared by Advisory Bodies (ICOMOS and IUCN in 2004) focused on representation of property types on the WH List: The gap analyses have become a tool for consideration the underrepresented types of heritage in the case of new nominations

For more, see:
<http://whc.unesco.org/en/globalstrategy/#analysis>

Global Strategy (for a Representative, Balanced and Credible World Heritage List)

Twenty years after the adoption of the 1972 WH Convention, the World Heritage List became to lack balance in the type of inscribed properties and in the geographical areas of the world that were represented. After preparing the expert material by Advisory Bodies in 1994, the World Heritage Committee adopted the Global Strategy for a Representative, Balanced and Credible World Heritage List. By adopting this Global Strategy, the World Heritage Committee wanted to broaden the definition of World Heritage to better reflect the full spectrum of the world's cultural and natural treasures and to provide a comprehensive framework and operational methodology for implementing the World Heritage Convention.

5 strategických cílů (při naplňování Úmluvy o světovém dědictví)

Většina programů a iniciativ schválených Výborem pro světové dědictví byla strukturována na základě pěti strategických cílů, jejichž názvy v hlavních jazycích Úmluvy (anglickém a francouzském) začínají písmenem „C“ a proto jsou zkráceně uváděny jako „5 C“. Strategie „5 C“ poskytuje obecný základní rámec pro provádění Úmluvy o světovém dědictví.

Kontaktní osoba (pro světové dědictví)

Kontaktní osoba (či kontaktní místo/adresa) daného smluvního státu koordinuje kontakt mezi smluvním státem a Centrem světového dědictví, a to především v případě, kdy má jít o činnosti napomáhající naplňování Úmluvy, včetně ad hoc dotazů souvisejících se statky světového dědictví, novými nominacemi a také v případech koordinace vyplňování různých dotazníků Centra světového dědictví.

Gap analýza/Analýza mezer

„Analýza mezer“ může obecně identifikovat „mezery na trhu“. To může odhalit oblasti, které lze zlepšit.

Pro agendu světového dědictví byly vypracovány dvě analýzy poradními organizacemi (ICOMOS a IUCN v roce 2004), které se věnují zastoupení jednotlivých typů statků na Seznamu světového dědictví. „Analýzy mezer“ se staly nástrojem pro hledání nedostatečně zastoupených (též „podzastoupených“) typů dědictví pro možnost dalších nominací.

Globální strategie (pro dosažení reprezentativního, vyváženého a věrohodného Seznamu světového dědictví)

Dvacet let po přijetí Úmluvy o světovém dědictví začal Seznam světového dědictví postrádat vyváženost jednotlivých typů statků a zastoupení různých geografických částí světa. Po zpracování odborného materiálu poradními organizacemi proto Výbor pro světové dědictví přijal v roce 1994 „Globální strategii pro dosažení reprezentativního, vyváženého a věrohodného Seznamu světového dědictví“. Přijetím Globální strategie zamýšlel Výbor pro světové dědictví rozšířit definici světového dědictví tak, aby lépe odrážela celé spektrum světového kulturního a přírodního bohatství a poskytla komplexní rámec a metodiku pro naplňování Úmluvy o světovém dědictví.

Source: paras. 55–58 of the Operational Guidelines

For more, see:

<https://whc.unesco.org/en/globalstrategy/>

Heritage asset

The term ‘heritage asset’ is used mostly in the UK to describe a range of geographical components of the historic environment which have been positively identified as having a degree of significance meriting consideration in planning decisions.

It covers not only listed buildings and scheduled monuments (in a sense of British legislation), but also other assets that still have local historical importance, war memorials; historic wreck sites; parks; historic gardens, conservation areas, archaeological sites and so on. They also include places and properties that are not formally protected through the designation system, and certain historic landscapes.

It is a suitable term corresponding to the sense of a general Czech term “památka” also comprising both movables and immovable heritage.

Source: https://en.wikipedia.org/wiki/Heritage_asset

Heritage canals

A canal is a human-engineered waterway. The heritage canal may be a monumental work, the defining feature of a linear cultural landscape, or an integral component of a complex cultural landscape. It may be of outstanding universal value from the point of view of history or technology, either intrinsically or as an exceptional example representative of this category of cultural property.

For more, see Annex 3 of the Operational Guidelines

Heritage Impact Assessment (HIA)

“Impact assessment” has generally been a tool used in evaluating impacts by many sectors widely. Heritage Impact Assessment (HIA) has been defined to adapt it to suit heritage sector. Understanding the significance of an historic building, complexes or areas (the “asset”) and the possible impact of the proposed scheme on this significance is the key to good conservation practice. In 2011, ICOMOS developed HIA Guidance to provide methodology for assessing the potential impact of change or development.

For more, see:

<https://whc.unesco.org/en/activities/907/>

Památka/Položka kulturního dědictví

Pojem „heritage asset“ je používán zejména ve Velké Británii a zahrnuje nejrůznější součásti historického prostředí, jež byly identifikovány jako hodnotná součást dědictví, například pro účely územního plánování.

Pojem obsahuje nejen registrované stavby či výběrově chráněné památky (ve smyslu britské památkové ochrany), ale i další pamětihodnosti místního historického významu, válečné památníky, historické vraky, parky, historické zahrady, památkové oblasti, archeologické oblasti apod. Rovněž zahrnuje místa a statky, které nejsou formálně chráněné v rámci systému, a určité historické krajiny.

V prostředí České republiky je to výhodný ekvivalent pro obecný pojem „památka“, který zahrnuje položky movité i nemovité.

Historická vodní liniová díla

Kanálem se obecně míní umělé vodní dílo, které vybudoval člověk. Historické vodní liniové dílo může být samostatným monumentálním výtvozem, který jasně definuje lineární kulturní krajinu (jež s ním souvisí), nebo může být integrální součástí složitěji utvářené kulturní krajiny. Jeho případná výjimečná světová hodnota může být posuzována z hlediska historie nebo techniky, a to buď z hlediska jeho vlastní podstaty, či jako mimořádný příklad zastupující tuto kategorii kulturního dědictví,

Posouzení vlivů na památkovou hodnotu (HIA)

„Posuzování vlivů“ je obecně rozšířený nástroj používaný pro hodnocení dopadů v mnoha oborech. Posouzení vlivů na památkovou hodnotu (HIA) bylo vymezeno/definováno pro potřeby oboru kulturního dědictví. Pochopení významu historické budovy, areálu či oblasti a možného dopadu daného návrhu na její hodnotu je klíčem k dobré ochraně kulturního dědictví. Metodiku HIA pro posouzení možných vlivů změny nebo vývoje na kulturní dědictví vypracovala organizace ICOMOS v roce 2011.

Heritage reserve/Heritage zone/Conservation area

Heritage reserve/heritage zone/conservation area are the terms that refer to an area whose character and environment are primarily determined by a group of immovable historic structures or mainly archaeological finds, as a whole.

Heritage routes

A heritage route is composed of tangible elements of which the cultural significance comes from exchanges and a multi-dimensional dialogue across countries or regions, and that illustrate the interaction of movement, along the route, in space and time. The concept of heritage routes is shown to be a rich and fertile one, offering a privileged framework in which mutual understanding, a plural approach to history and a culture of peace can all operate.

For more, see Annex 3 of the Operational Guidelines

Heritage value

The values embodied in cultural heritage are identified in order to assess significance of specific/particular object and better ability to decide about future management and conservation of such objects. It is recognized that values may compete and change over time, and that heritage may have different meanings for different stakeholders.

Historic area

Historic areas is an important term providing a base for safeguarding various historic ensembles – comprising towns, villages and other areas, including their surroundings, all this referred as irreplaceable universal heritage.

Historic (including vernacular) areas shall be taken to mean any groups of buildings, structures and open spaces including archaeological and palaeontological sites, constituting human settlements in an urban or rural environment, the cohesion and value of which, from the archaeological, architectural, prehistoric, historic, aesthetic or socio-cultural point of view are recognized. Among these areas, which are very varied in nature, it is possible to distinguish the following “in particular: prehistoric sites, historic towns, old urban quarters, villages and hamlets as well as homogeneous monumental groups, it being understood that the latter should as a rule be carefully preserved unchanged.

<https://www.icomos.org/publications/93towns7o.pdf>
(from the Nairobi 1976 Recommendation)

Památková rezervace/Památková zóna/Památkové území

Památková rezervace/památková zóna/památkové území je pojem pro území, jehož charakter a prostředí primárně určuje soubor nemovitých památek a historických struktur, popřípadě jde o ucelené území s cennými archeologickými doklady.

Trasy kulturního dědictví

Trasy kulturního dědictví se skládají z hmotných prvků, jejichž kulturní význam je založen na výměně myšlenek a vícerozměrném dialogu napříč zeměmi nebo regiony a které ilustrují vzájemnou interakci pohybu podél této cesty jak v prostoru, tak v čase.

Koncept historických tras se prokázal být bohatým a plodným rámcem, ve kterém mohou spolupůsobit vzájemné pochopení, pluralitní přístup k historii a mírová kultura.

Památková hodnota

Hodnoty obsažené v kulturním dědictví jsou identifikovány s cílem posoudit význam konkrétního objektu a možností lepšího rozhodování o jeho správě a uchování. Je známo, že hodnoty si mohou vzájemně konkurovat a mohou se v průběhu času i měnit a že dědictví může mít pro různé dotčené strany různý význam.

Historické území

Historické území je důležitý pojem, který poskytuje základnu pro ochranu různých historických souborů – zahrnuje města, vesnice a další oblasti, včetně jejich okolí, neboť mohou být označeny za nenahraditelné světové dědictví.

Historickými územími (včetně vernakulárních) jsou míněny všechny skupiny budov, staveb a veřejných prostor včetně archeologických a paleontologických lokalit, které představují lidské osídlení v městském nebo venkovském prostředí, u nichž lze rozpoznat ucelenost a hodnotu z hlediska archeologického, architektonického, prehistorického, historického, estetického nebo společenskokulturního. Mezi těmito územími, která mají velmi různorodý charakter, lze zejména rozlišovat: prehistorické lokality, historická města, staré městské čtvrti, vesnice, vsíky a osady a dále homogenní soubory památek, přičemž právě soubory naposledy uvedené by měly být pečlivě zachovány v nezměněné podobě.

Historic urban landscape (HUL)

Historic urban landscapes are fundamental part of lives of many people. Urban heritage, including its tangible and intangible components, constitutes a key resource in enhancing the liveability of urban areas, and fosters economic development and social cohesion in a changing global environment. As the future of humanity hinges on the effective planning and management of resources, conservation has become a strategy to achieve a balance between urban growth and quality of life on a sustainable basis.

<http://whc.unesco.org/en/hul/>

ICCROM – International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (Rome Centre)

ICCROM is one of the three Advisory Bodies of the World Heritage Committee.

For more, see the Chapter 3.1. and:

<https://www.iccrom.org/>

ICOMOS – International Council of Monuments and Sites

The ICOMOS is one of the Advisory Bodies of the Convention and advises the World Heritage Committee on the selection of cultural and mixed properties for inclusion on the World Heritage List, and through its worldwide network of specialists, reports back on the State of Conservation of inscribed properties and on other relating issues.

For more, see the Chapter 3.1. and:

<https://www.icomos.org/en/>

ICOMOS World Heritage Panel

The ICOMOS World Heritage Panel is responsible for the evaluation of cultural and mixed properties nominated for World Heritage status. In this regard, it formulates ICOMOS' official recommendations regarding the listing of these sites.

<https://www.icomos.org/en/home-wh>

Immovable property

Immovable property is a property that cannot easily be moved. (The opposite of an immovable property is a movable property).

The World Heritage List comprises only immovable properties and the World Heritage Convention also does not consider nominations of immovable property “which is likely to become movable”.

Historická městská krajina/Historická urbanizovaná (urbánní) krajina

Historická městská krajina je pro mnoho lidí základní součástí života. Městské (neboli urbánní) dědictví, včetně jeho hmotných a nehmotných složek, představuje klíčový zdroj pro zvýšení životaschopnosti městských oblastí a podporuje hospodářský rozvoj a sociální soudržnost v měnícím se globálním prostředí. Vzhledem k tomu, že budoucnost lidstva závisí na efektivním plánování a hospodaření se zdroji, stala se ochrana a dosažení rovnováhy mezi růstem měst a kvalitou života důležitou strategií pro udržitelný rozvoj.

ICCROM – Mezinárodní centrum pro studium ochrany a restaurování hmotného kulturního dědictví (Římské centrum)

ICCROM je jednou ze tří poradních organizací Výboru pro světové dědictví.

ICOMOS – Mezinárodní rada památek a sídel

ICOMOS je jednou z poradních organizací Úmluvy a poskytuje svůj odborný názor Výboru pro světové dědictví ve věci rozhodování o zařazení kulturních a smíšených statků na Seznam světového dědictví. Prostřednictvím celosvětové sítě specialistů rovněž podává zprávy o zachování zapsaných statků a dalších souvisejících skutečnostech.

Panel ICOMOS pro otázky světového dědictví

Panel ICOMOS pro otázky světového dědictví je zodpovědný za hodnocení kulturních a smíšených statků nominovaných na Seznam světového dědictví. V této souvislosti formuluje oficiální doporučení organizace ICOMOS týkající se zařazení těchto statků na Seznam.

Nemovitý statek/Nemovitě dědictví

Nemovitý statek je takový statek, který nelze jednoduše přemístit. (Opakem k nemovitému dědictví je dědictví movité.)

Seznam světového dědictví obsahuje pouze nemovitě statky. Úmluva rovněž nebere v potaz nominace nemovitých statků, které se mohou „snadno stát movitými“.

Intangible heritage

Intangible cultural heritage is the practices, expressions, knowledge and skills that communities, groups and sometimes individuals recognize as part of their cultural heritage. Also called “living cultural heritage”, it is usually expressed in one of the following forms: oral traditions; performing arts; social practices, rituals and festive events; knowledge and practices concerning nature and the universe; and traditional craftsmanship.

UNESCO established its Lists of Intangible Cultural Heritage with the aim of ensuring better protection of important intangible cultural heritages worldwide and the raising of awareness of their significance.

For more, see: <https://ich.unesco.org/en/what-is-intangible-heritage-00003>

Integrity (of a WH property)

All cultural and natural properties inscribed on the WH List must meet the fundamental condition of integrity in order to demonstrate their Outstanding Universal Value. It is a measure of the overall coherence and the wholeness and intactness of the property and its attributes.

Source: paras. 87–95 of the Operational Guidelines
For more, see the Chapter 2.2.4.

International assistance (under the World Heritage Convention)

International Assistance under the World Heritage Convention is granted to the States Parties in order to help them protect the Cultural or Natural Heritage located on their territories and inscribed on the World Heritage List, the List of World Heritage in Danger or on their Tentative Lists. This assistance is provided through the World Heritage Fund at the request of the States Parties and can be applied only after the evaluation and decision of the World Heritage Committee.

Source: paras. 233–240 of the Operational Guidelines

IUCN – International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources

The IUCN is one of the Advisory Bodies of the Convention and advises the World Heritage Committee on the selection of natural properties (and cultural landscapes) for inclusion on the World Heritage List, and through its worldwide network of specialists, reports back on the State of Conservation of inscribed properties and on other relating issues.

For more, see the Chapter 3.1. and:
<https://www.iucn.org/>

Nehmotné dědictví

Nehmotným kulturním dědictvím jsou postupy, výrazy, znalosti a dovednosti, které místní komunity, společnosti, skupiny a někdy i jednotlivci uznávají jako součást svého kulturního dědictví. Nehmotné dědictví se také nazývá „živým kulturním dědictvím“ a může mít následující podoby: ústní tradice; múzická umění; společenské postupy, rituály a slavnostní události; znalosti a postupy týkající se přírody a vesmíru; tradiční řemesla.

UNESCO založilo Seznamy nehmotného kulturního dědictví s cílem zajistit lepší ochranu významných nehmotných kulturních dědictví po celém světě a zvýšit povědomí o jejich významu.

Integrita/Celistvost (statku světového dědictví)

Všechny kulturní a přírodní statky zapsané na Seznam světového dědictví musí splňovat základní podmínku celistvosti (integrity), aby prokázaly svou výjimečnou světovou hodnotu. Jedná se o naplnění podmínky celkové celistvosti a nedotknutelnosti nominovaného statku a jeho atributů.

Mezinárodní pomoc/podpora (na základě Úmluvy o světovém dědictví)

Mezinárodní pomoc je podle Úmluvy o světovém dědictví udělována smluvním státům s cílem pomoci jim chránit dědictví nacházející se na jejich území a zapsané na Seznamu světového dědictví, Seznamu světového dědictví v ohrožení, nebo na jejich Indikativních seznamech. Tato pomoc je poskytována z Fondu světového dědictví na základě žádosti smluvního státu a vyhodnocení a rozhodnutí Výboru.

IUCN – Mezinárodní svaz ochrany přírody

IUCN je jedním z poradních organizací Úmluvy a poskytuje svůj odborný názor Výboru pro světové dědictví ve věci rozhodování o zařazení přírodních a smíšených statků (a kulturních krajín) na Seznam světového dědictví. Prostřednictvím celosvětové sítě specialistů rovněž podává zprávy o zachování zapsaných statků a o dalších souvisejících skutečnostech.

Justification for the World Heritage List inscription

The State Party which is submitting a new nomination must present justification for inscription on the WH List. Justification should be provided under three separate headings as follows: (i) the reasons for which the property is considered to meet one or more of the criteria; (ii) an evaluation of the property's present state of preservation as compared with similar properties elsewhere; (iii) indications as to the integrity and (in case of cultural properties) authenticity of the property.

Source: para. 132.3 of the Operational Guidelines

Justification Statement of Outstanding Universal Value

Justification Statement of OUV is a text that should clarify what is considered to be the Outstanding Universal Value embodied by the nominated property.

Source: paras. 49–53 of the Operational Guidelines

Key (monitoring) indicators for measuring State of Conservation

Key (monitoring) indicators are considered in monitoring of World Heritage properties. They are often simply referred to as “monitoring indicators”. They are formulated on the basis of the OUV definition and should already be set in the nomination documentation so they can be monitored in the long term. They should be specific enough to signal the changes and trends in time. There are two types of indicators: qualitative and quantitative.

Source: paras. 132.6 of the Operational Guidelines

Landscape approach

The (historic) landscape approach is a framework for making landscape-level conservation decisions. The landscape approach helps reach decisions about the advisability of particular interventions (such as a new road or plantation), and to facilitate the planning, negotiation and implementation of activities across a whole landscape.

Recommendation on the HUL_glossary and:
<https://whc.unesco.org/en/news/1026/>

Local community

A local community is a group of interacting people sharing a common environment. Human communities may share intent, belief, resources, preferences, needs, and risks in common, affecting the identity of the participants and their degree of cohesiveness. Communities often share a sense of place that is situated in a given geographical

Zdůvodnění pro zápis na Seznam světového dědictví

Smluvní stát, který předkládá nominaci, musí předložit zdůvodnění k zápisu daného statku na Seznam světového dědictví. Zdůvodnění se předkládá ve třech samostatných kapitolách: (i) důvody, pro které statek splňuje jedno nebo více kritérií; (ii) zhodnocení současného stavu zachování statku ve srovnání s jinými podobnými vlastnostmi; (iii) údaje o celistvosti a (v případě kulturních statků) autenticity nominovaného statku.

Zdůvodnění výjimečné světové hodnoty

Zdůvodnění výjimečné světové hodnoty je text, který objasňuje, co je na nominovaném statku považováno za výjimečnou světovou hodnotu.

Klíčové indikátory (monitoringu) dovolující posuzovat stav zachování památky

Klíčové indikátory (monitoringu) jsou posuzovány v rámci sledování statku světového dědictví. Často se nazývají indikátory monitoringu. Jsou formulovány na základě definice výjimečné světové hodnoty a již v nominační dokumentaci by měly být nastaveny tak, aby jimi bylo možno sledovat stav dlouhodobě. Měly by být dostatečně konkrétní, aby pro stav zachování daného statku včas signalizovaly změny. Indikátory se dělí podle typu na kvalitativní a kvantitativní.

Krajinářský přístup

Krajinářský přístup představuje rámec pro rozhodování o zachování hodnot v měřítku krajiny. Krajinářský přístup pomáhá v procesu přijímání rozhodnutí o vhodnosti konkrétních intervencí (například stavba nové silnice či výsadba) a napomáhá plánování, vyjednávání a realizaci činností v rámci celé krajiny.

Místní komunita

Místní komunita je skupina vzájemně na sebe působících osob, které sdílejí společné prostředí. Lidské komunity mohou společně sdílet záměr, víru, zdroje, preference, potřeby a rizika, což ovlivňuje identitu jejich členů a jejich stupeň soudržnosti. Komunity často sdílejí smysl pro místo v dané zeměpisné oblasti (například stát, vesnice,

area (e.g. a country, village, town, or neighbourhood) or in virtual space through communication platforms.

Strengthening the role of local communities in the management and conservation of World Heritage sites is one of main goals of Implementation the WH Convention. States Parties are encouraged to involve local communities on all WH processes as this is important for sustainable development of WH properties (preparation of nomination, property management).

An example: <https://whc.unesco.org/en/activities/887/>

Management Plan and Management system

Each World Heritage property must have an appropriate Management Plan or other documented management system. This plan or system defines management arrangements for the protection of the attributes and features which are associated with or even convey the Outstanding Universal Value of the property.

Management Plan and/or a management system may vary and incorporate traditional practices, existing urban or regional planning instruments, and other formal and informal planning control mechanisms.

For more, see the Chapter 4.1. and:

<http://whc.unesco.org/en/managing-cultural-world-heritage/>

<http://whc.unesco.org/en/managing-natural-world-heritage/>

Local plan/Master Plan/Plan

These terms relate to a general town and/or country planning document of particular future area development. (Even the English term varies in legislation of individual countries.)

The (Local/Master) Plan generally aims to find such assumptions as to allow for further construction and sustainable development by finding the right balance among the interests of the environment, economy and the community of people living in the territory. In the Czech Republic, the relevant Act requires that, i.a. *the town and country planning protects and develops the natural, cultural and civilization values of the area as a public priority, including the urban planning, architectural and archaeological heritage.*

(para. 18 of the Law No 183/2006, Coll, concerning the town and country planning and building rules of the Czech Republic)

město nebo sousedství) a nebo ve virtuálním prostoru prostřednictvím komunikačních platform.

Posílení role místních komunit v systému řízení a zachování statků světového dědictví je jedním z hlavních cílů provádění Úmluvy o světovém dědictví. Smluvní státy jsou vyzývány, aby do všech procesů Úmluvy (příprava nominace, správa statku) zapojovaly místní komunity, protože je to významné i z hlediska udržitelného vývoje statků světového dědictví.

Management Plan a systém řízení

Každý statek zapsaný na Seznamu světového dědictví musí mít vhodný plán (management plan) nebo doložitelný systém řízení (management system). Tento plán nebo systém definuje způsoby ochrany atributů a vlastností, které jsou spojeny s výjimečnou světovou hodnotou daného statku.

Plány péče a systémy řízení se mohou lišit a mohou zahrnovat tradiční postupy, stávající nástroje lokálního nebo regionálního plánování a další formální a neformální mechanismy plánování.

Územní plán

Tento pojem se užívá obecně pro územně plánovací dokument rozvoje konkrétního území. Územní plán si obecně klade za cíl nalézt takové předpoklady, které by umožnily další výstavbu a trvale udržitelný rozvoj, spočívající v nalezení vyváženého stavu mezi zájmy životního prostředí, hospodářství a společenství lidí obývajících dané území.

V České republice, příslušný zákon určuje, m.j. že územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví.

(§ 18, odst. 4 Zákona č. 183/2006, o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění)

Memorandum of Understanding (MoU)

A memorandum of understanding (MoU) is a general agreement between two (bilateral) or more (multilateral) parties. . It expresses a convergence of will between the parties, indicating an intended common line of action. A MoU is not legally binding but is viewed as a serious document by the law. It is often used in cases where the parties cannot create a legally enforceable agreement. As such it has become very common in WH agenda as well, mainly in relation to transnational serial properties.

For more, see:

<https://www.investopedia.com/terms/m/mou.asp>

Memorial

A memorial is a type of a structure or an object that was explicitly created to commemorate a person or event, or which has become important to a social group as part of their remembrance of historic times or cultural heritage, or as an example of historic architecture. Among the popular forms of memorials are art objects such as statues, sculptures, but also more extensive areas such as specific parks a historic cemeteries.

In some cases and in many languages, the term is interchangeable with the term “monument”.

Minor modifications to the boundaries (of a World Heritage property)

A minor modification to the boundaries of (an already inscribed) WH property is a boundary change which has neither a significant impact on the extent of the property, nor it affects its Outstanding Universal Value.

A proposal for a minor boundary modification, submitted by the State Party, is subject to the review of the relevant Advisory Body and to the approval of the World Heritage Committee. (On the contrary to Significant modifications to the boundaries it does not need a technical evaluation on site.)

Source: paras. 163–164 of the Operational Guidelines

Mixed World Heritage property

Properties shall be considered as “mixed localities” if they satisfy a part or all the definitions of both cultural and natural heritage stated in Articles 1 and 2 of the Convention.

Source: para. 46 of the Operational Guidelines

For more, see the Chapter 2.1.

Monitoring

Monitoring of World Heritage sites is realized by a system

Memorandum o porozumění

Memorandum o porozumění je obecná dohoda mezi dvěma nebo více stranami. Vyjadřuje stejnou vůli dotčených stran a naznačuje zamýšlené společné směřování k dosažení cíle. Memorandum není právně závazné, ale je na ně nahlíženo jako na závažný dokument podle zákona. Často se používá v případech, kdy strany nemohou vytvořit legálně vymahatelnou dohodu. V agendě světového dědictví se memorandum stalo velmi využívaným nástrojem, především pak ve vztahu k nadnárodním sériovým statkům.

Památník

Památník je taková stavba či objekt, který byl explicitně vytvořen za účelem připomenutí nějaké osoby či události, nebo který získal význam pro určitou sociální skupinu jakou součást jejich připomínky dějinných událostí či kulturního dědictví, či jako příklad historické architektury. Oblíbenými formami památníků jsou umělecké objekty (sochy či plastiky), ale mohou jimi být i rozsáhlé oblasti, například specifické parky nebo areály hřbitovů.

V některých případech a v mnoha jazycích tento termín alternuje s termínem „monument“.

Menší změna hranic (statku světového dědictví)

Menší změna hranic (již zapsaného) statku světového dědictví je změna, která nemá výrazný dopad na rozsah statku, ani neovlivňuje jeho výjimečnou světovou hodnotu. Návrh na menší změnu hranic, podanou smluvním státem, je posuzován příslušným poradním orgánem a poté schvalován Výborem pro světové dědictví. (Na rozdíl od Významné změny hranice není potřebné technické hodnocení na místě.)

Statek světového dědictví smíšeného charakteru

Statky jsou pokládány za „smíšené lokality“, pokud splňují část nebo všechny definice kulturního i přírodního dědictví, jak je uvedeno v článcích 1 a 2 Úmluvy.

Monitoring (Sledování stavu)

Statky světového dědictví jsou monitorovány formou

of national and global activities. On international level, systematic periodic reporting and reactive monitoring can be distinguished.

For more see the Chapter 4.2. and:
<http://whc.unesco.org/en/118/>

Monitoring indicator

Monitoring indicators are formulated on the basis of the OUV definition and should already be set in the nomination documentation so they can monitor the state of conservation of the particular property and can signal/indicate the changes in time. There are two types of indicators: qualitative and quantitative.

For more, see also Key indicators and:
<http://whc.unesco.org/en/118/>

Monument

The term “monument” is often used to describe any structure that is a significant and legally protected historic work, and many countries have equivalents of what can be called “listed building”, “heritage asset”, etc. The original meaning of a really “monumental” or “commemorative structure” has been widened and nowadays the term “monument” can be connected also relatively recent buildings constructed for residential or industrial purposes, with no connection to the intention to be regarded as “monuments” in the original meaning of this word.

Movable heritage

Movable heritage is a property that can easily be moved from one location to another. As regards world heritage, it is not possible to nominate and include an individual movable property on the WH List. Movable heritage can strengthen the value and integrity of the property but cannot convey the OUV as such.

Source: para. 48 of the Operational Guidelines

National Commission(s) for UNESCO

UNESCO is the only United Nations Agency to have a global network of national cooperating bodies known as National Commissions for UNESCO. National Commissions for UNESCO across the world constitute a global family with as an authoritative network of stakeholders, partners and experts and offer a comparative advantage to the Organization within the United Nations system. This network plays a significant role in the liaison with partners, the coordination of activities and the promotion of UNESCO’s visibility at the country level.

národních a globálních aktivit. Na mezinárodní úrovni lze činnosti monitoringu rozdělit na periodický reporting (systematické periodické hlášení) a reaktivní monitoring (*ad hoc* monitoring).

Indikátor pro posouzení sledování statku/Indikátor monitoringu

Indikátory monitoringu jsou formulovány na základě definice výjimečné světové hodnoty a již v nominační dokumentaci by měly být nastaveny tak, aby jimi bylo možno sledovat stav zachování příslušného statku a aby dokázaly včas signalizovat změny. Indikátory se dělí podle typu na kvalitativní a kvantitativní.

Památka/Monument (ve vybraném kontextu)

Termín „památka“ se často používá k popisu jakékoli struktury, která je významnějším a právně chráněným historickým dílem, a mnoho zemí má k pojmu „památka“ i další ekvivalenty (památkově chráněná budova, objekt kulturního dědictví, zapsaná stavba atd.). Původní význam skutečně „monumentální“ či „památeční“ stavby se obsahově rozšířil a v dnešní době mohou být termínem „památka“ označeny i relativně nedávné stavby, postavené pro obytné nebo průmyslové účely, bez jakéhokoli původního záměru být v budoucnosti považovány za „památky“ v původním významu tohoto slova

Movité dědictví

Movité dědictví je takové, které může být snadno přesunuto z jednoho místa na jiné. Co se týče kontextu světového dědictví, není možné nominovat samostatné movité dědictví na Seznam světového dědictví. Movité dědictví může sice posílit hodnotu a integritu nemovitého dědictví, ale nemůže být hlavním nositelem a atributem výjimečné světové hodnoty jako takové.

Národní komise pro UNESCO

UNESCO je jedinou složkou Organizace spojených národů, jež vyvinula globální síť národních složek, známých jako Národní komise pro UNESCO. Národní komise pro UNESCO na celém světě tvoří globální rodinu, která jako respektovaná síť zainteresovaných stran, partnerů a odborníků nabízí v rámci systému Organizace spojených národů srovnatelnou výhodu. Tato síť hraje významnou roli ve spolupráci s partnery, koordinaci činností a podpoře viditelnosti UNESCO v rámci jednotlivých zemí.

For more, see the Chapter 3.1. and:

<https://en.unesco.org/countries/national-commissions>
For the Czech National Commission for UNESCO,
see: https://www.mzv.cz/jnp/en/foreign_relations/international_organisations/unesco_united_nations_educational/czech_commission_for_unesco/index.html

National Committee of the ICOMOS

National Committees of ICOMOS are organizations that are created at the national level in the countries which are UNESCO members. They bring together individual members and offer them a framework for discussion and exchange of information through various specialized expert committees. Currently ICOMOS has over 110 National Committees. Each National Committee adopts its own rules of procedure and elaborates its own programme according to the goals and aims of ICOMOS.

For more, see:

<https://www.icomos.org/en/about-icomos/committees/national-committees>

For the Czech National Committee for ICOMOS, see:

<http://www.icomos.cz/index.php/en/cinnost/29-cesky-narodni-komitet-icomos>

National cultural property/monument

Cultural properties/cultural monuments that represent the most important part of the cultural wealth of the Czech Republic, are designated as national cultural properties/monuments by a Government Decree.

Natural heritage/Natural property/Natural site

The World Heritage Convention defines “natural heritage” referring to natural sites and areas in a wide spectrum, providing basis of creating globally rich and typologically varied World Heritage List.

Properties inscribed on the World Heritage List after having met at least one of the selection criteria (vii) to (x) and the conditions of integrity are referred to as world natural properties.

For more, see the Chapter 2.1.

Source: para. 45 of the Operational Guidelines

Nomination

In the World Heritage context, the process whereby a State Party, or States Parties seek to have a property included on the World Heritage List is called a “nomination”.

A nomination of a site to be included on the World Heritage List must be made on behalf of the national government of a country that is a signatory to the World Heritage Convention. The nominated property (or its

Národní komitét ICOMOS

Národní komitety (výbory) ICOMOS jsou organizace, které jsou vytvořeny na národní úrovni v zemích, v nichž působí členové organizace ICOMOS. Sjednocují jednotlivé členy a poskytují jim prostor pro diskusi a výměnu informací prostřednictvím různých specifických odborných výborů. V současné době má ICOMOS více než 110 národních komitétů. Každý národní komitét přijímá svůj vlastní jednací řád a vypracovává svůj vlastní program podle cílů a záměrů ICOMOS.

Národní kulturní památka

Kulturní památka, které tvoří nejvýznamnější součást kulturního bohatství národa, prohlašuje vláda České republiky nařízením za národní kulturní památka.

Přírodní dědictví/Přírodní statek/Přírodní lokalita

Úmluva o světovém dědictví definuje „přírodní dědictví“ odkazem na přírodní památky a oblasti v širokém spektru, čímž vytváří základ pro globálně bohatý a typologicky rozmanitý Seznamu světového dědictví.

Přírodní statek světového dědictví je takový statek, který byl zapsán na Seznam světového dědictví a splňuje alespoň jedno z kritérií (vii) až (x) a podmínku integrity.

Nominace

Nominace je v kontextu světového dědictví proces, kterým smluvní stát nebo smluvní státy usilují o zařazení statku na Seznam světového dědictví. Nominace statku musí být předložena jménem vlády země, jež je smluvní stranou Úmluvy o světovém dědictví. Nominovaný statek (nebo v případě sériové nominace jeho příslušná část) musí přitom ležet na území daného smluvního státu.

relevant component part in case of a serial nomination) must be located on the territory of that State Party.

Source: paras. 120–128 of the Operational Guidelines

Nomination documentation

Nomination documentation is an obligatory comprehensive material that must be submitted for each nomination in the format enabling evaluation of all aspects of a property.

Substantial guidance concerning the preparation of a nomination documentation is provided in the Operational Guidelines and, especially, in a detailed recent manual, see:

Source: paras. 129–133 of the Operational Guidelines
<https://whc.unesco.org/en/preparing-world-heritage-nominations/>
<http://whc.unesco.org/en/nominations/>

Operational Guidelines (for the Implementation of the World Heritage Convention)

The Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention have been prepared with the intention of ensuring objective and scientific decision-making on the part of the World Heritage Committee. They have been revised several times to reflect new concepts, knowledge or experiences with the WH agenda.

Source: paras. 1–3 of the Operational Guidelines
For more, see the Chapter 1.2. and:
<https://whc.unesco.org/en/guidelines/>

Outstanding Universal Value (OUV)

Outstanding Universal Value is defined as the cultural and/or natural significance which is so exceptional as to transcend national boundaries and to be of common importance for present and future generations of all humanity. As such, the permanent protection of this heritage is of the highest importance to the international community as a whole. OUV of the property is also one of the basic conditions to be inscribed on the WH List.

Source: paras. 49–53 of the Operational Guidelines
For more, see the Chapter 2.2.

PACT Initiative (Partnerships for Conservation Initiative Strategy)

PACT Initiative is an acronym for systematic approach of the Convention to partnerships, with a specific focus on non-governmental organisations, civil society and the business community. It aims to raise awareness and to mobilize sustainable resources for the long-term

Nominační dokumentace

Nominační dokumentace je komplexní materiál, který musí být povinně za každou nominaci podán v předepsané formě a který umožňuje zhodnocení všech aspektů daného statku.

Podrobné pokyny pro přípravu nominační dokumentace pro zápis na Seznam světového dědictví jsou uvedeny v Prováděcích směrnících a především pak v detailní, nedávno sestavené metodice UNESCO.

Prováděcí směrnice pro naplňování Úmluvy o světovém dědictví

Prováděcí směrnice pro naplňování Úmluvy o světovém dědictví byly připraveny se záměrem zajistit objektivní a vědecké rozhodování ze strany Výboru pro světové dědictví. S ohledem na nové přístupy, znalosti a zkušenosti s agendou světového dědictví byly několikrát revidovány.

Výjimečná světová hodnota (OUV)

Výjimečná světová hodnota (OUV) je definována jako kulturní a/nebo přírodní hodnota, která je tak výjimečná, že přesahuje národní hranice a má společný význam pro současné i budoucí generace celého lidstva. Ochrana takového dědictví je v zájmu celého mezinárodního společenství. OUV statku je také jednou ze základních podmínek pro jeho zahrnutí na Seznam světového dědictví. Překlad pojmu z angličtiny má v češtině i jiné varianty, například „mimořádná universální hodnota“, „vynikající celosvětová hodnota“ a kombinace daných slov.

Iniciativa PACT (Iniciativa pro spolupráci na poli zachování světového dědictví)

Iniciativa PACT je zkratka pro specifický – z Úmluvy vycházející – přístup k partnerství s nevládními organizacemi, občanskou společností a podnikatelskou sférou. Cílem iniciativy PACT je zvýšit povědomí a mobilizovat udržitelné zdroje v rámci dlouhodobého

conservation of World Heritage. It involves a network of foundations, conservation and research institutions, companies and media organizations interested in assisting in the implementation of the World Heritage Convention.

For more, see:

<https://whc.unesco.org/en/partnerships/>

Periodic reporting

The Periodic Reporting process is a part of the monitoring system that periodically provides a self-assessment of the application of the World Heritage Convention by the State Parties.

Source: paras. 199–210 of the Operational Guidelines

For more, see the Chapter 4.2. and:

<https://whc.unesco.org/en/periodicreporting/>

Preservation

The term “preservation” has a wide application: In the context of World Heritage, it is primarily to preserve or prevent from inappropriate change or damage.

“Preservation” is used interchangeably with conservation, safeguarding and protection. It is a basic way of taking care of the property.

Preventive conservation

Preventive measures are taken to reduce the likelihood of losses. Ideally, these measures would seek to reduce losses to zero, but this often is not possible.

Preventive and planned conservation is giving priority to the risk assessment and to the mitigation of decay causes. It is a management strategy based on a long run vision and on a virtuous integration between conservation and valorization.

Protection

In the case of World Heritage and in a sense of the WH Convention, the „protection“ is used interchangeably with conservation, safeguarding and preservation. It is a basis for the property preservation for future.

Reactive monitoring

Reactive monitoring is the reporting by the World Heritage Centre, other sectors of UNESCO and the Advisory Bodies to the Bureau and the Committee on the state of conservation of specific World Heritage sites that are under any threat. To this end, the States Parties shall submit to the Committee through the World Heritage Centre specific reports and impact studies each time exceptional circumstances occur or work is undertaken which may have an effect on the state of conservation of the site.

zachování světového dědictví. Součástí iniciativy je síť nadací, památkových a výzkumných institucí, společností a médií, které jsou nápomocné při naplňování Úmluvy pro ochranu světového dědictví.

Periodický reporting/Periodické hlášení/podávání zpráv

Proces periodického podávání zpráv je součástí systému monitoringu, jenž pravidelně poskytuje informace pro posouzení naplňování Úmluvy smluvními státy. Periodický reporting je předkládán smluvními státy.

Zachování

Termín „zachování“ má široké uplatnění: v souvislosti se světovým dědictvím je to především zachování nebo prevence před nevhodnou změnou nebo poškozením.

Termín „zachování“ se používá obdobně jako konzervace, zabezpečení nebo ochrana. Jde o základní způsob péče o statek.

Preventivní péče

Prevence obecně je soubor opatření přijímaných v zájmu snížení pravděpodobnosti ztrát. Ideálně by měla tato opatření snížit pravděpodobnost ztrát na nulu, čehož však často není možné dosáhnout.

Preventivní a plánovaná ochrana upřednostňuje posouzení rizik a zmírnění příčin chátrání. Jedná se o strategii řízení založenou na dlouhodobé vizi a řádném vyvážení aspektů konzervace a zhodnocování.

Ochrana

V otázkách světového dědictví je ve smyslu Úmluvy o světovém dědictví termín „ochrana“ používán stejně jako konzervace, zabezpečení nebo zachování. Jde o základ uchování statku do budoucnosti.

Reaktivní monitoring

Reaktivní monitoring je hlášením Centra světového dědictví, poradních orgánů nebo dalších útvarů organizace UNESCO o stavu ochrany konkrétních lokalit světového dědictví, které jsou jakkoli ohroženy. S tímto cílem je zpráva z reaktivního monitoringu, připravená smluvním státem, předávána Výboru pro světové dědictví a jeho Byru prostřednictvím Sekretariátu. Pro reaktivní monitoring je tedy nutná spolupráce dotčeného smluvního státu, který předkládá zvláštní zprávy a studie vždy, když dojde

*Source: paras. 169–176 of the Operational Guidelines
For more, see the Chapter 4.2. and:
<https://whc.unesco.org/en/reactive-monitoring/>*

Representative World Heritage List

“Representativity” is efforts to maintain a really extraordinary, high-quality and diverse list of WH properties with outstanding values.

For more, see:

<https://whc.unesco.org/en/globalstrategy/>

Restoration

“Restoration” may not be translated into Czech as “restoring” only. In the context of heritage care, the term has a wider meaning which better corresponds to the “renewal”; in Czech legislation the latter term includes a variety of property adjustments.

In the case of heritage “restoration” stands for reverting something to its original condition; however it does not mean “reconstruction”. Sometimes it involves the removal of later additions or alterations and replacement of lost elements.

Retrospective Inventory

The Retrospective Inventory has been a World Heritage Centre ambitious project aiming at the identification and collection of baseline data (such as boundaries, geographical coordinates, serial components, area of properties in hectares, Statements of Outstanding Universal Value, etc.) for properties inscribed on the World Heritage List in the timeframe 1978–1998, when the detailed requirements for a range of data were not uniformly defined.

For more, see:

<http://whc.unesco.org/en/retrospective-inventory>

Retrospective statement of OUV

Retrospective Statement of OUV (RSOUV) as well as the Statement of OUV (SOUV) represents formalization and the articulation in an agreed format of the Outstanding Universal Value for which a property was inscribed on the World Heritage List. RSOUV is a statement drafted for properties that were inscribed on the World Heritage List before 2007, i.e. before more detailed requirement and format of such a Statement became operational.

For more, see the Chapter 2.2.6. and:

<https://www.iucn.org/content/guidance-preparation-retrospective-statements-outstanding-universal-value-world-heritage>

k výjimečným okolnostem nebo ke skutku, který může mít vliv na stav ochrany lokality.

Reprezentativní Seznam světového dědictví

„Reprezentativnost“ je snaha o udržení skutečně mimořádného, kvalitního a rozmanitého Seznamu světového dědictví s lokalitami vynikající hodnoty.

Obnova, obnovení, restaurování, revitalizace

Pojem „restoration“ nelze do českého jazyka překládat pouze jako „restaurování“. V kontextu památkové péče jde o mnohem širší uplatnění, odpovídající více výrazu „obnova“, který v památkové legislativě České republiky zahrnuje řadu možných úprav památky. V případě světového dědictví „restoration“ znamená navrácení něčeho do původního stavu, nejde ale o „rekonstrukci“. Někdy to zahrnuje odstranění pozdějších dodatků nebo změn a nahrazení ztracených prvků.

Retrospektivní přehled

Retrospektivní přehled (databáze/inventář) je ambiciózní projekt organizovaný Centrem světového dědictví a zaměřený na identifikaci a shromáždění jednotné struktury základních údajů (jako jsou hranice, zeměpisné souřadnice, sériové komponenty, plocha statků v hektarech, prohlášení o výjimečné světové hodnotě apod.) o statcích zapsaných na Seznam světového dědictví v časovém období 1978–1998, kdy nebyly jednotně určeny detailní požadavky na řadu údajů.

Retrospektivní prohlášení o výjimečné světové hodnotě

Retrospektivní prohlášení výjimečné světové hodnoty (užívána zkratka RSOUV) představuje – podobně jako Prohlášení o OUV (SOUV) – formálně jednotně sestavenou informaci o výjimečné světové hodnotě, pro kterou byl statek zapsán na Seznam světového dědictví. RSOUV je prohlášení navržené pro statky, které byly zapsány na Seznam světového dědictví před rokem 2007, tj. před rokem, ve kterém nabyl požadavek na toto prohlášení účinnosti.

Serial nomination

A serial nomination is a property nominated to the World Heritage List as a series with more than one component part.

Source: paras. 137–139 of the Operational Guidelines
<http://whc.unesco.org/archive/serial-noms.htm>

Serial property/Series

A serial property is a property inscribed on the World Heritage List as a series with more than one component part.

A series of cultural and/or natural and/or mixed properties situated in different locations may be proposed for inclusion or inscribed on the World Heritage List as a single property.

This property represents relations and values of all proposed component parts and altogether it forms OUV and whole property.

Source: paras. 137–139 of the Operational Guidelines

Setting

The setting of a heritage structure, site or area is defined as the immediate and extended environment that is part of, or contributes to, its significance and distinctive character.

According to the ICOMOS Xi'an Declaration, see:
<https://www.icomos.org/xian2005/xian-declaration.htm>

Significant modification to the boundaries (of a WH site)

Significant modification to the boundary is such modification which significantly extends or reduces the boundary of the property already inscribed on the World Heritage List. The State Party shall submit this proposal as if it were a new nomination and the proposal is evaluated by Advisory Bodies and the World Heritage Committee.

Source: paras. 165 of the Operational Guidelines

Site

The World Heritage Convention refers to the site as part of the cultural and/or natural heritage inscribed on the WH List. The term site is used interchangeably with property – a world heritage site. Usually, it covers a larger area than individual building.

Source: para. 45 of the Operational Guidelines

Site manager

The site manager is a person who brings together all

Sériová nominace

Sériová nominace je taková nominace, která byla na Seznam světového dědictví nominována jako série složená z více než jedné komponenty.

Sériový statek/Série

Sériový statek je takový statek, který byl na Seznam světového dědictví zapsán jako série složená z více než jedné komponenty.

Sériový statek (kulturní, přírodní či smíšený) je tvořen několika částmi situovanými v různých lokalitách jednoho nebo více smluvních států Úmluvy o světovém dědictví. Díky své specifické povaze může být navržen nebo zapsán na Seznam světového dědictví jako jeden statek. Takový statek reprezentuje vztahy a hodnoty všech navržených komponent, které dohromady tvoří OUV a celý statek.

Prostředí

Prostředí/umístění/lokace určitého historického dědictví, stavby či území je definováno jako jeho bezprostřední a navazující okolí, které se podílí na jeho významu, nebo k němu přispívá, a posiluje jeho specifický charakter.

Významná změna hranic (statku světového dědictví)

Významná změna hranic je taková změna, která zásadně rozšiřuje nebo zmenšuje hranice statku již zapsaného na Seznamu světového dědictví. Smluvní stát, který změnu navrhuje, musí v tomto případě předložit svůj návrh stejně, jako je tomu u nových nominací. Návrh změny hranic je následně vyhodnocen poradními organizacemi a Výborem pro světové dědictví.

Lokalita/Území/Místo

Dle Úmluvy o světovém dědictví je to lokalita kulturního a/nebo přírodního dědictví, zapsaná na Seznamu světového dědictví. Obvykle se jedná o statek plošně povahy širší než jednotlivá nemovitost.

Označení „lokalita“ se v českém prostředí používá stejně jako slovo „statek“.

Site manager/Správce statku/Manažer statku

Site manager je osoba, u níž se sbíhá veškerá organizace ve

the organization in the custody of the World Heritage property. For example, the site manager may be an object manager or a person managing an extensive territory with a wider range of competence. While it is assumed that it should be a directly managerial function with appropriate competences and information, sometimes site manager are delegated persons lacking necessary competences.

For more, see the Chapters 3.1. and 3.3.

Stakeholder

A person, office or organization directly engaged in a specific issue.

The term 'stakeholder' is one of the few that have no fixed Czech translation. Its most relevant expression appears to be 'the involved parties'.

For more, see the Chapter 3.1. and:

<http://www.businessvize.cz/strategie/kdo-jsou-to-vlastne-stakeholders-a-proc-a-jak-se-o-ne-zajimat>

State of Conservation (SOC) Report

State of Conservation Report is a report providing information concerning individual WH property. It can also be a final report of Reactive monitoring missions made by WH Centre and Advisory Bodies about properties which are under threat.

On annual WH Committee plenary sessions are presented all SOC reports of properties inscribed on the WH List in Danger and SOC reports of other properties inscribed on the WH List which are under specific threat and such a report was required by the Committee.

For more, see: <http://whc.unesco.org/en/soc/>

Statement of Outstanding Universal Value

Each property inscribed on the World Heritage List should have a Statement of Outstanding Universal Value approved by the World Heritage Committee either at the time of inscription or in many cases such statements were prepared "retrospectively".

Source: paras. 49–53 of the Operational Guidelines

For more, see the Chapter 2.2.

State Party (to the World Heritage Convention)

States Parties are countries which have adhered to the World Heritage Convention. They thereby agree to identify and nominate properties of OUV on their national territory to be considered for inscription on the World Heritage List. States Parties to the *Convention* are encouraged to ensure the participation of a wide

vazbě na statek světového dědictví. Site manager může být například správce objektu, areálu, ale i osoba s širším záběrem pravomocí, řídicí rozsáhlé území. I když se předpokládá, že by tato funkce měla být přímo řídicí, s náležitými pravomocemi a informacemi, v praxi někdy bývá delegována bez potřebných pravomocí.

Stakeholder/Zúčastněná strana/Zainteresovaný subjekt/osoba

Osoba, úřad nebo organizace s přímým zájmem v dané problematice.

Pojem stakeholder jako jeden z mála v managementu nemá ustálený český překlad. Asi nejpřesnějším vyjádřením významu tohoto pojmu jsou „zainteresované strany“.

Zpráva o stavu zachování

Zpráva o stavu zachování (SOC) je zpráva, která poskytuje informace o stavu konkrétního statku světového dědictví. Může to být i výsledná zpráva reaktivní monitorovací mise Centra světového dědictví a poradních orgánů, které na výzvu Výboru zjišťují stav ohrožených statků.

Na plénu Výboru pro světové dědictví jsou každoročně prezentovány zprávy SOC statků zapsaných na Seznamu světového dědictví v ohrožení a zprávy vybraných statků zapsaných na Seznamu, které jsou určitým způsobem ohrožené a u nichž si takovou zprávu Výbor pro světové dědictví k určitému datu vyžádal.

Prohlášení o výjimečné světové hodnotě

Každý statek zapsaný na Seznamu světového dědictví musí mít své Prohlášení o výjimečné světové hodnotě přijaté Výborem pro světové dědictví buď v době zápisu, případně byly takové definice OUV připravovány zpětně (tzv. retrospektivně).

Smluvní stát/strana (Úmluva o světovém dědictví)

Smluvní státy jsou země, které ratifikovaly Úmluvu o světovém dědictví. Ratifikováním souhlasily s tím, že budou identifikovat a navrhovat statky výjimečné světové hodnoty, které se nacházejí na jejich území, k zápisu na Seznam světového dědictví. Smluvní státy Úmluvy jsou vyzývány k tomu, aby v rámci identifikace, nominace

variety of stakeholders, including site managers, local and regional governments, local communities, non-governmental organizations (NGOs) and other interested parties and partners in the identification, nomination and protection of World Heritage properties.

The list of States Parties to the *Convention* is available at the following Web address: <http://whc.unesco.org/en/statesparties>

Source: paras. 10–18 of the Operational Guidelines.

For more, see the Chapter 3.1. and:

<https://whc.unesco.org/en/statesparties/>

Steering group/Steering committee

The Steering Group (SG) is a group of people who are in charge of managing or directing something. The SG of a WH property generally defines priorities and fulfilment of long-term goals.

For more, see the Chapter 3.1. and:

<http://www.invo.org.uk/what-is-a-steering-group/>

Sustainable development/Sustainable use

Sustainable use of WH properties is such use that meets the need of the present without compromising the ability of future generation to meet their own needs.

New strategy for including theme of sustainable development of WH properties was adopted on 39. WH Committee session in 2015 in Bonn, called World Heritage Sustainable Development Policy.

For more, see: <http://whc.unesco.org/en/review/65>

<https://whc.unesco.org/en/sustainabledevelopment/>

Sustainable tourism

Sustainable Tourism is such approach when natural and cultural assets are valued and protected, and appropriate tourism developed.

There is a WH Sustainable Tourism Programme under the WH Convention which ensures development of strategies through broad stakeholder engagement for the planning, development and management of sustainable tourism that follows a destination approach and focuses on empowering local communities.

For more, see: <https://whc.unesco.org/en/tourism/>

Tangible heritage

Tangible heritage is a general term referring to the legacy of physical artefacts and includes buildings and historic places, monuments, artefacts, etc., which are considered worthy of preservation for the future. These include

a ochrany statků světového dědictví zajistily účast široké škály zúčastněných stran, včetně site managerů, místních a regionálních samospráv, místních komunit, nevládních organizací (NGO) a dalších zainteresovaných stran a partnerů.

Seznam smluvních stran Úmluvy je dostupný na webové stránce: <http://whc.unesco.org/en/statesparties>

Řídící skupina/výbor

Řídící skupina obecně je skupina osob pověřená řízením nějakého projektu nebo trvalou agendou. Řídící skupina statku světového dědictví zpravidla určuje priority a naplňování dlouhodobých cílů.

Trvale udržitelný rozvoj/Trvale udržitelné využití

Trvale udržitelné využití statků světového dědictví je takové využití, které naplňuje potřeby současných generací, aniž by ohrozilo schopnost budoucích generací naplňovat potřeby své.

Výbor pro světové dědictví na svém 39. zasedání v Bonnu v roce 2015 podpořil novou strategii pro začlenění udržitelného rozvoje do tématu světového dědictví (tzv. World Heritage Sustainable Development Policy).

Trvale udržitelný turismus/cestovní ruch

Udržitelný cestovní ruch je takový přístup, kdy je hodnota přírodního a kulturního dědictví známa a chráněna a zároveň je v dané lokalitě vhodně podporován cestovní ruch.

V rámci Úmluvy existuje Program udržitelného turismu, který zajišťuje rozvoj této strategie prostřednictvím široké účasti zainteresovaných stran na plánování, rozvoji a řízení udržitelného cestovního ruchu. Jde primárně o zajištění komplexního přístupu ke statku a podporu místních komunit.

Hmotné dědictví

Hmotné dědictví je obecný termín odkazující na dědictví fyzických artefaktů a zahrnuje budovy a historická místa, památky, artefakty atd., které jsou považovány za hodné zachování pro budoucnost. Patří mezi ně předměty, které

objects significant to the archaeology, architecture, science or technology of a specific culture.

Technical assistance

States Parties can call upon Advisory Bodies' expertise for issues relating to the inscription or conservation of World Heritage sites. In addition to their advisory role in regard to the World Heritage Committee, Advisory Bodies provide *ad hoc* assistance to the signatory States of the Convention. More specifically, they can provide professional and technical assistance to solve difficulties related to the preparation of nomination dossiers or to the management of World Heritage cultural properties. Therefore, this support can be made available either before or after the inscription of a property on the World Heritage List.

For more, see: <https://www.icomos.org/en/our-work/advice/the-assistance-to-states-parties-in-detail>

Tentative list

A Tentative List is an inventory of those properties which a particular State Party intends to consider for future nomination.

Source: paras. 62–76 of the Operational Guidelines

For more, see the Chapter 2.4. and:

<http://whc.unesco.org/en/tentativelists/>

Thematic study

Thematic studies are most often prepared by Advisory Bodies in order to provide a synthesis of current research and knowledge on a specific theme and/or region. They are helping and inspiring in elaboration of comparative analyses and reinforcing a more balanced and credible World Heritage List.

Several extensive document are available for cultural heritage on ICOMOS website:

<https://www.icomos.org/en/resources/publicationall/monographic-series/198-thematic-studies-for-the-world-heritage-convention>

Traditional culture

Traditional culture consists of the beliefs and practices held or observed by specific human groups that have been passed down from their ancestors through their grandparents, parents and the society around them. Traditional community is behaving or acting in a way that has been regularly done in the past specifically in that particular part of the world.

Transboundary property

Transboundary property is such a property which lies on

jsou v dané kultuře významné z hlediska archeologie, architektury, vědy a technologie.

Odborná pomoc

Smluvní strany se mohou se záležitostmi týkajícími se zapsání na Seznam či zachování statků světového dědictví obracet na poradní organizaci Úmluvy o světovém dědictví. Kromě poradní role, kterou pro Výbor pro světové dědictví zajišťují, poskytují poradní organizace i ad hoc asistenci smluvním státům Úmluvy. Konkrétně to znamená možnost poskytnutí profesionální i technické pomoci při řešení těžkostí týkajících se nominačních složek či správy kulturních statků světového dědictví. Podpora proto může být poskytnuta jak před, tak po zapsání daného statku na Seznam světového dědictví.

Indikativní seznam

Indikativní seznam (doslovně „seznam záměrů“) je seznam statků, které hodlá konkrétní smluvní stát v budoucnosti nominovat na Seznam světového dědictví.

Tematická studie

Tematické studie jsou nejčastěji připravovány poradními orgány, aby poskytly syntézu stávajícího výzkumu a znalostí o konkrétním tématu a/nebo regionu. Napomáhají a inspirují při tvorbě srovnávacích analýz a usilují o vyváženější a věrohodnější seznam světového dědictví.

(Několik obsáhlých studií je k dispozici na webu ICOMOS.)

Tradiční kultura

Tradiční kultura se skládá z víry a praktik udržovaných nebo provozovaných určitými skupinami lidí, které jsou kontinuálně předávány dalším generacím prostřednictvím předků, tj. prarodičů, rodičů a celého společenství. Tradiční společnost se chová a jedná tak, jak bylo v dané části světa zvykem a pravidlem v minulosti.

Přeshraniční statek

Přeshraniční statek je takový statek, který leží na území

the territory of more than one State Party of the Convention and which crosses the borders of one country to the neighbouring country or countries. Such property may be composed of only one component crossing a border or more component parts and, at the same time, be of a serial character.

Source: paras. 134–136 of the Operational Guidelines

Transnational property

Transnational property is made up of a number of discrete, non-contiguous locations (components) in two or more States Parties. Such a property is regarded as a single property regardless of the number of component parts.

Source: paras. 134–136 of the Operational Guidelines

Transnational serial nomination

Transnational serial nomination is made up of a number of discrete, non-contiguous locations in two or more States Parties. It would not be necessary for all the locations to be nominated at the same time as it is possible for a first site to be nominated and the other sites can be brought for consideration whenever the State Party is ready. Even though they may be in the territories of several States Parties, UNESCO would see them as a single property.

Source: paras. 134–136 of the Operational Guidelines

Underrepresented properties

Underrepresented properties are such properties which are not well represented on the WH List from the point of typological (industrial monuments, culture landscapes, traditional settlements...) and regional (Africa, Arab States region) representation. WH Committee launched the Global strategy in 1994 to balance this underrepresentation.

For more, see:

<https://whc.unesco.org/en/globalstrategy>

UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

UNESCO is a specialized agency of the United Nations (UN) based in Paris. Its declared purpose is to contribute to peace and security by promoting international collaboration through educational, scientific, and cultural reforms in order to increase universal respect for justice, the rule of law, and human rights along with fundamental freedom proclaimed in the United Nations Charter.

For more, see: <https://en.unesco.org/>

více než jednoho státu, jenž je smluvním státem Úmluvy. Takový statek může být složen pouze z jedné komponenty, která přesahuje hranice, nebo může být zároveň statkem sériovým, složeným z více komponent.

Nadnárodní statek/Transnacionální statek

Nadnárodní statek je tvořen několika lokalitami (komponentami), které se nacházejí na území dvou nebo více smluvních států. Bez ohledu na počet komponent je takový statek vnímán jako jeden.

Nadnárodní sériová nominace/Transnacionální sériová nominace

Nadnárodní sériová nominace je taková nominace, která je tvořena několika lokalitami (komponentami), které se nacházejí na území dvou nebo více smluvních států. Není nutné, aby byly všechny komponenty nominovány současně, další komponenty mohou být předloženy k posouzení až ve chvíli, kdy je daný smluvní stát připraven k zapojení do nominace. I když se komponenty nacházejí na území několika států, je takový statek vnímán jako jeden,

Nedostatečně tematicky zastoupené statky/ Podzastoupené statky

Nedostatečně tematicky zastoupené (též „podzastoupené“) statky jsou takové druhy statků, které z hlediska vyváženosti a reprezentativnosti nemají na Seznamu světového dědictví zatím dostatečné zastoupení, a to jak z hlediska typologického (industriální památky, kulturní krajiny, tradiční osídlení...), tak geografického (Afrika, Arabské státy...). Na tuto problematiku poukázala Globální strategie, která byla přijata Výborem pro světové dědictví v roce 1994.

UNESCO – Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu

Organizace UNESCO je specializovaná agentura OSN se sídlem v Paříži. Jejím deklarovaným účelem je přispět k míru a bezpečnosti tím, že podporuje mezinárodní spolupráci prostřednictvím vzdělávacích, vědeckých a kulturních reforem s cílem zvýšit všeobecné dodržování spravedlnosti, právního státu a lidských práv spolu se základní svobodou, která je součástí prohlášení Charty OSN.

Upstream advice

Upstream advice is an one-time advice of the WH Centre and/or Advisory Bodies expert during the nomination process. Usually paid by a State Party in question.

Upstream process

In relation to the nomination of sites for inscription on the WH List, “Upstream process” is a recent still voluntarily underwent nomination stage, introduced since 2010. It may include advice, consultation and analysis that occur prior to the submission of nomination and are aimed at reducing the number of nominations that might experience significant problems during the evaluation process. The basic principle of the upstream process is to enable the Advisory Bodies and the WH Centre to provide support directly to States Parties, throughout the whole process leading up to a possible WH nomination. For the upstream support to be effective, it should ideally be undertaken from the earliest stage in the nomination process, even at the moment of preparation or revision of the States Parties Tentative Lists.

For more, see:

<http://whc.unesco.org/en/upstreamprocess/>

Urban conservation

Urban conservation (the protection of towns) is not limited to the preservation of individual buildings. It views architecture as but one element of the overall urban setting, making it a complex and multifaceted discipline. By definition, then, urban conservation lies at the very heart of urban planning.

For more, see: <http://whc.unesco.org/en/hul/>

Urban heritage

Urban heritage has several various definitions.

According the glossary of definitions relating to the “UNESCO Recommendation on Historic Urban landscape”, urban heritage comprises three main categories:

- Monumental heritage of exceptional cultural value;
- Non-exceptional heritage elements but present in a coherent way with a relative abundance;
- New urban elements to be considered (for instance):
  - The urban built form;
  - The open space: streets, public open spaces;

Odborná rada

Jednorázová rada odborníků Centra světového dědictví a/nebo poradních organizací v rámci nominačního procesu. Obvykle je placena dotčeným smluvním státem.

Upstream proces/Proces poradenství v rané fázi nominace

V souvislosti s nominací statků k zápisu na Seznam světového dědictví je „proces poradenství v rané fázi“ relativně nedávno zavedeným, zatím nepovinným nástrojem (2010). Procesem se rozumějí konzultace a analýzy, jež předcházejí podání nominace a jejichž cílem je snížit počet nominací, které se při hodnocení mohou ukázat jako výrazněji problematické. Základním smyslem tohoto procesu je umožnit poradním orgánům a Centru světového dědictví, aby smluvním státům poskytovaly přímou asistenci během celého procesu směřujícího k podání nominace. Aby bylo takové rané posuzování účinné, mělo by ideálně probíhat už od samého začátku nominačního procesu, dokonce již od okamžiku, kdy smluvní státy zpracovávají či revidují své Indikativní seznamy.

Ochrana měst

Ochrana měst (v České republice též „péče o urbanistické dědictví“, „památkový urbanismus“) je komplexní forma péče o kulturní dědictví, zejména historických měst, která se neomezuje pouze na zachování jednotlivých budov. Architektura je přitom nahlížena jako jedna ze součástí celkového městského prostředí, což z této péče činí složitou a mnohostrannou disciplínu. Definice tedy znamená, že péče o ucelená urbánní území spočívá v samém jádru územního plánování.

Urbanistické/Urbánní dědictví

Urbanistické/urbánní dědictví má řadu definic.

Podle glosáře UNESCO v „Doporučení k HUL“ zahrnuje urbanistické dědictví tyto tři hlavních kategorie:

- památkové dědictví výjimečné kulturní hodnoty;
- součásti dědictví, jež samy o sobě nejsou výjimečné, avšak jsou uceleně dochovány v relativně početném množství;
- nové městské prvky, které je třeba vzít v úvahu (například):
  - forma městské struktury
  - otevřené prostory: ulice, veřejná prostranství;

– Urban infrastructures: material networks and equipments.

In the Czech Republic, the urban heritage is protected in the form of protection of preserved parts of historic towns, especially their historical centres and specific districts (e.g. villa quarters), some of which are also part of large protected cultural landscapes.

Based on the European Union research report No. 16 (2004), Sustainable development of Urban historical areas through and active Integration within Towns – SUIT:
<http://whc.unesco.org/en/hul/>

World Heritage

World Heritage is a set of outstanding properties that are inscribed on the WH List. Inscribing a site on the WHL is recognized to have “outstanding universal value”. Such a site/property is an excellent representative of the cultural and/or natural wealth of our planet, to the extent that it is valuable to all mankind.

The term “property” is used interchangeably with “site”.

Source: paras. 45–53 of the Operational Guidelines
For more, see the Chapter 1.1.

World Heritage Centre/Secretariat

World Heritage Centre is the focal point and coordinator within UNESCO for all matters related to World Heritage.

Source: paras. 27–29 of the Operational Guidelines
For more, see the Chapter 3.1. and:
<http://whc.unesco.org/>

World Heritage Committee and its Bureau

The World Heritage Committee is the main body responsible for the implementation of the World Heritage Convention. It consists of representatives from 21 of the States Parties to the Convention elected by their General Assembly every two years.

The Bureau consists of seven Committee members elected annually by the Committee: a Chairperson, five Vice-Chairpersons, and a Rapporteur. The Bureau of the Committee coordinates the work of the Committee and fixes the dates, hours and order of business of meetings. The election of the new Bureau take place at the end of the next session of the World Heritage Committee.

Source: paras. 19–26 of the Operational Guidelines
For more, see the Chapter 3.1. and:
<https://whc.unesco.org/en/committee>

– městské infrastruktury: materiální sítě a vybavení.

V České republice je urbanistické dědictví chráněno formou chráněných částí historických měst a obcí, především jejich historických center a specifických (například vilových) čtvrtí, některé celky jsou zároveň součástí chráněných kulturních krajín.

Světové dědictví

Světové dědictví je soubor vynikajících statků zapsaných na Seznam světového dědictví. Zařazením lokality na tento Seznam se uznává její vynikající světová hodnota. Takové místo je vynikajícím zástupcem kulturního a/nebo přírodního bohatství naší planety, a to do té míry, že je cenné pro celé lidstvo.

Označení „statek“ se používá stejně jako slovo „lokalita“.

Centrum světového dědictví/Sekretariát

Centrum světového dědictví je ústředním místem a koordinátorem UNESCO pro všechny záležitosti související se světovým dědictvím.

Výbor pro světové dědictví a jeho předsednictvo (byro)

Výbor pro světové dědictví je hlavní orgán zodpovědný za provádění Úmluvy o světovém dědictví. Skládá se ze zástupců 21 smluvních států Úmluvy, které každé dva roky volí Valné shromáždění.

Předsednictvo (nebo též Byro) se skládá ze sedmi zástupců členských států Výboru, každoročně volených Výborem pro světové dědictví. Je složeno z předsedy, pěti místopředsedů a zpravodaje. Předsednictvo koordinuje práci Výboru a stanovuje data, pracovní dobu a pořadí jednání. Volba nového předsednictva probíhá na konci dalšího zasedání Výboru pro světové dědictví.

World Heritage Committee Member

The State Party of the World Heritage Convention can become a member of the WH Committee upon the election of the General Assembly. There are 21 members of the World Heritage Committee which are elected on the basis of the Rules of Procedure. According to the WH Convention a Committee member's term of office is for six years, but most States Parties choose voluntarily to be members of the Committee for only four years, in order to give other States Parties an opportunity to be on the Committee.

Source: paras. 10–16 of the Operational Guidelines
For more, see: <https://whc.unesco.org/en/committee/>

World Heritage Committee session

WH Committee session is annual, in recent years it is usually held in June or July. It is hosted by one of the WH Committee members.

All decisions adopted by the WHC are available on the WHC.

Source: paras. 17–18 of the Operational Guidelines
For more, see: <http://whc.unesco.org/en/decisions/>

World Heritage Convention

It is the short version of the full term “Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage”, see above.

World Heritage Emblem

The World Heritage emblem symbolizes the interdependence of cultural and natural properties: the central square is a form created by man and the circle represents nature, the two being intimately linked. The emblem is round, like the world, but at the same time it is a symbol of protection. The use of the World Heritage logo is not automatic and must have always been approved by relevant authorities.

The World Heritage emblem was designed by Mr Michel Olyff.

Source: paras. 258–279 of the Operational Guidelines
For more, see: <https://whc.unesco.org/en/emblem/>

World Heritage Fund

The World Heritage Fund, (in full name the Fund for the Protection of the World Cultural and Natural Heritage of Outstanding Universal Value) was established under Art. 15 of the *World Heritage Convention*. Its resources consist primarily of compulsory and voluntary contributions by the States Parties of the Convention as

Člen Výboru pro světové dědictví

Smluvní stát Úmluvy o světovém dědictví se členem Výboru pro světové dědictví stává na základě volby Valného shromáždění smluvních států Úmluvy o světovém dědictví. Ve Výboru pro světové dědictví je 21 členů, kteří jsou voleni na základě jednacího řádu Výboru. Podle Úmluvy je funkční období člena Výboru šest let, ale většina smluvních států se dobrovolně rozhodne být členy Výboru pouze čtyři roky, aby daly příležitost zasedat ve Výboru dalším smluvním stranám.

Zasedání Výboru světového dědictví

Zasedání Výboru pro světové dědictví se koná každoročně, v posledních letech se obvykle koná v červnu nebo červenci. Je pořádáno jedním z aktuálních členů tohoto Výboru.

Veškerá rozhodnutí přijatá Výborem pro světové dědictví jsou uveřejněna na webových stránkách Výboru.

Úmluva o světovém dědictví

Jde o zkrácený název Úmluvy o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví; viz výše.

Znak/Symbol/Emblém světového dědictví

Znak/symbol/emblém světového dědictví symbolizuje provázanost kulturních a přírodních statků: centrální čtverec znázorňuje formu vytvořenou člověkem a kruh představuje přírodu, přičemž oba symboly jsou úzce propojeny. Emblém je kulatý, stejně jako svět, ale současně je symbolem ochrany. Užití loga světového dědictví není automatické a vždy musí být schváleno příslušnými autoritami. Znak světového dědictví navrhl Michel Olyff.

Fond světového dědictví

Fond světového dědictví (celým názvem Fond pro ochranu světového kulturního a přírodního dědictví s výjimečnou světovou hodnotou) byl vytvořen na základě článku 15 Úmluvy o světovém dědictví. Jeho zdroje se skládají primárně z povinných a dobrovolných příspěvků členských států a dále z příspěvků od soukromých dárců. Fond může

well as from private donations and may be used only for such purposes as the World Heritage Committee shall define, that are: activities related to International Assistance, States of Conservation and Nominations. The World Heritage Committee allocates funds according to the urgency of requests, priority being given to the most threatened sites.

Source: paras. 223–224 of the Operational Guidelines

For more, see:

<https://whc.unesco.org/en/world-heritage-fund/>

World Heritage in Young Hands

World Heritage in Young Hands is a project that gives young people a chance to voice their opinion and to become involved in the protection of our common cultural and natural heritage. It seeks to encourage and enable “tomorrow’s decision-makers” to participate in heritage conservation and to respond to the continuing threats facing our World Heritage. Young people become aware of the threats facing the sites and learn how the international community as a whole unites to save our common heritage. Most importantly, they discover how they can contribute to heritage conservation and make themselves heard.

<https://whc.unesco.org/en/youth-forum/>

World Heritage List

The World Heritage List is intended to be a globally principal list of cultural, natural and mixed heritage properties of Outstanding Universal Value. The World Heritage List is updated annually.

Source: paras. 45–53 of the Operational Guidelines

For more, see the Chapter 2.1. and:

<http://whc.unesco.org/en/list/>

World Heritage in Danger List (WhiD List)

The World Heritage Committee may inscribe a World Heritage property on the List of World Heritage in Danger when the property” 1) is threatened by serious and specific danger; 2) when major operations are necessary for the conservation of the property; 3) when assistance under the Convention has been requested for the property by the concerned State Party, the World Heritage Committee or the World Heritage Centre.

Source: paras. 177–191 of the Operational Guidelines

For more, see the Chapter 2.3. and:

<https://whc.unesco.org/en/158/>

World Heritage programmes and activities

The World Heritage Centre and its partners have

být použit na podporu činností, které se týkají mezinárodní pomoci, stavu zachování statků a nominací. Výbor pro světové dědictví přiděluje finanční prostředky podle naléhavosti žádostí, přičemž upřednostňuje nejohroženější místa.

Světové dědictví v rukách mladých

Světové dědictví v rukách mladých je projekt, který dává mladým lidem šanci vyjádřit své názory a zapojit se do ochrany společného kulturního a přírodního dědictví. Program usiluje o povzbuzení a umožnění „budoucím rozhodovacím činitelům“, tedy mladým lidem, podílet se na zachování dědictví a reagovat na pokračující ohrožení našeho světového dědictví. Mladí lidé si uvědomují hrozby, jimž statky čelí a učí se, jak se mezinárodní společenství jako celek spojuje, aby chránilo společné dědictví. Zejména zjišťují, jak mohou přispět k ochraně dědictví a vyslovovat své názory.

Seznam světového dědictví

Seznam světového dědictví je koncipován jako hlavní světový seznam kulturního, přírodního a smíšeného dědictví s výjimečnou světovou hodnotou. Seznam světového dědictví je každoročně aktualizován.

Seznam světového dědictví v ohrožení

Výbor pro světové dědictví může zapsat některý ze statků světového dědictví na Seznam světového dědictví v ohrožení pokud: 1) je ohrožen vážným a specifickým nebezpečím; 2) jsou pro jeho zachování nezbytné zásadní kroky; 3) byla pro daný statek vyžádána pomoc podle Úmluvy ze strany smluvního státu, Výboru pro světové dědictví nebo Centra světového dědictví.

Programy a aktivity s tématem světového dědictví

Centrum světového dědictví a jeho partneři vyvinuli

developed a series of initiatives. The topic of those ranks from emergency assistance to safeguard properties in danger, to long term conservation, management planning, technical assistance, professional training, public and youth education, awareness-building and others.

Thematic and regional programmes concern a wide scale of specific topics and they mostly contain identification, documentation and promotion of WH. The programmes are provided by the World Heritage Fund and they are set up, suspended and equally stopped in relation to the funds and the need to process the topic. The World Heritage Programmes include: Small Islands Developing Programme, WH and Sustainable Development Programme, WH Marine Programme, WH Forests Programme and many others.

For more, see: <https://whc.unesco.org/en/activities/>

řadu iniciativ. K jejich tématům patří mimořádná pomoc při ochraně ohrožených statků, dlouhodobá ochrana, plánování řízení, technická pomoc, odborná příprava, vzdělávání veřejnosti a mládeže, zvyšování povědomí a řada dalších.

Tematické a regionální programy jsou zaměřeny na širokou škálu konkrétních témat a většinou postihují identifikaci, dokumentaci a propagaci světového dědictví. Programy jsou zajišťovány z prostředků Fondu světového dědictví a v průběhu let jsou stanovovány, pozastavovány a taktéž rušeny s ohledem na finanční prostředky a nutnost zpracování daného tématu. Mezi programy světového dědictví například patří: Program pro malé rozvojové ostrovy, Program světového dědictví a udržitelného rozvoje, Program mořského světového dědictví, Program pro lesy světového dědictví a mnoho dalších.

6.2. ČESKO-ANGLICKÝ REJSTŘÍK K VÝKLADOVÉMU SLOVNÍKU

5 strategických cílů (při naplňování Úmluvy o světovém dědictví) **272**

Atributy výjimečné světové hodnoty **265**

Autenticita (původnost) a její atributy **265**

Centra 2. kategorie **267**

Centrum světového dědictví/Sekretariát **291**

Člen Výboru pro světové dědictví **292**

Faktory ovlivňující stav statku (světového dědictví) **271**

Fond světového dědictví **292**

Gap analýza/Analýza mezer **272**

Globální strategie (pro dosažení reprezentativního, vyváženého a věrohodného Seznamu světového dědictví) **272**

Historická městská krajina/Historická urbanizovaná (urbánní) krajina **275**

Historická vodní liniová díla **271**

Historické území **274**

Hmotné dědictví **287**

Hranice (statku světového dědictví a/nebo jeho nárazníkové zóny) **266**

ICCROM – Mezinárodní centrum pro studium ochrany a restaurování hmotného kulturního dědictví (Římské centrum) **275**

ICOMOS – Mezinárodní rada památek a sídel **275**

Indikativní seznam **288**

Indikátor pro posouzení sledování statku (Indikátor monitoringu) **280**

Iniciativa PACT (Iniciativa pro spolupráci na poli zachování světového dědictví) **282**

Integrita/Celistvost (statku světového dědictví) **276**

6.2. CZECH-ENGLISH INDEX OF THE GLOSSARY

Five C's/5 C's Strategic Objectives (for Implementation of the World Heritage Convention)

Attributes of the outstanding universal value

Authenticity and attributes of authenticity

Category 2 Centres

World Heritage Centre/Secretariat

World Heritage Committee Member

Factors affecting the (WH) property

World Heritage Fund

Gap analysis

Global Strategy (for a Representative, Balanced and Credible World Heritage List)

Historic urban landscape (HUL)

Heritage canals

Historic area

Tangible heritage

Boundary (of a WH property and/or its buffer zone)

ICCROM – International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (Rome Centre)

ICOMOS – International Council of Monuments and Sites

Tentative list

Monitoring indicator

PACT Initiative (Partnerships for Conservation Initiative Strategy)

Integrity (of a WH property)

IUCN – Mezinárodní svaz ochrany přírody **276**

Jádrové území/Jádrová zóna **269**

Klíčové indikátory (monitoringu) dovolující posuzovat stav zachování památky **277**

Klimatická změna (a světové dědictví) **267**

Komponenta (součást) statku světového dědictví **268**

Koncept/Návrhová verze **270**

Kontaktní osoba (pro světové dědictví) **272**

Konzervace/Zachování **268**

Krajinářský přístup **277**

Kritéria (pro zápis) **269**

Kulturní dědictví **269**

Kulturní krajina **269**

Kulturní památka **270**

Kulturní statek světového dědictví **270**

Kulturní význam **270**

Lokalita/Území/Místo **285**

Management Plan a systém řízení **278**

Memorandum o porozumění **279**

Menší změna hranic (statku světového dědictví) **279**

Mezinárodní pomoc/podpora (na základě Úmluvy o světovém dědictví) **276**

Místní komunita **277**

Monitoring **279**

Movité dědictví **280**

Nadnárodní sériová nominace/Transnacionální sériová nominace **285**

Nadnárodní statek/Transnacionální statek **289**

Nárazníková zóna (statku světového dědictví) **266**

Národní komise pro UNESCO **280**

Národní komitét ICOMOS **281**

Národní kulturní památka **281**

Nedostatečně tematicky zastoupené/Podzastoupené statky **289**

IUCN – International Union for the Conservation of Nature and Natural Resources

Core zone (of a WH property)

Key (monitoring) indicators for measuring State of Conservation

Climate change (and world heritage)

Component (part) of a World Heritage property

Draft/Draft version

Focal Point (concerning the WH)

Conservation

Landscape approach

Criteria (for inscription)

Cultural heritage

Cultural landscape

Cultural Monument (property)

Cultural world heritage property

Cultural significance

Site

Management Plan and management system

Memorandum of Understanding (MoU)

Minor modifications to the boundaries (of a World Heritage property)

International assistance (under the World Heritage Convention)

Local community

Monitoring

Movable heritage

Transnational serial nomination

Transnational property

Buffer zone of the WH property

National Commission(s) for UNESCO

National Committee of the ICOMOS

National cultural property/monument

Underrepresented properties

Nehmotné dědictví 276	Intangible heritage
Nemovitý statek/Nemovitě dědictví 275	Immovable property
Nominace 281	Nomination
Nominační dokumentace 282	Nomination documentation
Obnova/Obnovení/Restaurování/Revitalizace 284	Restoration
Odborná pomoc 288	Technical assistance
Odborná rada 290	Upstream advice
Ochrana 283	Protection
Ochrana měst 290	Urban conservation
Památka/Monument (ve vybraném kontextu) 280	Monument
Památka/Položka kulturního dědictví 273	Heritage asset
Památková hodnota 274	Heritage value
Památková rezervace/Památková zóna/Památkové území 274	Heritage reserve/Heritage zone/Conservation area
Památník 279	Memorial
Panel ICOMOS pro otázky světového dědictví 275	ICOMOS World Heritage Panel
Periodický reporting/Periodické hlášení/podávání zpráv 283	Periodic reporting
Poradní mise 264	Advisory Mission
Poradní organizace 264	Advisory Bodies
Posouzení vlivů na památkovou hodnotu (HIA) 273	Environmental Impact Assessment (EIA)
Posouzení vlivů na životní prostředí (EIA) 271	Heritage Impact Assessment (HIA)
Povinný a/nebo dobrovolný příspěvek smluvního státu 268	Contributions by the States Parties (obligatory and/or voluntary)
Preventivní péče 283	Preventive conservation
Programy a aktivity s tématem světového dědictví 293	World Heritage programmes and activities
Prohlášení o výjimečné světové hodnotě 286	Statement of Outstanding Universal Value
Prostředí 285	Setting
Prováděcí směrnice pro naplňování Úmluvy o světovém dědictví 282	Operational Guidelines (for the Implementation of the World Heritage Convention)
Přeshraniční statek 288	Transboundary property
Příklady dobré praxe 266	Best practices
Přírodní dědictví/Přírodní statek/Přírodní lokalita 281	Natural heritage/Natural property/Natural site
Reaktivní monitoring 283	Reactive monitoring

Reprezentativní Seznam světového dědictví 284	Representative World Heritage List
Retrospektivní prohlášení o výjimečné světové hodnotě 284	Retrospective statement of OUV
Retrospektivní přehled 284	Retrospective Inventory
Řídící skupina/výbor 287	Steering group/Steering committee
Sériová nominace 285	Serial nomination
Sériový statek/Série 285	Serial property/Series
Seznam světového dědictví 293	World Heritage List
Seznam světového dědictví v ohrožení 293	World Heritage in Danger List (WhiD List)
Site manager/Správce statku/Manažer statku 285	Site manager
Smluvní stát/strana (Úmluvy o světovém dědictví) 286	State Party (to the World Heritage Convention)
Srovnávací analýza 267	Comparative analysis
Stakeholder/Zúčastněná strana/Zainteresovaný subjekt/osoba 286	Stakeholder
Statek světového dědictví smíšeného charakteru 279	Mixed World Heritage property
Světové dědictví 291	World Heritage
Světové dědictví v rukách mladých 293	World Heritage in Young Hands
Tematická studie 288	Thematic study
Tradiční kultura 288	Traditional culture
Trasy kulturního dědictví 274	Heritage routes
Trvale udržitelný rozvoj/Trvale udržitelné využití 287	Sustainable development/Sustainable use
Trvale udržitelný turismus/cestovní ruch 287	Sustainable tourism
Úmluva o ochraně světového kulturního a přírodního dědictví (Úmluva o světovém dědictví) 268	Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage (World Heritage Convention)
Úmluva o světovém dědictví 292	World Heritage Convention
UNESCO – Organizace OSN pro vzdělání, vědu a kulturu 289	UNESCO – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
Upstream proces/Proces poradenství v rané fázi nominace 290	Upstream process
Urbanistické/Urbánní dědictví 290	Urban heritage
Územní plán 278	Local plan/Master Plan/Plan
Věrohodnost (Seznamu světového dědictví) 269	Credibility (of the World Heritage List)
Výbor pro světové dědictví a jeho předsednictvo (byro) 291	World Heritage Committee and its Bureau
Vyjasnění/Zpřesnění hranic (statku) 266	Boundary clarification
Výjimečná světová hodnota 282	Outstanding Universal Value

Vymazání/Vyškrtnutí statku ze Seznamu světového dědictví **271**

Vyváženost (Seznamu světového dědictví) **265**

Významná změna hranic (statku světového dědictví) **285**

Zachování **283**

Zasedání Výboru světového dědictví **292**

Zdůvodnění pro zápis na Seznam světového dědictví **277**

Zdůvodnění výjimečné světové hodnoty **277**

Znak/Symbol/Emblém světového dědictví **292**

Zpráva o stavu zachování **286**

Zvyšování odborné kvalifikace a rozšiřování kapacit **266**

Zvyšování povědomí **265**

Delisting/Deleting from WH List

Balance (of the World Heritage List)

Significant modification to the boundaries (of a WH site)

Preservation

World Heritage Committee session

Justification for the World Heritage List inscription

Justification Statement of Outstanding Universal Value

World Heritage Emblem

State of Conservation (SOC) Report

Capacity-building

Awareness raising

ZÁKLADNÍ DIGITÁLNĚ DOSTUPNÉ ZDROJE A VYBRANÁ DOPORUČENÁ LITERATURA

BASIC DIGITALLY AVAILABLE RESOURCES AND SELECTED RECOMMENDED LITERATURE

Základní texty Centra světového dědictví / Basic texts of the World Heritage Centre

Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage

<http://whc.unesco.org/en/conventiontext/>

Český překlad / [Czech translation](#):

<http://www.osn.cz/knihovna/dokumenty/>; <https://www.mkcr.cz/svetove-dedictvi-1370.html>

The Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention

<http://whc.unesco.org/en/guidelines/>

Český překlad / [Czech translation](#):

<https://www.mkcr.cz/umluva-1371.html>

World Heritage Information Kit

<http://whc.unesco.org/en/documents/138715>

The World Heritage Policy Compendium

<https://whc.unesco.org/en/compendium/>

World Heritage Review

<https://whc.unesco.org/en/review/>

Manuály pro péči o světové dědictví / World Heritage Resource Manual Series

<https://whc.unesco.org/en/resourcemanuals/>

Managing Disaster Risks for World Heritage, 2010, ISBN 978-92-3-104165-5: <https://whc.unesco.org/en/managing-disaster-risks/>

Preparing World Heritage Nominations, 2nd Edition, 2011: <https://whc.unesco.org/en/activities/643/>

Managing Natural World Heritage, 2012, ISBN 978-92-3-001075-1: <https://whc.unesco.org/en/managing-natural-world-heritage/>

Managing Cultural World Heritage, 2013, ISBN 978-92-3-001223-6. Lead authors: Gamini Wijesuriya, ICCROM, Jane Thompson, ICCROM Consultant, Christopher Young, ICCROM Consultant: <https://whc.unesco.org/en/managing-cultural->

world-heritage/

Guidance and Toolkit for Impact Assessments in a World Heritage Context, 2022, ISBN 978-92-3-100535-0

<https://whc.unesco.org/en/guidance-toolkit-impact-assessments/>

Tématické dokumenty ke světovému dědictví / Paper series related to World Heritage issues

<https://whc.unesco.org/en/series/>

Příručky pro periodický reporting / Periodic Reporting Manuals:

(List of Key Terms. Periodic Reporting Questionnaire. Frequently Asked Questions. Handbook for Site Managers)

<http://whc.unesco.org/en/prcycle3/>

World Heritage in Europe Today, 2016, ISBN 978-92-3-100143-7, Galland, Pierre – Lisitzin, Katri – Oudaille-Diethardt, Anatole – Young, Christopher: <http://whc.unesco.org/en/world-heritage-in-europe-today/>

Zdrojové materiály pro téma Historická městská krajina / Resource Materials to the Historic Urban Landscape (HUL)

<https://whc.unesco.org/en/hul/>

Managing Historic Cities, World Heritage Papers No. 27, UNESCO, Paris, 2010: <http://whc.unesco.org/en/series/27>

New life for historic cities: The historic urban landscape approach explained, UNESCO, 2013: <http://whc.unesco.org/en/activities/727>

Developing Historic Cities: Keys to Understanding and Taking Action. A compilation of case studies on the conservation and management of historic cities, 2014.

<https://www.ovpm.org/wp-content/uploads/2020/06/historic-cities-in-development-keys-for-understanding-and-taking-action.pdf>

e-magazine of the World Heritage Cities Programme: <https://whc.unesco.org/en/urbanotebooks/>

Světové dědictví a udržitelný rozvoj / World Heritage and Sustainable Development

<https://whc.unesco.org/en/sustainabledevelopment/>

Policy Document for the Integration of a Sustainable Development Perspective into the Processes of the World Heritage Convention as adopted by the General Assembly of States Parties to the World Heritage Convention at its 20th session (UNESCO, 2015)

Světové dědictví a udržitelný cestovní ruch (turismus) / UNESCO World Heritage and Sustainable Tourism Programme

<https://whc.unesco.org/uploads/activities/documents/activity-669-7.pdf> <https://whc.unesco.org/en/tourism/>

UNESCO World Heritage Sustainable Tourism Toolkit; <http://whc.unesco.org/sustainabletourismtoolkit/how-use-guide>

Kulturní krajiny / Cultural Landscapes

<https://whc.unesco.org/en/culturallandscape>

Statistické informace ke světovému dědictví / Statistical information on World Heritage

State of conservation of World Heritage Properties, A statistical analyses, 2014

<https://whc.unesco.org/en/soc/>

Vybrané publikace poradních orgánů / Selected materials of Advisory Bodies

Urban Heritage and Sustainability, Conference Volume, ICOMOS-CIVVICH_ICOMOS Korea, 2017: http://openarchive.icomos.org/1884/1/2016%20CIVVIH_.pdf

Heritage at Risk, World Report 2014–2015 on Monuments and Sites in Danger, 2017, ISBN 978-3-945880-26-5

https://www.icomos.org/images/DOCUMENTS/Risk/HR2014_2015_final.pdf

ICCROM: Management Guidelines for World Cultural Heritage Sites, Bernard M. Feilden and Jukka Jokilehto, 1998, ISBN 92-9077-150-X.

<https://www.iccom.org/publication/management-guidelines-world-cultural-heritage-sites>

ICOMOS EUROPE INITIATIVE: Sharing experience on Transnational Serial Nominations in Europe, 2021, ISBN 978-2-918086-43-7.

https://openarchive.icomos.org/id/eprint/2489/1/ICOMOS%20Europe%20initiative_Sharing%20experience%20on%20Transnational%20Serial%20Nominations%20in%20Europe.pdf

Visitors Count! Guidance for protected areas on the economic analysis of visitation, 2021, ISBN: 978-9231-004650.

<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000378568?posInSet=1&queryId=04dc875b-f9c1-4f60-9776-b77034373026>

Národní zdroje informací a materiály o světovém dědictví obecně / National resources and materials generally related to World Heritage

<https://www.mkcr.cz/spoluprace-ministerstva-kultury-s-unesco-750.html>

<https://www.mkcr.cz/svetove-dedictvi-1370.html>

<https://www.npu.cz/pamatky-unesco/> / <https://www.npu.cz/en/NPU-and-heritage-conservation/historic-buildings-conservation-management/monuments-with-international-status>

Kučová, Věra: Světové kulturní a přírodní dědictví UNESCO, 2009, ISBN 978-80-87104-52-1: <https://www.npu.cz/en/npu-a-pamatkova-pece/npu-jako-institute/publikace/7459-svetove-kulturni-a-prirodni-dedictvi-unesco>

Vlčková, Jitka – Kučová, Věra – Beneš, Michal: Metodické principy přípravy nominací k zápisu na Seznam světového dědictví UNESCO a zásady uchování hodnot těchto statků, 2011, ISBN 978-80-87104-84-2: <https://www.npu.cz/cs/npu-a-pamatkova-pece/npu-jako-institute/publikace/10347-metodicke-principy-pripravy-nominaci-k-zapisu-na-seznam-svetoveho-dedictvi-unesco-a-zasady-uchovani-hodnot-techto-statku>

Sborník příspěvků mezinárodní konference Management statků světového dědictví – rizikové faktory, 2015, ISBN 978-80-7480-057-3: <https://www.npu.cz/publikace/mezinarodni-konference-management-statku-svetoveho-dedictvi-rizikove-faktory.-sbornik-prispevku.pdf>

ROZLOHA STATKŮ SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ

AREA OF WORLD HERITAGE PROPERTIES

SVĚTOVÉ KULTURNÍ DĚDICTVÍ

WORLD CULTURAL HERITAGE

ID	Name & Location	Property	Buffer zone
616	HISTORICKÉ CENTRUM PRAHY / HISTORIC CENTRE OF PRAGUE	1 106,360 ha	9 887,090 ha
616-001	Historické centrum Prahy / Historic Centre of Prague	894,940 ha	9 015,890 ha
616-002	Průhonický park / Průhonice Park	211,420 ha	871,200 ha
617	HISTORICKÉ CENTRUM ČESKÉHO KRUMLOVA / HISTORIC CENTRE OF ČESKÝ KRUMLOV	51,910 ha	1 073,310 ha
621	HISTORICKÉ CENTRUM TELČE / HISTORIC CENTRE OF TELČ	36,000 ha	296,500 ha
690	POUTNÍ KOSTEL SV. JANA NEPOMUCKÉHO NA ZELENÉ HOŘE / PILGRIMAGE CHURCH OF ST JOHN OF NEPOMUK AT ZELENÁ HORA	0,640 ha	627,900 ha
732	KUTNÁ HORA: HISTORICKÉ CENTRUM MĚSTA S KOSTELEM SV. BARBORY A KATEDRÁLA PANNY MARIE V SEDLCI / KUTNÁ HORA: HISTORICAL TOWN CENTRE WITH THE CHURCH OF ST BARBARA AND THE CATHEDRAL OF OUR LADY AT SEDLEC	62,437 ha	649,900 ha
732-001	Historické centrum Kutné Hory / Historic Town Centre of Kutná Hora	62,081 ha	«
732-002	Katedrála Panny Marie v Sedlci / Cathedral Our Lady at Sedlec	0,356 ha	«
763	LEDNICKO-VALTICKÁ KULTURNÍ KRAJINA / LEDNICE-VALTICE CULTURAL LANDSCAPE	14 320,000 ha	0 ha
861	HISTORICKÁ VESNICE HOLAŠOVICE / HOLAŠOVICE HISTORIC VILLAGE	11,400 ha	367,500 ha
860	ZAHRADY SE ZÁMKEM V KROMĚŘÍŽI / GARDENS AND CASTLE AT KROMĚŘÍŽ	74,500 ha	441,000 ha
860-001	Podzámecká zahrada a zámek / Castle Garden and Castle	60,000 ha	«
860-002	Květná zahrada / Pleasure Garden	14,500 ha	«
901	ZÁMEK LITOMYŠL / LITOMYŠL CASTLE	4,250 ha	118,130 ha
859	SLOUP NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE V OLMOUCI / HOLY TRINITY COLUMN IN OLMOUC	0,050 ha	85,200 ha
1052	VILA TUGENDHAT V BRNĚ / TUGENDHAT VILLA IN BRNO	0,730 ha	2 824,899 ha
1078	ŽIDOVSKÁ ČTVŘT A BAZILIKA SV. PROKOPA V TŘEBÍČI / JEWISH QUARTER AND ST PROCOPIUS' BASILICA IN TŘEBÍČ	6,550 ha	136,890 ha
1078-001	Židovská čtvrt / The Jewish Quarter	4,340 ha	«
1078-002	Židovský hřbitov / The Jewish Cemetery	1,130 ha	«
1078-003	Bazilika sv. Prokopa / St Procopius' Basilica	1,080 ha	«
1478	HORNICKÝ REGION ERZGEBIRGE/KRUŠNOHOŘÍ / ERZGEBIRGE/ KRUŠNOHOŘÍ MINING REGION	3 739,939 ha	5 762,468 ha
1478-018	Hornická krajina Jáchymov / Jáchymov Mining Landscape	738,266 ha	637,737 ha
1478-019	Hornická krajina Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná / Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná Mining Landscape	2 679,791 ha	3 390,558 ha
1478-020	Rudá věž smrti / The Red Tower of Death	0,200 ha	1,786 ha

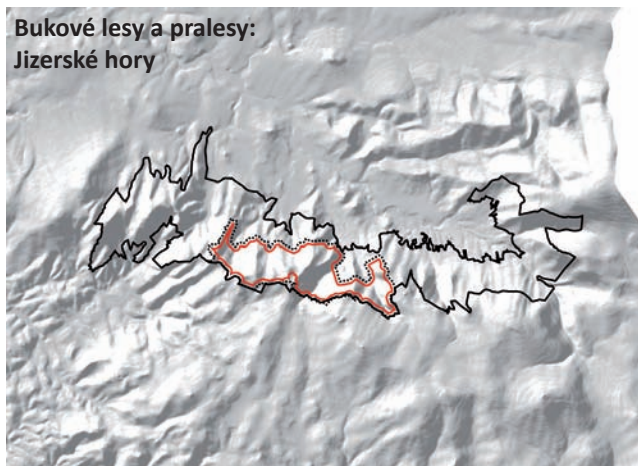
ID	Name & Location	Property	Buffer zone
1478-021	Hornická krajina Krupka / Krupka Mining Landscape	313,961 ha	477,398 ha
1478-022	Hornická krajina Mědník / Mědník Hill Mining Landscape	7,721 ha	1 254,989 ha
1589	KRAJINA PRO CHOV A VÝCVIK CEREMONIÁLNÍCH KOČÁROVÝCH KONÍ V KLADRUBECH NAD LABEM / / LANDSCAPE FOR BREEDING AND TRAINING OF CEREMONIAL CARRIAGE HORSES AT KLADRUBY NAD LABEM	1 310,000 ha	3 518,860 ha
1613	SLAVNÁ LÁZEŇSKÁ MĚSTA EVROPY / THE GREAT SPA TOWNS OF EUROPE	2 325,000 ha	5 578,000 ha
1613-003	Františkovy Lázně / Františkovy Lázně	367,000 ha	872,000 ha
1613-004	Karlovy Vary / Karlovy Vary	1 123,000 ha	1 029,000 ha
1613-005	Mariánské Lázně / Mariánské Lázně	835,000 ha	3 677,000 ha
	Celkem v České republice / Total in the Czech Republic	23 049,766 ha	31 367,648 ha

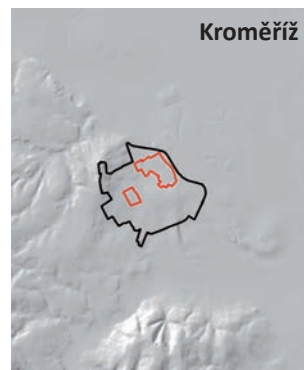
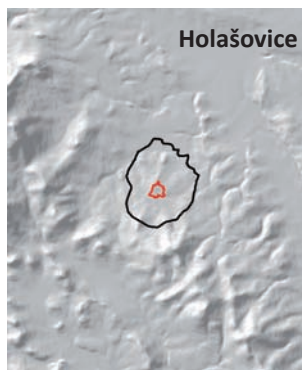
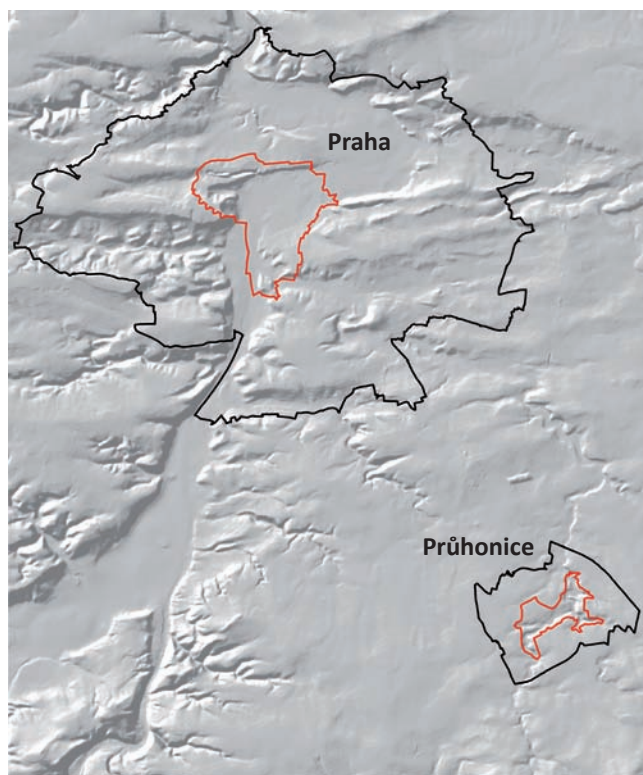
SVĚTOVÉ PŘÍRODNÍ DĚDICTVÍ WORLD NATURAL HERITAGE

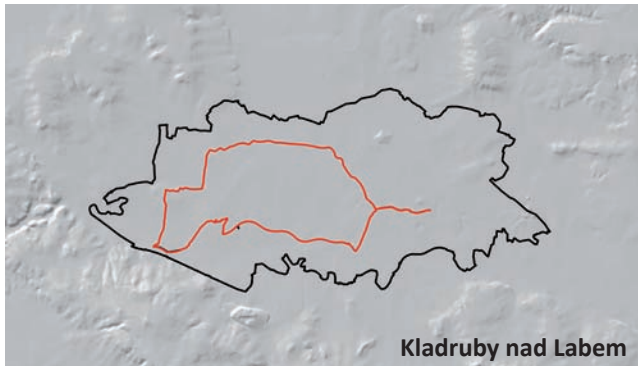
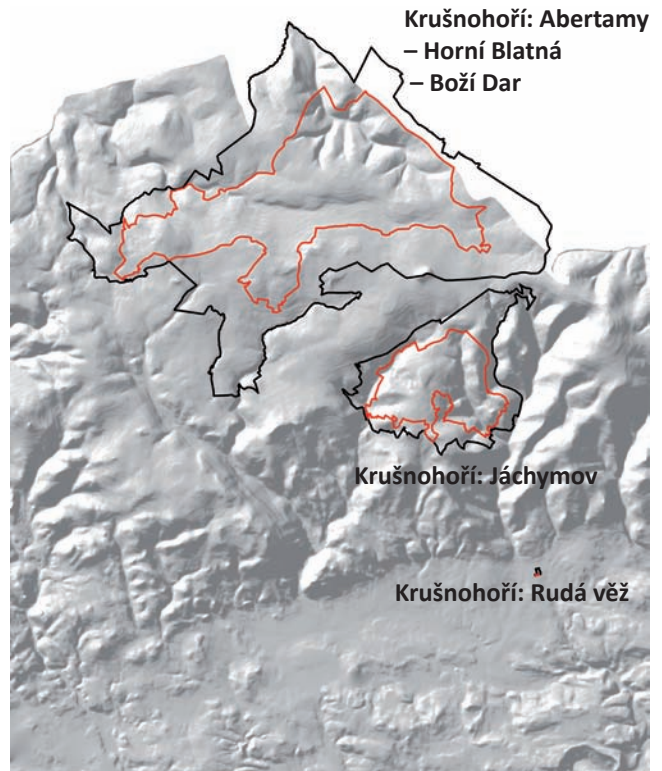
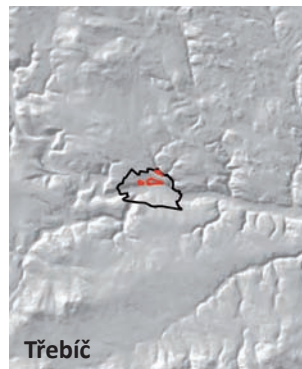
ID	Name & Location	Property	Buffer zone
1133	DLOUHOVĚKÉ BUKOVÉ LESY A PRALESY KARPAT A DALŠÍCH OBLASTÍ EVROPY / ANCIENT AND PRIMEVAL BEECH FORESTS OF THE CARPATHIANS AND OTHER REGIONS OF EUROPE	444,810 ha	2 279,400 ha
1133-076	Jizerské hory / Jizera Mountains	444,810 ha	189,200 ha* 2 090,200 ha** total: 2 279,400 ha

* nárazníková zóna přísné ochrany / protective buffer sub-zone

**nárazníková zóna péče o krajinu a udržitelného rozvoje / landscape conservation buffer sub-zone

0 5 km

TRANSNACIONÁLNÍ SÉRIOVÉ STATKY
S KULTURNÍM A/NEBO PŘÍRODNÍM
DĚDICTVÍM ČESKÉ REPUBLIKY

TRANSNATIONAL SERIAL PROPERTIES
WITH THE CULTURAL AND/OR
NATURAL HERITAGE OF THE CZECH
REPUBLIC

ID	Name & Location	State Party	Property	Buffer zone
1478	ERZGEBIRGE/KRUŠNOHOŘÍ MINING REGION		6,833.776 ha	13,397.979 ha
1478-001	Dippoldiswalde Medieval Silver Mines	Germany	536.871 ha	0 ha
1478-002	Altenberg – Zinnwald Mining Landscape	Germany	269.367 ha	1,716.705 ha
1478-003	Lauenstein Administrative Centre	Germany	2.926 ha	18.885 ha
1478-004	Freiberg Mining Landscape	Germany	624.434 ha	2,202.532 ha
1478-005	Hoher Forst Mining Landscape	Germany	44.799 ha	103.604 ha
1478-006	Schneeberg Mining Landscape	Germany	218.15 ha	670.351 ha
1478-007	Schindlers Werk Smalt Works	Germany	2.659 ha	2.7 ha
1478-008	Annaberg-Frohnau Mining Landscape	Germany	191.994 ha	926.131 ha
1478-009	Pöhlberg Mining Landscape	Germany	118.94 ha	0 ha
1478-010	Buchholz Mining Landscape	Germany	37.346 ha	0 ha
1478-011	Marienberg Mining Town	Germany	25.306 ha	44.603 ha
1478-012	Lauta Mining Landscape	Germany	20.592 ha	0 ha
1478-013	Ehrenfriedersdorf Mining Landscape	Germany	71.148 ha	891.575 ha
1478-014	Grünthal Silver-Copper Liquefaction Works	Germany	12.917 ha	25.294 ha
1478-015	Eibenstock Mining Landscape	Germany	100.656 ha	248.312 ha
1478-016	Rother Berg Mining Landscape	Germany	4.519 ha	38.556 ha
1478-017	Uranium Mining Landscape (Bad Schlema)	Germany	811.213 ha	746.263 ha
1478-018	Jáchymov Mining Landscape	Czech Republic	738.266 ha	637.737 ha
1478-019	Abertamy – Boží Dar – Horní Blatná Mining Landscape	Czech Republic	2,679.791 ha	3,390.558 ha
1478-020	The Red Tower of Death	Czech Republic	0.2 ha	1.786 ha
1478-021	Krupka Mining Landscape	Czech Republic	313.961 ha	477.398 ha
1478-022	Mědník Hill Mining Landscape	Czech Republic	7.721 ha	1,254.989 ha
1613	THE GREAT SPA TOWNS OF EUROPE		7,014 ha	11,319 ha
1613-001	Baden bei Wien	Austria	343 ha	555 ha
1613-002	Spa	Belgium	772 ha	1,536 ha
1613-003	Františkovy Lázně	Czech Republic	367 ha	872 ha
1613-004	Karlovy Vary	Czech Republic	1,123 ha	1,029 ha
1613-005	Mariánské Lázně	Czech Republic	835 ha	3,677 ha
1613-006	Vichy	France	68 ha	253 ha
1613-007	Bad Ems	Germany	80 ha	155 ha
1613-008	Baden-Baden	Germany	230 ha	2,377 ha
1613-009	Bad Kissingen	Germany	212 ha	524 ha
1613-010	Montecatini Terme	Italy	114 ha	341 ha
1613-011	City of Bath	United Kingdom	2,870 ha	0 ha

ROZLOHA STATKŮ SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ / AREA OF WORLD HERITAGE PROPERTIES

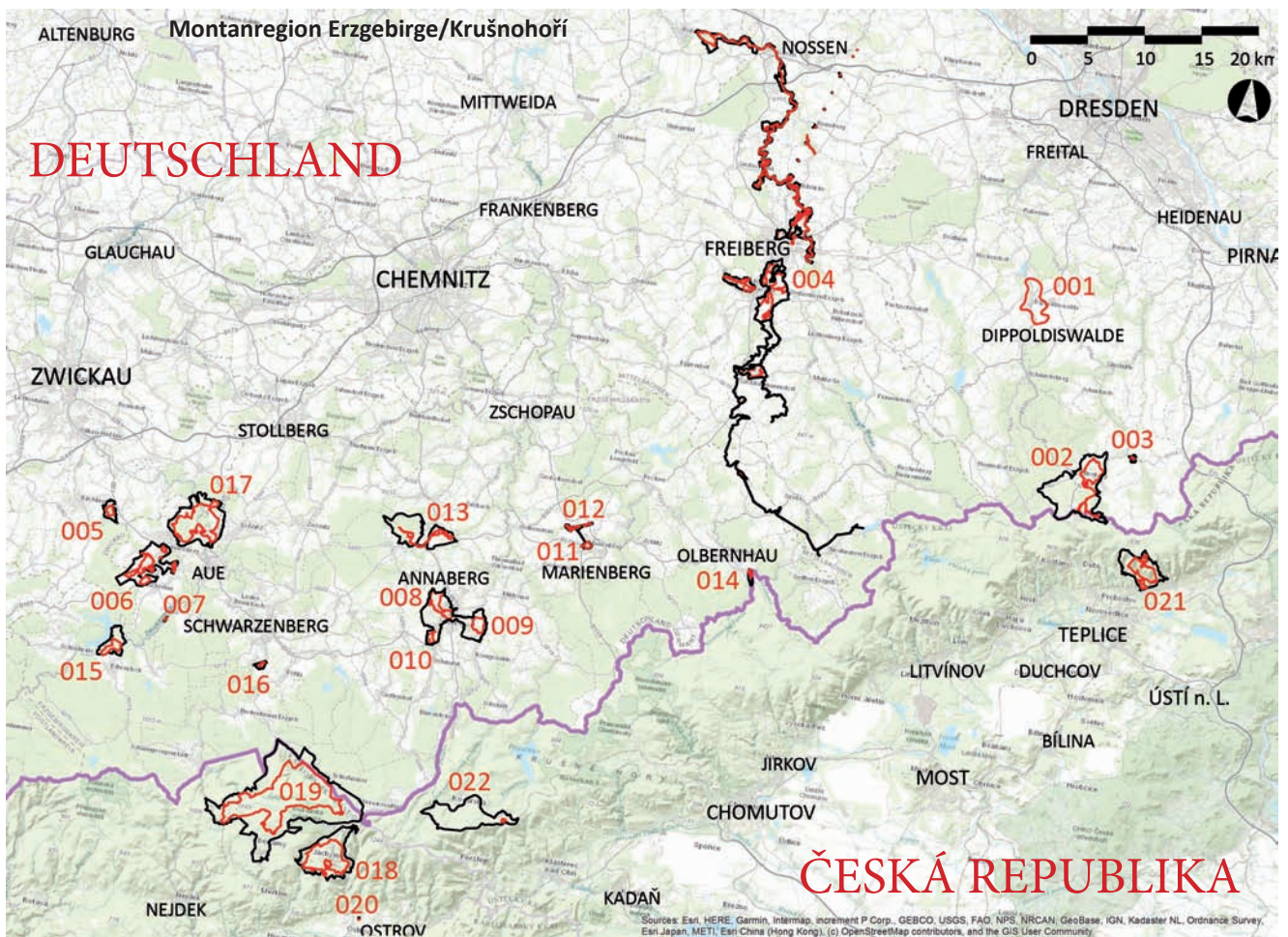
ID	Name & Location	State Party	Property	Buffer zone
1133	ANCIENT AND PRIMEVAL BEECH FORESTS OF THE CARPATHIANS AND OTHER REGIONS OF EUROPE		98,124.96 ha	294,716.32 ha
1133-001	Čornohora	Ukraine	2,476.8 ha	12,925 ha
1133-002	Kuzij – Trybušany	Ukraine	1,369.6 ha	3,163.4 ha
1133-003	Maramaroš	Ukraine	2,243.6 ha	6,230.4 ha
1133-004	Stužycja – Užok	Ukraine	2,532 ha	3,615 ha
1133-005	Svydovec´	Ukraine	3,030.5 ha	5,639.5 ha
1133-006	Uhoľka – Šyrokyj Luh	Ukraine	11,860 ha	3,301 ha
1133-007	Jasmund	Germany	492.5 ha	2,510.5 ha
1133-008	Serrahn	Germany	268.1 ha	2,568 ha
1133-009	Grumsin	Germany	590.1 ha	274.3 ha
1133-010	Hainich	Germany	1,573.4 ha	4,085.4 ha
1133-011	Kellerwald	Germany	1,467.1 ha	4,271.4 ha
1133-012	Lumi i gashit	Albania	1,261.52 ha	8,977.48 ha
1133-013	Rajca	Albania	2,129.45 ha	2,569.75 ha
1133-014	Dürrenstein	Austria	1,867.45 ha	1,545.05 ha
1133-015	Kalkalpen – Hintergebirg	Austria	2,946.2 ha	14,197.24 ha
1133-016	Kalkalpen – Bodinggraben	Austria	890.89 ha	«
1133-017	Kalkalpen – Urlach	Austria	264.82 ha	«
1133-018	Kalkalpen – Wilder Graben	Austria	1,149.75 ha	«
1133-019	Sonian Forest – Forest Reserve “Joseph Zwaenepoel”	Belgium	187.34 ha	4,650.86 ha
1133-020	Sonian Forest – Grippensdelle A	Belgium	24.11 ha	«
1133-021	Sonian Forest - Grippensdelle B	Belgium	37.38 ha	«
1133-022	Sonian Forest – Réserve forestière du Ticton A	Belgium	13.98 ha	«
1133-023	Sonian Forest – Réserve forestière du Ticton B	Belgium	6.5 ha	«
1133-024	Central Balkan – Boatin Reserve	Bulgaria	1,226.88 ha	851.22 ha
1133-025	Central Balkan - Caričina Reserve	Bulgaria	1,485.81 ha	1,945.99 ha
1133-026	Central Balkan – Kozja stena Reserve	Bulgaria	644.43 ha	289.82 ha
1133-027	Central Balkan – Stara reka Reserve	Bulgaria	2,466.1 ha	1,762.01 ha
1133-028	Central Balkan – Severen Džendema Reserve	Bulgaria	591.2 ha	1,480.04 ha
1133-029	Central Balkan - Džendema Reserve	Bulgaria	1,774.12 ha	2,576.63 ha
1133-030	Central Balkan – Severen Džendema Reserve	Bulgaria	926.37 ha	1,066.47 ha
1133-031	Central Balkan – Peesh skali Reserve	Bulgaria	1,049.1 ha	968.14 ha
1133-032	Central Balkan – Sokolna Reserve	Bulgaria	824.9 ha	780.55 ha
1133-033	Hajdučki i Rožanski kukovi	Croatia	1,289.11 ha	9,869.25 ha
1133-034	Paklenica National Park – Suva draga-Klimenta	Croatia	1,241.04 ha	414.76 ha
1133-035	Paklenica National Park – Oglavinovac – Javornik	Croatia	790.74 ha	395.35 ha
1133-036	Abruzzo, Lazio & Molise – Valle Cervara	Italy	119.7 ha	751.61 ha
1133-037	Abruzzo, Lazio & Molise – Selva Moricento	Italy	192.7 ha	«
1133-038	Abruzzo, Lazio & Molise – Coppo del Morto	Italy	104.71 ha	415.51 ha
1133-039	Abruzzo, Lazio & Molise – Coppo del Principe	Italy	194.49 ha	446.62 ha
1133-040	Abruzzo, Lazio & Molise – Val Fondillo	Italy	325.03 ha	700.95 ha
1133-041	Monte Cimino	Italy	57.54 ha	87.96 ha

ROZLOHA STATKŮ SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ / AREA OF WORLD HERITAGE PROPERTIES

ID	Name & Location	State Party	Property	Buffer zone
1133-042	Monte Raschio	Italy	73.73 ha	54.75 ha
1133-043	Sasso Fratino	Italy	781.43 ha	6,936.64 ha
1133-044	Cheile Nerei-Beușnița	Romania	4,292.27 ha	5,959.87 ha
1133-045	Codrul secular Șinca	Romania	338.24 ha	445.76 ha
1133-046	Codrul Secular Slătioara	Romania	609.12 ha	429.43 ha
1133-047	Cozia - Masivul Cozia	Romania	2,285.86 ha	2,408.83 ha
1133-048	Cozia – Lotrisor	Romania	1,103.3 ha	«
1133-049	Domogled – Valea Cernei – Domogled – Coronini – Bedina	Romania	5,110.63 ha	51,461.28 ha
1133-050	Domogled – Valea Cernei – Iauna Craiovei	Romania	3,517.36 ha	«
1133-051	Domogled – Valea Cernei– Ciucevele Cerne	Romania	1,104.27 ha	«
1133-052	Groșii Țibleșului – Izvorul Șurii	Romania	210.55 ha	563.57 ha
1133-053	Groșii Țibleșului – Preluci	Romania	135.82 ha	«
1133-054	Izvoarele Nerei	Romania	4,677.21 ha	2,494.83 ha
1133-055	Strimbu Băiuț	Romania	598.14 ha	713.09 ha
1133-056	Krokar	Slovenia	74.5 ha	47.9 ha
1133-057	Snežnik-Ždrocle	Slovenia	720.24 ha	128.8 ha
1133-058	Hayedos de Ayllon – Tejera Negra	Spain	255.52 ha	13,880.86 ha
1133-059	Hayedos de Ayllon – Montejo	Spain	71.79 ha	«
1133-060	Hayedos de Navarra – Lizardoia	Spain	63.97 ha	24,494.52 ha
1133-061	Hayedos de Navarra – Aztaparreta	Spain	171.06 ha	«
1133-062	Hayedos de Picos de Europa – Cuesta Fria	Spain	213.65 ha	14,253 ha
1133-063	Hayedos de Picos de Europa – Canal de Asotin	Spain	109.58 ha	«
1133-064	Gorgany	Ukraine	753.48 ha	4,637.59 ha
1133-065	Roztočča	Ukraine	384.81 ha	598.21 ha
1133-066	Satanivska Dacha	Ukraine	212.01 ha	559.37 ha
1133-067	Synevyr – Darvajka	Ukraine	1,588.46 ha	312.32 ha
1133-068	Synevyr – Kvasovec´	Ukraine	561.62 ha	333.63 ha
1133-069	Synevyr – Strymba	Ukraine	260.65 ha	191.14 ha
1133-070	Synevyr – Viľšany	Ukraine	454.31 ha	253.85 ha
1133-071	Začarovanyj Kraj – Iršavka	Ukraine	93.97 ha	1,275.44 ha
1133-072	Začarovanyj Kraj - Velykyj Dil	Ukraine	1,164.16 ha	
1133-073	Prašuma Janj	Bosnia and Herzegovina	295.04 ha	380.74 ha
1133-074	Forêt de la Bettlachstock	Switzerland	195.43 ha	1,094.16 ha
1133-075	Valli di Lodano, Busai and Soladino Forest Reserves	Switzerland	806.78 ha	2,330.74 ha
1133-076	Jizera Mountains	Czech Republic	444.81 ha	2,279.4 ha
1133-077	Chapitre	France	371.3 ha	41.65 ha
1133-078	Grand Ventron	France	319.4 ha	1,327.6 ha
1133-079	Massane	France	239.5 ha	1,433.3 ha
1133-080	Falascione (Foresta Umbra)	Italy	254.3 ha	3,486.29 ha
1133-081	Pavari – Sfilzi (Foresta Umbra)	Italy	667.13 ha	
1133-082	Cozzo Ferriero (Pollino National Park)	Italy	95.75 ha	2,851.83 ha

ROZLOHA STATKŮ SVĚTOVÉHO DĚDICTVÍ / AREA OF WORLD HERITAGE PROPERTIES

ID	Name & Location	State Party	Property	Buffer zone
1133-083	Pollinello (Pollino National Park)	Italy	477.94 ha	«
1133-084	Valle Infernale	Italy	320.79 ha	2,191.36 ha
1133-085	Dlaboka Reka	North Macedonia	193.27 ha	234.7 ha
1133-086	Border Ridge and Gorna Solinka valley (Bieszczady)	Poland	1,506.05 ha	24,330.52 ha
1133-087	Polonina Wetlińska and Smerek (Bieszczady)	Poland	1,178.03 ha	«
1133-088	Terebowiec stream valley (Bieszczady)	Poland	201 ha	«
1133-089	Wołosatka stream valley (Bieszczady)	Poland	586.66 ha	«
1133-090	Havešová Primeval Forest (Poloniny)	Slovakia	167.86 ha	6,470.84 ha
1133-091	Rožok (Poloniny)	Slovakia	74.35 ha	1,138.71 ha
1133-092	Stužica – Bukovské Vrchy (Poloniny)	Slovakia	1,742.26 ha	5,694.11 ha
1133-093	Udava (Poloniny)	Slovakia	455.79 ha	814.62 ha
1133-094	Vihorlat	Slovakia	1,552.75 ha	853.91

SVĚTOVÉ DĚDICTVÍ UNESCO A ČESKÁ REPUBLIKA

Ing. arch. Věra Kučová, Mgr. Olga Bukovičová

Fotografie: Ing. arch. Karel Kuča (135), Ing. arch. Věra Kučová (58), Mgr. Ondřej Malina, Ph.D. (14), Jiří Podrazil (7), Ing. Jiří Hušek (6), Milan Korba (2), Jaroslav Horák (1), RNDr. František Pelc (1), RNDr. Jan Plesník, CSc. (1), Ing. Libor Sváček (1), Jan Watzek (1)

2., rozšířené vydání

Vydal Národní památkový ústav, generální ředitelství

Valdštejnské náměstí 3, 118 01 Praha 1-Malá Strana v roce 2022.

Překlad vybraných textů do angličtiny: Mgr. Lucie Kasíková, Ing. arch. Věra Kučová

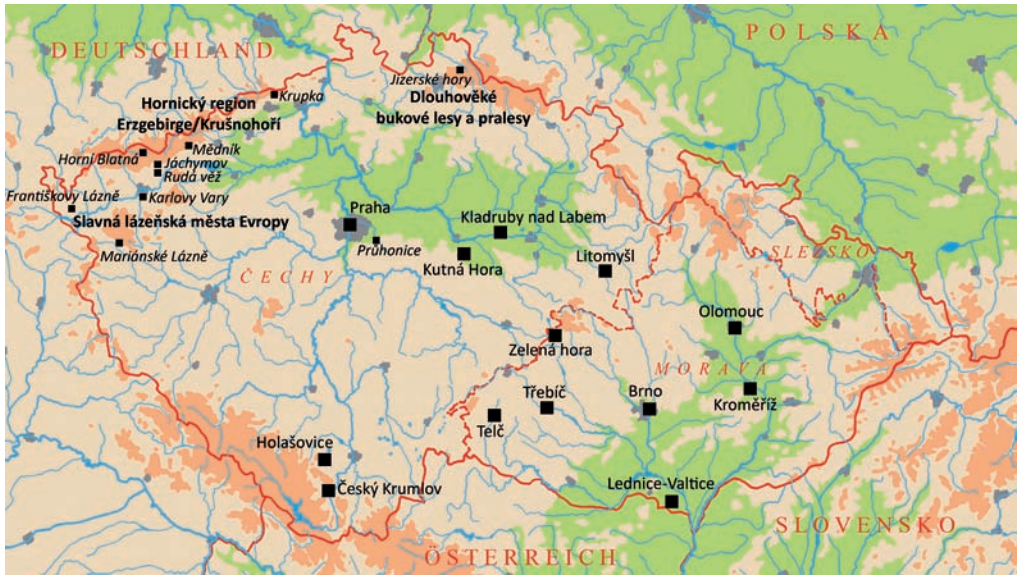
Odborný a technický redaktor: Ing. arch. Karel Kuča

Odpovědný redaktor: Mgr. Lukáš Hytša

Obálka, grafická úprava a sazba: Ing. arch. Karel Kuča

Tisk: Tiskárna HELBICH, a. s., Valchařská 36, CZ 614 00 Brno

ISBN 978-80-7480-168-6

Lokality se statusem světového dědictví v České republice jsou obecně dobře známy. Málokdo však přesně zná definice jejich vynikajících světových hodnot a jejich přesné hranice. Tato kniha, připravená Národním památkovým ústavem, se proto zaměřuje na propagaci a prezentaci lokalit Světového dědictví a na otázky související se zachováním jejich hodnot.

Dvojjazyčná podoba a výkladový slovník mohou pomoci posílit mezinárodní spolupráci, s cílem sdílet celosvětové hodnoty a odpovědnosti za jejich uchování pro příští generace.

Sites with a World Heritage status in the Czech Republic are generally well known. Not many people, however, know precisely the definitions of their outstanding universal values and their exact boundaries. This book, prepared by the National Heritage Institute, focuses on the promotion and presentation of World Heritage sites and on issues related to the preservation of their values.

The bilingual form and the glossary can help strengthening of international cooperation and sharing worldwide values and responsibility for their preservation for future generations.

ISBN 978-80-7480-168-6

9 788074 801686 >